

ДОКЛАД
ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА (ЕО)
НА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА
ОБЩИНА ИСПЕРИХ

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

Въведение	5
I. СЪДЪРЖАНИЕ, ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ОУП, ВРЪЗКА С ДРУГИ СЪОТНОСИМИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	8
1. Същност на ОУП	8
2. Местоположение и териториален обхват на плана	1 3
3. Цели и задачи на ОУП на община Исперих	1 3
4. Устройствени изисквания и предвиждания на ОУП	1 4
4.1. Устройствени изисквания	1 4
4.2. Предвиждания на ОУП за устройство на територията	17
4.3. Пространствено развитие	33
5. Връзка на ОУП с други планове и програми	35
II. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА	44
1. Текущо състояние на околната среда	44
1.1. Климатични фактори и атмосферен въздух	44
1.1.1. Климатични фактори	44
1.1.2. Качество на атмосферния въздух (КАВ)	46
1.2. Води	48
1.2.1. Повърхностни води	48
1.2.2. Подземни води	50
1.2.3. Зони за защита на водите	51
1.2.4. Зони с риск от наводнения	52
1.3. Земни недра	56
1.4. Почви и земеползване	60
1.4.1. Почви	60
1.4.2. Земеползване	64
1.5. Ландшафт	65
1.6. Биологично разнообразие – растителност, животински свят, защитени зони и защитени територии	68
1.6.1. Растителност	68
1.6.2. Животински свят	72
1.6.3. Защитени зони	74
1.6.4. Защитени територии	77
1.7. Отпадъци и опасни вещества	77
1.8. Вредни физични фактори	83
1.9. Културно-историческо наследство	85
1.10. Материални активи в т.ч. инфраструктурни и инженерни съоръжения	87
1.11. Население и човешко здраве	92

1.12. Предприятия с нисък и висок рисков потенциал	98
2. Развитие на околната среда без прилагането на ОУП	99
III. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ	103
IV. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОТНАСЯЩИ СЕ ДО РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ	110
V. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО И НАЧИНА, ПО КОЙТО СА ВЗЕТИ ПРЕДВИД ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ОУП.	118
VI. ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ПЛАНА	122
VII. МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПЛАНА ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ	154
VIII. ОПИСАНИЕ НА МОТИВИТЕ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕО, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ИНФОРМАЦИЯ.	163
1. Възможни алтернативи	163
2. Обосновка на избраната алтернатива	166
3. Методи за извършване на екологичната оценка	167
4 Трудности при събиране на необходимата информация	171
IX. МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ОУП	172
X. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	173
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА	
Приложение № 1 - XI. Източници на информация 1. Документация, предоставена от Възложителя 2. Нормативна база 3. Други източници на информация, които да бъдат ползвани:	177
Приложение № 2 - XII. Справка за проведените консултации	189
Приложение № 3 - XIII. Списък на експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО - с подписи на съответния експерт срещу раздела, който е подготвил	190
Приложение № 4 - XIV. Декларации за независимост и компетентност на експертите по чл. 16, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми	192
Приложение № 5 XV. НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА	195

Списък на съкращенията:

АИС	Автоматични измервателни станции
БА	Батерии и акумулатори
БДДР	Басейнова дирекция Дунавски район
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗШОС	Закон за защита от шума в околната среда
ЗЗ	Защитена зона
ЗОЗЗ	Закон за опазване на околната среда
ЗТ	Защитена територия
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електронно и електрическо оборудване
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КАВ	Качеството на атмосферния въздух
МС	Министерски съвет
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МО	Министерство на отбраната
МВР	Министерство на вътрешните работи
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МЗ	Министерство на здравеопазването
МРР	Министерство на регионалното развитие
МПС	Моторни превозни средства
НПО	Неправителствена организация
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
НСИ	Национален статистически институт
НЕМ	Национална екологична мрежа
ОУП	Общ устройствен план
ОУПО	Общ устройствен план на община
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПСПВ	Пречиствателна станция за производствени води
ПВТ	Подземно водно тяло
ПУЗЗ	План за управление на защитените зони
ПУЗТ	План за управление на защитени територии,
ПУРБ	План за управление на речните басейни
ПРЗ	Препарати за растителна защита
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
РДВ	Рамкова директива за водите
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
СОЗ	Санитарно-охранителни зони

ВЪВЕДЕНИЕ

Възложител на Общия устройствен план на община Исперих и на екологичната оценка, заедно с оценката за съвместимост към него е:

Община Исперих, Област Разград, ЕИК 000505821

Пълен пощенски адрес – 7400, гр. Исперих, ул “Дунав” № 2

Телефон, факс и e-mail – тел. 084312006.; факс 084312184, e-mail:isperih@isperih.bg

Лице за контакти – Бейсим Руфад – Кмет на Община Исперих

Общият устройствен план на община Исперих е разработен от колектив на „Инвестиционно проектиране“ ЕООД гр.Шумен на основание спечелена обществена поръчка.

В съответствие с изискванията на чл. 125, ал. 1 и 2 от Закона за устройство на територията, Община Исперих е изготвила планово задание, одобрено от Общинският съвет, което е представено и в РИОСВ - Русе по реда на чл. 125 ал. 6 на ЗУТ. Проектът за ОУП на община Исперих подлежи на задължителна екологична оценка (ЕО) по реда на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (обн.ДВ бр.57/2004 г.) и попада в обхвата на т. 11.1. на Приложение №1 към чл. 2, ал. 2, т. 1 към нея. Той очертава рамката за бъдещо развитие на инвестиционни предложения по Приложения № 1 и № 2 на Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

На основание чл.125, ал.7 от ЗУТ, изготвеното задание за общ устройствен план на община Исперих е представено пред компетентния орган по околна среда по чл.4 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО). Техническото задание е одобрено от Общински съвет Исперих. Компетентният орган е РИОСВ Русе.

Екологичната оценка представлява нормативно изискваща се част към ОУП и е изготвена от колектив независими експерти въз основа на Задание за обхват, структура и съдържание на Доклада за екологична оценка на проекта за Общ устройствен план на община Исперих, което е разработено в съответствие с изискванията на *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* и писмо изх. №АО2696/11.06.2014 г. на РИОСВ - Русе.

Възложителят е разработил и реализирал схема за провеждане на консултации с обществеността, заинтересуваните органи и трети лица по реда на чл. 19, ал.1-4 и с компетентните органи по чл. 4, както и със специализираните компетентни органи по чл. 13, ал. 1, съгласно изискванията на чл. 20 от Наредбата по ЕО, което е внесено в РИОСВ - Русе.

Съгласно ЗУТ и чл.17, ал.3 от Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените планове, Общите устройствени планове на общини се създават за прогнозен период от 15-20 години. Съгласно плановото задание за изработване на ОУП на Община Исперих, прогнозният период е до 2033 г. ОУП се разработва на две фази – предварителен и окончателен проект.

Обхватът и съдържанието на Доклада за екологичната оценка за ОУП на община Исперих е структуриран съобразно изискванията на чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда и е утвърден с писмо № АО2696(3)/04.09.2018 г. на компетентният орган.

Екологичната оценка съдържа информацията по чл. 86, ал. 3 на ЗООС, в съответствие със степента на детайлност на проекта на ОУП на община Исперих, който е изготвен на етап окончателен проект.

Оценката е с насоченост Общият устройствен план на общината да спомогне да се генерират, обсъдят и реализират идеи, обединяващи икономически, социални, екологични и обемно-пространствени решения и ресурси за подобряване качеството на средата и значително повишаване на стандарта на обитаване.

На основание чл.24, ал.5, във връзка с чл.37, ал.7 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС, приета с ПМС № 201/31.08.2007 г., ДВ, бр. 73/2007г. с изм. и доп.), предстои компетентният орган РИОСВ Русе да даде оценка на качеството на Доклад за Оценка на съвместимостта и въздействие на Общ устройствен план на община Исперих с предмета и целите на опазване на защитени зони.

Екологична оценка е разработена от колектив независими експерти, които отговарят на изискванията, поставени с чл.83 ал.1 и ал. 9 от ЗООС. Съгласно тези изисквания, към доклада са приложени списък на авторския колектив, изработил екологичната оценка и писмени декларации на експертите по чл. 16 от Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

При разработването на Доклада за екологична оценка е използван подход, при който се изясняват екологичните дадености и проблеми на най-ранния етап на вземане на решение с изявен стремеж този процес да е напълно прозрачен посредством консултации и участие на обществеността.

С екологичната оценка се цели интегриране на предвижданията по отношение на околната среда в процеса на развитие като цяло и въвеждане принципа на устойчиво развитие. Тя включва информация, съответстваща на степента на подробност на плана и използваните методи за оценка. Колективът експерти се стреми да:

- анализира възможните значителни въздействия върху компонентите (атмосферен въздух, води, почви, земни недра, ландшафт, природни обекти, минерално разнообразие, биологично разнообразие) и факторите (естествени и антропогенни вещества, различни видове отпадъци, рискови енергийни източници, шум, вибрации и вредни лъчения) на околната среда в обхвата на действие и влияние на плана;

- проучи и посочи алтернативите на плана;

- идентифицира начините за подобряване на подбора на плана, планирането, проектирането и изпълнението чрез предотвратяване, минимизиране, смекчаване или компенсиране на неблагоприятните въздействия върху околната среда и увеличаване на положителните въздействия;

- предложи мерки за включване на процеса на смекчаване и управление на неблагоприятните въздействия върху околната среда по време на изпълнението на плана.

Докладът за екологична оценка е изцяло съобразен с изискванията на Закона за опазване на околната среда (Обн. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., посл.изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г.) и Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г., обн., ДВ, бр. 57 от 2.07.2004 г, Загл. изм. -ДВ, бр. 3 от 2006 г., посл.изм.) бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 30.11.2012 г.). Въздействията върху компонентите на околната среда и начините за извършването на оценката са определени от Ръководство за екологична оценка на планове и програми в

България, София, 2002 и „Указанията и методиките на ЕК за стратегическа екологична оценка”.

Разработката е изцяло съобразена с направените констатации и поставени изисквания от РИОСВ - Русе. Проучването по компоненти на околната среда, послужи като подготовка за подробно комплексно екологично изследване на района, обект на ОУПО, като при теренните работи, беше проучена и описана конкретната обстановка. Бяха провеждани срещи с местни хора за обсъждане намеренията на Възложителя. Реализирането на инвестиционното предложение е тясно свързано със социално-икономическото развитие на района.

І. СЪДЪРЖАНИЕ, ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ОУП, ВРЪЗКА С ДРУГИ СЪОТНОСИМИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

1. Същност на ОУП

ОУП на община се изготвя съгласно изискванията на *Закона за устройство на територията* (ЗУТ). Общите устройствени планове са основа за цялостното устройство на териториите на общините, на части от тях или на отделни населени места с техните землища.

Съгласно ЗУТ, с ОУП на общината се определят:

- общата структура на територията, предмет на плана, и преобладаващото предназначение на съставните и структурните части - местоположението и границите на териториите за населени места и селищни образувания; земеделските територии; горските територии; териториите за природозащита; териториите за културно-историческа защита; нарушените територии за възстановяване и териториите със специално, с друго или със смесено предназначение;
- общият режим на устройство на всяка от видовете територии, посочени по-горе със съответните правила и нормативи;
- разположението на мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура на територията на общината и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурни мрежи, съоръжения и обекти от национално значение;
- териториите с публична държавна и с публична общинска собственост и режимът на тяхното устройство;
- застрашените от бедствия територии, определени съобразно картите, изготвени по реда на наредбата по чл. 6, ал. 2 и общинските планове по чл. 9, ал. 1 от *Закона за защита при бедствия*, както и необходимите превантивни мерки и начин на устройство и защита;
- териториите за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия и естетическо оформяне.

Основният мотив за разработването на Общ устройствен план на Община Исперих е необходимостта от подобен актуален и действащ документ, тъй като за територията на цялата община липсва разработка в областта на пространственото планиране и устройството на територията. Променените условия, законодателство и подход към устройственото планиране налагат изготвянето на нов общ устройствен план за територията на цялата община, за да могат да се овладеят процесите на промяна в предназначението на териториите посредством единна концепция за пространствено развитие и устройство на териториите.

Общият устройствен план на Община Исперих се разработва в съответствие със *Закона за устройство на територията* (обн. ДВ бр.1/2001 г.) и по-точно с § 123 (1) от преходните и заключителните разпоредби към ЗИДЗУТ от края на 2012 г., който задължава кметовете на общините, които нямат действащ общ устройствен план в 6 месечен срок от влизането в сила на тези разпоредби, да внесат предложение в Общински съвет за изработването му по силата на чл. 124 ал. 1 на ЗУТ, придружено от задание по чл. 125.

Изработването на ОУП е съобразено с изискванията на плановото задание, *Закона за устройство на територията*, Наредба № 7/2003 на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, Наредба № 8/2007 за обема и

съдържанието на устройствените схеми и планове, всички други нормативни документи в областта на устройственото планиране, проектирането и строителството, както и в областта на околната среда.

Общ устройствен план (ОУП) на Община Исперих се разработва в два етапа: Предварителен проект и Окончателен проект. Обхваща територията на всички землища в обхвата на община Исперих – землищата на гр. Исперих и на с. Белинци, с. Бърдоква, с. Вазово, с. Голям Поровец, с. Драгомъж, с. Делчево, с. Духовец, с. Йонково, с. Китанчево, с. Конево, с. Къпиновци, с. Лудогорци, с. Лъвино, с. Малко Йонково, с. Малък Поровец, с. Подайва, с. Печеница, с. Райнино, с. Свещари, с. Средоселци, с. Старо Селище, с. Тодорово и с. Яким Груево

ОУП на община Исперих попада в обхвата на областите (по-специално устройствено планиране) изброени в чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), както и в обхвата на т. 1 на Приложение № 1 на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО) и подлежи на задължителна екологична оценка (ЕО), тъй като в проекта на ОУП се очертава рамката на бъдещото развитие на инвестиционни предложения по Приложение № 1 и № 2 на ЗООС.

Съгласно становището на РИОСВ-Русе по Заданието за изработване на Общ устройствен план (ОУП) на Община Исперих и указания за последващи действия, които трябва да се предприемат за завършване на процедурата по ЕО и ОС са проведени консултации с компетентния орган (РИОСВ-Русе) по Заданието за определяне на обхвата на оценката (на основание чл. 19а, т. 1 от Наредбата за ЕО). За целта Възложителят (Община Исперих) е внесъл документацията относно процедурата по Екологична оценка (писмо на Община Исперих, съдържаща:

- ✓ Задание за обхвата и съдържанието на екологичната оценка на Общ устройствен план (ОУП) на Община Исперих.

- ✓ Схема за консултации с обществеността, засегнатите лица и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от плана.

Възложителят е внесъл и документацията относно процедурата по Оценка на съвместимост на ОУП на Община Исперих - Уведомление по чл. 10 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (НУРИОСПП).

Задължителни консултации са проведени и с Регионална здравна инспекция (РЗИ) Разград (относно съдържанието и обхвата на здравно-хигиенните аспекти на околната среда, съгласно чл. 19а, т. 2 от Наредбата за ЕО) и Басейновата дирекция Дунавски район, гр. Плевен (на основание чл. 19а, т. 3 от Наредбата за ЕО). За тази цел Възложителят е предоставил за становище Задание за обхват и съдържание на екологичната оценка на Общ устройствен план (ОУП) на Община Исперих на тези институции.

Становището на компетентния орган (РИОСВ-Русе) и тези на РЗИ и БДДР, получени в рамките на изискващите се от нормативната уредба консултации по време на изготвяне на Заданието и обхвата на ЕО на ОУП на Община Исперих, способстват за получаване на обратна връзка относно обхвата и съдържанието на проекта и относно интегрирането на екологичните съображения в него. В същото време се намаляват възможните конфликти чрез идентифицирането на критичните аспекти на ранен етап от подготовката на плана.

Основна цел на Екологичната оценка е да допринесе за интегрирането на въпросите на

околната среда в изработването на ОУПО Исперих и да осигури по-високо ниво на защита на околната среда и постигане на устойчиво развитие в България.

Целта, която си е поставил екипът при изготвяне на Екологичната оценка, е да определи въздействието на предвижданията на разглеждания Общ устройствен план на Община Исперих, върху компонентите на околната среда: въздух, води, почви, растителен и животински свят, потенциално засегнато население, здравния риск, и зоните подлежащи на здравна защита, културно - историческото наследство и защитените територии, при отчитане на екстремните ситуации на факторите, влияещи върху тези компоненти, тяхната продължителност и възможностите за евентуални корекции върху предвижданията на плана с оглед изключването на резки екологични дисбаланси. Тя ще спомогне за безконфликтното прилагане на предвижданията на ОУП, по отношение на околната среда и здравето на хората, като се редуцират рисковете от предложените устройствени решения в плана (екологичен, здравен, социален и икономически), и се подпомагат компетентните органи при вземането на решение при съгласуване и одобряване на плана.

В съответствие с етапите при изготвянето на Екологичната оценка и Приложенията към нея са поставени и изпълнени задачи, които могат да бъдат систематизирани по следния начин:

1. Да се изготви задание за обхвата и съдържанието на Екологичната оценка (ЕО) и на Оценката за съвместимост (ОС) за ОУП на община Исперих
2. За изготвянето на ЕО и ОС да се събере, систематизира и анализира необходимата информация за основните компоненти и фактори на средата като се използват собствени наблюдения и данни от съответните държавни органи, институции и обществени организации.
3. Да се анализират възможните значителни въздействия върху околната среда включително компонентите и факторите на околната среда - природните компоненти и урбанизирани структури, социално икономически и здравно-хигиенните аспекти.
4. Да се препоръчат мерки за предотвратяване, минимизиране и възможно отстраняване на неблагоприятните последствия от осъществяването на ОУП, както и система за контрол на негативните процеси в бъдеще.
5. Да се направи описание на популациите и местообитанията на видовете, и степента на очакваното въздействие от реализацията на предмет на опазване в защитените зони.

Според Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, компетентен орган за оценка качествата и приемане на ЕО и ОС на ОУП за община Исперих е директорът на РИОСВ - Русе.

Структурата и съдържанието на Екологичната оценка са съобразени с действащото законодателство в областта на опазването на околната среда и отразяват спецификата на територията и предвижданията на ОУП на Община Исперих. В нея са взети под внимание препоръките на компетентния орган РИОСВ-Русе, БДДР-Плевен и РЗИ-Разград след проведените консултации относно нейното съдържание и обхват.

Съгласно изискванията на действащата нормативна уредба, екологичната оценка изготвена от експерти, отговарящи на условията на чл. 83, ал. 9 на ЗООС и чл. 16 на Наредбата за ЕО, а оценката за съвместимост с целите на защитените зони, от специалисти, отговарящи

на условията от чл. 31 ал. 20 от ЗБР и чл. 9 ал. 1 на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите за опазване на защитените зони.

Екологичната оценка представлява нормативно изискваща се част към ОУП на Община Исперих и методите на работа по изготвянето ѝ обхващат общи методи за научен анализ и оценка и специфични методи, произтичащи от спецификата на оценката и изискванията на задачата.

Колективът, участващ в разработването на задачата има актуален практически опит и умения за работа в екип, поради което успешно са приложени следните по-общии методи на работа, между които:

- ▶ Количествени и качествени методи за анализ и оценка на състоянието на средата и на възможните последствия от приложението на плана.
- ▶ Сравнителен анализ на предложенията в ОУП.
- ▶ Групова експертна оценка при формиране на синтезната оценка за общото въздействие върху околната среда и вероятността от поява на кумулативни въздействия.

При изготвянето на екологичната оценка на Общия устройствен план на Община Исперих са използвани методите, известни в световната практика при оценка на градоустройствени разработки като стратегическа екологична оценка (СЕО).

Използвани са указания и методики за стратегическа екологична оценка, публикувани на Интернет - страницата на Европейската комисия (<http://ec.europa.eu/environment/eia/home.htm>) и на Интернет страницата на МОСВ (<http://www.moew.government.bg>).

- Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 година относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда.

- Ръководство за стратегическа екологична оценка, Европейска комисия, ("Implementation of Directive 2001/42 on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment").

- Практическо ръководство за обучение по Директивите за Стратегическа екологична оценка и ОВОС, изготвено от Jaspers-2013 г.

За оценка на предполагаемите въздействия върху отделните компоненти на околната среда, както и измененията във факторите на средата, които влияят върху екологичното състояние, здравето на хората, биоразнообразието и културно-историческото наследство са използвани специфични методи, характерни за областта на изследване, които са описани за всеки компонент и фактор на средата поотделно в доклада за ЕО.

Съдържанието на ЕО на ОУПО Исперих обхваща информацията, която се изисква по чл. 86, ал. 3 на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и е съобразено с процедурата по ЕО, подробно описана в чл. 3 от Наредбата за ЕО. Това съответства на чл. 5, ал. 1, Приложение 1 на Директива 2001/42/ЕО.

Екологичната оценка е проведена съвместно с изготвянето на ОУП на Община Исперих. По време на изготвянето на ЕО са проведени консултации по одобрена от компетентния орган (РИОСВ-Русе) „Схема за консултации с обществеността, засегнатите лица и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от плана”.

Съгласно изискванията на нормативната уредба, към доклада са приложени списък на експертите по чл. 83, ал. 2 от ЗООС и ръководителите на колектива, изготвили доклада за ЕО, с подпис на всеки срещу разработените раздели на доклада (Приложение 2), документи,

удостоверяващи професионалната компетентност на експертите (Приложение 4) и писмени декларации от членовете на авторския колектив по чл. 83, ал. 4 от ЗООС и чл. 16 ал. 2 на Наредбата за ЕО, подписани от експертите по чл. 83, ал. 2 от ЗООС (Приложение 5).

Като самостоятелно приложения към доклада е изготвено и нетехническо резюме, съгласно чл. 17, ал. 3 на Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Неразделна част от ЕО е Доклад за Оценка на степента на въздействие на ОУП на Община Исперих върху защитените зони, попадащи в териториалния му обхват съгласно изискванията на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Исходната информация за изготвяне на екологичната оценка на Общ устройствен план (ОУП) на Община Исперих обхваща следната графична и текстова информация:

- ❖ Документи на ЕС, включително на европейски институции и организации, работещи в сферата на пространственото планиране - приети и публикувани документи, директиви, протоколи, стратегии и методически указания за устройство на територията, за регионално развитие, за опазване на околната среда и др.;
- ❖ Приети национални документи, достъпни в Интернет, между които проекта за Партньорско споразумение за периода 2014 - 2020 г., Национална стратегия за регионално развитие на Република България 2012 - 2022 г., Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013 - 2025 г., Концепция за туристическо райониране на Р. България, Идентифициране и приоритизиране на нуждите от инвестиции в публична инфраструктура в селски райони за периода 2014 - 2020 г., основни секторни програми, чиито приоритети и предложения следва да намерят своите териториални измерения;
- ❖ Нормативни документи - закони, наредби, заповеди и др., имащи отношение към опазването на околната среда, на здравето на населението, на културно-историческото наследство и на биоразнообразието и техните изменения.
- ❖ Международни документи - конвенции, директиви, протоколи и др., свързани с различните компоненти и фактори на околната среда.
- ❖ Стратегически документи, разработени на национално, регионално, областно и общинско равнище, формиращи рамката за бъдещото развитие на общината.
- ❖ Обяснителна записка към Общ устройствен план на Община Исперих.
- ❖ проект на ОУП на Община Исперих - графична част.
- ❖ Данни за състоянието на основните компоненти на средата, предоставени от Възложителя и от съответните институции - Община Исперих, РИОСВ-Русе, РЗИ-Разград, БД Дунавски район и др.
- ❖ Актуални данни за границите и разположението на защитените зони и режимите на опазването в тях от Интернет-страницата на ИАОС София
- ❖ Становище на РИОСВ-Русе по Задание за обхват и съдържание на ЕО на ОУП на Община Исперих и Схема за провеждане на консултации.
- ❖ Становища БДДР-Плевен и РЗИ-Разград по Задание за обхват и съдържание на Общ устройствен план на Община Исперих.

Допълнително е използвана и информация, касаеща разглеждания регион.

- *Стратегии, планове и програми за развитие на региона и на Общината;*

- ▶ Публикации за характерните особености на територията на Общината;
- ▶ Стратегия, програми и планове за използване на природните ресурси и управление на околната среда на Общината;
- ▶ Документи и материали относно, природните забележителности, здравния статус и културно-историческото и религиозно наследство (паметници на културата, археологически находки и др.), на територията на Общината;
- ▶ Налични графични и снимкови материали за територията, данни от посещения на експерти в обекти на територията на Общината.

2. Местоположение и териториален обхват на плана

Общият устройствен план на община Исперих включва територията на всички землища в обхвата на община Исперих – землищата на гр. Исперих и на с. Белинци, с. Бърдоква, с. Вазово, с. Голям Поровец, с. Драгомъж, с. Делчево, с. Духовец, с. Йонково, с. Китанчево, с. Конево, с. Къпиновци, с. Лудогорци, с. Лъвино, с. Малко Йонково, с. Малък Поровец, с. Подайва, с. Печеница, с. Райнино, с. Свещари, с. Средоселци, с. Старо Селище, с. Тодорово и с. Яким Груево

3. Цели и задачи на ОУП на община Исперих

Целите и задачите на ОУП са определени в Плановото задание за неговото изработване.

Основната стратегическа цел на ОУП на Община Исперих е да създаде основа за балансирано и устойчиво устройствено развитие и хармонична жизнена среда в урбанизираните и извънурбанизираните територии.

Така формулирана основната цел на ОУП на Община Исперих е насочена към:

Превръщането на ОУП в документ на общината, прилаган за регулиране на обществените отношения (при отчитане на различните форми на собственост) при по-нататъшната урбанизация на територията, гравитираща непосредствено към града;

Хармонизиране на политиките за пространствено развитие на територията на града и общината като цяло (комплексно демографско, социално-икономическо и инфраструктурно развитие и устройствено планиране);

Прилагане на заложените в нормативната база и утвърдени в практиката на устройственото планиране принципи за развитие и устройване на жизнената среда в сферите на градските системи, в т.ч. създаване на устройствени условия за улесняване реализацията на инвестиционния интерес;

Формулираната стратегическа цел на ОУП на Община Исперих се декомпозира на конкретни функционални цели (подцели с приоритети и мерки)

В сферата на комплексното социално-икономическо развитие с превес за стимулиране на икономиката на общината, разкриване на нови работни места, повишаване квалификацията на трудовите ресурси (с особена грижа за младежите), преквалификация на безработните и работа с „маргиналните социални групи”

В сферата на урбанистичното развитие на територията и т.н.

Общият устройствен план на общината следва да бъде изработен при съблюдаване на следните **общии изисквания**:

- 1) Доразвиване на положителните идеи и тенденции, заложи в преходни устройствени проекти, планове и други проучвания за територията на общината;
- 2) Пълноценно отчитане външните връзки на общината като стимулатор за развитие;
- 3) Решаване на инфраструктурни и теренни проблеми в съответствие целесъобразността им не само на общинско, но и на междуобщинско ниво;
- 4) Формиране на комплекс от устройствени мерки, целящи създаване на условия за преодоляване на установени съществени диспропорции между отделните части на общинската територия;
- 5) Свеждане до минимум отнемането на ценни земеделски земи за нуждите на урбанизацията и друго строително усвояване;
- 6) Създаване на устройствени възможности за използване на природните и културно- исторически ресурси за развитието на отдиха и туризма, при съблюдаване режимите за опазването им;
- 7) Създаване на условия за развитие на социалната и техническата инфраструктури;
- 8) Осигуряване на възможности за етапност в реализацията на устройствени мероприятия (общинско задължение);
- 9) По отношение на икономическото развитие на общината се прилагат постановките на стратегическите документи по ЗРР, отнасящи се за общинската територия;
- 10) За стимулиране на публично-частното партньорство в дейностите, осигуряващи социално-икономическото развитие, в плана да се проучат възможностите и предложат решения за целесъобразна реализация на поземления фонд - общинска собственост, при спазване на общите и специфични изисквания и ограничения по отношение на земеползването;
- 11) Предвид несъвместимостта на оценките за потребността от урбанизация, произтичаща от естествените демографски процеси, и реалното инвестиционно търсене на терени за обитаване и за стопански дейности, да се разработи и приложи адекватен подход при планиране на земеползването, респ. оразмеряване на системите, като се съблюдават изискванията за устойчивост на системите.

4. Устройство изисквания и предвиждания на ОУП

4.1. Устройство изисквания

А. Основни принципи

Разработването на проекта на ОУП е съобразено със следните принципи, на които се основава съвременната общинска политика по устройство на територията: устойчивост (устойчиво развитие); приемственост; реализъм; солидарност и партньорство.

Принципът на устойчивостта (устойчивото развитие) се изразява най-вече в прилагане на принципа на предпазливостта при използването на природните ресурси в устройствената

концепция и на конкретните устройствени решения. Зад този принцип стои модел на използване на природните ресурси, който има за цел да посрещне нуждите на човека, но при запазване на устойчивостта на околната среда, така че не само настоящото, но и бъдещите поколения да могат да използват природните ресурси в сравнима степен. Понятието „устойчиво развитие“ обединява ресурсите и процесите на природните системи с човешките потребности и стопанската дейност на социалните системи. В този контекст моделът на „устойчиво развитие“ не включва единствено проблемите на околната среда, но взема предвид и социалните и икономическите съображения, включително мерките за: разрешаване на противоречието между различни конкурентни цели и заинтересовани страни, както и хармонизирането на икономическия растеж и социалното развитие с грижата за качеството на околната среда. Концепцията за „устойчиво развитие“ – и на природата, и на обществото – включва разбирането, че оцеляването на човечеството зависи основно от оцеляването на природата (или на природната среда), защото икономическото и социално-културното благосъстояние е пряко обвързано с хуманното отношение към природата – природните ресурси, растителните и животинските видове и др., а експлоатацията и разрушаването на природата може да доведе до невъзможност да се поддържа човешкия живот и дори до изчезване на човечеството.

Принципът на приемствеността означава насърчаването на онези устройствени решения, които надграждат нови положителни качества към вече създаденото, а не го отричат и разрушават. Взети са предвид предходните устройствени планове, както и направените инвеститорски „стъпки“ в т.ч. променените предназначения и настоящото фактическо ползване на земята, като индикатори за инвестиционен интерес и ориентир за настоящите устройствени предвиждания.

Принципът на реализма изисква да се формулират постижими цели, съизмерими с мащаба на ресурсите, които могат реално да бъдат осигурявани общо от публичния и частния сектори както в инвестиционен, така и в организационен план.

Принципът на солидарност означава баланс между индивидуалните и групови интереси от една страна и интересите на териториалната общност в цялост от друга страна. Той означава още баланс между интересите на различните социални категории, в т.ч. специална грижа за уязвимите групи.

Партньорството е от изключително значение както за постигане на целесъобразни устройствени решения, така и за увеличаване на ресурсовия потенциал за реализирането им. То означава партниране с представителните структури на бизнеса и с гражданските организации. То означава още взаимодействие и координиране на усилията с централните ведомства, реализиране на междуобщински инициативи.

Б. Ограничители на устройственото и строително усвояване на територията

Факторите, предполагащи ограничаване, а в определени случаи и забрана на урбанизационна намеса и строителство, са:

Действие на режими на особена териториално -устройствена защита:

- Режими на природозащита по Закона за защитените територии и по Закона за биологичното разнообразие - съгласно регламентите на законите, на заповедите за обявяването, на действащите планове за управление, респ. стандартните формуляри;
- Режимите за културно-историческа защита по Закона за културно наследство;

- Санитарно-охранителни зони на находища и водоземни съоръжения на питейни и на минерални води.

Естествени ограничители:

- Територии, предназначени за земеделие с висококатегорийна земя, трайни насаждения и/или значителни капиталовложения (иригационни съоръжения, противоерозионни дейности); пасища и ливади;
- Залесени територии-специални и защитни горски територии, полезащитни горски пояси и друго мелиоративно озеленяване, ефективни дървопроизводителни масиви;
- Водни течения и площи с прилежащите им територии;
- Локални инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия.

Исключения по отношение прилагането на горните ограничители са приети за допустими само в следните случаи:

- за изграждане на озеленени площи за широко обществено ползване и със специфично предназначение (изолационно озеленяване, гробищни паркове), за доразвитие на перспективни територии с производствено-складови и/или обслужващи функции, при липса на други възможности;
- при реконструкция и доизграждане на инфраструктурни трасета и съоръжения.

Факторите, стимулиращи устройственото и строително усвояване на територията, са:

За развитие на различните разновидности на производствени и други територии и съпътстващите ги складови и други обслужващи дейности:

- ▶ Наличие на инфраструктура със сходно предназначение, напр. бивш стопански двор; складова база; преработващо предприятие.
- ▶ Удобна връзка с транспортна инфраструктура.

За развитие на инфраструктурата на отдиха и спорта и на туристическите атракции:

- ▶ Благоприятно съчетание на природогеографски и антропогенни дадености – атрактивни естествени ландшафти, съществуващи водни тела, в т.ч. минерални води, обекти на природното и културното наследство, подходящо разположение и връзки с общинския център, опорните центрове и другите населени места, както и с пътни артерии с транзитни потоци;
- ▶ Установени традиции в развитието на сходни дейности по места, разработени туристически маршрути, изградена инфраструктура.

За развитие на транспортната инфраструктура:

- ▶ Възможности за ползване предимно на съществуващи полски и горски пътища при проектните предвиждания за рационализиране на междуселищната мрежа и осигуряване на трасета за «меки» форми на транспорт - пешеходни и велоалеи - между населени места, селищни образувания, места за отдих, туристическите атракции и пр.;

- ▶ Теренни възможности за извеждане на транзитното движение по нови трасета на републиканските пътища извън селищните територии, с оглед подобряване на условията за транзит и на екологичната обстановка и безопасността.

Във всички случаи наличието на поземлени имоти - общинска собственост, има значението на стимулатор и условие за реализиране на общински политики за социално-икономическото и устройственото развитие.

4.2. Предвиждания на ОУП за устройство на територията

Разработването на проекта на ОУПО Исперих следва няколко принципа: на приемственост, оптимистичен реализъм и солидарност. Те се изразяват в съобразяване и запазване на вече създаденото, доизграждане и обобщаване на протичащите процеси на териториален растеж, формулиране на цели, съизмерими с мащаба на ресурсите, които територията притежава.

Предвижданията на ОУПО Исперих за пространствено развитие са насочени основно към социално-икономическото развитие и усвояване на рекреационния потенциал.

Моделът на развитие на общината се характеризира със селищните системи и стремеж към устойчиво и балансирано развитие на цялата територия съобразявайки се с естествените демографски процеси.

Основно предназначение на териториите

Териториалната структура на община Исперих, според вида на територията, се дели на:

- Урбанизирани територии (населени места и селищни образувания);
- Територии на транспорта;
- Земеделски територии;
- Горски територии;
- Територии, заети от води и водни обекти;
- Защитени територии;
- Нарушени територии за възстановяване.

Развитие на териториите

С проекта на ОУПО Исперих, се определят видове територии с основно предназначение, типове и разновидности на устройствени зони и самостоятелни терени с устройствени режими, спрямо изискванията на Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони.

В териториите с основно предназначение и в устройствените зони се обособяват самостоятелни терени с устройствен режим, предназначени за: обекти на недвижимото културно наследство, терени за гробищни паркове, техническа инфраструктура, транспортна инфраструктура, за общественно-обслужващи дейности, със специално предназначение за озеленяване, паркове и градини.

В териториалното устройство, функционалното зонироване се използва като начин за моделиране на обекта, в резултат на което територията се разделя на зони (райони, участъци) с препоръчителни за тях видове дейности и режими на ползване.

Съвременното разбиране на функционалното зонироване се разглежда като изходна база за бъдещото устройство на съответната територия.

Целите на функционалното зонироване са насочени към:

- Осигуряване на оптимални режими на използване на територията;
- Ефективно разполагане на различни видове стопанска дейност.

Съгласно чл.16 от Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените планове, с Общият устройствен план на общината се определят границите на урбанизираните територии, които са „строителна граница на населено място“.

За територията на Община Исперих има действащи регулационни планове на населените места. Това е причина за наличието на контактни територии (зони), където има застъпване или „бели петна“ на териториите по КВС, кадастралните и регулационните планове, т.е. реална точна граница между КВС и кадастрален/регулационен план не съществува. Установените несъответствия в общата граница между урбанизираните територии и земеделски земи и горски земи се отстраняват по реда на ЗКИР, поради което този проблем ще бъде актуален до изработването и одобряването на кадастрална карта за съответното населено място с неговото землище, съответно за цялата община. В предвид гореописаното състояние и проблеми в одобрените и действащи планове, за това населено място приемаме в ОУПО за съществуваща строителната граница на населено място, границата на имотите, които са с НТП по КВС (Кадастрална карта) са „жилищни територии“.

Следвайки направените до момента диагнози, изводи и проектираната посока на урбанистично развитие, отчитайки действащите за територията на общината планове и програми за устойчиво развитие, както и стратегиите от по-високо ниво, ОУПО предлага модел на бъдещо развитие в мащаби, съответстващи на реалния потенциал на територията.

Основа за зонироване на териториите с общо предназначение, устройствени зони, самостоятелни терени и режими е изработения Опорен план на Община Исперих. Балансите на територията на Община Исперих са изцяло на база действащите кадастрални карти и карти за възстановена собственост на населените места и землищата им.

На база изработения Опорен план са отчетени следните основни проблеми, във връзка с устройственото планиране:

- Действащата кадастрална карта на град Исперих – индустриална зона, Приета със Заповед №РД-18-16/06.06.2005г. на директора на АГКК, застъпва част от земеделската територия на гр.Исперих по действащата Карта за възстановена собственост, застъпва част от действащата карта за възстановена собственост на землището на с.Лъвино;
- Масово, в границите на дефинираните като урбанизирани територии в кадастралните карти на селата в общината, присъстват земеделски и горски територии;
- В землището на с.Йонково се намира с.Малко Йонково, което съответно няма свое землище;

- Застъпването на различните видове планове и карти, действащи на територията на общината (КВС, Кадастрални карти, Регулационни планове), е съпроводено с наличието на „бели петна“ и/или застъпване;
- Налични са отделни имоти, в повечето случаи в непосредствена близост до строителната граница на населените места, които са с фактическо ползване, различно от функционалното им предназначение;

С предвижданията на Общ устройствен план на Община Исперих, е намерено решение на описаните проблеми.

Дефинирана е проектна землищна граница:

- 1) Между землищата на гр.Исперих и с.Лъвино, като са взети предвид както действащите планове и карти на територията на двете землища (приоритетно границата на урбанизираната територия по действащата Кадастрална карта на гр.Исперих – индустриална зона), така и фактическото ползване на територията, както и инвестиционните намерения и виждания на Община Исперих за бъдещо териториално и социално-икономическо развитие;
- 2) Между с.Йонково и с.Малко Йонково. Преди повече от 10 години е започната процедура по определянето на землище на с.Йонково. Тази процедура по една или друга причина не е финализирана. В Общинска администрация и в Общинска служба земеделие няма данни за точната проектна землищна граница. Проектантският екип на ОУПО Исперих даде на Община Исперих предложение за проектна землищна граница между селата Йонково и Малко Йонково, която беше одобрена. Във връзка със сложната процедура, която следва да се премине, за да бъде тази землищна граница приета и необходимостта от експертно становище на редица институции, които да се произнесат във връзка с точното положение на границата, в Правила и нормативи за прилагане на Общ устройствен план на Община Исперих е указано, че реализирането на проектната граница е свързано с конкретизиране на точното ѝ положение. Гореописаното е предпоставка тази проектна землищна граница да не е обвързана с площ на ново землище на с.Малко Йонково.

Дефинирана е нова строителна граница на населените места. С нея се приобщават територии в непосредствена близост до съществуващите строителни граници. В общия случай това са застроени терени, които имат фактическо ползване, различно от функционалното си предназначение; производствени терени – бивши стопански дворове, ползването на които не е свързано с отглеждане на животни и отделяне на вредни газове. За село Голям Поровец са изключени от урбанизираната територия необработваеми земи. При определянето на нова строителна граница са взети предвид действащите планове и карти за конкретната територия, фактическото ѝ ползване, инвестиционните намерения на Общината.

Проектирани са устройствени зони и терени със самостоятелен устройствен режим, спазвайки изискванията на действащата нормативна уредба и изискванията на Възложителя.

• Жилищни устройствени зони и територии

Потребностите от жилищни територии се изчислява по нормативен принцип, съгласно Чл.14 от „Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии

и устройствени зони“. Административният център на Общината – гр. Исперих спада към категорията „много малки градове“. Селата Китанчево и Подайва са в категорията на „средни села“. Малко село е Катунец. Към „малки села“ се причисляват всички останали села в общ. Исперих, с изключение на с. Конево, което попада в категория „много малки села“.

От направения анализ на съществуващото положение на жилищните територии в общината се налага изводът, че всички населени места надхвърлят нормативно изискуемата жилищна площ. Голямата площ, която се пада на жител, се обяснява с факта, че преобладаващите населени места са от селищен тип, при които имат много малко население и заемат относително по-голяма територия. Този извод и демографската прогноза за намаляване на населението, са достатъчно основание да не се предвижда разширяване на селищните територии в тази насока.

Въпреки така направените изводи, на места се открояват застроени поземлени имоти, които се ползват за жилищни нужди, в непосредствена близост до строителната граница на населените места, но са с различно функционално предназначение. Наличен е проблемът със застъпване и бели петна на регулационните планове на населените места в общ. Исперих с картите за възстановена собственост и/или Кадастрални карти. Тези проблеми са намерили своето решение в проекта за ОУПО. При зонирането на жилищните територии и определянето на новата строителна граница на населените места в общината, са взети предвид и единичните жилищни и застроени имоти от картите за възстановена собственост и кадастралните карти, които са в непосредствена близост до населените места.

Увеличение на жилищните територии е предвидено за с. Старо селище, с. Печеница, с. Конево, с. Китанчево и гр. Исперих.

Поради застъпване на кадастралната карта на гр. Исперих и картата на възстановената собственост на с. Лъвино се проектира нова землищна граница. Проблемът е отразен в ОУПО, като засегнатата територия остава в землището на гр. Исперих.

Във връзка с устройване на отделните зони в селата Бърдоква, Вазово, Йонково, Къпиновци, Лудогорци, Лъвино, Малко Йонково, Малък Поровец, Подайва, Райнино, Свещари, Средоселци, Тодорово и Яким Груево жилищните територии намаляват. В с. Белинци жилищните площи не се променят.

Основното жилищно застрояване на населените места в общината е ниско (Жм).

В град Исперих е обособена Жилищна устройствена зона с преобладаващо комплексно застрояване, във връзка със съществуващи такива на място.

С ОУПО Исперих се обособяват територии с режим на **допустима промяна на предназначението в Жилищна устройствена зона**. Предвижданията са за територии в непосредствена близост до строителната граница на с. Драгомъж. Целта е освен окрупняване на териториите, обезпечаването на нуждата от нови жилищни територии на местата, където има реален интерес от тях.

• Терени за обществено-обслужващи дейности

Към тях спадат всички общински и частни имоти свързани с администрация, културата, търговията, учебни заведения, здравни заведения, социални услуги и др. с обществено-обслужващи дейности територии.

След подробно разглеждане на отделните терени на база действащите регулационни и застроителни планове, част от тях са приобщени към устройствени зони, в които наличието им, както и обособяването на нови терени от този тип е допустимо. Това е едната причина, поради която се отчита намаляване на площта на териториите с обществено-обслужващи функции. Трябва да се отчете, че в част от картите за възстановена собственост, имотите на населените места са дефинирани като обществено-обслужващи. След зонирание на територията с ОУПО, тази площ се разпределя в различни по вид устройствени зони и терени.

- **Устройствена зона за многофункционално ползване от тип смесена централна зона (Ц)**

Такъв тип устройствена зона е обособен за централните части на гр. Исперих. Те са с преобладаващ обществено-обслужващ характер. Обхващат административни и делови сгради, социални, просветни, учебни, културни, религиозни и др. обществени дейности, търговски и други обслужващи сгради и комплекси, хотели и заведения за хранене и развлечения, жилищни сгради, в т.ч. със смесено предназначение и др.

- **Смесена обществено – обслужваща производствено-складова зона (Соп)**

Устройствената зона обхваща територии - бившите стопански дворове, производствено-складови и обществено-обслужващи терени. Като цяло устройствените зони Соп са с производствено-обслужваща функция, предимно с безвредни промишлени производства, животновъдни комплекси спазващи санитарно-хигиенните изисквания, обществено обслужване, жилища, спорт, търговия, предприятия на хранително-вкусовата промишленост и др.

Този тип устройствена зона е предвидена във връзка с развитие на логистична дейност, предвид наличните производствени мощности и предвижданията за такива.

С ОУПО Исперих се обособяват територии с режим на **допустима промяна на предназначението в Смесена обществено-обслужваща производствено - складова устройствена зона (Соп)**. Тези територии са с насоченост към възможност за създаване на логистични центрове, предвид локация си – в непосредствена близост до границите на населените места, по протежение на главни пътища, в близост до железопътната инфраструктура. С обособяването на територии с режим на допустима смяна на предназначението в Смесена обществено-обслужваща производствено - складова устройствена зона, се дава заявка за привличане на инвеститорски интерес, респективно развитие на икономиката, повишаване на трудовата заетост.

- **Устройствени зони и терени за производствени и складови дейности**

Предвижданията за териториите с производствени функции са свързани с присъединяване на съществуващи производствени терени към урбанизираната територия на населените места при непосредствена близост до съществуващата строителна граница.

Част от производствено-складовите територии са приобщени към Устройствена зона от вида Смесена обществено-обслужваща производствено-складова (Соп). Такива са територии в населените места Малък Поровец, Делчево, Яким Груево и Исперих.

На места са установени налични производствени терени, които са с различно функционално предназначение на земята.

Предимно – производствените устройствени зони (Пп) се застрояват с производствени, складови и обслужващи сгради и съоръжения. Допуска се изграждане на здравни пунктове, магазини и заведения за обществено хранене за ежедневните нужди на работещите, административни сгради и научно-експериментални бази към предприятия, гаражи и паркинги, както и жилища за охраната.

- **Ваканционно селище (Ос)**

Обособяването на този вид устройствена зона е свързано както със съществуващи терени с рекреационни функции, така и с наличието на привлекателни територии за развитие на такъв вид дейност. Новообособени са зони за ваканционно селище в близост до водните площи на селата Малък Поровец и Голям Поровец.

В обхвата на зоната могат да се изграждат:

1. курортни обекти за настаняване и подслон - хотели, пансиони, почивни домове, вили, санаториуми, къмпинги, бунгала и др.п.;
2. жилищни сгради за постоянно обитаване, в т.ч. за настаняване на курортисти;
3. сгради за обществено - обслужващи дейности: курортно-лечебни заведения, обекти за хранене, обекти за търговия, битови услуги, банкови услуги, административни обекти и др.п.;
4. спортни и рекреационни обекти и съоръжения: спортни полета, игрища, плувни басейни, пързалки, спортни зали, зали за забавни игри, дискотеки, клубове по интереси, хоби-ателиета, зали за музика, видеозали, изложбени зали и др.п.;
5. курортни паркове и други озеленени площи за широко обществено ползване;
6. обекти на транспорта и движението: гаражи и паркинги, автогари, пешеходни алеи и площи, велосипедни алеи, скиорски пътеки и плацове, станции на въжени линии, яхтени пристанища и др.п.;
7. обекти и съоръжения за стопанско и инфраструктурно обслужване: складове, ремонтни работилници, автобази, бензиностанции и газостанции, отоплителни централи, мрежи на техническата инфраструктура, електроподстанции, трансформаторни постове, помпени станции, пречиствателни станции и пр.

- **Терени за спорт и атракции**

Обхващат стадиони, спортни площадки и др.спортно обекти. Устройват се с ПУП и в съответствие с чл.33 от Наредба 7/2003 на МРРБ, като площта на територията за спорт и развлечения в населените места и крайселищните територии се определя спрямо броя на населението – за села от 15-20 кв.м/жител, като минималната озеленена площ е 20% от площта на УПИ.

Спазват се техническите изисквания и условията за безопасност и се изпълняват всички изисквания за изграждане на достъпна среда

- **Терени за озеленяване, паркове и градини**

Тези територии са предназначени за изграждане на озеленени площи за широко обществено ползване в населените места. Териториите с режим за озеленяване се устройват при условията на чл.30 и чл.32 от Наредба 7/2003 на МРРБ.

На необходимите места са осигурени изолационни озеленени пояси, между производствените и останалите зони.

- **Терени за гробищни паркове**

Това са терени със специфични особености и изисквания и със самостоятелен устройствен режим за гробищни паркове. Те се разполагат и устройват в съответствие с Наредба №2/2011 г. на МЗ за здравните изисквания към гробищните паркове и погребването и пренасянето на покойници. Конкретните устройствени параметри се определят с ПУП.

Гробищните паркове са увеличени с ОУПО, във връзка с изчерпването на капацитета на съществуващите такива и създадена се необходимост от обособяването на нови които са конкретно указани от общината. Общата площ с която са увеличени терените е 14.74 ха.

- **Терени за инженерно-техническа инфраструктура**

Това са терени със самостоятелен устройствен режим за различните видове инженерно-техническа инфраструктура – със специфични особености и изисквания. Конкретните устройствени терени се определят с ПУП.

Предвиждания в сферата на инженерно – техническата инфраструктура са свързани с прокарване на нови трасета на газоразпределителната мрежа в рамките на новата строителна граница на гр.Исперих. Не се предвижда проектиране и изграждане на нови междуселищни разпределителни газопроводи на територията на общината.

Водоснабдяването е повсеместно осигурено в границите на общината. Осигуряването на новопроектираните устройствени зони е осигурено, като изключенията за териториите извън границите на населените места следва да бъдат решени посредством локални водоизточници, поради липсата на рентабилност. Канализация е налична единствено в гр.Исперих. Изграждане на канализационна инфраструктура на останалата част от населените места на общината не се предвижда към момента. Съгласно „Консултативна програма за укрепване на капацитета на ДКЕВР и оптимизиране на разходите за привеждане в съответствие с Директива 91/271/ЕИО“ за средна гъстота на населението (между 750 и 2000 лица на km² и 12<лица/ 100 m канал<21) и ниска гъстота (по-малко 750 лица на km² и лица/ 100 m канал<12) не е рентабилно изграждането на ПСОВ и канализационна инсталация. За целта в тези населени места, икономически по изгодни са индивидуални пречиствателни съоръжения (изгребни ями, септични ями със системи за инфилтрация (при условие, че е налице пропусклива почва и достатъчна площ), септична яма с филтърна система за вторично пречистване (при недостатъчна площ или непрпусклива почва), модулна ПСОВ с третично пречистване).

Като бъдещи инвестиционни проекти за рехабилитация и разширение на ВиК мрежата (изготвени проекти за ВиК инфраструктурата), община Исперих разполага с 3 бр. подготвени инвестиционни проекти за:

- „Изграждане на част от V етап на канализационната мрежа гр.Исперих“;

- "Съществуващи водоснабдителни системи-Община Исперих", подобект „Реконструкция на външни водопроводи: от събирателна шахта при шахтови кладенци 2, 3 и 4 до ПС „Димитрово“, от ПС „Димитрово“ до разпределителна шахта с. Тодорово”.

- „Реконструкция на довеждащ водопровод от ПС „Лудогорци“ до напорен водоем „Лудогорци“, община Исперих”;

Община Исперих е добре електрифицирана, като на места липсват данни за точните трасета на съществуващи електропроводи. Такъв проблем съществува за онези населени места, които имат действаща кадастрална карта, в която липсват данни за линейната инфраструктура.

Съобщителната мрежа е в добро състояние. Потребностите на територията на общината са напълно осигурени.

• Терени за транспорт и комуникация

Това са терени със самостоятелен устройствен режим за различните видове транспортно-комуникационна инфраструктура. Конкретните устройствени терени се определят с ПУП.

В населените места, които са осигурени с карта на възстановената собственост като цифров модел, населените места са дефинирани с един поземлен имот, в който няма указана транспортна инфраструктура, в балансите на предвижданията на ОУП тези площи са взети предвид на база на действащите регулационни и застроителни планове и предвид осигуряването на достъп до новопроектираните устройствени зони.

Предложени са два селскостопански пътя (между селата Йонково и Малко Йонково и Средоселци - Подайва), които да придобият статут на общински пътища. Целта е осигуряване на бърза и удобна връзка между селата. Двата пътя се използват масово. Във връзка с това общината е положила трошено-каменна настилка на единия от тях. Следва да се проведат нормативно изискуемите процедури и след двата пътя да се приведат в съответния за статута вид.

С ОУПО е предложено изграждането на кръгово движение на няколко места в гр.Исперих, които според проектантския екип са ключови за осигуряване на безопасното провеждане на пътно-транспортно движение в града. Това са:

- кръстовището свързващо улиците „Вежен“, „Арда“, „Ахинора“ и „Димитър Полянов“;
- кръстовището свързващо улиците „Лудогорие“, „Хан Аспарух“ и „Христо Ясенов“;
- кръстовището свързващо улиците „Христо Ботев“, „Цар Освободител“ и „Васил Левски“;
- кръстовището свързващо улиците „Васил Левски“, „Александър Стамболийски“ и „Ком“

През територията на Община Исперих има изградена железопътна инфраструктура. ДП „НКЖИ“ и Интегрираната транспортна стратегия на Република България не предвиждат реализация на железопътни проекти в периода на действие на плана.

• Нарушени територии

Към тях спадат депата за битови и друг вид отпадъци - сметища, както и териториите за добив на полезни изкопаеми- кариери.

Депата за отпадъци намаляват с ОУПО във връзка конкретно решение на Общински съвет за смяна предназначението на част от имотите в необработваеми земи.

В нарушените територии се предвиждат мероприятия за ландшафтно възстановяване и рекултивация на средата, въз основа на подробни ландшафтоустройствени планове и технико-устройствени проекти. Предварителните проучвания на конкретните терени ще бъдат предпоставка за мотивиране необходимостта и методът за технологична и биологична рекултивация, последващ мониторинг.

• **Защитени територии**

Към този тип територии спадат всички природни забележителности, защитени територии и зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие и Закона за защитените територии. Те са отразени в ОУПО и са имани предвид при зонирането на територията.

Природна забележителност

На територията на Община Исперих няма конкретни имоти, които в цифровите модели на територията да имат НТП „Природна забележителност“. Налични са 13 на брой Вековни дървета в землищата на гр.Исперих, с.Лудогорци и с.Подайва, които са указани в ОУПО посредством условен знак.

Защитените територии обявени според изискванията на Закона за защитените територии

На територията на Община Исперих това са:

- ✓ *Защитена местност “Божурите” - в землищата на с. Подайва;*
- ✓ *Защитена местност “Находище на червен божур” - в землищата на с. Печеница;*

Защитени зони от Националната екологична мрежа „Натура 2000“ по смисъла на Закона за биологичното разнообразие

33 „Лудогорие” - BG0002062 на територията на землищата на с.Вазово, с.Голям Поровец, с.Драгомъж, гр.Исперих с.Йонково, с.Лудогорци, с.Малко Йонково, с Райнино, с.Малък Поровец, с.свещари и с.Старо селище.

33 „Лудогорие” - BG0000168 на територията на землищата на с.Вазово, с.Голям Поровец, с.Драгомъж, гр.Исперих с.Йонково, с.Лудогорци, с.Малко Йонково, с Райнино, с.Малък Поровец, с.свещари и с.Старо селище.

Всички видове терени и имоти, попадащи в защитени зони по ЗБР, подлежат на режими, определени със заповед за обявяването на защитените зони и стандартни формуляри и съответно планове за управление на защитените зони след тяхното приемане.

Санитарно-охранителни зони (СОЗ) около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване

Това са пояси около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и минерални извори, които ограждат тези площи, ползват се със специален статут и дейностите, които могат да се извършват в тях са строго регламентирани с Наредба №3 от 16 Октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците. Предвижданията на ОУПО са за обособяване на проектни СОЗ за онези водоизточници и съоръжения, за които няма обособени такива. Определени са като проектни СОЗ Пояс I съвпадащ като граници с имота, в който съответното съоръжение попада.

Проектни СОЗ са определени в:

- с.Райнино за ТК-Райнино;
- с. Подайва за ТК-ПС“Подайва“.

Точните координати на Пояси I, II и III са подадени от ВиК-Исперих.

Терени за обекти на недвижимото културно наследство

В ОУПО на Община Исперих са обособени терени за обекти на недвижимото културно наследство, съгласно Наредба №8 на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените планове, във връзка с налични обекти – недвижими културни ценности (НКЦ) в тях. Те са със самостоятелен устройствен режим и специфични особености и изисквания по смисъла на чл. 79 от ЗКН. Конкретните устройствени параметри се определят с ПУП.

Нови терени от този тип са обособени в границите на населените места, за локализираните архитектурно-строителни обекти НКЦ, на територията на Община Исперих.

Във връзка с конкретни полигони, предоставени от Националния археологически институт с музей към БАН са обособени терени за обекти недвижимото културно наследство.

Защитени територии за опазване на недвижимото културно наследство

Във връзка с Закона за културното наследство, границите на обектите – недвижими културни ценности, заедно с тяхната охранителна зона, представляват защитени територии за опазване на недвижимото културно наследство. В ОУПО са определени охранителни зони на обектите НКЦ по следния начин:

- в границите на населените места – съгласно чл.79, ал.5 от Закона за културното наследство;
- извън границите на населените места – за археологическите обекти на недвижимото културно наследство – съгласно Писмо 545/ 27.02.2001г. на НИПК.

Историко-археологически резерват „Сборяново“

Границата на резервата е определена посредством подадена от ИМ-Исперих информация за граници и площи.

За територията на Културно-историческата зона, обхващаща местността “Сборяново” и територията между селата Малък Поровец и Свещаре, обявана с Разпореждане на МС №19 от 08.12.1988 г. за обявяване на резервати: “Обявява културно-историческата зона,

обхващаща местността “Сборяново” и територията между селата Малък Поровец и Свещаре, Разградска област за историко-археологически резерват /ДВ бр.96 от 1988г./ се спазват Указания на МК и МСАБ от 03.1990 г. за опазване и охрана на ПК и използване на територията на ИАР “Сборяново” и охранителната му зона /Писмо № РД-00-10 на МК от 25.04.1990 г./.

Охранителна зона на газопровод

Тази зона е дефинирана във връзка с "Наредба № 6/25.11.04 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за пренос, съхранение, разпределение и доставка на природен газ" и наличните данни в картите за възстановена собственост на населените места в Община Исперих, където съответните зони са налични като граници. В рамките на тази зона са въведени ограничения в ползването, регламентирани в цитираната Наредба.

Зона на превантивна устройствена защита на електропровод

Във връзка с Наредба № 3 от 9 юни 2004 г. за устройството на електрическите уредби и електропроводните линии, в ОУПО Исперих е дефинирана зона за превантивна устройствена защита на електропровод. Зоната е определена съгласно чл.621 от Наредбата, като в обхвата ѝ не е разрешено разполагането на сгради и съоръжения.

• Земеделски територии

Към тези територии се причисляват :

- Обработваеми земи (ниви);
- Обработваеми земи (трайни насаждения);
- Необработваеми земи.

Най - голям дял в обработваемите земи в общината имат нивите за сметка на трайните насаждения.

По отношение на земеделските територии, попадащи в защитени зони по ЗБР – те подлежат на режими и съответно планове за управление на защитените зони. Земеделски земи, които не попадат в режим на превантивна защита, се устройват по реда на Закона за опазване на земеделските земи и свързаните с него подзаконови нормативни актове.

• Гори

Проектното решение на ОУПО е за максимално опазване на горските територии. Към горските територии се причисляват и тези в земеделски земи с НТП „гори и храсти в земеделски земи“.

Проектът за ОУПО е изцяло съобразен с утвърдените Горскостопански и Ловностопански планове.

Управлението и опазването на горските територии, попадащи в защитените зони по Закона за биологичното разнообразие, се съобразява с планове за управление на съответните защитени зони.

Режим на устройство и параметри за натоварване на устройствените зони

С проекта на ОУПО Исперих, се определят видове територии с основно предназначение, типове и разновидности на устройствени зони и самостоятелни терени с устройствени режими, спрямо изискванията на Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони. Разновидностите на устройствените зони включват занижени застроителни показатели, предназначени за прилагане на ограничителните режими във връзка с наличието на Защитени територии, обявени според изискванията на Закона за защитените територии и Защитени зони от Националната екологична мрежа (част от Европейската екологична мрежа Натура 2000).

В териториите с основно предназначение и в устройствените зони се обособяват самостоятелни терени с устройствен режим, предназначени за: обекти на недвижимо културно наследство, терени за гробищен парк, техническа инфраструктура, транспортна инфраструктура, за обществено-обслужващи дейности, със специално предназначение и за озеленяване, паркове и градини, за спорт и атракции.

В териториалното устройство функционалното зонироване се използва като начин за моделиране на обекта, в резултат на което територията се разделя на зони (райони, участъци) с препоръчителни за тях видове дейности и режими на ползване. Границите на устройствените зони, териториите и самостоятелните терени се определят по имотни граници, квартали, трасета от различен клас на транспортната техническа инфраструктура и на комуникационно - транспортната система, естествени делители - водни течения, дерета и други елементи на релефа.

С настоящия проект за ОУПО Исперих са определени следните режими на устройство и параметри за натоварване на устройствените зони и самостоятелни терени с устройствени режими:

➤ ***Жилищна устройствена зона и терени с преобладаващо ниско застрояване с височина до 10м (Жм)***

Жилищната устройствена зона с преобладаващо ниско застрояване с височина до 10м, означена с „Жм“, се прилага за устройство на жилищните територии в населените места в общината и единични самостоятелни терени .

Показателите за устройствена зона Жм са следните:

Наименование на зоната	Макс. Плътност на застр. (%)	Макс. Кинт	Мин.озеленявана Площ (%)	Н макс. (етажи)
Жм	от 20 до 60	от 0,5 до 1,2	от 40 до 60	10м (3 ет.)

В партерните етажи на жилищните сгради е допустимо изграждането на търговски и други обслужващи обекти, гаражи, работилници с функции, съвместими с обитаването. Отделни поземлени имоти могат да се отредят с ПУП за нежилищни функции в съответствие с Наредба №7 за ПНУОВТУЗ.

Минимум една трета от озеленената площ е с висока дървесна растителност.

➤ **Жилищна устройствена зона и терени с преобладаващо комплексно застрояване (Жк)**

Жилищната устройствена зона с преобладаващо комплексно застрояване, означена с „Жк“, се прилага за устройство на жилищни територии в гр.Исперих.

Показателите за устройствена зона Жк са следните:

Наименование на зоната	Макс. Плътност на застр. (%)	Макс. Кинт	Мин.озеленявана Площ (%)	Н макс. (етажи)
Жк	от 20 до 50	от 0,6 до 2,0	от 40 до 60	15

В партерните етажи на жилищните сгради е допустимо изграждането на търговски и други обслужващи обекти, гаражи, работилници с функции, съвместими с обитаването. Отделни поземлени имоти могат да се отредят с ПУП за нежилищни функции в съответствие с чл.17, ал.(1) и (2) от Наредба №7 за ПНУОВТУЗ.

Минимум една трета от озеленената площ трябва да бъде осигурена за озеленяване с дървесна растителност

➤ **Терени за обществено-обслужващи дейности (Оо)**

Предназначена за изграждане предимно на обекти за обществено обслужващи дейности – образование, здравеопазване, социални грижи, култура, религия, административни и делови услуги, търговия и др. видове дейности от третичния и четвъртичния сектор (финансово-кредитно обслужване, спорт, отдих, забавления, информационно обслужване и други).

Към терените за детски заведения, училища, болници и заведения за социални грижи се прилагат показателите определени в чл. 40, 41, 43, 44 от Наредба №7 на МРРБ от 2003 г.

Минимум 50% от озеленената площ трябва да бъде с дървесна растителност

Изпълняват се всички изисквания за изграждане на достъпна среда.

• **Устройствена зона за многофункционално ползване от тип смесена централна зона (Ц)**

Смесените централни устройствени зони са предназначени за многофункционално ползване. В обхвата им могат да се изграждат административни и делови сгради, сгради за социални, просветни, учебни, културни, религиозни и други обществени дейности, търговски и други обслужващи сгради и комплекси, жилищни сгради, в т.ч. със смесено предназначение, хотели и заведения за хранене и развлечения, сгради за безвредни производствени и занаятчийски дейности, бензиностанции, газостанции и надземни и подземни гаражи и паркинги за леки автомобили, сгради, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура.

В териториите от разновидност "смесена централна зона" се устройват открити представителни площадни пространства, пешеходни зони, паркове и градини.

Наименование на зоната	Макс. Плътност на застр. (%)	Макс. Кинт	Мин.озеленявана Площ (%)	Н макс. (етажи)
Ц	от 30 до 60	от 1,0 до 2,0	от 30 до 50	

Една четвърт от озеленената площ трябва да бъде осигурена за озеленяване с дървесна растителност.

Изпълняват се всички изисквания за изграждане на достъпна среда.

➤ **Смесена общественно-обслужваща производствено-складова устройствена зона (Соп)**

Устройствената зона обхваща територии в непосредствена близост до бившите стопански дворове и производствено-складовите терени. Като цяло устройствените зони „Соп“ са с предназначение за изграждане на малки и средни предприятия, предимно с безвредни промишлени производства, животновъдни комплекси спазващи санитарно-хигиенните изисквания, обществено обслужване, жилища, спорт, търговия, предприятия на хранително-вкусовата промишленост и др.

Устройствена зона Соп има допустими устройствени показатели в следния вид:

Наименование на зоната	Макс. Плътност на застр. (%)	Макс. Кинт	Мин.озеленявана Площ (%)	Н макс. (етажи)
Соп	от 30 до 70	от 1,0 до 2,2	от 30 до 50	

Изпълняват се всички изисквания за изграждане на достъпна среда.

Една четвърт от озеленената площ трябва да бъде осигурена за озеленяване с дървесна растителност.

➤ **Устройствена зона и терени за предимно производствени и складови дейности (Пп)**

Устройствената зона и терени за предимно производствени и складови дейности са предвидени за застрояване с производствени, складови и обслужващи сгради и съоръжения.

Наименование на зоната	Макс. Плътност на застр. (%)	Макс. Кинт	Мин.озеленявана Площ (%)	Н макс. (етажи)
Пп	от 40 до 80	от 1,0 до 2,5	от 20 до 40	

Допуска се изграждане на здравни пунктове, магазини и заведения за обществено хранене за ежедневните нужди на работещите, административни сгради и научно-експериментални бази към предприятията, гаражи и паркинги, както и жилища за охраната.

Допустими са и дейности свързани с управлението на отпадъците, в т. число, но не само: рециклиране, предварителна обработка (сепариране, разглобяване, балиране, брикетирание, пакетиране, претоварване), закрити складове за силно действащи отровни

вещества и минерални торове, компостиране, обезвреждане на неопасни отпадъци и др. при спазване на изискванията на Закона за опазване на околната среда, Глава 6, Раздел III и свързани подзаконови актове.

Не се допускат дейности по депониране на битови отпадъци.

Минимум една трета от озеленената площ е с висока дървесна растителност.

➤ *Устройствена зона за ваканционни селища (Ос)*

Устройствените зони и терени за ваканционните селища са предназначени за отдих и рекреационни дейности. Застрояват се предимно със средства за подслон.

Наименование на зоната	Макс. Плътност на застр. (%)	Макс. Кинт	Мин.озеленявана Площ (%)	Н макс. (етажи)
Ос	30	1,2	50	

Половината от площта за озеленяване трябва да бъде осигурена за дървесна растителност.

➤ *Терени за гробищни паркове*

Това са терени със специфични особености и изисквания и със самостоятелен устройствен режим за гробищни паркове. Те се разполагат и устройват в съответствие с Наредба №2/2011 г. на МЗ за здравните изисквания към гробищните паркове и погребването и пренасянето на покойници. По периферията на гробищните паркове в рамките на регулационните им граници се предвижда задължителна изолационна зеленина, в която се допуска разполагане на колумбарийни стени. Изпълняват се всички изисквания за изграждане на достъпна среда.

Конкретните устройствени параметри се определят с ПУП.

➤ *Терени за водни площи*

В урбанизирани територии за водните течения се осигурява задължителен сервитут, както следва — мин. 3 м двустранно на коритото, и допълнително по още мин. 6 м за улици (алеи) за провеждане на инженерната инфраструктура и за обслужване на речното корито. Въз основа на допълнителни проучвания се допуска шестметровият сервитут да се разположи едностранно.

Извън урбанизирани територии, за водните течения се отнасят разпоредбите на Закона за водите (ЗВ) и на ЗООС.

➤ *Терени за транспортна инфраструктура*

Това са терени със самостоятелен устройствен режим за различните видове транспортно-комуникационна инфраструктура. Конкретните устройствени терени се определят с ПУП.

➤ **Терени за инженерно-техническа инфраструктура**

Терени, предвидени за изграждане на електрически подстанции, телефонни централи, радио и телевизионни и други телекомуникационни централи, за пречиствателни станции за питейни и отпадни води и др.

Показателите на застрояване се определят с подробните устройствени планове съобразно правилата и нормативите, определени с Наредба №7 на МРРБ от 2003 г., както и другите приложими подзаконови актове.

➤ **Терени за добив на полезни изкопаеми**

В терените за добив на полезни изкопаеми се допуска изграждането на временни обекти, свързани с технологията на добива на подземни богатства и на необходимата техническа инфраструктура. За всеки конкретен случай параметрите на застрояване се доказват чрез специализиран подробен план (генплан) по чл.111 ЗУТ.

➤ **Терени за спорт и атракции**

Обхващат стадиони, спортни площадки и др.спортно обекти. Устройват се с ПУП и в съответствие с чл.33 от Наредба 7/2003 на МРРБ, като площта на територията за спорт и развлечения в населените места и крайселищните територии се определя спрямо броя на населението – за села от 15-20 кв.м/жител, като минималната озеленена площ е 20% от площта на УПИ.

Спазват се техническите изисквания и условията за безопасност и се изпълняват всички изисквания за изграждане на достъпна среда

➤ **Терени за озеленяване, паркове и градини**

Тези територии са в и извън границите на урбанизираните територии и са предназначени за изграждане на озеленени площи за широко обществено ползване в населените места. Териториите с режим на озеленяване се устройват при условията на чл.30 и чл.32 от Наредба 7/2003 на МРРБ.

➤ **Терени за обекти на недвижимото културно наследство**

Това са обособени терени, с разположени недвижими културни ценности (НКЦ) в тях. Имат самостоятелен устройствен режим и специфични особености и изисквания по смисъла на чл. 79 от ЗКН. Конкретните устройствени параметри се определят с ПУП.

Прилагат се разпоредбите на Закона за културното наследство (ЗКН) и Наредба № Н-12 от 21 ноември 2012 г. за реда за идентифициране, деклариране, предоставяне на статут и за определяне на категорията на недвижимите културни ценности, за достъпа и подлежащите на вписване обстоятелства в националния регистър на недвижимите културни ценности на Министерство на културата

- **Терени за обекти НКЦ с определени режими / териториален обхват, граници и предписания за опазване/**

Това са обектите:

- Културно-историческата зона, обхващаща местността “Сборяново” и територията между селата Малък Поровец и Свещаре, обявана с Разпореждане на МС №19 от 08.12.1988 г. за обявяване на резервати: “Обявява културно-историческата зона, обхващаща местността “Сборяново” и територията между селата Малък Поровец и Свещаре, Разградска област за историко-археологически резерват (ИАР)/ДВ бр.96 от 1988г./ . Спазват Указания на МК и МСАБ от 03.1990 г. за опазване и охрана на ПК и използване на територията на ИАР “Сборяново” и охранителната му зона /Писмо № РД-00-10 на МК от 25.04.1990 г./.

- Храм "Св.Архангел Михаил", с.Голям Поровец, с предоставен статут на художествена единична недвижима културна ценност с категория „местно значение“ посредством Заповед №РД9Р-27 от 26.07.2016 г. (ДВ бр.77/2016 г.) на Министъра на културата. За НКЦ са определени режими (териториален обхват, граници и предписания за опазване)

- Храм "Св.св.Кирил и Методий", гр.Исперих, с предоставен статут на архитектурно-строителна и художествена единична недвижима културна ценност с категория „местно значение“ посредством Заповед №РД9Р-23 от 26.07.2016 г. (ДВ бр.77/2016 г.) на Министъра на културата. За НКЦ са определени режими (териториален обхват, граници и оредписания за опазване)

4.3. Пространствено развитие

Балансите на съществуващото положение са на база данните за начина на трайно ползване (НТП) от цифровите модели – кадастрални карти и карти за възстановена собственост в обхвата на землищата на Община Исперих. Балансите в част предвиждания се основават на проектните площи на устройствените зони и терени в ОУПО, като водещи в населените места са действащите регулационни и застроителни планове.

По данните от съществуващото положение се отличава преобладаването на обработваемите земи-ниви, следвани от необработваемите земи и гори. Най – малък дял от земеделските земи имат трайните насаждения. ОУПО Исперих предвижда развитие насочено към новообособената територия за гори в съответствие утвърдените Горскостопански и Ловностопански планове.

Данни за съществуващо и проектно положение по вид територия са показани в приложените баланси в табличен вид.

Таблица I.4.3.1. Баланс на територията на община Исперих

ОБЩИНА ИСПЕРИХ						
	ВИДОВЕ ТЕРИТОРИИ	СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ		ПРОЕКТ		ИЗМЕНЕНИЕ
I	ТЕРИТОРИИ С ОБЩО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ	площ (ха)	% от територията	площ (ха)	% от територията	площ (ха)
1	Урбанизирани територии					
1.1	Жилищни функции	1407.04	3.50	1535.87	3.82	128.83
1.2	Терени за обществено-обслужващи функции	658.50	1.64	77.94	0.19	-580.56
1.3	Територии за спорт и атракции	7.89	0.02	27.99	0.07	20.10
1.4	Територии за многофункционално ползване от тип смесена централна зона	0.00	0.00	25.91	0.06	25.91
1.5	Територии за смесена обществено-обслужваща производствено-складова дейност	0.00	0.00	105.56	0.26	105.56
1.6	Територии с рекреационни функции, курортни дейности и вилни зони	8.95	0.02	15.54	0.04	6.59
1.7	Терени за производствено-складови и стопански функции	359.34	0.89	393.46	0.98	34.12
1.8	Терени за озеленяване, паркове и градини	16.20	0.04	64.73	0.16	48.53
1.9	Терени за гробищни паркове	82.56	0.21	97.30	0.24	14.74
2	Земеделски територии			0.00		
2.1	Ниви	24191.74	60.15	23931.24	59.50	-260.50
2.2	Трайни насаждения	1301.29	3.24	1225.16	3.05	-76.13
2.3	Необработваеми земи	2043.84	5.08	1864.22	4.64	-179.62
3	Горски територии					
3.1	Гори	8618.51	21.43	8875.33	22.07	256.82
3.2	Други горски територии в земеделски земи	130.20	0.32	63.92	0.16	-66.28
4	Територии заети от водни площи	106.05	0.26	147.90	0.37	41.85
5	Територии за транспорт и комуникации	1105.90	2.75	1370.44	3.41	264.54
6	Територии за инженерно-техническа инфраструктура	32.20	0.08	19.96	0.05	-12.24
II	ЗАЩИТЕНИ И НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ			0.00		
1	Територии за опазване на културното наследство	64.58	0.16	295.69	0.74	231.11
2	Територии за добив на полезни изкопаеми	72.12	0.18	71.76	0.18	-0.36
3	Депозити за отпадъци	11.62	0.03	8.60	0.02	-3.02
	Общо:	40218.53	100.00	40218.53	100.00	0.00

Източник: ОУПО Исперих

5. Връзка на ОУП с други планове и програми

За да се проследи по-добре обвързаността на предложенията на Общ устройствен план на Община Исперих с политиките и програмите на страната от по-висок ранг са разгледани приетите документи със стратегически характер на национално, регионално, областно и общинско равнище. Тези документи са в основата на разработването на ОУП като основен планов документ за осъществяване на стратегическото планиране на социално-икономическото развитие и за устойчивото природосъобразно развитие на общността с отчитане на специфичните за Община Исперих природни, културно-исторически, туристически и други ресурси.

При изготвянето на ОУП е използвана възможността да се приложат по-нови принципи на планиране, съобразени с изискванията на важни документи на ЕС за пространствено развитие. Поради това в тази част на ЕО е проследена връзката на ОУП с документи, които са свързани с пространственото планиране и документи, в които са развити целите за опазване на околната среда. Маркирани са онези приоритети и цели, които са намерили или трябва да намерят отражение при планиране развитието на територията на общината, и които са общоприети в устройствената политика на страната, както и онези, които са свързани с пространственото планиране и опазването на природните и културни ценности, имащи отношение към територията на община Исперих и намират отражение в предложените устройствените режими при опазване на околната среда и човешкото здраве.

Проектът на ОУП е в съответствие и е съобразен със следните стратегически и планови документи:

▪ *Стратегия „Европа 2020“*

Тя задава рамката на необходимите интервенции за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж в страните и регионите на ЕС. В нея са заложили следните приоритетни области:

- Интелигентен растеж, развитие на икономика, основана на познания и иновации;
- Устойчив растеж, като се поощрява нисковъглеродна, ефикасна по отношение на енергийните източници и конкурентна икономика и
- Приобщаващ растеж, като се насърчава икономика на висока трудова заетост и социално и териториално сближаване.

▪ *Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2020 г.;*

Тази стратегия има за цел да обърне процеса на загубата на биологично разнообразие и рушенето на екосистеми в Европейския съюз (ЕС) до 2020 г., като определя шест приоритетни цели. Тя е неотменна част от стратегията „Европа 2020“. Стратегията отговаря на два значителни ангажмента, поети от представители на ЕС през март 2010 г., а именно да се спре загубата на биологично разнообразие в ЕС до 2020 г. и да се опази, оцени и възстанови биологичното разнообразие и услугите на екосистемите в ЕС до 2050 г. Чрез пълно прилагане на директивите за птиците и местообитанията тази стратегия ще допринесе за спирането на процеса на загуба на биологично разнообразие и

ще позволи неговото възстановяване до 2020 г. Формулирани са следните приоритетни цели:

Цел 1: Опазване и възстановяване на природата

Цел 2: Поддържане и подобряване на екосистемите и техните услуги

Цел 3: Гарантиране на устойчивото развитие в селското и горското стопанство

Цел 4: Гарантиране на устойчивото използване на рибните ресурси

Цел 5: Борба с инвазивните чужди видове

Цел 6: Мерки срещу глобалната криза по отношение на биологичното разнообразие

■ ***Национална стратегия за регионално развитие (НСРР) на Република България за периода 2012 – 2022 г.***

Националната стратегия за регионално развитие /НСРР/ е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия/неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране. Главната цел на НСРР е постигане на „устойчиво интегрирано регионално развитие, базирано на използване на местния потенциал и сближаване на районите в икономически, социален и териториален аспект.” Трите проявления на кохезията – икономическо, социално и териториално сближаване са в основата на утвърдените стратегически цели на документа, които се доразвиват и обвързват с целите на НКПР, за да намерят своите целенасочени пространствени измерения в усъвършенствания модел за урбанистично развитие.

■ ***Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013 – 2025 г.***

Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г. е средносрочен стратегически документ, който дава насоките за устройство, управление и опазване на националната територия и акватория и създава предпоставки за пространствено ориентиране и координиране на секторните политики.³ Тези 12 години, в които ще се подпомогне правилното насочване на средствата по оперативните програми в следващия програмен период от 2014-2020 г. към зони с натрупани диспропорции, но и към такива с най-подходящи условия и неизползван потенциал, са кратък период в сравнение със стратегическите хоризонти на подобни документи в други страни, доказали своята ефективност няколко години след приемането им. Основната цел на Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г., е следната: „Пространствено координиране на процесите, протичащи в националната територия чрез създаване на пространствено-устройствена основа и регулатор за осъществяване не само на регионалното, но и на отделните социално-икономически секторни планирания на национално ниво в контекста на общоевропейското пространствено развитие, за постигане на комплексно, интегрирано планиране“. Заедно с Националната стратегия за регионално развитие 2012 – 2022 г. тя е основен документ в най-новото ни законодателство и

дългоочакван инструмент за интегрирано планиране и устойчиво пространствено, икономическо и социално развитие.

▪ ***Национална програма за развитие: България 2020;***

Националната програма за развитие: България 2020 (НПР БГ2020) е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2020 г. Визията, целите и приоритетите на НПР БГ 2020 са дефинирани на базата на изготвен за целта социално - икономически анализ, както и на получените становища в рамките на публичните дискусии на всеки един етап от изработването на документа. Формулираните цели на правителствените политики ще осигурят постигането на ускорен икономически растеж и повишаване на жизнения стандарт на българските граждани в средносрочен и дългосрочен план. НПР БГ 2020 е документ за националните решения за растеж. Той е в съответствие с ангажиментите на България на европейско и международно ниво, но въплъщава стремежа на държавата за избор на национален път за напредък.

Към нея са разработени *Тригодишният план за действие за изпълнението на Националната програма за развитие: България 2020 в периода 2014-2016 г. и Тригодишният план за действие за изпълнението на Националната програма за развитие: България 2020 в периода 2015-2017 г.*

▪ ***Национална приоритетна рамка за действие за Натура 2000 в България (вариант от м. октомври, 2013 г.);***

Цел на НПРД е да се определят по-добре нуждите от финансиране и приоритетите за защитените зони от НАТУРА 2000 на национално и регионално ниво и с това да се улесни интеграцията им в бъдещите програми за финансиране от различните европейските финансови инструменти. Основните приоритети са:

Приоритет 1: Управленско планиране на защитените зони от мрежата Натура 2000;

Приоритет 2: Устойчиво управление на защитените зони от мрежата Натура 2000;

Приоритет 4: Изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа Натура 2000 в България;

▪ ***Националната информационна и комуникационна стратегия за мрежата „Натура 2000”, 2014 - 2023 г.***

Дефинираните специфични цели са:

Обща цел: Изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа НАТУРА 2000 в България.

Специфична цел №1: Повишаване на информираността, разбирането и обществената подкрепа за мрежата НАТУРА 2000 като водещ фактор за социално-икономическо развитие;

Специфична цел №2: Формиране на осъзнато комуникационно поведение за участие в процесите по опазване на биологичното разнообразие в мрежата НАТУРА 2000;

Специфична цел №3: Мотивиране на активно обществено участие в постигането на целите на НАТУРА 2000 за 2020 г.

■ **План за управление на речния басейн в Дунавски район 2016-2021 г.**

Екологичните цели при управление на водите и сроковете за постигането им се определят в чл. 4 на Директива 2000/60/ЕС (РДВ). Съгласно чл. 156а, ал. 1 от ЗВ цели за опазване на околната среда (екологични цели) се определят по отношение на повърхностните и подземните води и по отношение на зоните за защита на водите, и са насочени към:

- предотвратяване на влошаването и постигане на добро количествено и качествено състояние/потенциал на подземните и повърхностните води;
- постигане на целите на законодателството, по силата на което е определена или обявена зоната за защита на водите.

В случаите, когато за едно водно тяло са поставени повече от една цел, се приема най-строгата.

Съгласно чл. 4 от РДВ, срокът за постигане на целите за опазване на околната среда е 2015г.

В чл. 156в - 156е от ЗВ са регламентирани случаите, в които се допускат изключения от така определените цели и от сроковете за тяхното постигане, без това да се счита за нарушение на РДВ или на ЗВ. Тези изключения включват:

- удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда;
- определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда;
- временно влошаване на състоянието на водните тела, в резултат от естествени или непреодолими причини/обстоятелства, които не са могли да бъдат предвидени;
- непостигане на добро състояние поради ново изменение на физичните характеристики на повърхностното водно тяло в резултат на нови дейности за устойчиво човешко развитие със социално-икономически ефект или непостигане на добро състояние на подземните води поради изменение на нивото им.

Актуализация на целите за опазване на околната среда за повърхностните водни тела

Целите за опазване на околната среда при повърхностните води по отношение на количеството и качеството на водите се определят за (чл. 156а, ал. 1, т. 1 от ЗВ):

- предотвратяване влошаването на състоянието на всички повърхностни водни тела;
- опазване, подобряване и възстановяване на всички повърхностни водни тела за постигане на добро състояние на водите;
- опазване и подобряване качеството на водите във всички изкуствени и силно модифицирани водни тела и постигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните води;
- предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване наведнъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества.

За повърхностните водни тела в по-ниско от добро екологично състояние/ добър екологичен потенциал и/или недостигащи добро химично състояние са планирани следните цели за опазване на околната среда:

- ▶ към 2015г.: „Предотвратяване влошаването на екологичното състояние/ Предотвратяване влошаването на екологичния потенциал. Опазване, подобряване и

възстановяване на повърхностното водно тяло. Предотвратяване на замърсяването и запазване на доброто химично състояние“;

- ▶ към 2021г. и към 2027г. - в зависимост от обосноваване на изключение от постигане на целите:
- „Постигане на СКОС за добро екологично състояние/добър екологичен потенциал (за показателите с отклонения) до 2021г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние/екологичния потенциал по останалите елементи за качество. Предотвратяване на замърсяването и запазване на добро химично състояние“, или:
- „Постигане на СКОС за умерено екологично състояние/умерен екологичен потенциал (за показателите с отклонения) до 2021г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние/екологичния потенциал по останалите елементи за качество. Намаляване на концентрацията на показателите с отклонения. Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателите без констатирани отклонения в СКОС“, или
- „Постигане на СКОС за добро екологично състояние (за показателите с отклонения) до 2021/2027г. Постигане на СКОС за добро екологично състояние (за показателите с отклонения коригирани с фонова концентрация) до 2027г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние по останалите елементи за качество. Постигане на СКОС за добро химично състояние (за показателите с отклонения) до 2027г. Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателите без констатирани отклонения в СКОС“.

Целите за опазване на околната среда при подземните води по отношение на количеството и качеството на водите се определят за (чл. 156а, ал. 1, т. 2 от ЗВ):

- недопускане или ограничаване отвеждането на замърсители в подземните води и предотвратяване влошаването на състоянието на всички подземни водни тела;
- опазване, подобряване и възстановяване на всички подземни водни тела, осигуряване на баланс между водовземането и подхранването на подземните води и постигане доброто им състояние;
- идентифициране и насочване в обратна посока на всяка значима и устойчива тенденция за повишаване на концентрацията на всеки замърсител с цел непрекъснато намаляване замърсяването на подземните води.

Актуализацията на целите за опазване на околната среда на подземните водни тела (ПВТ) е извършена на база: оценка на химичното състояние, вкл. определяне на показатели с отклонения от СКОС; оценка на количественото състояние на ПВТ и отчитане изпълнението на планираните в първия ПУРБ цели и изключения от постигането им.

За ПВТ в добро химично и количествено състояние са планирани следните цели за опазване на околната среда:

- ▶ към 2015г.: „1 Постигане и запазване на добро количествено и химично състояние“;
- ▶ към 2021г. и 2027г.: „Запазване на добро количествено и химично състояние“.

За ПВТ в лошо химично и добро количествено състояние са планирани следните цели за опазване на околната среда:

- ▶ към 2015г.: „1.Постигане и запазване на добро количествено състояние; 2. Предотвратяване влошаването на химично състояние“;
- ▶ към 2021г. или 2027г. в зависимост от обосноваване на изключение от постигане на целите:
- „1. Запазване на добро количествено състояние; 2. Предотвратяване на влошаването на химичното състояние по показател с отклонение от СКОС (СКОС коригиран с фонова концентрация); 3.Запазване на добро химично състояние по останалите показатели “, или
- „1. Запазване на добро количествено състояние; 2. Постигане и запазване на добро химично състояние”.

■ **План за управление на риска от наводнения на Дунавски район за басейново управление 2016-2020 г.**

Планът за управление на риска от наводнения се изготвя съгласно чл.7 от Директива 2007/60/ЕС и на основание чл. 146и от Закона за водите /ЗВ/. Съгласно чл. 155, ал.1 т.26 от ЗВ, Директорът на басейнова дирекция е компетентен орган за басейново управление, отговорен за разработването на Плана за управление на риска от наводнения.

Целта на ПУРН е да създаде условия за намаляване неблагоприятното въздействие върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност на наводненията в Дунавски РБУ, и по-конкретно - в определените райони със значителен потенциален риск от наводнения.

ПУРН за Дунавски РБУ обхваща цялата територия на района за басейново управление. Предвидените мерки са насочени основно към определените и утвърдени от Министъра на околната среда и водите 26 района със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), но в плана също така са включени и мерки, които са приложими за целия Район за басейново управление.

В ПУРН е представена информация за всички етапи от процеса на управление на риска от наводнения съгласно изискванията на Директива 2007/60/ЕС, като се акцентира върху определяне на цели и приоритети при управлението на риска от наводнения и върху програмата от мерки за постигане на поставените цели.

■ **Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.**

Планът е приет от Министерски съвет на 22.12.2014 г. Основната цел на Плана е да допринесе за устойчивото развитие на България чрез прилагане на интегрирана рамка за управление на отпадъците, която да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от образуваните отпадъци, подобряване на ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците.

В Плана е включена първата за България Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци за периода 2014-2020 г. Заложени са мерки по изпълнение на Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло. Включени са и мерки за достигане на целите на още няколко програми – за биоразградимите отпадъци, в т.ч. за биоотпадъците, за рециклиране и оползотворяване за строителни отпадъци и отпадъци от

разрушаване на сгради, за рециклиране и оползотворяване на масово разпространените отпадъци, за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци, за подобряване капацитета на институциите за управление на отпадъците, за подобряване качеството на информацията, подпомагаща вземането на информирани управленски решения, за подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците.

■ ***Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на сгради на територията на РБългария 2011-2020 г.***

Националният стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на сгради (ОСР) на територията на Р България е разработен в съответствие с изискванията на Рамковата директива 2008/98/ЕС за отпадъците и Тематичната стратегия за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране. Формулираните цели и приоритети за всички сфери от управлението на ОСР следва да осигури прилагането на интегрирана и ефективна система за управление на отпадъци на всички нива.

■ ***Регионален план за развитие на Северен централен район за планиране 2014-2020 от ниво 2***

Регионалният план за развитие /РПР/ на Северен централен район /СЦР/ 2014-2020 г. е планов документ, с който се определят средносрочните цели и приоритети за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие. Регионалният план за развитие на Северен централен район има интегрален характер и съчетава в себе си мерки и дейности в различни сектори за подобряване на условията и факторите за растеж, които се нуждаят от дългосрочна и целенасочена подкрепа. В плана са разгледани и тенденциите в пространственото развитие на района и направени предложения за организация и развитие на територията на основата на политиките, заложи в Националната концепция за пространствено развитие на Република България 2012-2025 г. и други европейски документи в областта на пространственото и градско развитие.

■ ***Областна стратегия за развитие на област Разград за периода 2014-2020 г.***

Областната стратегия за развитие е стратегически документ за определяне на регионалната политика прилагана на ниво област, които конкретизират и съответстват на предвижданията на Регионалният план за развитие /РПР/ на Северен централен район /СЦР/ 2014-2020г. и Регионалната схема за пространствено развитие на Северен централен район, съобразно специфичните проблеми и потенциал на съответните области за целенасочено въздействие. Областната стратегия за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитието на областта, както и стратегическите насоки за разработване на общински планове за развитие. Областната стратегия за развитие

мултиплицира целите и приоритетите на НСРР в съответствие с регионалните характеристики на областта.

▪ **Общински план за развитие на община Исперих 2014-2020 г.**

Общинският план за развитие на община Исперих за периода 2014 -2020 г. е документ за стратегическо планиране и програмиране на устойчиво интегрирано развитие на територията на общината, който се разработва в съответствие с предвижданията на Областната стратегия за развитие на област Разград за периода 2014 -2020 г. и визията за пространствено развитие на общината.

Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитието на общината, като се отчитат специфичните характеристики и потенциалът на общината, от една страна, и стратегическите насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие, съдържащи се в съответната областна стратегия за развитие за периода до 2020 г., от друга страна. ОПР на община Исперих като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане балансирано и устойчиво териториално и социално-икономическо развитие.

▪ **Програма за опазване на околната среда на община Исперих 2015г.**

Основната цел на регионалната политика за опазване на околната среда е да бъдат съхранени природните богатства на Община Исперих и да бъде осигурена здравословна жизнена среда на жителите ѝ. Тази цел кореспондира с приоритетите на националната политика в тази област.

Програмата цели още:

1. Да се идентифицират и анализират проблемите в областта на околната среда на територията на общината, да се установят причините довели до тях и да предложат решения и действия за тяхното преодоляване;
2. Да се открият приоритетите в разглежданата област;
3. Да се обединят усилията на общинските органи, държавните институции, населението, предприятията на територията на общината за решаване на проблемите;
4. Да се аргументират проектите на общината в екологичен аспект, които тя ще предложи за финансиране;
5. Да се използват оптимално ограничените финансови и човешки ресурси, като ги съсредоточи за решаване на най-приоритетните проблеми.

▪ **Програма за управление на дейностите по отпадъците на община Исперих 2016-2020 г.**

Основна цел на програмата е постигане на изпълнението на нормативните изисквания от Община Исперих при поносими разходи за населението ѝ за периода на програмата. Чрез реализацията ѝ се цели намаляване на замърсяването на околната среда в община Исперих, установяването на ефективна и екологосъобразна система за съвременно управление на отпадъците чрез повишаване на разделното събиране и рециклирането на отпадъците в общината.

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на Рамкова директива за отпадъците (РДО), съответно на

ЗУО: битови отпадъци, производствени отпадъци, строителни отпадъци, опасни отпадъци и масово разпространени отпадъци.

II. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА

1. Текущо състояние на околната среда

1.1. Климатични фактори и атмосферен въздух

1.1.1. Климатични фактори

Съгласно климатичното райониране на страната, направено при отчитане на основни фактори: географска ширина, характер на релефа, положение спрямо големите водни басейни и обща атмосферна циркулация, на територията на България са обособени две климатични области: Европейско-континентална и континентално-средиземноморска климатична област.

Територията на община Исперих попада в Европейско-континентална климатична област, и по-точно в умерено-континентална климатична подобласт. Климатът на общината като цяло е умерено-континентален.

Фиг. II.1.1.1.1 Климатични райони в България

Районът на общината попада в умерено континенталната европейска климатична област, характеризираща се със студена зима (абсолютна минимална температура - 26.8°C) и сухо, топло лято (абсолютна максимална температура +39.5°C). Крайдунавската тераса е открита за североизточните ветрове и е без средиземноморско влияние. Това е причина за горещите лета и студените зими. Есента и пролетта са

краткотрайни. Въпреки студената зима, поради малката надморска височина пролетта настъпва рано, но е по-студена от есента. Резкият контраст между зимните и летни условия характеризира климата на община Разград като подчертано континентален. Това се потвърждава и от средната годишна амплитуда, която е около 26°C и е една от най-голямата за страната.

Таблица II.1.1.1.1 Температурни данни от ХМС-Разград

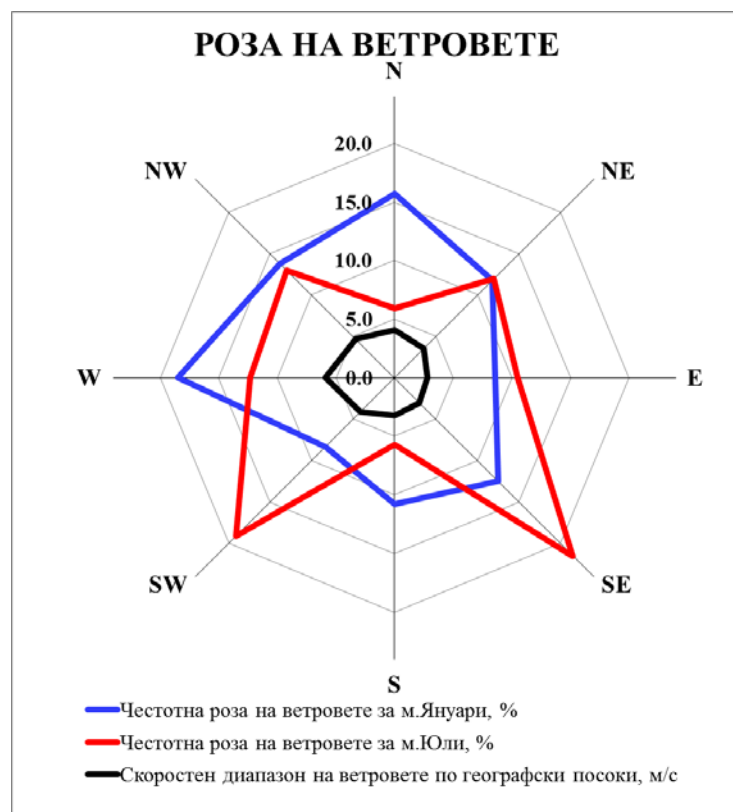
Показатели	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ср. год.
Дневна температу-ра, °C	-1.8	0.6	4.3	11.0	16.2	19.7	21.4	21.6	17.3	11.7	6.7	1.2	10.8
Макс. дневна темпе-ратура, °C	2.3	5.2	10.2	17.6	22.7	26.2	28.8	29.1	24.7	18.5	11.5	5.4	16.9
Мин. дневна темпе-ратура, °C	6.0	-4.2	-1.2	4.0	9.1	12.5	14.1	13.6	9.9	5.3	2.0	-3.1	4.7

Климатът се характеризира с малко валежи и относително студена зима за съответната ширина и горещо лято, в което попадат максималните валежи. Пролетта и есента имат характер на преходни сезони, като есента е по-хладна от пролетта.

Използваните данни за розата за ветровете са съгласно климатичната характеристика на гр. Разград. Тъй като територията на общината се намира на около 30 км югозападно от град Разград.

Таблица II.1.1.1.2. Честота, скорост и посока на вятъра

Посоки	Честотна роза на ветровете за м.Януари, %	Честотна роза на ветровете за м.Юли, %	Скоростен диапазон на ветровете по географски посоки, м/с
N	15.7	5.9	4.1
NE	11.8	12	3.5
E	8.6	10.5	2.8
SE	12.5	21.5	3.0
S	10.8	5.7	3.2
SW	8.3	19.1	4.1
W	18.5	12.3	5.9
NW	13.8	13	4.7

Фиг. II.1.1.1.2 Роза на ветровете

1.1.2. Качество на атмосферния въздух (КАВ)

Управлението на КАВ в райони, в които въз основа на предварителна оценка се очакват превишения на нормите, има за цел да гарантира, че концентрациите на замърсителите ще намалее до нива под нормите до предварително зададена дата и след това ще се поддържат под тези норми. Тъй като концентрациите на замърсителите не са статични, а варират според фактори като местоположение, интензивност, честота, продължителност и височина на емисиите в атмосферния въздух, както и според условията на дисперсия, които силно зависят от метеорологични фактори като посока на вятъра, скорост на вятъра, валежи, условия за температурни инверсии и т.н., то целта ще се постигне само, ако се поддържа известна разлика между реалните концентрации, които ще бъдат постигнати, и нормите, т.е. реалните концентрации като правило трябва да са значително по-ниски от нормите.

Процесът на управление на КАВ на местно може да бъде представен опростено като състоящ се от следните основни стъпки:

- ✓ Измерване на концентрациите на замърсителите на подходящи места чрез подходящи методи с необходимата продължителност; осигуряване на достатъчно качество на данните чрез прилагане на типичните методи за качествено осигуряване.

- ✓ Въз основа на наличните данни от измерванията и евентуално с помощта на допълнителни измервания, определяне дали концентрациите на замърсителите в района превишават нормите. В случай на превишения – определяне на честотата/размера на

превишението.

✓ Анализ на причините за превишението (причина за замърсяването / емисионен източник, условия за дисперсия, особености в метеорологичната обстановка и т.н.). Моделирането на КАВ е важен инструмент за анализ на причините за превишението.

✓ За замърсителите, за които има превишение – търсене на подходящи мерки за подобрене на локалното качество на атмосферния въздух, които да доведат до достигане на нормите (най-вече мерки с голям потенциал за намаляване на концентрациите). Анализ на възможностите за провеждане на тези мерки и на разумен план-график, както и на въпросите по финансирането. Определяне на най-подходящите мерки след обсъждане с всички заинтересовани страни, и след информиране /участие на местната общественост.

✓ Осигуряване на навременното прилагане на мерките и контрол върху влиянието им върху КАВ. Ако се наложи, мерките ще трябва да се коригират при недостатъчен ефект на подобрене.

Оценката на качеството на атмосферния въздух и нивата на фини прахови частици (ФПЧ10) се извършва въз основа на анализ на факторите, които могат да имат принос към наднормените нива на замърсяване по отношение на:

✓ наличие на неблагоприятни климатични условия, в т.ч. ниски средноденонощни и средногодишни скорости на вятъра (под 2 m/s) или тихо време; образуване на мъгли; влияние на топографските условия (особености) на терена (напр. при котловинни и низинни форми на релефа); вертикално смесване на въздушни маси; противостоене на въздушни маси с океански произход с такива от континентален произход;

✓ наличие на специфични за дадено място други дисперсионни характеристики (т.е. характеристики на разпространение на замърсителите);

✓ наличие на други природни източници (силни ветрове, пренос на природни частици от сухи райони и др.).

✓ наличие на големи промишлени източници на замърсяване;

✓ наличие на други фактори, които оказват влияние върху замърсяването на въздуха (транспорт, бит, селско стопанство).

На територията на община Исперих, няма изградена и/или функционираща Автоматична измервателна станция, като част от НСМОС. Не са извършвани замервания и с МАС за определяне качеството на атмосферния въздух. В докладите за състоянието и опазването на околната среда на РИОСВ няма данни за замърсяване на въздуха на територията на общината.

От националната мрежа за мониторинг има една станция за област Разград в самия град, която не е представителна за община Исперих. Съгласно класификацията на пунктовете за мониторинг АИС Русе е градски фонов пункт (ГФ), с обхват 100 м – 2 км.

Община Исперих няма разработена „Програма за управление качеството на атмосферния въздух“. Предвид разпоредбата на чл. 27, ал.1 от Закона за чистотата на атмосферния въздух, която гласи, че „В случаите, когато в даден район общата маса на емисиите довежда до превишаване на нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и на нормите за отлагания, кметовете на общините разработват и общинските съвети приемат програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми по чл. 6 в установените за целта срокове, които са

задължителни за изпълнение.“, ръководството на общината счита, че на територията на общината няма превишаване на нормите и съответно не е необходимо да се разработва програма.

1.2. Води

Порьозността на лъсовата покривка и окарстена варовикова основа заедно с оскъдните валежи и слабия наклон на релефа определят липсата на повърхностно течащи води и наличие на суходолия на територията на Община Исперих. Малки количества подпочвени води и с твърде непостоянен дебит са акумулирани в най-долните хоризонти на лъсовите отложения. На места в ниските участъци на доловете са каптирани в малки чешми.

Модулът на оттокът на повърхностните води е от 0,5 до 1 l/m². Минималната му проява се обуславя от оскъдните валежи, значително изпарение, водопропускливостта, лъсовата основа и слабия наклон на релефа.

През територията на общината преминава р. Крапинец, която според археолозите някога е била плавателна и е достигала до р. Дунав. На територията на общината съществуват множество малки, богати на риба, водоеми.

1.2.1. Повърхностни води

Съгласно ПУРБ 2016-2021 г. Община Исперих попада в поречия Дунав и Дунавски Добруджански реки, в обхвата на следните водни тела:

фиг. II.1.2.1.1 Повърхностни водни тела в Община Исперих

Код на водното тяло	Воден обект	Категория на водното тяло	Географски обхват	СМВТ/ИВТ/ Естествено водно тяло
Част от BG1DJ149R1002	ЦАРАЦАР	Река	р. Царацар с притоци р. Лудня и р. Чаирлек от извор до вливане в р. Дунав при Тутракан	Естествено
Малка част от BG1DU000R001	ДУНАВ	Река	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	СМВТ
Част от BG1DJ109R001	СЕНКЪОВИЦА	Река	р. Сенкьовица от извор до вливане в р. Дунав при Полина	Естествено
Малка част от BG1DJ109R1017	без име	Река	пониращи реки от село Климент до Ветрен	Естествено

Таблица II.1.2.1.1 Повърхностни водни тела

Част от BG1DJ149R1002 тип R9 - Река Царацар (Крапинец, 108 km) води началото си от Община Самуил. Тя навлиза в община Исперих югозападно от село Бърдоква и тече на север в дълбока каньоновидна долина, всечена в аптските варовици на Лудогорското плато. Преминава последователно покрай селата Лудогорци, Голям Поровец и Малък Поровец. След мюсюлманското светилище Демир баба текечастично протича по границата с Община Завет и западно от село Райнино напуска пределите на общината. В този си участък протичащ през общината реката почти през цялата година има постоянно течаща вода, което е изключение за повечето реки в Лудогорието. На територията на община Исперих в нея отляво се вливат двата ѝ най-големи притока: реките Лудня и Чаирлък. Река Война (Лудня, 35 Km) също води началото си от Община Самуил. Югоизточно от село Малко Йонково навлиза в пределите на община Исперих и до бившето село Воден долината ѝ е широка. След това тя става каньоновидна и при село Малък Поровец се влива отляво в Царацар. Река Чаирлък (Текедере, 35 km) навлиза в община Исперих от към Община Разград западно от село Йонково. Тя протича в дълбока каньоновидна долина и при мюсюлманското светилище Демир баба теке се влива отляво в Царацар.

Част от BG1DJ109R001 тип R9 - река Сенковец (102 km). Тя навлиза на територията ѝ източно от село Бърдоква и протича в дълбоко всечена в аптските варовици долина. Минава южно от град Исперих и западно от село Китанчево, където окончателно пресъхва. От там нататък долината ѝ представлява суходолие, в което епизодично протичат води. Североизточно от село Конево напуска пределите на общината. В нея отдясно, североизточно от село Лъвино се влива най-големият ѝ приток река Ясенковец.

На територията на Община Исперих, в повърхностно водно тяло BG1DJ149R1002 е

разположен един пункт за наблюдение на качеството и количеството на повърхностни води, включен в националната програма за мониторинг на повърхностни води: - за мониторинг на качеството и за количествен мониторинг: BG1DJ00043MS020 - р.Царацар след вливане на р.Бойка при с.Малък Поровец

Данните за екологичното състояние на повърхностните водни тела са представени в следващата таблица.

Таблица II.1.2.1.2 Цели на повърхностни водни тела

Код	Воден обект	Екологично състояние	Химично състояние	Екологична цел
BG1DJ149R1002	ЦАРАЦАР	Добро	Добро	Запазване на добро екологично и химично състояние
BG1DU000R001	ДУНАВ	Умерен	Не достигащо добро	Постигане на СКОС за АІ за добър екологичен потенциал до 2021 г. (СКОС коригиран с фонов концентрация). Предотвратяване влошаване на екологичния потенциал по останалите елементи за качество. Предотвратяване на замърсяването и запазване на добро химично състояние.
BG1DJ109R001	СЕНКЪОВИЦА	Добро	Добро	Запазване на добро екологично и химично състояние
BG1DJ109R1017	БЕЗ ИМЕ	Добро	Добро	Запазване на добро екологично и химично състояние

Източник: Басейнова дирекция „Дунавски район“

1.2.2 Подземни води

Таблица II.1.2.2.1 Подземни водни тела

Код на подземно водно тяло	Име на подземно водно тяло	Населени места
BG1G0000KIB041	Карстови води в Русенската формация	Райнино, Базово, Конево
BG1G000K1HB050	Карстови води в Разградската формация	
BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн	Цялата територия на общината

Източник: Басейнова дирекция „Дунавски район“

На територията на Община Исперих, в подземно водно тяло **BG1G000K1HB050** е разположен един пункт за наблюдение на качеството на подземните води, включен в националната програма за мониторинг на химичното състояние на подземни води - за мониторинг на качеството: BG1G0000K1BMP231 - Малък Поровец, КИ ПС - ПБВ "Малък Поровец" - съгл. националната програма за мониторинг на количественото състояние на подземните води, утвърдена от Министъра на ОСВ със заповед № 167/31.03.2016 г.

Данните за екологичното състояние на подземните водни тела са представени в следващата таблица.

Таблица II.1.2.2.2 Цели на подземните водни тела

Код	Име	Химично състояние	Количествено състояние	Екологична цел
BG 1G0000K1B041	Карстови води в Русенската формация	лошо	добро	1. Запазване на добро количествено състояние; 2. Предотвратяване на влошаването на химичното състояние по показатели N03 и P04; 3. Запазване на добро химично състояние по останалите показатели
BG1G000K1HB050	Карстови води в Разградската формация	лошо	добро	1. Запазване на добро количествено състояние; 2. Предотвратяване на влошаването на химичното състояние по показател N03; 3. Запазване на добро химично състояние по останалите показатели
BG IG0000J3K051	Карстови води в Малм- Валанжския басейн	добро	добро	Запазване на добро количествено и химично състояние

Източник: Басейнова дирекция „Дунавски район“

1.2.3. Зони за защита на водите

Таблица II.1.2.3.1 Видове зони за защита на водите

Зона за защита на водите	Вид зона	В община Исперих (код)/ не попада в зона за защита
Чл.119а, ал.1, т.1 от ЗВ	Зона за защита на питейните води от повърхностни водни тела	Не попада
	Зона за защита на питейните води от подземни водни тела	Попада: Всички подземни водни тела са определени като зони за защита на питейните води.
Чл.119а, ал.1, т.2 от ЗВ	Зона за отдых и водни спортове	Не попада
Чл.119а, ал.1, т.3 от ЗВ	Чувствителна зона	Не попада
	Нитратно уязвима зона	Попада
Чл.119а, ал.1, т.4 от ЗВ	Зона за стопански ценни видове риби	Не попада
Чл.119а, ал.1, т.5 от ЗВ	Защитени територии	Попада: ЗМ „Божурите“ и ЗМ "Находище на червен божур"
	Зона за местообитания	Попада: BG0000168 - Лудогорие
	Зона за птиците	Попада: BG0002062 - Лудогорие

Източник: Басейнова дирекция „Дунавски район“

А. Уязвима зона

Територията на община Исперих **попада** в уязвима зона, съгласно Заповед № РД 146/26.02.2015г. на Министъра на ОСВ за определяне на нитратно уязвимите зони. В приложения към заповедта са определени водните тела, които са замърсени или са застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници, териториите на общините или части от тях в обхвата на уязвимата зона по надморска височина и карта на зоната.

Б. Чувствителна зона

Територията на община Исперих **не попада** в чувствителна зона, съгласно Заповед № РД 970/28.07.2003 г. на Министъра на ОСВ. Чувствителните зони в повърхностните водни обекти в териториалния обхват на БДДР: с начало „р.Дунав, от границата при с.Ново село“ и край „р.Дунав, до границата при гр.Силица“, както и „Всички водни обекти във водосбора на р.Дунав на територията на Р България“.

1.2.4. Зони с риск от наводнения

В Дунавският район за басейново управление на основание чл. 146г от Закона за водите са определени райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН). Те са утвърдени със Заповед № 88/21.08.2013г. на Директора на Басейнова дирекция „Дунавски район“ и Заповед № РДД 744/01.10.2013г. на Министъра на околната среда и водите. РЗПРН са класифицирани в три степени на риск по отношение на човешкото здраве, стопанската дейност, околната среда и културно историческото наследство - нисък, среден и висок. Утвърдените РЗПРН съдържат само районите със степен на риск „висок“ и „среден“.

Територията на община Исперих **не попада** в район със значителен потенциален риск от наводнения, определени на основание чл.146г от Закона за водите.

В рамките на ПУРН 2016 – 2021 г., за утвърдените райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) са изготвени карти на заплахата и на риска от наводнения. Обхватът на наводненията е определен при водни количества с обезпеченост: 5%, 1% и 0,1% (с период на повторение 20 г., 100 г. и 1000 г.), при спазване на изискванията заложи в Методиката за оценка на заплахата и риска от наводнения, съгласно изискванията на Директива 2007/60/ЕС (Европейска Директива за наводненията).

☞ Санитарно охранителни зони (СОЗ) около водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване на територията на общината

На територията на община Исперих попадат 13 бр. санитарно-охранителни зони, определени в съответствие с изискванията на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ, бр. 88 от 27 октомври 2000г.), (Наредба № 3).

Таблица II.1.2.1

№	Заповед определяне за на СОЗ №	Водоползване	Населено място	Разрешително №	Водно тяло (по разрешително)	Тип
1	2	3	7	18	19	5
1	СОЗ-214/04.03.09	гр.Исперих	Малък Поровец	11510053/07.05.07	BG1G000K1NB050	подземен-незащитен

2	СОЗ-215/15.03.09	гр.Исперих	Исперих	11510017/05.04.07	BG1G0000J3K051	подземен-незащитен
3	СОЗ-216/23.03.09	гр.Исперих	Малък Поровец	11510050/24.04.07	BG1G000K1HB050	подземен-незащитен
4	СОЗ-217/30.03.09	с.Самуил	Голяма вода	11510049/24.04.2007		подземен-незащитен
5	СОЗ-237/16.11.09	с.Лудогорци, с.Йонково	Лудогорци	11510028/12.04.07	BG1G000K1HB050	подземен-незащитен
6	СОЗ-238/24.11.09	с.Лудогорци, с.Йонково	Лудогорци	11510028/12.04.07	BG1G000K1HB050	подземен-незащитен
7	СОЗ-239/30.11.09	гр.Исперих и с.Лъвино	Драгомъж	11510048/24.04.07	BG1G000K1HB050	подземен-незащитен
8	СОЗ-240/30.11.09	гр.Исперих и с.Лъвино	Драгомъж	11510048/24.04.07	BG1G000K1HB050	подземен-незащитен
9	СОЗ-241/30.11.09	гр.Исперих и с.Лъвино	Драгомъж	11510048/24.04.07	BG1G000K1HB050	подземен-незащитен
10	СОЗ-318/10.10.11	Голям Поровец	Голям Поровец	11510506/19.10.09	BG1G0000J3K051	подземен-незащитен
11	СОЗ-418/11.04.14	с.Духовец	Духовец	11510476/11.10.10	BG1G0000J3K051	подземен-защитен
12	СОЗ-497/13.12.17	СПБВ и промишлено водоснабдяване на "Хан Аспарух" АД	Исперих	11530375/30.11.2012 реш. за изменение 1873/08.04.2016	BG1G0000J3K051	подземен-защитен
13	СОЗ-498/13.12.17	СПБВ и промишлено водоснабдяване на "Хан Аспарух" АД	Лъвино	11530375/30.11.2012 реш. за изменение 1873/08.04.2016	BG1G0000J3K051	подземен-защитен

Източник: Басейнова дирекция „Дунавски район“

По данни на Басейнова дирекция „Дунавски район“ на територията на Община Исперих има изградени 26 броя водовземни съоръжения, които са представени в следващата таблица.

Таблица II.1.2.2. Водовземни съоръжения в Община Исперих

Титуляр	Разрешително			Място на водовземане			Място на водоползване
	№	Дата на издаване	Краен срок	Код на водно тяло	Име на водовземно съоръжение	Населено място	пояснение за обект
В и К ООД	11510017	5.4.2007	5.4.2032	BG1G0000J3K051	ТК Р144х Исперих - юг	Исперих	питейно-битово водоснабдяване на гр. Исперих

В и К ООД	11510028	12.4.2007	12.4.2032	BG1G000K1HB0 50	ТК ЕК2 – ПС Лудогорци	Лудогорци	питейно-битово водоснабдяване на с. Лудогорци .с. Голям Поровец . с.Йонково. с. Старо селище
В и К ООД	11510028	12.4.2007	12.4.2032	BG1G000K1HB0 50	ШК1 – ПС Лудогорци	Лудогорци	питейно-битово водоснабдяване на с. Лудогорци .с. Голям Поровец . с.Йонково. с. Старо селище
В и К ООД	11510048	24.4.2007	24.4.2032	BG1G000K1HB0 50	ШК1 – Исперих ПС Драгомъж	Драгомъж	питейно-битово водоснабдяване на гр. Исперих и с. Лъвино
В и К ООД	11510048	24.4.2007	24.4.2032	BG1G000K1HB0 50	ШК2 – Исперих ПС Драгомъж	Драгомъж	питейно-битово водоснабдяване на гр. Исперих и с. Лъвино
В и К ООД	11510050	24.4.2007	24.4.2032	BG1G000K1HB0 50	ШК2 – Исперих ПС Димитрово	Малък Поровец	питейно-битово водоснабдяване на с. Свещари. Вазово. Яким Груево. Коневе. Китанчево. Тодорово. Делчево. Печеница
В и К ООД	11510050	24.4.2007	24.4.2032	BG1G000K1HB0 50	ШК3 – Исперих ПС Димитрово	Малък Поровец	питейно-битово водоснабдяване на с. Свещари. Вазово. Яким Груево. Коневе. Китанчево. Тодорово. Делчево. Печеница
В и К ООД	11510050	24.4.2007	24.4.2032	BG1G000K1HB0 50	ШК4 – Исперих ПС Димитрово	Малък Поровец	питейно-битово водоснабдяване на с. Свещари. Вазово. Яким Груево. Коневе. Китанчево. Тодорово. Делчево. Печеница
В и К ООД	11510053	7.5.2007	7.5.2027	BG1G000K1HB0 50	КИ - ВиК Исперих - Малък Поровец	Малък Поровец	питейно-битово водоснабдяване на гр. Исперих и с. Малък Поровд . с. Драгомъж. с. Лъвино
В и К ООД	11510064	1.6.2007	1.7.2032	BG1G0000J3K05 1	ТК1 – ПС Лудогорци - Исперих	Лудогорци	питейно-битово водоснабдяване на с. Лудогорци .с. Голям Поровец . с.Йонково. с. Старо селище

В и К ООД	11510065	1.6.2007	1.6.2027	BG1G000K1HB0 50	КИ Драгомъж - ВиК Исперих - Драгомъж	Драгомъж	питейно-битово водоснабдяване на гр. Исперих и с. Лъвино
В и К ООД	11510476	26.2.2010	26.2.2035	BG1G0000J3K05 1	ТК ПС Духовец-ВиК Исперих- Духовец	Духовец	Водопроводна мрежа
В и К ООД	11510477	26.2.2010	26.2.2035	BG1G0000J3K05 1	ТК ПС Подайва-ВиК Исперих- Подайва	Подайва	Водопроводна мрежа
В и К ООД	11510478	26.2.2010	26.2.2035	BG1G0000J3K05 1	ТК ПС Райнино-ВиК Исперих- Райнино	Райнино	Водопроводна мрежа
ОБЩИНА ИСПЕРИХ	11510506	19.10.2009	19.10.2015	BG1G0000J3K05 1	ТК Исперих - Голям Поровец	Голям Поровец	Водопроводна мрежа
АГРОТАЙМ ООД	11520009	25.6.2007	26.6.2019	BG1G000K1HB0 50	ТК2- Агротайм - Исперих	Подайва	напояване на масив с трайни насаждения
Агромар България ЕООД	11520091	27.1.2011	27.1.2023	BG1G000K1HB0 50	ТК Агромар България - Духовец	Духовец	За напояване в имот № 24150.45.38 и съседни имоти в землището на Духовец
Агротайм ООД	11520108	16.12.2011	16.12.2017	BG1G0000K1B0 41	ТК1- Агротайм - Райнино	Райнино	Напояване на трайни насаждения
Агротайм ООД	11520109	16.12.2011	16.12.2017	BG1G000K1HB0 50	ТК2- Агротайм - Исперих	Исперих	Напояване на трайни насаждения
Зейти Мехмед ЕТ	11520159	2.7.2013	2.7.2019	BG1G000K1HB0 50	ТК-Зейти Мехмед- Печеница	Печеница	животновъдств о - за водоснабдяване на животновъдна ферма
ХЛАДИЛН О КОНСЕРВЕ Н КОМБИНА Т АД	11530232	12.10.2009	11.2.2022	BG1G0000J3K05 1	ТК ХКК - Исперих	Исперих	производствено предприятие в имот 033075
Хан Аспарух АД	11530375	30.11.2012	30.11.2018	BG1G0000J3K05 1	ТК1 Фаянс- Хан Аспарух- Исперих	Исперих	Производствено предприятие на Хан Аспарух АДИсперих
Хан Аспарух АД	11530375	30.11.2012	30.11.2018	BG1G0000J3K05 1	ТК2 Лъвино- Хан Аспарух- Исперих	Исперих	Производствено предприятие на Хан Аспарух АДИсперих
АГРОТАЙМ ООД	11520260	31.3.2016	31.3.2022	BG1G0000J3K05 1	ТК1- АГРОТАЙМ -Исперих	Исперих	свинокомплекс

В и К ООД	11511098	9.8.2016	9.8.2041	BG1G0000J3K05 1	ТК-ВиК Исперих - Голям Поровец	Голям Поровец	ПБВ на с. Голям Поровец
АГРОТАЙМ ООД	11520287	7.12.2016	7.12.2022	BG1G000K1HB0 50	ТКЗ- АГРОТАЙМ -Исперих	Исперих	оранжерия комплекс и овощна градина

Източник: Басейнова дирекция „Дунавски район“

Необходимо е учредяване на СОЗ за всички водоизточници. Тяхното устройство се съобразява с чл.7,8,9 и 10 и Приложения №1 и №2 от Наредба №3/2000 ма МОСВ,, МЗ и МРРБ за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на СОЗ около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

В ОУПО са отразени изградените санитарно-охранителни зони (СОЗ) около водовземните съоръжения на повърхностни и подземни водни тела.

1.3. Земни недра

В геоложката история на България се отделят следните етапи с различна специфика: предпалеозойски (докамбрийски), каледоно-херцински, алпийски и неотектонски. Те обхващат сравнително дълги периоди от време, в течение на които природните условия са се изменяли. Особеностите на геотектонската обстановка през тези етапи са се отразили върху характера и разпространението на изключително разнообразни по възраст скални комплекси и структури. Възрастта на скалните комплекси е от Докамбрия до съвременни наслаги. По вид разкриващите се скали са седиментни, магмени и метаморфни. Това многообразие от различни по състав и възраст скали и разнообразни палеогединамични обстановки е предпоставка за наличието на разнообразни по вид и произход минерални суровини, проявата на многообразни негативни геодинамични процеси, както и определят различна сеизмична характеристика на различните части от територията на страната. Геоложкият строеж и тектонските особености на територията на България са резултат от процесите, предизвикали образуването на Алпо-Хималайската геотектонска структура.

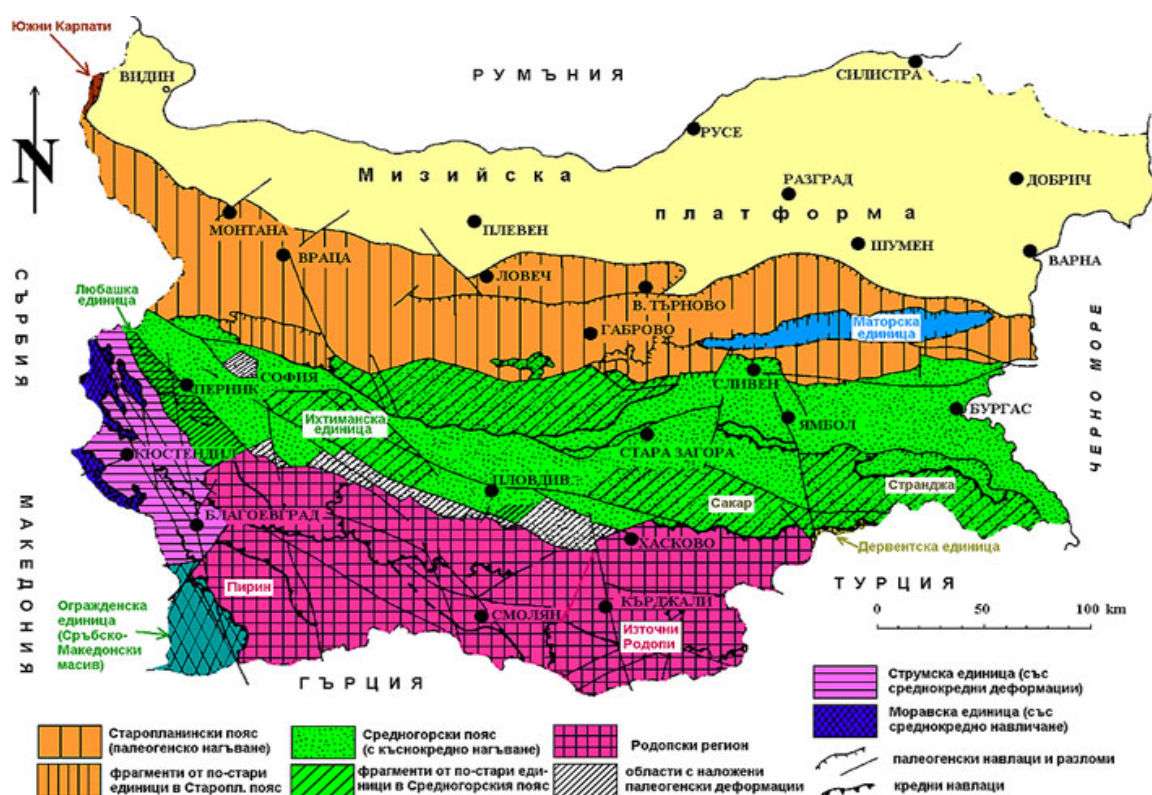
Територията на общината е разположена върху Мизийската плоча, основата на която преобладаващо е изградена от палеозойски скали. Върху тях пространствено са отложени седиментни скали с различна дебелина. Специфична скала е лъосът. Различно дебела лъосова покривка воалира вододелни пространства, долини склонове, както и някои речни тераси. В орографско отношение заемащата територия се характеризира с голямо разнообразие – в северната част се спускат най-южните части на Лудогорското плато и Самуиловските височини. През територията на община Исперих преминават две реки Царацар и Сенковец.

В геолого-тектонско отношение районът се разполага в Мизийската платформа. В геоморфоложко отношение районът се отнася към Източна Дунавската равнина.

В тектонско отношение, попада в обсега на северната/преходна/ивица на Предбалканската структурна зона, изградена от широки слабо изразени ганкови структури.

В геоложко отношение са представени кватернерни разновидности, отложени в долнокредитния седиментогенен комплекс. Кватернерът е представен главно от алувиални прахови, праховопесъчливи и песъчливи глини, глинести пясъци и заглинени чакъли, както и от алувиално-делувиални глини, покрити от техногенни насипи. Долната креда е представена от хотривски мергели, сивозеленикави на цвят, плътни, прослоени от глинести и варовити мергели, на места с дребен чакъл от варовик. В най-горната си част мергелите са силно изветрели, а в дълбочина са плътни и здрави. Геоложкият строеж на района е твърде разнообразен. В основата си теренът на общината е изграден от хотривски мергели и мергелни варовици, които изграждат околните височини и служат за подложка на алувиалните наслаги. В повечето случаи тези хотривски седименти играят ролята на водоупор. Там където преобладава варовитата компонента често се явяват пукнатинни извори, някои от които се изливат подпочвено и подхранват грунтовия поток в алувиалните наслаги.

Фигура II.1.3.1 Геоложка карта на Р.България

Кватернерът е представен главно от алувиални наслаги и лъос. Последният е деградиран, заглинен и покрива кредните седименти на околните височини и

заравнености. Падналите върху лъоса атмосферни валежи инфилтрират в дълбочина и подхранват отделни пукнатинни извори.

Алувият в заливната речна тераса е със средна мощност 7м и е представен от праховопесъчливи глини и заглинени чакъли. Последните имат средна мощност 1,5-2,0 м. Глинестата компонента в тях варира в широки граници. В тази чакълеста прослойка се акумулират подпочвени води и се формира грунтовия поток. Подхранването му става както от инфилтрирали атмосферни валежи и речни води, така също и от подпочвено изливащи се пукнатинни извори. В района не се наблюдават свлачища, срутища, заблатявания и др.

В геоложко отношение общината е част от източните предели на Лудогорското плато. Лудогорието има свой характерен строеж, който обаче е във връзка с останалите части на Мизийската плоча. То е изградено главно от долнокредни беремски варовици и пясъчници, разкрити на места в долините на пресъхнали реки - там където често се спускат стари пътища. На места излизат пясъчници от същото време и материали от третичния период. Цокълът на Лудогорието е изграден от двата неокомски етажа - хотрив и валанж. Те се разкриват пак по долините на лудогорските кулаци, където са изрязали профили във варовиците и мергелите. През апта Лудогорието заедно с долината на Ломовите (Ломията) бавно потъва и в него нахлува морето. През кватернера станало лъосонавяването. Тогава плащ от дебел лъос покрил цялата територия на днешното Лудогорие. Сега на много места няма и помен от него, тъй като е отмит и отнесен от течащите води. На отделни места, където е запазен лъосовия слой, дебелината му надхвърля 60 метра. В Лудогорието е разпространен глинестия тип лъос. Той има жълтокафяв цвят. Неговата средна дебелина е до 15 метра. Всички геоложки етажи в Лудогорието са разположени хоризонтално, което говори за неговия слоест строеж и е доказателство, че не е било поприще на нагъвателни процеси.

Карстовите форми - съвременни и погребани, правят лудогорския ландшафт твърде интересен и разнообразен с множеството си пещери, валози, понори, затлачени подземни кухни, подземни карстови води или бликащи карстови извори. Жълтия лъосов плащ за известно време е спрял окарствяването на областта, за да продължи то в по-ново време с още по-голяма сила и ефект. Зеленият плащ на горите също е прекъснал и забавил окарствяването, но изсичането им на много места е довело до силно активизиране на карстовите процеси.

Основните скали изграждащи района са седименти от Разградската свита на Кредата, с хотрив-баремска възраст ($rK_j^{h,b}$). Те са представени от глинести варовици и мергели, често с глауконит. Мощността им в района е от 70 до 250 т. Кватернерната покривка е от алувиални, делувиялни и еолични образувания с холоценска и горно плеистоценска възраст. Мощността им е от 1 м /по склоновете/ до 10-15 м в заравнените участъци.

• *Полезни изкопаеми*

По данни на Министерството на енергетиката на територията на община Исперих попада находище „Драгомъж“ - в процедура по предоставяне на концесия за добив на строителни материали (варовици и доломити за трошен камък).

Таблица II.1.3. Находище Драгомъж НБ-34/1999 г., "НОВА КАРИЕРА"
ООД, гр. Исперих

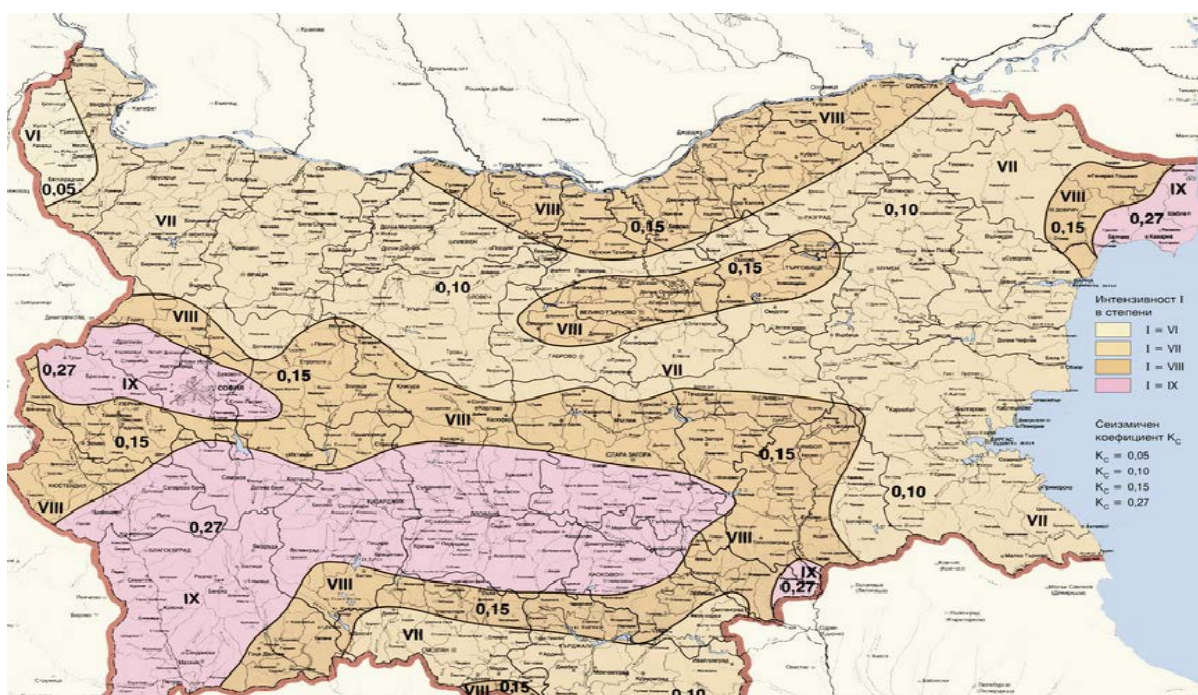
Категория	Старо състояние на запаси/ресурси	Ново състояние на запаси / ресурси	Запаси / Ресурси утвърдени от ДКЗ/СЕК
	Количество	Количество	Количество
111	594.10	594.10	713.90
121	373.00	373.00	373.00
Запаси	967.10	967.10	1086.90

От цифровия модел територия площ 72,12ха е за добив на полезни изкопаеми, което се явява 0,18% от територията на Община Исперих.

Няма предоставени по реда на Закона за подземните богатства концесии за добив на: метални полезни изкопаеми; неметални полезни изкопаеми – индустриални минерали; нефт и природен газ; твърди горива; скалнооблицовъчни материали.

• Сеизмичност

Съгласно Наредба № РД-02-20-2/ 2012 г. на МРРБ за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони (обн., ДВ, бр. 13 от 2012 г.; попр., бр. 17 и 23 от 2012 г.), респ. Приложения № 5 към чл. 15, ал. 2 и чл. 106 Карта за сеизмично райониране на Република България за период 1000 години и Приложение № 6 към чл. 15, ал. 2 Списък на населените места със стойности на сеизмичния коефициент към Картата за сеизмично райониране на Република България, общината попада в район със степен на интензивност I-VII и стойност на сеизмичния коефициент = 0.10.

Фиг. II.1.3.2 Сеизмичната карта на България

1.4. Почви и земеползване

1.4.1. Почви

Почвеното разнообразие не е голямо. Преобладават кафявите горски почви, а покрай речните корита алувиално-ливадни почви, като същите са подходящи за развитие на различни земеделски култури. Изключително ценен и богат е растителния ресурс от лечебни растения. Релефът и почвено-климатичните условия в района са създали условия за естественото развитие на почти целия набор лечебни растения, диворастящи плодове и гъби.

Общото състояние на почвите в общината може да се определи като добро. На територията на община Исперих няма промишлени замърсители, а намалената употреба на торове и пестициди в селското стопанство също допринася за липсата на замърсявания.

Община Исперих попада в район Б₃ - Източна Дунавска равнина и Хълмисто предбалканска провинция. Почвеният тип в преобладаващата част са сивите и тъмносивите горски почви - 61%, а оподзолените черноземни заемат 39% от обработваемата земя. Почвено-климатическата характеристика на Исперих създава възможност за отглеждането на всички култури на умерения климат. Затова Исперих се разширява като зърнено-фуражен район с животновъдно направление.

Според Атласа на почвите в България /показан на фигура II.1.4.1. /, почвите в района на Община Исперих са:

- Клас: Черноземи
Тип: Карбонатни черноземи слабомощни
Тип: Излужени чернизми
Тип: Типичен чернозем
- Клас: Горски почви
Тип: Сиви горски почви
Тип: Тъмносиви горски почви
- Клас: Азонален почвен тип
Тип: Хумусно-карбонатна почва

Фиг. II.1.4.1. Почвено-географско райониране на територията на Р България

Източник – Атлас на почвите в България, 1998 г.

Черноземи

Черноземните почви са разпространени в Дунавската равнина /западна и средна част/, Южно-добруджанското плато и Лудогорието. Привързани са към равнино-хълмистия релеф на равнината, лъсовата покривка, сухия умерено-континентален климат и сухолюбива растителност. Характеризират се с повишена мощност на хумусния хоризонт /60-80 см/, но с ниско хумусно съдържание /2-4%/. Поделят се на: карбонатни, типични, излужени и деградирани.

Карбонатни черноземи - характеризират се с различна мощност и хумусен хоризонт /40-60см/. Съдържат специфични образования-карбонатни мицели, разположени на дълбочина 20-150 см.

Типичните черноземи-формирани са върху разкъсана лъсоча основа, при по-хълмист и по-дълбоко разчленен релеф. В морфологично отношение не се различават съществено от карбонатните черноземи, с тази разлика, че карбонатите при тях се наблюдават във височинния интервал 25-60см. Мощността на хумусния хоризонт е 50-70см. Поради идентичните свойства на типичните черноземи с тези на карбонатните те се обединяват в една обща агро-производствена група.

Излужените черноземи - формирани са върху лъсочив и пясъчливо-глинест субстрат, умерено-континентален климат, дъбови гори и ливадно-степна растителност. В сравнение с карбонатните и типичните черноземи, тези почви са с по-добри агро-производствени свойства. Това се дължи на тежкия механичен състав и по-висока водозадържаща способност. Тези почви са едни от най-плодородните почви.

Горски почви

Сиви горски почви-развити са върху хълмист и нископланински релеф, дълбоко разчленен и изграден от кредни и терциерни седименти - мергели, варовити пясъчници, мергелни варовици. Формирани са при по-влажнен умерено-континентален климат и широколистна растителност. Отличават се с глинесто съдържане във вертикалния почвен профил, по-високо хумусно съдържание /2-5% /, и по-малка дебелина на хумусния хоризонт от черноземните почви. Сивите горски почви се разделят на тъмносиви и сиви и светлосиви горски почви.

Тъмносивогорски почви се срещат в съчетание с деградираните черноземи и сивите горски почви. Образуван сав/у лъсочив субстрат и редки смесени широколистни гори, при преобладаващото участие на ливадно-степна растителност. Те са с най-мощен хумусен хоризонт /до 45 см/ и мощен алувиален хоризонт /до 110см/. Характеризират се с тежък механичен състав.

Сивите горски почви са свързани с по-активното почвообразуващо участие на горската растителност и по-малка мощност на хумусно-елувиалния хоризонт на почвообразувания субстрат.

Азонални почвени типове

Това са почвени типове, които не се подчиняват на хоризонтално и вертикално разпределение.

Хумусно-карбонатните почви съпътстват всички зонални почвени типове. Образуван са върху карбонатна скална основа. Характеризират се с добре оформен хумусен хоризонт и съдържание на хумус от 3 до 7%.

Голямото почвено разнообразие трябва да се има предвид при изготвянето на проекти за земеделие, които да се основават на предварително проучване и картиране на почвите по тяхното плодородие и пригодност за отглеждане на основни земеделски култури в отделните землища на района.

Замърсени почви с тежки метали, пестициди, нефтопродукти, нитрати и други замърсители.

През последните години се отчита положителна тенденция, водеща до ограничаване на емисионните замърсявания на почвите. От представените материали в Община Исперих за анализи на почвите при изготвяне на доклади за оценки въздействието на околната среда /ОВОС/ на различни обекти на нейната територия, както и от анализите, извършвани от пункт – с. Малък Поровец не са регистрирани наличия на тежки метали над ПДК, както засоляване и вкисляване на почви. Това се дължи на воденето от земеделските кооперации и арендатори на добри земеделски практики, правилна употреба на препарати за растителна защита и опазване на почвата от химическо замърсяване и пестициди. Не е констатирано и наднормено съдържание на тежки метали и в крайпътните ивици, което е показател за ползването на безоловен бензин.

Заблатени почви.

Няма данни за заблатени почви на територията на Община Исперих.

Ерозирали почви

Ерозията на почвите (водна, ветрова, иригационна) все още остава като един от най-сериозните деградационни процеси за нашата страна. Фактори за развитие на ерозионните процеси са:

- почвено–климатични;
- антропогенни–криминални.

Ерозионните процеси не само физически увреждат почвите, но и чрез годишни загуби на значителни количества плодородна почва чувствително понижават почвеното им плодородие, като същевременно се явяват и замърсители на околната среда чрез износа на твърдия отток, който пренася химически замърсители, затлачва водоеми и др.

С праховите емисии се отнасят на големи разстояния химически торове, препарати и др. Те нанасят значителни загуби за земеделието, чрез унищожаване на засяти вече масиви.

Почвите в Община Исперих са подложени на:

- водна ерозия – на нея са подложени всички обработваеми земи с наклон на 6 градуса;
- ветрова ерозия – появява се основно в равнинните и обезлесени райони и засяга предимно обработваеми площи;
- иригационна ерозия – чисто антропогенна – засяга всички поливни площи с наклон над 2 градуса. В последните години поради икономическите причини тя силно намалява.

На Община Исперих няма силно ерозирали почви.

Вкислени и засолени почви

Този тип нарушаване на почвите се получава вследствие вредното въздействие на химизацията в земеделието и от емисиите от промишлеността.

Основен фактор за вкисляването на почвите е едностранчивото торене с азотни торове.

В количествено отношение общо за страната се наблюдава тенденция към леко намаляване на площите, засегнати от процесите на киселяване и леко завишаване на засолените почви. За Община Исперих този проблем не се извява.

Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности.

Най-много почви се разрушават чрез откритото рудодобиване и свързаните с това дейности, които водят до погребване на почвите под отпадъчни материали – табани, хвост, пепел от топлоцентралите, отпадъци от индустриални предприятия и др.

Голямо внимание трябва да се отделя за рекултивацията на нарушените площи от добива на подземни богатства, защото това е бавен процес, който отнема години. Рекултивацията сега у нас се провежда по два основни метода – с и без хумосно покритие.

На територията на „НОВА КАРИЕРА” ООД - гр. Исперих, кариера „Драгомъж” се нуждае от рекултивация на 1,8 хектара нарушен терен.

1.4.2 Земеползване

Териториалната структура на община Исперих според вида територия се дели на урбанизирана, земеделска, горска, територия заета от водни площи, територии за транспорт и комуникации и територии за инженерно-техническа инфраструктура.

Правилното използване на териториалните ресурси и природните дадености във всички аспекти и сфери на човешките дейности биха помогнали за развитие на общината.

Земеделските територии в Община Исперих, заемат обща площ от 27 536.87 ха, което е 68.47 % от територията на общината. Земеделските земи представляват сравнително висок дял в сравнение със средното за страната, и имат важно и структуроопределящо значение за по-голямата част от селищата в общината. Произвеждат се главно зърнени и зърнено – фуражни култури, както и традиционни масиви от трайни насаждения – ябълки, череши, грозде, праскови, бадеми. От техническите култури се отглеждат – тютюн и слънчоглед .

Обработваемата земя заема площ от 25493,03 ха или 63.39 % от територията на общината. На човек от населението се пада по 8,1 дка обработваема земя (при средно за страната 5.2 дка). Необработваемите земи заема площ от 2043,84 ха – 5.8 % от територията на общината.

Промяна на предназначението на земеделските земи е допустимо освен с определените в общия устройствен план зони, които попадат върху земеделски земи и в случаите, в които теренът граничи с път от републиканската пътна мрежа или от общинската мрежа - най-малко IV клас. Промененото предназначение може да бъде за крайпътни обслужващи обекти или за обекти за обработка и съхранение на селскостопанска продукция, както и за териториално развитие на съществуващи селищни образувания. Допуска се още изграждане на жилище за собственика и за охраната. Промяната на предназначението може да обхваща площ, не по-голяма от 3 дка. Когато имотът е с по-голяма площ, промяната се извършва само за част от него с размер до 3 дка. Изключения от горните правила се допускат само при доказана необходимост.

За земеделските земи, попадащи в границите на защитени зони по реда на Закона за

биологичното разнообразие, се установява режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от Закона за устройството на територията. В териториите по предходното изречение не се допуска промяна на предназначението на земеделски земи, освен такива, свързани с изграждането и поддържането на елементите на транспортната инфраструктура, на линейни обекти на друга техническа инфраструктура и на съоръжения за геозащита. Режимът на превантивна устройствена защита се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества.

1.5. Ландшафт

Класификационната система на ландшафтите в България (География на България, 1997 г.) е изготвена съгласно класифицирането на природно-териториалните комплекси в България. Ландшафтната система включва 4 класа ландшафти: равнинни, междупланински равнинно-низинни, котловинни и планински, обхващащи 13 типа, 30 подтипа и 77 групи ландшафти.

Ландшафтното устройство на Община Исперих се обуславя от природо-географските характеристики на региона – географско положение, релеф, климатични и водни ресурси, почвена и геоложка характеристика и биологично разнообразие. Природните и антропогенни елементи, формиращи видовете ландшафт на територията на общината са:

- Паркове, градини и зелените площи за ограничено ползване в населените места;
- Гробищните паркове;
- Обектите за спорт и рекреация;
- Транспортните обекти и развитите зелени зони около тях;
- Ниви;
- Трайни насаждения;
- Ливади;
- Гори;
- Водни течения и площи и дървесно-храстовата растителност около тях.

На територията на Община Исперих са определени следните видове ландшафти:

- ✓ Урбогенен/Селищен ландшафт;
- ✓ Агрогенен ландшафт;
- ✓ Дендрогенен ландшафт;
- ✓ Дендрогенен ландшафт, около водни течения и обекти;
- ✓ Техногенен ландшафт.

Урбогенен/ Селищен ландшафт (Зелена система в урбанизираните територии)

Доброто състояние на зелената система е една от най-значимите предпоставки за устойчивото развитие на всяко населено място. По своята същност зелената система се основава на вписването на естествената природна среда в урбанизираната структура. Тя трябва да отговаря на конкретни нормативни изисквания и специфични параметри. Трябва да допълва градоустройствената композиция и да спомага за екологичното равновесие в селищната екосистема. Добре устроена и поддържана зелена система спомага за обособяването на завършена жизнена среда. Не е за подценяване ефективното и влияние върху редица екологични параметри: пречистването на въздуха, подобряването на микроклимата, туширането на шума и естетизация на заобикалящото ни пространство. Тя

се характеризира с количествени и качествени показатели. В Община Исперих, както и на доста други места в България, е на лице тенденцията за количествена достатъчност на озеленените площи, като се има предвид площния им дял спрямо този на урбанизираната територия и броя на жителите. Основни проблеми се явяват неравномерното разпределение и недостатъчно добра поддръжка.

Зелената система на Община Исперих се формира от всички паркове, градини, зелени пояси около водни обекти и улично озеленяване в границите на урбанизираните територии. Тя се допълва от зелените площи със специално предназначение, като гробищните паркове и такива за ограничено ползване, които включват дворищното озеленяване и зелените зони около обществени сгради, здравни и учебни заведения.

Териториите за озеленяване, паркове и градини на територията на Община Исперих са 30.88 ха, а терените с предназначение за гробищни паркове са с площ 81.50 ха.

Зелените площи за широко обществено ползване са гръбнакът на зелената система във всяко населено място и изпълняват изключително разнородни функции. Те са местата за ежедневен отдих, спорт и занимания на открито на населението, имат важна екологична функция и естетическо въздействие.

Предвид характерното за цялата община застрояване, зелените площи, развити около жилищните имоти и богатото улично озеленяване са предпоставка за хармоничното оформяне на селищния ландшафт и създаване на възможности за естественото му развитие.

Агрогенен ландшафт

Този тип ландшафт, включва всички селскостопански територии – ниви, мери, ливади, зеленчукови градини, овощни градини, пасища и др. и се определя от приоритетното развитие на земеделието в региона.

Общата площ на земеделските територии в община Исперих представлява 68,47 % от територията на общината.

Общият размер на нивите представлява 60.15% от територията на общината.

Дендрогенен ландшафт

Горските територии на община Исперих по площ са 9728 000 хил. дка, от които са залесени 9365 000 хил. дка. Има запас от около 118 830 хил. кб 2 дървесина.

Горите, които съставляват 20% от територията на община Исперих са едно от големите ѝ богатства. Растителното разнообразие в горския фонд на община Исперих включва над 40 дървесни видове, в т.ч. 4 иглолистни, над 20 храстови видове и над 100 тревни растителни вида – основни горски видове растителност са Цер, Акация, Благун, Сребролистна Липа, Планински Ясен, Габър, Клен Микиш, Обикновен Дрян, Глог и др.

В горите на Исперих се срещат различни видове едър и дребен дивеч. За едрият дивеч това са благороден елен, сърна, дива свиня, за дребния дивеч най-характерните видове са див заек, фазан, яребица и дива патица. През различните сезони се срещат и пролетни видове, каквито са пъдпъдъкът. От хищниците се срещат лисица, чакал, вълк и др.

Дендрогенен ландшафт, около водни течения и обекти

Към този тип ландшафт спадат териториите около водни течения и обекти, заети с влаголюбива дървесно-храстова растителност, която подчертава и засилва изразителността на бреговия силует. Визуалното въздействие на този тип ландшафти е най-силно.

Техногенен ландшафт

Този тип ландшафти, включва дървесно-храстови композиции развити около елементи на инженерно-техническата инфраструктура – пътища, надземни и подземни проводи.

Обезпеченост на селищната територия с озеленени площи

Съгласно Наредба №7 за правилата и нормативите за устройството на отделни видове територии и устройствени зони, чл.30, ал.2 зелената система включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници.

Съгласно чл.31, ал.1, са изчислени нормативите за площта на обществените озеленени площи за широко и специфично ползване в градовете и селата в зависимост от тяхната големина.

В сегашния си обхват зелените площи за широко обществено ползване в населените места в община Исперих са 295 601 кв.м. Отнесени към 20 900 жители (според данни на НСИ от 31.12.2016год.) се получават 14.14 кв.м./жител, което е показател за мощност на зелената система.

В гр. Исперих зелените площи обхващат 187 960 кв.м. при население 8253 жители се получава 22.77 кв.м./жител., при минимално изискуеми площи – 12 кв.м./жител(за малки градове).

За останалите населени места в общината зелените площи в урбанизираните територии заемат 107 641 кв.м. и при население от 12 647 жители се получава средно в селата 8.51 кв.м./жител, при минимално изискуеми площи от 4 кв.м./жител. (за всички села).

Миграция на замърсителите в ландшафта

Миграцията на замърсителите в ландшафта се осъществява по пътя на три основни компонента на околната среда - атмосферен въздух, води /повърхностни и подземни/ и почви. Анализът на възможните миграции дава основание за следната оценка:

- по пътя на атмосферният въздух - подчертаната динамичност на този компонент определя значително разнообразие в разпространението на вредности по въздушен път в пространствен аспект; предпоставките за разпространение на замърсители във въздуха на общината са налични, но източниците на замърсяване - незначителни, поради което общината не е включена в категорията “горещи точки на замърсяване”;
- по пътя на повърхностните води — по отношение на повърхностните води, миграцията на замърсители се стимулира по индиректен път - от

подпочвените води и по директен - чрез вливането на непречистени отпадъчни води в речните води; веригата е сравнително лабилна и в първия случай зависи от състоянието на подземните води, а във втория - от техническата обезпеченост за пречистване на отпадъчните води; от двете възможности, по-неблагоприятната за общината е свързана с ниската степен на пречистване на отпадъчните води;

- по пътя на подземните води — по отношение на подземните води миграция на вредни вещества е възможна т. к. подхранването на водоносния комплекс е резултат от инфилтрацията на атмосферни валежи, повърхностни води, вкл. недостатъчно пречистени отпадъчни и подземни води;
- чрез почви — пренос на замърсители по пътя на почвите е възможна предвид наличието основно на нерегламентирани и нерекултивирани депа за отпадъци.

От посоченото по-горе може да се направи заключението, че ландшафтът на общината се характеризира с висока степен на естествена устойчивост и ниска степен на антропогенно натоварване. Независимо от това, основните му съставлящи елементи се намират в непосредствена връзка по отношение миграцията на замърсители и влошаването на състоянието на който и да е от тях се отразява неблагоприятно върху състоянието на всички останали.

1.6. Биологично разнообразие – растителност, животински свят, защитени зони и защитени територии

Биологичното разнообразие на България се определя от множество фактори, основните от които са географското разположение, релеф, климат, скален състав, почви, наличие на естествени водни тела, характерът на антропогенното въздействие върху природната среда и др. Съчетанието на тези фактори определя до голяма степен структурата на биологичното разнообразие, изразена главно чрез богатството на биологични видове. Макар и една от малките по територия страни в Европа, България е на едно от първите места по богатство и разнообразие на своята флора и фауна. Значителен е и броят на видовете, които се срещат само в България или на Балканския полуостров. Те спадат към категориите български и балкански ендемити.

1.6.1. Растителност

Лудогорието в Североизточна България и съответства на географската област Лудогорие, но включва територии и от Западна Добруджа. Релефът е равнинно-хълмист с характерни форми - каньоновидни суходолия, лъсовидни блюдца, карови полета. Половината от общата площ на зоната е заета от широколистни гори, а другата половина са обработваеми площи пасища. Горите са предимно смесени от сребролистна липа /*Tilia tomentosa*/ с обикновен габър /*Carpinus betulus*/ или цер /*Quercus cerris*/, на места и с горун /*Q. dalechampii*/ и полски клен /*Acer campestre*/. Преобладават горите с издънков произход. Има и големи площи изкуствени насаждения от акация /*Robinia pseudoacacia*/. Тревните

съобщества са ксеротермни главно от белизма /*Dichanthium ischaemum*/, луковична ливадина /*Poa bulbosa*, *Poa concinna*/, черна садина /*Chrysopogon gryllus*/ и ефемери, както и мезоксеротермни - около селищата.

Едно от големите богатства на Община Исперих са горите, които съставляват малко над 20% от територията ѝ. Общата залесена площ възлиза на 8748 ха, а общият дървен запас се оценява на около 1 мил. куб. м. Средногодишният добив на дървесина възлиза на над 30 000 куб.м. Растителното разнообразие в горския фонд на Община Исперих включва над 40 дървесни видове, в т.ч. четири иглолистни, над 20 храстови видове и над 100 броя тревни растителни видове.

Средногодишното залесяване възлиза над 900 декара-главно с местни устойчиви широколистни дървесни видове, каквито са цера (*Quercus cerris*) ,дъба(*Quercus robur*), сребролистната липа (*Tilia argentea*) ,ясен (*Fraxinus angustifolia*), явор (*Acer platanoides*) и др. От иглолистните видове се срещат бял бор(*Pinus sylvestris*),черен бор (*Pinus nigra*),смърч (*Picea abies*), ела (*Abies alba*).Залесяването включва и някои чужди видове, които са успешно аклиматизирани у нас - каквито са червения американски дъб (*Quercus borealis* var *maxima*),унгарската акация и различни клонове хибридни тополи(род *Populus*). Времето и ограничената човешка намеса са запазили специфичния растителен свят в ИАР "Сборяново" почти непроменен. Силно пропускливите горни почвени пластове са станали причина за развитието и запазването на много източно-европейски степни видове растения, съчетани със смесени листопадни гори.

В долината на река Крапинец се срещат бряст (*Ulmus carpinifolia*) , смесен със зимен дъб (*Quercus petraea*) , клен (*Acer campestre*) , ясен (*Fraxinus angustifolia*) , липа (*Tilia alba*) и габър (*Carpinus betulus*). С изкачването към скалния венец растителността се променя - нагоре пълзят дрян (*Cornus mas*) , смрадлика (*Cotinus coggygria*), леска (*Corylus avellana*), черен бъз (*Sambucus nigra*) и глог (*Crataegus monogyna*) , а по самия ръб на скалното плато - скално изправниче (*Asplenium trichomanes*), сребрист и кримски очеболец, мащерка (*Thymus serpyllum*), вълнист напръстник (*Digitalis lanata*) и лопен (*Verbascum phlomoides*). Тук е единственото място в България, където расте унгарски карамфил (*Dianthus klavovanus*), кримско омразниче (*Onosma tauricum*), австралийски конски босилек, ръждив напръстник (*Digitalis ferruginea*)и пролетно еньовче (*Galium verum*). Тревните съобщества са ксеротермни главно от белизма (*Dichanthium ischaemum*), луковична ливадина (*Poa bulbosa*, *Poa concinna*), черна садина (*Chrysopogon gryllus*) и ефемери, както и мезоксеротермни - около селищата.

Билки

Голямото растително богатство на Община Исперих се допълва от находищата на лечебни растения. Те съдържат голямо количество биологично активни вещества, на които се дължи тяхното лечебно действие. Съдържанието на лечебните вещества се обуславя от специфичните почвени и климатични дадености. Най-често срещаните лечебни растения на територията на общината са:

Таблица II.1.6.1.1 Видове билки на територията на община Исперих

№	семејство	Вид /описание по морфологични части, предмет на събиране и ползване	Период на вегетация
1	Липови- <i>Tilmcea</i> /Едролистна липа/	Цвят Листа	Май-юни септември
А.	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop. /Сребролистна липа/ <i>Tilia tomentosa</i>	Цвят	
Б.	<i>Moench</i>	Листа	
2.	<i>Grataegus monoguna</i> /Глог червен/	Цвят с листа плод	Май, Септември- октомври
3.	/Коприва/	Листа Корени	Май/ юни пролетта и есента
4.	<i>Aesculus hippocatanum</i> /Конски кестен/	Плод	Септември - октомври
5.	<i>Sambucus nigra</i> /Бъз черен/	Цвят	май
6.	<i>Sambucus ebulus</i> L /Бъз нисък/	Плод	Август- септември
7.	<i>Thymus longidentatus</i> /Мащерка/	Цвят	Май
8.	<i>Arctium minus</i> Hemh. /Репей/	Корен	Април/ май
9.	<i>Taraxacum officinale</i> Web. /Глухарче/	Стрък Корен	Април/ май/ юни през пролетта и есента
10.	<i>Rosacorymbi fera</i> Borkh- /Шипка/	Плод	Септември-октомври
11.	<i>Leonurus cardiaca</i> L /Дяволска уста/	Стрък	юни
12.	<i>Chamomilla suaveolens</i> Rydb. /Лечебна лайка/	Цвят	Май/ юни
13.	<i>Allium ursinum</i> L /Левурда /лук мечи//	Листа	юни
14.	<i>Rubus caesius</i> /Полска къпина/	Листа	юни
15.	<i>Achillea</i> /Бял равнец/	Цвят	Май
16.	<i>Hedera helix</i> L /Бръшлян/	Листа	Април- октомври
17.	<i>Chelidonium majus</i> L /Змийско мляко/	Стрък	Април- юни
18.	<i>Persicaria Hydropiper</i> /Трънка/	Цвят Плод	Март-април Август- септември-

19.	Malva Silvestris /Слез/	Листа Цветове	Май-септември
20.	Звънникови - Clusiaceae Hypericum perforatum /Жълт кантарион/	Цвят Листа	Май-септември

Източник: Общинска програма за опазване на околната среда

Характеристиките на лечебните растения са подробно описани в Раздел „Лечебни растения“ том III на Програма за опазване на околната среда 2008 г.

Вековни дървета

На територията на общината са налични 13 на брой Вековни дървета в землищата на гр.Исперих, с.Лудогорци и с.Подайва, които са указани в ОУПО посредством условен знак.

1. Зимен дъб (1063)

Вид: зимен дъб, горун (*Quercus daleshampii*);

Местоположение:

Област: Разград, Община: Исперих, Населено място: гр. Исперих

2. Зимен дъб (1064)

Вид: зимен дъб, горун (*Quercus daleshampii*);

Местоположение:

Област: Разград, Община: Исперих, Населено място: гр. Исперих

3. Зимен дъб (1065)

Вид: зимен дъб, горун (*Quercus daleshampii*);

Местоположение:

Област: Разград, Община: Исперих, Населено място: гр. Исперих

4. Зимен дъб (1067)

Вид: зимен дъб, горун (*Quercus daleshampii*);

Местоположение:

Област: Разград, Община: Исперих, Населено място: гр. Исперих

5. Зимен дъб (1071)

Вид: зимен дъб, горун (*Quercus daleshampii*);

Местоположение:

Област: Разград, Община: Исперих, Населено място: с. Лудогорци

6. Зимен дъб (1070)

Вид: зимен дъб, горун (*Quercus daleshampii*);

Местоположение:

Област: Разград, Община: Исперих, Населено място: с. Лудогорци

7. Зимен дъб (1066)

Вид: зимен дъб, горун (*Quercus daleshampii*);

Местоположение:

Област: Разград, Община: Исперих, Населено място: гр. Исперих

8. Шест летни дъба (1465)

Вид: обикновен (летен) дъб (*Quercus robur*);

Местоположение:

Област: Разград, Община: Исперих, Населено място: с. Подайва

За биологичното разнообразие на растителността на територията на общината допринасят и изкуствено създадените озеленени площи на територията на селищата. Те заемат малка площ, но са важен фактор, характеризиращ средата за обитаване. Преобладаващо участие в озеленените площи на селищата на общината, имат декоративните широколистни растителни дървесни и храстови видове. Като места за съсредоточаване на флора на територията на общината могат да се посочат и декоративните и овощни насаждения в частните имоти.

1.6.2. Животински свят

Сухоземната фауна на България като цяло се отнася към Палеарктичната зоогеографска област на Холарктичното царство. Поради това че България е разположена основно в Евросибирската зоогеографска подобласт, но граничи и с Медитеранската зоогеографска подобласт, в страната се срещат два основни зоогеографски комплекса: северен (евросибирски), формиран от студеноустойчиви видове животни, и южен (медитерански), включващ множество топлолюбиви видове.

Според Асенов, 2006, територията на Община Исперих попада в Лудогорски биогеографски район.

Безгръбначната водна фауна показва сравнително добро разнообразие отресничести едноклетъчни (тип - Ciliophom), малочетинести червеи (клас - Oligochaeta), едnodневки (разред – Ephemeroptera), перли (разред - Plecoptera), бръмбари (разред - Coleoptera), ручейници (разред - Trichoptera) и двукрили (разред - Diptera).

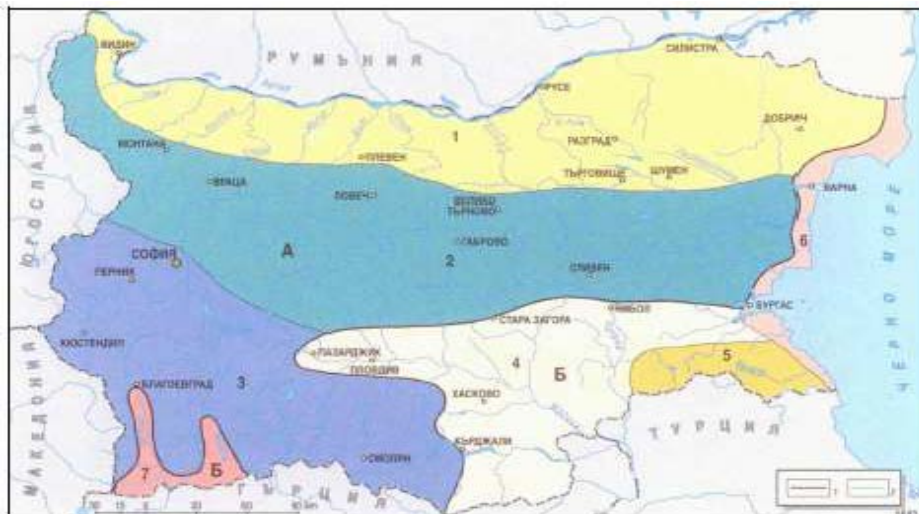
Безгръбначната сухоземна фауна на района притежава най-голямо видово разнообразие сред насекомите (Клас - Insecta). Характерни насекоми за района, са водните кончета: *Callopteryx virgo meridionalis*, *Platynemis pennipes* и *Aeshna affinis*, малката богоможа - *Ameles heldreichi* (разред - Mantodea); черното житно пиле от правокрилите - *Bradyporus dasyptus* (разред - Orthoptera); равнокрилото хоботно - *Eurybregma nigrolineata* и др. Значителен е броят на твърдокрилите насекоми (разред - Coleoptera), като типични видове сред бръмбарите листояди, са - *Chrysolina graminis*, *Ch. staphylea* и *Phratora vulgatissima*, а сред бръмбарите сечковци - *Pachyta quadrimaculata*, *Acmaeops pratensis*, *Anoploclerus nigrifipes*, *Necydalis major*, както и редките видове сечковци - *Brachyleptura tesseraula* и *Vadonia imitatrix*. Тук се среща и защитеният бръмбар бегач - *Calosoma sycophanta*. Ципокрили насекоми (разред - Hymenoptera), обитаващи Лудогорието са

широко разпространените в Европейския континент лесостепни видове мравки - *Messor structor*, миризливата мравка - *Liometopum microcephalum* и *Formica cinerea*, а в населените места се среща интродуцирания у нас синантропен вид, фараонова мравка - *Monomorium pharaonis*. Тук се срещат и паразитиращи ихнеумониди (сем. Ichneumonidae, Hymenoptera) като - *Scambus elegans* (паразитоид по пеперуди) и *Tromatobia ornata* (паразитоид по паяци). От пепрудите (разред - Lepidoptera) тук се срещат освен аполоновата пеперуда - *Parnassius apollo* и индикаторните таксони за района - *Colias hyale*, *Lopinga achine achine* и *Melitaea arduinna* от семействата Hesperioidea, Papilionoidea (Абаджиев, 1999).

От земноводните се срещат обикновената чесновница - *Pelobates fuscus*, жабата дървесница (*Hyla arborea*) и горската дългокрака жаба (*Rana dalmatina*). Характерни рептилии за района са шипобедренага костенурка (*Testudo graeca*), шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*), кримския гущер - (*Podarcis taurica*), големия стрелец - (*Coluber caspius*), пъстрия смок (*Elaphe quatuorlineata sauromates*), медянката (*Coronella austriaca*) и пепелянката (*Vipera ammodytes*).

Орнитофауната на Лудогорския район е разнообразна, което се дължи до голяма степен на близостта му с Черноморския басейн, както и на карстовите терени със скални венци, представляващи специфични местообитания за определени видове. Средното поречие на р. Бели Лом представлява орнитологичен обект с национално значение, в който обитават повече от 150 вида птици. Сред тях са защитените видове червен ангъч - (*Tadorna ferruginea*), египетски лешояд (*Neophoron percnopterus*), орел змияр (*Circetus gallicus*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), малък креслив орел (*Aquila pomarina*) и бухал (*Bubo bubo*). В Лудогорския биогеографски район се срещат и други редки видове птици, като черен щъркел (*Ciconia nigra*), ловен сокол (*Falco cherrug*), белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*) и скален орел (*Aquila chrysaetos*).

Във фаунистично отношение, бозайниците в Лудогорския биогеографски район представляват смесен комплекс между видове, обитаващи широколистните гори и такива, които са свързани със степния биом. От насекомоядните видове на разред - Insectivora, в района обитават таралеж (*Erinaceus concolor*), белокоремна белозъбка (*Crocidura leucodon*), голям подковонос - (*Rhinolophus ferrumequinum*), малък подковонос - (*Rhinolophus hipposideros*) и южен подковонос - (*Rhinolophus euriale*). Срещат се още обикновен хомяк - (*Cricetus cricetus*), черногръд хомяк - (*Mesocricetus newtoni*), обикновена полевка - (*Microtus arvalis*) и степна домашна мишка - (*Mus spicilegus*). От разред хищници - Carnivora ограничено присъствие в района има вълкът - (*Canis lupus*), докато популациите на чакала - (*Canis aureus*), лисицата - (*Vulpes vulpes*), енотовидното куче - *Nyctereutes procyonoides*, язовеца - (*Meles meles*), видрата - (*Lutra lutra*), Златката - (*Martes martes*), степния пор - (*Mustela eversmanni*) и дивата котка - (*Felis silvestris*) са по-многобройни.

Фиг. II.1.6.2.1 Зоогеографски райони (по Георгиев, 1980)

1-Граница между евроазиатската (А) и средиземноморската (Б) територия. 2-граница между зоогеографските райони: 1- Дунавски район, 2- Старопланински район, 3 – Рило-Родопски район, 4- Тракийски район, 5 – Странджански район, 6 – Черноморски район, 7 – Струмско-Местенски район.

Фауната, в т. ч. и гръбначната (тип Chordata, подтип Vertebrata), която е най-добре проученият тип фауна и чийто природозащитен статус у нас е най-пълно регламентиран, в този район е от видове, характерни за ниските части на страната, какъвто е и разглежданият терен. В зоогеографски аспект фауната е от палеарктичен тип и по-конкретно от видове предимно на умерените географски ширини, като в района се срещат и известен брой видове с южно разпространение за Европа, т. е. с ареали в Средиземноморската подобласт на Палеарктика, което в климатично отношение е следствие от непосредствената близост на морето, която близост обуславя и по-мекия климат на тези територии. В животинския свят преобладават евроазиатски и средноевропейски зоогеографски елементи. Най-добре запазена и богата е фауната в горите. От бозайниците са характерни благороден елен (*Cervus elaphus* L), сърна (*Capreolus capreolus*), дива свиня (*Sus scrofa*), дива котка (*Felis silvestris*), обикновен сънливец (*Glis glis*), обикновена горска мишка (*Sylvaeus sylvaticus*), катерица (*Sciurus vulgaris*), вълк (*Canis lupus*), чакал (*Canis mesomelas*), лисица (*Vulpes vulpes*), белка (*Martes foina*), пъстър пор (*Vormela peregusna*), язовец (*Meles meles*), видра (*Lutra lutra*). В разглежданата област най-често срещаните видове птици са представители на: врабчоподобни, соколоподобни, совоподобни, щъркелоподобни, гълъбоподобни и кокошоподобни. От ихтиофауната в язовирите се срещат уклей (*Chalcalburnus chalcoides*), каракуда (*Carassius gibelio*), шаран (*Cyprinus carpio*) и толстолоб (*Hypophthalmichthys molitrix*).

Животинският свят на територията на общината показва разнообразие предимно по отношение на бозайниците и по-малко по отношение на птиците, земноводните и влечугите.

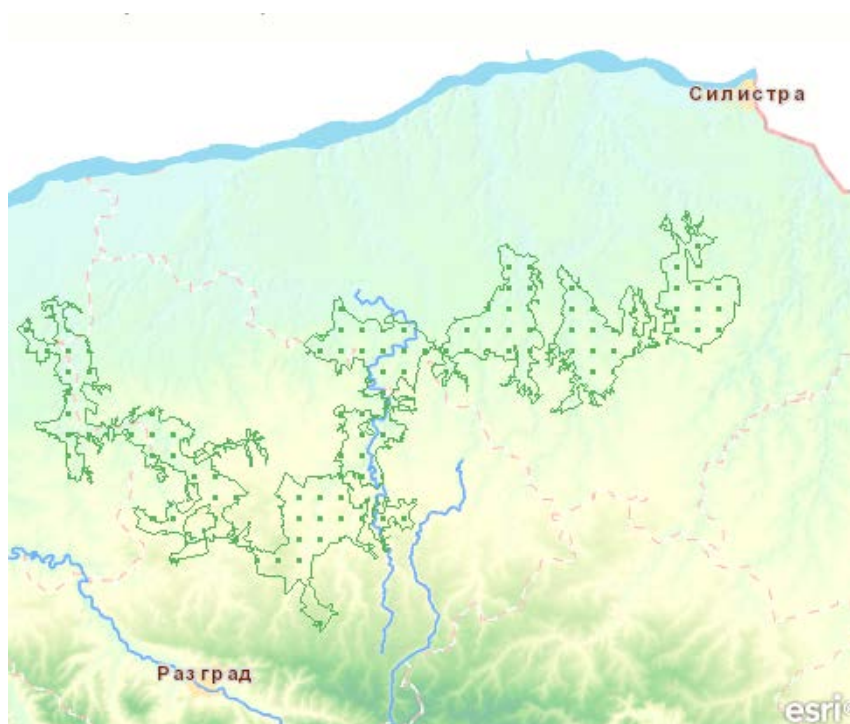
1.6.3. Защитени зони

Защитените зони са територии, предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете в техния естествен район на разпространение. България е на второ място в ЕС с процент от територията, която е в Натура 2000 (34.3% или 3 905 989 ха обща площ).

Освен защитените територии, природни забележителности и защитени местности на територията на общината са разположени и зони под специална защита по единната европейска мрежа **НАТУРА 2000**. Мрежата гарантира поддържането, и където е необходимо, възстановяването на благоприятния природозащитен статус на природните местообитания и местообитанията на съответните видове в естествената им област на разпространение.

На територията на община Исперих попадат:

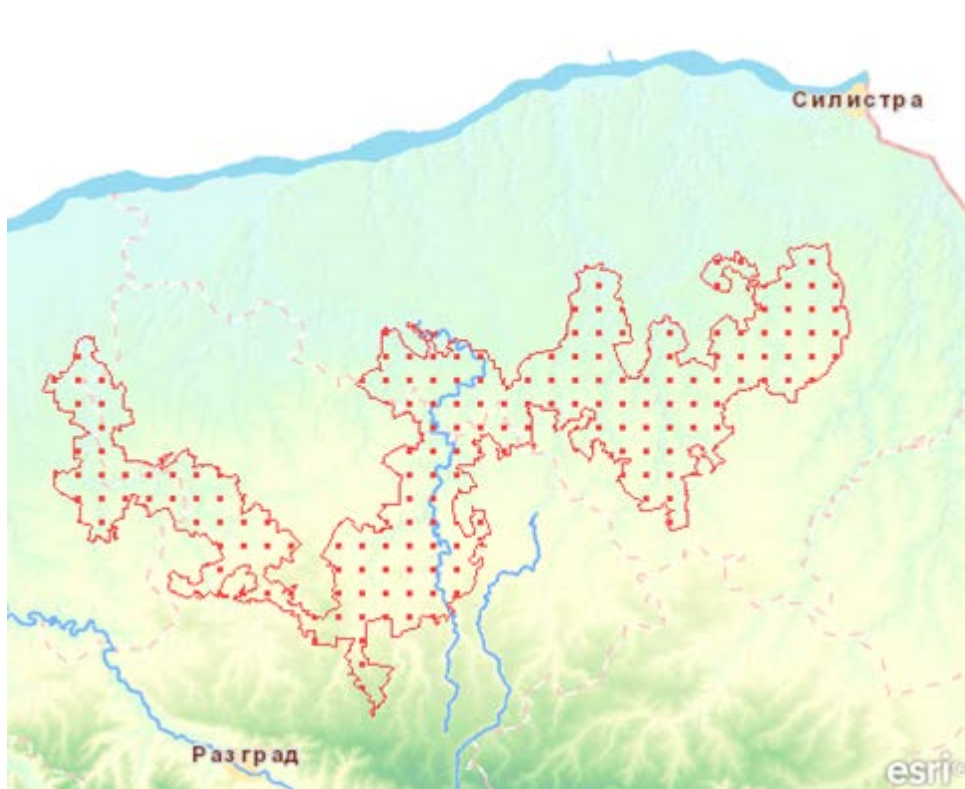
33 „Лудогорие” - BG0000168 (по директивата за местообитанията) на територията на землищата на с.Вазово, с.Голям Поровец, с.Драгомъж, гр.Исперих с.Йонково, с.Лудогорци, с.Малко Йонково, с Райнино, с.Малък Поровец, с.свещари и с.Старо селище.

Карта II. 1.6.3.1 Обзорна карта на защита зона BG0000168 „Лудогорие“

Източник: ДОСВ ОУП Исперих

33 „Лудогорие” - BG00002062 (по директивата за птиците) на територията на землищата на с.Вазово, с.Голям Поровец, с.Драгомъж, гр.Исперих с.Йонково, с.Лудогорци, с.Малко Йонково, с Райнино, с.Малък Поровец, с.свещари и с.Старо селище.

*Карта II. 1.6.3.2 Обзорна карта на защитена зона BG0002062 “Лудогорие”
Източник: ДОСВ ОУП Исперих*

По отношение на ЗТ по Закона за защитените територии и ЗЗ по Закона за биологичното разнообразие са направени подробни проучвания относно тяхното разпространение, припокриване, разрешени и забранени дейност и цели за опазване. В Доклада за оценка на съвместимост на видовете са разгледани подробно природните местообитания на видовете и видовете предмет на опазване по отношение на пряка и косвена загуба на площи, фрагментация, изолация, кумулативно въздействие върху флората и фауната, от гледна точка на тяхното многообразие, разпределение по видове и ареали на разпространение.

На основание чл.24, ал.5, във връзка с чл.37, ал.7 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС, приета с ПМС № 201/31.08.2007 г., ДВ, бр. 73/2007г. с изм. и доп.), компетентният орган РИОСВ Русе с писмо изх.№ АО-2696(5)/11.01.2019 г. е дал положителна оценка на качеството на Доклад за Оценка на съвместимостта и въздействие на Общ устройствен план на община Исперих с предмета и целите на опазване на защитени зони BG0002062 “Лудогорие” за опазване на дивите птици и BG0000168 “Лудогорие” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

1.6.4. Защитени територии

Към настоящият момент България има развита мрежа от защитени територии в европейски план, включваща 973 ЗТ с обща площ 583 876.3 ха, което представлява около 5.3 % от територията и акваторията на страната. В системата от ЗТ се включват резерватите, националните паркове, природни забележителности, природни паркове и защитени местности.

В териториалния обхват на Община Исперих попадат следните защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии :

- **Защитена местност „Божурите“** в землището на с.Подайва, Община Исперих, обявена със Заповед № 534/25.09.1978г. на Председателя на Комитета за опазване на природната среда (ДВ, бр.86/1978), прекатегоризирана в защитена местност със Заповед №РД-1199/24.09.2003г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр.91/2003г.) и с актуализирана площ със Заповед №РД-557/12.07.2007г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр.68/2007г.).
- **Защитена местност „Находище на червен божур“** в землището на с.Печеница, Община Исперих, обявена със Заповед № 534/25.09.1978г. на Председателя на Комитета за опазване на природната среда (ДВ, бр.86/1978), прекатегоризирана със Заповед №РД-81/30.01.2004г.. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр.16/2004г.) и с актуализирана площ със Заповед №РД-558/12.07.2007г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр.68/2007г.).

1.7. Отпадъци и опасни вещества

Специфични изисквания за управлението на отпадъците на местно ниво се регламентират и с общинските наредби за реда и условията за изхвърлянето, събирането (вкл.разделното), превозването, претоварването, обезвреждането и оползотворяването на битови, строителни и масово разпространени отпадъци. Общината е изготвила и приела Наредба № 25 за управление на дейностите с отпадъци и поддържане на чистотата на територията на Община Исперих (приета с решение приета с 500 по Протокол № 57 от 30.04.2015 год. на Общински съвет Исперих).

С Наредбата се уреждат условията и реда за поддържането и опазването на чистотата в обществените места на територията на Община Исперих, чрез регламентиране на права, задължения, мерки и дейности за предотвратяване или намаляване образуването на отпадъци, както и на вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

Отпадъци

На територията на Общината се образуват различни видове отпадъци. Мотивиращи фактори се явяват разположението на населените места, броят на населението в тях, както и дейността на населението като функция при образуване на битови и приравнени към тях неопасни отпадъци.

Община Исперих участва в Регионално сдружение по реда на Закона за управление на отпадъците с общините от региона, съгласно Националната програма за управление на дейностите по отпадъците. Споразумението за сътрудничество между общините Разград, Лозница, Исперих, Кубрат, Завет, Самуил и Цар Калоян е подписано на 16.05.2008 г.

С решение №1 от 10.01.2009 г. на Разградският окръжен съд е регистрирано сдружение с нестопанска цел с обществено полезна дейност с наименование „Лудогорие еко“ със седалище и адрес на управление: гр.Разград, бул.”Бели лом” 37 А. Целта на Сдружението е изграждане на система за управление на отпадъците на територията на общините Разград, Лозница, Исперих, Кубрат, Завет, Самуил и Цар Калоян, осигуряваща опазване на околната среда и предотвратяване на риска за човешкото здраве.

От 1999 г. община Исперих има разработена “Общинска програма за управление на дейността по отпадъците” с актуализации за времеви периоди до 2020 г. На 22.12.2014 г. е приет Национален план за управление на отпадъците (НПУО) за периода до 2020 г. Изготвена е нова актуализация на Програма за управление на дейностите по отпадъците на община Исперих за периода 2016-2020 година”, съгласно изискванията на чл. 52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), НПУО и методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците (утвърдени със заповед № РД-211/31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите).

► Битови отпадъци

Във всички населени места от община Исперих е организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битови, строителни и други отпадъци. Организирано е и улично миене, метене и зимно поддържане на териториите за обществено ползване.

Дейността по събиране и транспортиране на отпадъците е възложена на фирма “ЕФ Си Си България” ООД, въз основа на сключен договор от 08.01.2020 г.

Сметосъбирането и сметоизвозването се осъществява със сметосъбиращи техника собственост на фирмата.

► Отпадъци от опаковки и масоворазпространени отпадъци

Община Исперих е сключила и следните договори:

- С организацията по оползотворяване „Булекопак” АД, за създаване на колективна система за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки и други рециклируеми отпадъци от домакинствата, търговските и обществените обекти и промишлеността.
- с „ТРАНСИС БАТЕРИ” ЕООД за организиране, изграждане и прилагане на система за събиране, транспортиране, съхраняване, предварително третиране и предаване за оползотворяване и/или обезвреждане на НУБА.
- С „ТРАНСИС ТЕХНОРЕЦИКЛИРАЩА КОМПАНИЯ” АД за събиране и извозване на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване.
- С „Трансинс авторециклиращ консорциум“ АД-Варна за разделно събиране на

излезли от употреба гуми на територията на общината

- С „Трансинс авторециклиращ консорциум“ АД-Варна за организиране на система за събиране на излезли от употреба моторни превозни средства.
- С „ОЙЛ РЕЦИКЛЕЙШЪН“ ЕООД за извършване на дейностите по събиране и съхраняване отработени масла и предаването им за оползотворяване.

► Депа за отпадъци

В община Исперих няма действащи нерегламентирани депа за неопасни отпадъци.

През 2015год. е приет на етап „Техническа рекултивация“ на обект „Закриване и рекултивация на общинско депо за битови отпадъци в ПИ 000106 в землището на с.Лъвино, община Исперих, а през м.януари 2018год. е приет на етап „Биологична рекултивация – трета година“. С Удостоверение № 6 от 08.03.2018 г. обект „Закриване и рекултивация на общинско депо за битови отпадъци“ е въведен в експлоатация.

Събраните отпадъци се извозват за депониране до „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Разград, Лозница, Исперих, Завет, Кубрат, Самуил и Цар Калоян“. Регионалното депо е въведено в експлоатация през 2009 г. с Решение за ползване № СТ-05-851 от 27.07.2009 г., издадено от Дирекция за национален строителен контрол гр. София. Депото отговаря на действащите нормативни изисквания за изграждане и експлоатация на депа за отпадъци.

Местоположение на депото - община Разград, поземлен имот № 61710.19.277 в местността „Олян Бурлуг“ в землището на гр. Разград. Площадката на депото е разположена на около 8 км североизточно от населеното място и заема площ от 109,5 декара. Общият капацитетът на депото, което се състои от две клетки е 450240 т / 444900 м³.

► Строителни отпадъци

Приетите през 2012 г. нов Закон за управление на отпадъците и Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, регламентират налагането на нови изисквания за: предотвратяването и ограничаването на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаването на риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци; за създаване на екологосъобразна система за управление на СО; за влагане на рециклирани строителни материали в строителството и за управление на образуваните СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

В изпълнение на цитираната по-горе наредба се изисква изготвяне на План за управление на строителните отпадъци за всеки строеж. Одобрението на плана, за които се изисква одобрен инвестиционен проект - като част от процедурата за съгласуване и одобряване на инвестиционни проекти по реда на Глава осма, раздел II от Закона за устройство на територията става от органа, отговорен за тяхното одобряване. Одобрението включва проверка на съответствието с целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци.

В Плановите за управление на строителните отпадъци за строежите е необходимо да се посочват: начина на събирането им, необходимост от сортиране и фирми, на които ще

се предават отпадъците за последващо третиране, притежаващи разрешително по чл.35 на ЗУО. По този начин се очаква, че няма да има нерегламентирани изхвърляния на строителни отпадъци и ще се оказва по-голям контрол на дейностите с отпадъците.

Строителните отпадъци на територията на общината се формират преди всичко от ремонт и реконструкция на жилищните и някои от обществените сгради. Една част от тях са класифицирани в 17 група - „Отпадъци от строителство и разрушаване на сгради” в Наредба № 2 за класификация на отпадъците. Опасните отпадъци представляват малка част от този поток. Те включват следните материали: азбест, оловни тръби, бои, лепила, обработено с консерванти дърво, замърсена пръст и различни материали съдържащи ПХБ. Тези количества са относително малки в сравнение с цялото количество на потока отпадъци, но е изключително важно да се вземат специални предпазни мерки за тяхното управление.

Третирането на строителните отпадъци е един нов и голям ангажимент, както към Общините, като Възложители на строително-монтажни работи, така и за физическите и юридически лица, извършващи дейности с такива отпадъци.

Пазарът за рециклирани строителни отпадъци в България не е достатъчно развит и използването на рециклирани строителни материали в строителството е слабо разпространено. Не се прилагат административни и икономически стимули за насърчаване на рециклирането на отпадъците от строителство и разрушаване. Това в голяма степен допринася за ниските нива на оползотворяване и рециклиране, които се наблюдават в страната през този период.

Община Исперих стриктно ще следи за спазване на разпоредбите на *НАРЕДБА за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали*. При започване на СМР и/или премахване на строеж на територията на общината, от Възложителите ще се изисква План за управление на СО, без който няма да се издават съответните документи по реда на ЗУТ за разрешаване на строителните дейности.

Няма достоверни данни за генерираните годишни количества строителни отпадъци, както и данни за постоянно генерирано количество. Този факт, както и неголямото население на общината, отхвърля алтернативата за изграждане на самостоятелно общинско съоръжение за рециклиране на строителни отпадъци. Необходимо е въвеждане в общинските нормативни актове ясни текстове относно нормативните задължения на кандидатите за издаване на строително разрешение:

„Разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудителното премахване на строеж, са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата или съоръжението.

В случаите, когато кмета на община е възложител на строителни и монтажни работи, с изключение на текущи ремонти, и възложител на премахване на строежи, следва да изготви план за управление на строителните отпадъци. Съдържанието и изискванията към плана са определят в Наредба за управление на строителните отпадъци.

При възлагане на обществени поръчки от кмета на община за проектиране и изпълнение на строежи, с изключение на премахване на строежи, в условията за избор на

изпълнител и в договорите за възлагане се включват задължения към изпълнителите за влагане на рециклирани строителни материали.

За обекти, за които не се изисква одобрен инвестиционен проект, плановете за управление на строителни отпадъци се одобряват от кмета на община или оправомощено от него длъжностно лице, на чиято територия се реализира проектът.

Изпълнението на плана за управление на строителни отпадъци и състоянието на за строежите, за които не се упражнява строителен надзор, се установяват с отчет до кмета на общината, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при реализацията на проекта, като се прилагат и копия на първични счетоводни документи, доказващи предаването на отпадъците на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за извършване на дейности с отпадъци“.

Действията на общинската администрация са насочени към намаляване на безконтролното изхвърляне на отпадъците от строителни и строително-ремонтни дейности край междуселищните пътища и на нерегламентираните сметища.

Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност не се отделят регулярно и в “Програма за управление на отпадъците 2016 -2020 г. на Община Исперих“ няма конкретни данни за количествата и състава им, а има разработена „ ПОДПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ“.

► Производствени отпадъци

Данните за производствени отпадъци са обект на специално статистическо наблюдение, в чиято съвкупност са обхванати предприятията, генератори на отпадъци. От анализа са изключени отпадъците от разкриването, добива и преработването на подземни природни богатства.

Количеството и състава на тези отпадъци се определя от отрасловата структура и концентрацията на производствените мощности на отделните отрасли на промишлеността.

Производствени отпадъци се образуват в резултат на промишлена, занаятчийска и обслужваща дейност на физическите и юридическите лица. Няма данни за количествата генерирани такива на територията на общината.

Управлението на производствените отпадъци е задължение на предприятията. На регионалното депо за отпадъци се допуска депониране на производствени отпадъци срещу заплащане само за отпадъци, които отговарят на критериите за приемане.

► Болнични отпадъци

Те се класифицират в две основни групи:

- клинични – патологични материали, инфекциозни материали, фармацевтични средства, химически препарати от клинични лаборатории, радиоактивни субстанции.
- неклинични – хранителни отпадъци, почистващи средства, отпадъци от административните служби, неинфекциозни маси, безопасни от здравно-екологични позиции.

Във всички останали болнични заведения е въведена и функционира системата за разделно събиране на отпадъците от медицинската дейност. Води се отчетност за генерираните и предадените за обезвреждане отпадъци. Предаването им се извършва по договор, на фирми с документ по Закона за управление на отпадъците, за последващо третиране. При извършените през годината проверки, не са констатирани съществени нарушения за третирането на болничните отпадъци.

Опасни отпадъци

► Излезли от употреба пестициди

Проблемът с пестицидите е в резултат от натрупаните количества от закритите ТКЗС и АПК през 90-години на миналия век.

Всички пестициди на територията на общината са запечатани в 14 броя Б-Б куба от фирма “Балбок Инженеринг” АД, гр. София. Кубовете са поставени на специална площадка.

Таблица II.1.7.2 Състояние на пестицидите на територията на община Исперих

Община	Собственост на площадката	Смесени - kg	Състояние	Охрана
Исперих	Общинска	14 бр. Б-Б куба	Добро	Няма

Източник: Общинска програма за управление на отпадъците 2016-2020

Ежегодно комисия с участието на представители на Гражданска защита, РПУ и общинска администрация извършва проверки за състоянието на кубовете и съставя обобщен констативен протокол.

Други установени количества опасни отпадъци на територията на Община Исперих са минимални, доколкото отчитат единствено реално докладваните количества. Основание за такава оценка са по-ниските докладвани количества за някои групи масово-разпространени опасни отпадъци, като отработени масла, луминесцентни лампи, батерии и акумулатори и др., поради непълния обхват на предоставената от фирмите информация и липсата на разделно събиране.

► Утайки от ПСОВ

Пречиствателната станция за отпадъчни води (ПСОВ) от гр. Исперих се намира в имот местността „Мезар Къшла” в землището на гр. Исперих. Видът на имота соред Акт 283 за общинска частна собственост, издаден от МППБ е производствен терен с площ 23.571 дка. Собственик на Пречиствателната станция е Община Исперих. Пречиствателната станция е проектирана от КНИПИБКС "Водоканалпроект" през 1981г. Предназначена е да пречиства отпадъчните води от гр. Исперих до степен, позволяваща заустването им в приемник II категория. Съгласно протокол от 22.06.1994 г. между Община Исперих, МОСВ, Гл.изпълнител и Гл.проектант „Водоканалинженеринг” ЕООД е взето решение, поради недостатъчност на финансови средства да се реализира етапен пуск

„Механично съпало с третиране на утайките”. Към настоящият омент тези строителни конструкции са негодни за бъдещо строителство – неизползвани са били в продължение на над 20 години, освен това са част от морално остаряла технология.

През 2012 г. общината е разработила интегриран проект за водния цикъл на град Исперих, който включва: Разширение и модернизация на пречиствателна станция за отпадъчни води ПСОВ, в имот № 000051 в землището на гр. Исперих и изграждане на канализационната мрежа и разширение и реконструкция на водопроводна мрежа Исперих са в строителните граници на населеното място гр. Исперих.

Целта на проекта за ПСОВ от гр. Исперих е изграждане на модерни съоръжения за биологично пречистване на водите от до изискванията на водоприемника - сухо дере Бейгер Гьолджук (втора категория водоприемник), чрез което да се елиминира неблагоприятното въздействие върху околната среда. Освен това се модернизират утайковото стопанство с инсталация за обезводняване и стабилизиране, чрез което ще се елиминират неблагоприятните миризми и ръчният труд при изнасянето на утайката от съществуващите изсушителни полета.

С изпълнението на интегрираният проект за воден цикъл на град Исперих са постигнати следните цели:

- Цялостно отвеждане на битовите и дъждовните води от населеното място чрез изграждане на канализационна мрежа;
- Реконструкция и разширение на водопроводната мрежа и намаляване на загубите на природен ресурс - вода;
- Разширение и модернизация на пречиствателна станция за отпадни води с цел пречистване на битовите фекални води от гр. Исперих.

С Националният стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България за периода 2014-2020 г. са определени възможностите и начините за третиране на утайки от ГПСОВ. През 2011 г. е разработена “ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА УТАЙКИТЕ”, в която са разгледани възможностите и начините за третиране на утайки от ПСОВ Исперих. Общината и оператора на ПСОВ трябва да направят оценка на предлаганите методи, които да приложат на местно ниво.

1.8. Вредни физични фактори

Шумът от автомобилния транспорт е основен фактор за шумови нива в общината. Шумът, излъчван в околната среда от транспортните средства (автобуси и леки коли) е епизодичен с ниво около 60 dBA. В определени моменти (форсиране на двигателя, звукови сигнали, затваряне на врати и др.) шумът е импулсен и може да достигне сравнително високи нива.

Граничните стойности на показателите за шум в околната среда Лден, Лвечер и Лнощ са посочени в приложение № 2 от Наредба № 6/ 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху

здравето на населението, издадена от МЗ и МОСВ (Обн. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2006г.) и са както следва:

Таблица II.1.8.1 Граничните стойности на нивата на шума, за различните територии и устройствени зони

Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шум (dBA)		
	ден	вечер	нощ
Жилищни територии и зони	55	50	45
Централни градски части	60	55	50
Територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	60	55	50
Територии, подложени на въздействието на железопътен и трамваен трафик	65	60	55
Територии, подложени на въздействието на авиационен шум	65	65	55
Производствено-складови територии и зони	70	70	70
Зони за обществен и индивидуален отдих	45	40	35
Зони за лечебни заведения и санаториуми	45	35	35
Зони за научно-изследователска и учебна дейност	45	40	35
Тихи зони извън агломерациите	40	35	35

Връзката между застроените територии в общината, както и тази с другите общини и населени места се осъществява единствено чрез изградената пътна мрежа, която минава през населените места и създава допълнително шумово натоварване там. Основните източници на шум на територията на общината са вътрешноселищния и транзитен автомобилен транспорт, както и различни дейности на населението с промишлен характер, работилници, търговски и строителни обекти, паркинги и др.

В община Исперих понастоящем няма въведена мониторингова система за измерване нивото на шума, излъчван от различните източници и нивото на шума в местата на въздействие.

През Община Исперих преминава 91-ва жп линия Самуил - Силистра от км 17+750 до км 42+700. с обща дължина 24.950 км. Същата е отклонение от основна жп линия № 9 Русе разпределителна - Каспичан. Линията е единична и неелектрифицирана. като трасето ѝ минава покрай селата Бърдоква и Голям Поровец, през град Исперих и покрай селата Китанчево и Тодорово. Съществуват пет експлоатационни пункта - спирки Бърдоква, Голям Поровец, Китанчево, Тодорово и гара Исперих.

По данни на ДП НК „Железопътна инфраструктура“ техническото състояние на релсово-траверсовата скара е добро и гарантира заложените в графика на движение на влаковете скорости.

На територията на общината няма летища

На територията на града няма работещи шумни предприятия и обекти, което спомага нивото на шума в различните устройствени зони да бъде в границите на допустимите норми.

Шумовото замърсяване от автомобилния транспорт зависи и от вида на преминаващите автомобили (леки, товарни), състоянието им, скоростта, пътните и климатични условия.

За намаляване на шума от транспортните средства трябва да се подобри пътната инфраструктура. С тази цел се предвижда реконструкция и рехабилитация на съществуващата улично-пътна мрежа в общината.

Съгласно Закона за защита от шума в околната среда, РИОСВ – Русе организира извършване на измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда. Осъществяваният контрол е превантивен, текущ и последващ.

За територията на община Исперих няма данни за превишения нивата на шума на производствените предприятия, намиращи се в обособените производствени зони. Има различни локални източници на шум (работилници, търговски обекти, заведения и др.) с ограничен обхват на шумово въздействие. Няма данни за превишения на шума в жилищните зони.

Други вредни физични фактори

На територията на община Исперих няма изградени обекти и други антропогенни източници, които са доказани замърсители, допринасящи за промяна в радиационната обстановка. Не са известни данни за разположени на територията на общината значителни източници на нейонизиращи лъчения. Няма установено завишаване на естествения радиационен фон.

Като правило, източници на електромагнитни полета са и радиопредавателите на къси, средни и дълги вълни, частните радиостанции на УКВ, телевизионни предаватели и ретранслатори, подстанции за високо напрежение - открити и закрити, електропроводи, трафопостове, хранващи жилищни квартали, късовълнови и УКВ системи за мобилни комуникации на транспорта, полицията, бърза помощ и др., радарни системи на КАТ, авиотранспорта, за ТВ и други сателитни връзки, лични системи за комуникации (радиолобителски предаватели). За посочените предаватели няма експертни оценки, не е определяна хигиенно-защитна зона спрямо жилищната и работната среда. Не съществува информация дали интензитета на РЧ полетата е в границите или над нивата на пределно допустимото ниво (ПДН) - 3 V/m за жилищни квартали и 60 V/m за работна среда (БДС 14525 и Наредба № 9 от 1991 г. на МЗ). Липсата на данни от измервания, информация за експертизи и други проучвания показва, че източниците на ЕМП не са предмет на наблюдение и контрол както по време на проектирането и изграждането, така и при експлоатацията им.

1.9. Културно-историческо наследство

Данни за обектите на недвижимото културно наследство на територията на общината са налични от Списък, предоставен от НИИ НКН; списъци и данни от Регионален

исторически музей – Исперих; Данни от Национален археологически институт с музей към БАН, Списък на военните паметници в Община Исперих от Областен управител.

На база предоставените данни и списъци е направен обобщен списък на обектите – недвижими културни ценности, в който те са номерирани последователно. За всеки обект са отбелязани номерата и от оригиналните списъци. Списъкът е приложен в текстовата и графичната част на проекта.

Според научната и културната област, към която се отнасят, съгл.чл.47 от ЗКН, недвижимите културни ценности на територията на общината са:

- Историко-археологически резерват: 1 бр.
- Археологически: 206 бр.
- Народна старина, археологически: 2 бр.
- Архитектурно-строителен: 22 бр.
- Архитектурно-строителен и художествен: 1бр.
- Художествена: 1 бр.
- Исторически: 19 бр.

Превес в системата на недвижимото културно наследство имат археологическите обекти. Територията на общината е наситена от праисторически и антични селища, могили и пр.

Според пространствената им структура и териториален обхват, недвижимото културно наследство в общината включва само една групов културна ценност – “Културно – историческата зона, обхващаща местността “СБОРЯНОВО” и територията между селата Малък Поровец и Свещари”, обявена с Разпореждане на МС № 19 от 08.12.1988 г. за историко - археологически резерват /ДВ бр.96 от 1988г./. - Протокол от 26.06.1986 г. /граница на бъд. резерват/ праисторически, антични и средновековни структури в м. Сборяново и до с. Свещари. Останалите недвижими културни ценности на територията на общината са единични.

Културното наследство на община Исперих изразява нейната трайност във времето, трайността на селищата в общината и връзките между тях. През последните десетилетия културното наследство се припознава като духовно и интелектуално богатство, и се възприема като фактор за икономическо развитие. Подобна значимост превръща съхраняването и изявата на културното наследство в предизвикателство пред разработваните стратегически документи в Европа.

Обектите на културно-историческото наследство на Община Исперих са разгледани подробно в отделен документ към ОУП. Направени са подробни проучвания на всички обекти на недвижимото културно наследство, анализ и оценка на състоянието, проблеми и потенциал за устойчиво развитие на културното наследство. Описани са предложения за опазването на културното наследство, както и предложения при последващо устройствено планиране.

1.10. Материални активи в т.ч. инфраструктурни и инженерни съоръжения

Оценката на материалните активи на общината обхваща съществуващите обекти на: жилищния сектор; социалната инфраструктура; транспортната инфраструктура и техническата инфраструктура;

Жилищен сектор

Състоянието на жилищният фонд и жилищният стандарт на населението са важни характеристики за изпълнение на задачите на устройственото планиране. Жилищния фонд и състоянието му като система на обитаване е в зависимост от броя на населението. Върху развитието му оказват значение различни качествени и количествени показатели.

По данни на НСИ от 2016 г. броя жилища в община Исперих е 9 479. Строителството е било най-активно до 1959г., и най-слабо през периода 2000-2011г. По данни на НСИ от 2016г. в община Исперих общата полезна жилищна площ е 574 306 кв.м. Основна част от жилищата в Община Исперих са тристайни и четиристайни – съответно 28,95% и 26,23%. Жилищата с една стая са 2,52%, двустайните жилища – 16,28%, петстайни – 15,33% и с шест и повече от шест стаи 10,69%

Обекти и дейности в сферата на образованието

Общият брой на детските градини в общината през учебната 2017/2018 година става 14. Десет детски градини в селата М. Поровец, Яким Груево, Лудогорци, Йонково, Подайва, Китанчево, Тодорово, Делчево, Свещари, Вазово и четири детски градини в гр. Исперих.

През учебната 2017/2018 г. в община Исперих функционират 9 общински училища – седем основни училища, една профилирана и една професионална гимназия. Считано от 15.09.2016 г. по предложение на кмета и след решение на Общинския съвет, поради недостатъчна пълняемост на групите, са закрити три детски градини – в с. Печеница, в с. Малко Йонково, в с. Духовец.

Обекти и дейности в сферата на здравеопазването

Първичната извънболнична помощ се осъществява от общо:

- седем индивидуални практики за първична медицинска помощ (6 в гр. Исперих и 1 в с. Лъвино)
- единадесет индивидуални практики за първична дентална помощ и една групов (11 в гр. Исперих и 1 в с. Лудогорци)

Специализираната извънболнична медицинска помощ се осъществява от 15 индивидуални практики, 2 медико - диагностични лаборатории и 1 медико - техническа лаборатория. Всички регистрирани в общинския център.

На територията на Община Исперих има едно лечебно заведение за болнична медицинска помощ с разкрити 110 легла.

На територията на Община Исперих е разкрит филиал на ЦСМП.

Обекти и дейности в сферата културата

Основен фактор в културно просветната дейност в общината са читалищата. Функционират общо 16 читалища.

☞ Обекти и дейности в сферата на масовия спорт

На територията на Община Исперих има Градски стадион намира се на адрес гр.Исперих ул.“Дочо Михайлов“ №3

☞ Инфраструктурни и инженерни съоръжения

Комуникационно – транспортната инфраструктура е изградена съобразно структурата на урбанизираните територии, прилежащите територии и извънселищните транспортни системи.

✓ Железопътна мрежа

През Община Исперих преминава 91-ва жп линия Самуил - Силистра от км 17+750 до км 42+700. с обща дължина 24.950 км. Същата е отклонение от основна жп линия № 9 Русе разпределителна - Каспичан. Линията е единична и неелектрифицирана. като трасето ѝ минава покрай селата Бърдоква и Голям Поровец, през град Исперих и покрай селата Китанчево и Тодорово. Съществуват пет експлоатационни пункта - спирки Бърдоква, Голям Поровец, Китанчево, Тодорово и гара Исперих.

Техническото състояние на релсо-траверсовата скара е добро и гарантира заложените в графика за движение на влаковете скорости.

✓ Републиканска пътна инфраструктура

През община Исперих преминават частично или изцяло 7 пътя от Републиканската пътна мрежа на България с обща дължина 108 km:

Таблица II.1.10.1 Републикански пътища на територията на община Исперих

Път №	Наименование на пътя	от км.	до км.	Дължина в км
Втори клас				
II-23	(Русе - Цар Калоян) - Червена вода - Кубрат - Исперих - Окорш - Овен - Дулово (Дулово - Шумен)	68	95.6	27.6
Трети клас				
III-205	Разград - Ясеновец - Лудогорци - Исперих - Стефан Караджа - Белица - Тутракан	13.7	43.6	29.9
последният участък от III-702	(Дулово - Шумен) - Пристое - Духовец - Подайва - Исперих	3.7	22.1	18.4
последният участък от III-2005	(Разград - Шумен) - п.к. Желязковец - Самуил - Хърсово - Богданци - Ножарово - Владимировци - Здравец - Подайва	33.2	35.9	2.7
началният участък	(Кубрат - Исперих) Малък Поровец - резиденция "Воден" - Острово	0	2.9	2.9

от III-2304				
началният участък от III-2305	Исперих - Яким Груево - Конево - Зебил - Вълкан	0	10.1	10.1
целият участък от III-2306	(Исперих - Окорш) Тодорово - Печеница - Средоселци - Къпиновци (Подайва - Исперих)	0	16.4	16.4

Път II-23 „Русе – Кубрат – Завет – Исперих – Дулово” осигурява най-прекия и едновременно с това най-удобен достъп на цялата северна част на Област Разград и в частност общините Кубрат, Завет и Исперих с гр. Русе и Дунав мост. Участъкът от гр. Исперих до гр. Дулово представлява единствената връзка на всички пътнико и товаропотоци на Област Разград с гр. Силистра, съответно с ферибота, осъществяващ връзка с Румъния, което го прави от особено значение за двете области.

✓ **Общинска пътна инфраструктура**

Общинските пътища осигуряват транспортен достъп до всички селища в Общината. През община Исперих преминават частично или изцяло 10 пътя от общинската пътна мрежа на България (IV-ти клас) с обща дължина 47,200 km.

✓ **Електроснабдителна мрежа**

Електроразпределителната мрежа е добре поддържана, като всички населени места от общината са електрифицирани.

Развитието на електроразпределителната мрежа се извършва от „Електроразпределение Север” АД съгласно ЗЕ, Наредба №6 за НППКЕЕПРЕМ от 24.02.2014г., като бъдат спазвани всички нормативни и законови изисквания.

На територията на Община Исперих ЕСО ЕАД има три електропровода, собственост на ЕСО ЕАД“ и една подстанция 110/20 kV „Исперих”, намираща се в гр. Исперих, захранена от ВЛ 110 kV „Аспарух”. ВЛ 110 kV „Острово” и ВЛ 110 kV „Раздел” и от която се захранва цялата територия на общината.

✓ **ВиК мрежи и съоръжения**

Водоснабдяването на населените места се осъществява от тръбни кладенци (ТК), шахтови кладенци (ШК), дълбоки сондажи (СК) и каптирани извори - общо 15 водоизточници. За да достигне водата до потребителите на територията на ВиК Исперих има функциониращи 6 помпени станции (ПС). Също така към системите на ВиК-то има 23 водоема (черпателни, напорни, преходни и кула-водоеми).

Външните водопроводи са експлоатирани в порядъка на 50 до 70 години т.е. те са в края или надвишават амортизационния си срок. Около 45% от тях са азбесто-циментови, 24% стоманени, 23% манесман, 7% чугун и само 1% полиетиленови.

Към 88% от добиваната вода е с много добри качествени показатели и не се налага нейното пречистване. Единствено се обеззаразява.

В обслужваната от ВиК ООД – Исперих територия няма режим на водоподаване, свързан с наличните водни ресурси. Проблемите с чести прекъсвания на водоподаването

са резултат от лошото състояние на водоснабдителната инфраструктура – довеждащи и разпределителни мрежи и съоръжения, стари технологии на обеззаразяването и т.н.

На територията на община Исперих има една изградена канализационна мрежа – на гр.Исперих, като през 80–те години е извършено строителството външният участък на Главен колектор I (Довеждащ колектор), от "казана", който е на границата на регулацията на града до площадката на бъдещата ПСОВ "Исперих" и Главен колектор V.

През 2000 година е изготвен проект за "Актуализация на водните количества" от канализацията на град Исперих, касаеща проверка на проводимостта на съществуващите и преоразмеряване само на главните колектори. През 2001 година съгласно с актуализираното решение са изготвени работни проекти за Главен колектор I (от РШ21 до дъждопреливник 1) и Главен колектор II. По този проект бе изпълнено строителството на Главен колектор I със стоманобетонни тръби Ø1500 и Главен колектор II от РШ 17 до включването в РШ21 на Главен колектор I с предварително напрегнати тръби Ø1200.

През 2006 година са проектирани Главен колектор II от РШ1 до РШ17 с полипропиленови тръби до диаметър Ø600, Главен колектор III с полиетиленови канализационни тръби до диаметър Ø630. И по двата проекта каналите с диаметри Ø700 и по-големи са проектирани със стъклопластови тръби (SN10 000).

Към настоящия момент строителството по проекти от 2006 година е завършено на Главен колектор II, както и Главен колектор III от РШ16 (ОТ368) до включване в Главен колектор II.

Общата дължина на изградената канализационна мрежа, е 5.912 км.

През 2012г. е започнало поетапно изграждане на канализационната мрежа на гр. Исперих, както следва:

I –ви етап:

Канализационната мрежа на гр. Исперих е индивидуална (битова-фекална и дъждовна) и смесена. Тя е изградена от - РР тръби Ф315; 400; 500 и 600; стъклопластови тръби Ф700; 800; 900 и 1200 с обща дължина 5065м.

Изградени са всички сградни канализационни отклонения с PVC Ф200 и ревизионни шахти в съответните имоти.

II, III и IV- ти етапи:

В рамките на проекта са предвидени за изпълнение три подобекта: „Канализационна мрежа на гр. Исперих – II, III и IV етапи”, „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа на гр.Исперих – II, III и IV етапи” и „Канализационна помпена станция гр. Исперих”

Подобект I: „Канализационна мрежа на град Исперих – II, III и IV етапи”

Общата дължина на канализационната мрежа на гр. Исперих предмет на изграждане през II, III и IV етап е 41 109,06м.

Изградената канализационната мрежа е разположена по уличните платна на града, които са общинска публична собственост. Тя е комбинирана – смесена и разделна. Мрежата е организирана с VI Главни колектора и един Довеждащ колектор до ПСОВ. Към канализационната мрежа е изградена КПС, за ниско разположена зона в североизточната част на населеното място. Отпадъчните води от нея се препомпват чрез Тласкател във второстепенен клон част от III Етап, заустващ се в Гл.кол.V'. Видът на тръбите, използван при изграждането на новите канализационни трасета, е както следва:

- за битова, смесена и дъждовна канализация - полипропиленови тръби със съкращение PP, SN 8 kN/m², за диаметри до DN/ID 600 включително;
- за смесена канализация - стъклопластови тръби със съкращение GRP, SN 10 kN/m², за диаметри от DN/ID 800 до 1200;
- за напорните тръбопроводи - HDPE 100 PN10, SDR17;
- за сградни канализационни отклонения – PVC Ф200, SN8 kN/m²;
- за тръби свързващи уличните оттоци с дъждовната и смесена канализация – PVC Ф200, SN8 kN/m²
- за вертикални връзки на падове към каскадни шахти – PP SN8 kN/m²;

Подобект III: „Канализационна помпена станция”

Конфигурацията на терена, върху който е разположен градът, предопределя обособяването на зона, в която отпадъчните води да се събират и насочват към канализационна помпена станция (КПС). КПС е разположена в североизточната част на града, в имот с номер 167101, в землището на гр.Исперих собственост на общината. Имотът е с площ 0,279дка. Тя ще отводнява територия с площ 38,52 хек., включително и промишлените води на предприятия, разположени на тази територия.

Към канализационната мрежа е осигурено заустване на 9433бр екв. жители чрез изградената мрежа и сградни канализационни отклонения.

Пречиствателната станция за отпадъчни води (ПСОВ) от гр. Исперих се намира в имот местността „Мезар Къшла” в землището на гр. Исперих. Видът на имота соред Акт 283 за общинска частна собственост, издаден от МППБ е производствен терен с площ 23.571 дка. Собственик на Пречиствателната станция е Община Исперих. Пречиствателната станция е проектирана от КНИПИБКС "Водоканалпроект" през 1981г. Предназначена е да пречиства отпадъчните води от гр. Исперих до степен, позволяваща заустването им в приемник II категория. Съгласно протокол от 22.06.1994 г. между Община Исперих, МОСВ, Гл.изпълнител и Гл.проектант „Водоканалинженеринг” ЕООД е взето решение, поради недостатъчност на финансови средства да се реализира етапен пуск „Механично съпало с третиране на утайките”. Към настоящият омент тези строителни конструкции са негодни за бъдещо строителство – неизползвани са били в продължение на над 20 години, освен това са част от морално остаряла технология.

През 2012 г. общината е разработила интегриран проект за водния цикъл на град Исперих, който включва: Разширение и модернизация на пречиствателна станция за отпадъчни води ПСОВ, в имот № 000051 в землището на гр. Исперих и изграждане на канализационната мрежа и разширение и реконструкция на водопроводна мрежа Исперих са в строителните граници на населеното место гр. Исперих.

Целта на проекта за ПСОВ от гр. Исперих е изграждане на модерни съоръжения за биологично пречистване на водите от до изискванията на водоприемника - сухо дере Бейгер Гьолджук (втора категория водоприемник), чрез което да се елиминира неблагоприятното въздействие върху околната среда. Освен това се модернизира утайковото стопанство с инсталация за обезводняване и стабилизиране, чрез което ще се елиминират неблагоприятните миризми и ръчният труд при изнасянето на утайката от съществуващите изсушителни полета.

С изпълнението на интегрираният проект за воден цикъл на град Исперих са постигнати следните цели:

- Цялостно отвеждане на битовите и дъждовните води от населеното място чрез изграждане на канализационна мрежа;

- Реконструкция и разширение на водопроводната мрежа и намаляване на загубите на природен ресурс - вода;

- Разширение и модернизация на пречиствателна станция за отпадни води с цел пречистване на битовите фекални води от гр. Исперих.

С Националният стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България за периода 2014-2020 г. са определени възможностите и начините за третиране на утайки от ГПСОВ. През 2011 г. е разработена Програма за управление на утайките, в която са разгледани възможностите и начините за третиране на утайки от ПСОВ Исперих. Общината и оператора на ПСОВ трябва да направят оценка на предлаганите методи, които да приложат на местно ниво.

✓ *Газопроводна мрежа*

Налична е газоснабдителна система само на територията на гр. Исперих, проектирана и изградена поетапно, като до момента са изградени 22,290 км. към 2017г.

От газоразпределителната мрежа на гр.Исперих съществуват трасета на разпределителни газопроводи, собственост на „Каолин" ЕАД и на KAI Group.

✓ *Съобщителна мрежа*

Общината има телефонни връзки с всички населени места в страната, чрез основният оператор за стационарни телефони БТК, има покритие и са разположени телекомуникационни съоръжения и на GSM оператори за страната.

1.11. Население и човешко здраве

☞ *Демографско състояние на населението на община Исперих*

Населението на общината е най-важният социално-икономически ресурс, който заема важно място в процеса на регионалното развитие. Човешките ресурси, освен производител са и потребител на материални и духовни блага, което ги прави определящ и лимитиращ фактор за развитие на всяка територия. По тази причина броят и съставът, характерът на възпроизводството и географското разположение на населението играят първостепенна роля в развитието на общината и областта.

Демографското състояние на територията на община Исперих е резултат от действието на влияния и фактори, които от една страна са характерни за Р. България, от друга страна са характерни за демографското развитие на европейските страни, а от трета са обусловени от специфичното историко-културно, социално-икономическо и демографско развитие на самата община.

По критериите на националните документи за стратегическо планиране, 181 общини сред които и община Исперих са категоризирани като „селски райони” с население под 25 000 души.

По населени места, броят на населението е разпределено неравномерно. От цялото население на общината към 2016г. в гр.Исперих, който е и общински център е разположено най-голям брой население – 8 253 души.(39.49%). На второ място се нарежда с.Подайва – 1555 души. (7.44%). На трето място е с.Китанчево – 1371 души.(6.56%). Това са и трите населени места с население над 1000 души. Най-малко населеното място е с. Конево – 71 души.(0,34%).

За разглеждания период (2012г. до 2016г.), броя на население в Община Исперих е намаляло с 1188 души. За периода от 2012-2016г. се наблюдава различен темп на нарастване и на намаляване на броя на населението по населени места. За периода от 2012г. до 2016г. броя на населението в общината като цяло намалява. Към 2013г. населението спада с 1.41 % спрямо предходната година, след което към 2014г. населението спада с 0.86 % спрямо предходната година. В периода от 2014г. до 2016г. броя на населението спада съответно с 1.66 и с 1.56%.

Таблица:II.1.11.1Динамика в броя на населението на Община Исперих за периода 2012 г. – 2016

№	населено място	2012	2016	Ръст 2012-2016г.
1	с. Белинци	466	424	-42
2	с. Бърдоква	301	292	-9
3	с. Вазово	1067	997	-70
4	с. Голям Поровец	559	527	-32
5	с. Делчево	459	463	4
6	с. Драгомъж	361	348	-13
7	с. Духовац	552	511	-41
8	гр. Исперих	8720	8253	-467
9	с. Йонково	729	650	-79
10	с. Китанчево	1433	1371	-62
11	с. Конево	85	71	-14
12	с. Къпиновци	221	226	5
13	с. Лудогорци	749	702	-47
14	с. Лъвино	1051	964	-87
15	с. Малко Йонково	368	375	7
16	с. Малък Поровец	331	324	-7
17	с. Печеница	298	271	-27
18	с. Подайва	1587	1555	-32
19	с. Райнино	415	368	-47
20	с. Свещари	628	595	-33
21	с. Средоселци	310	288	-22
22	с. Старо селище	327	322	-5
23	с. Тодорово	762	701	-61

24	с. Яким Груево	309	302	-7
	община Исперих	22088	20900	-1188

Източник: Национален статистически институт

Демографските показатели за населението на Област Разград и Община Исперих в голяма степен следват данните за цялото населена в страната.

Съотношението на населението по признака пол през анализирания период се запазва относително постоянно.

Към 2012г. делът на жените е 50.35%, а на мъжете 49.64%, в края на периода 2016г. делът на жените се увеличава и достига 50.43%, а този на мъжете е 49.56%. През анализирания период се наблюдава постоянна разлика между двата пола през – от 1.01% до 1.02%.

Възрастовата структура на населението е представена чрез разпределението на населението по възрастови групи. Възрастовите особености на хората имат важно значение, поради различията в техните възможности за участие в трудовия процес. От друга страна, поделянето на населението на възрастови групи отразява и различията в техните репродуктивни възможности, свързани с процеса на естественото възпроизводство. Възрастовата структура разкрива трудовите и възпроизводствените възможности на населението.

Таблица II.1.11.2. Ръст на възрастовата структура в страната, област Разград и община Исперих

Възрастова структура	2012г.	2016г.	Ръст %
Страната			
Под трудоспособна възраст	14.39	14.96	0.58
В трудоспособна възраст	61.84	60.61	-1.23
Над трудоспособна възраст	23.77	24.43	0.66
Област Разград			
Под трудоспособна възраст	14.75	14.69	-0.06
В трудоспособна възраст	61.95	60.75	-1.21
Над трудоспособна възраст	23.30	24.57	1.26
Община Исперих			
Под трудоспособна възраст	15.93	15.27	-0.66
В трудоспособна възраст	62.21	61.67	-0.54
Над трудоспособна възраст	21.86	23.07	1.20

Източник: Национален статистически институт

В Община Исперих се наблюдава по-нисък спад на населението в трудоспособна възраст за периода от 2012г. до 2016г с 0.69% спрямо този в страната и 0.67% спрямо областта. Докато делът на населението в под трудоспособна възраст е намаляло с 0.66%, този на над трудоспособна се е увеличил с 1.20%. Спрямо положителния ръст на тези две групи в страната, община Исперих има отрицателен ръст (-0.66%) за населението под трудоспособна възраст и по-голям с 0.54% положителен ръст за населението над трудоспособна възраст. Спрямо отрицателния ръст на населението в под трудоспособна

възраст в областта, община Исперих има по-голям с 0.60% отрицателен ръст за населението под трудоспособна възраст. Спрямо положителния ръст на населението в над трудоспособна възраст в областта, община Исперих има по-малък с 0.06% положителен ръст за населението над трудоспособна възраст.

Общата заболяемост /болестност/, измерена чрез регистрираните случаи на заболяванията по обращаемостта на населението за здравна помощ към звената за извънболнична помощ, дава представа за честотата и структурата на заболяванията по повод на които населението търси здравна помощ.

Естественят прираст показва разликата между живородените и умрелите за даден период от време. Относително високите стойности на смъртността и невисоките стойности на раждаемостта водят до отрицателен естествен прираст.

Таблица II. 1.11.3. Естествен прираст в община Исперих

Година	2012	2013	2014	2015	2016
Живородени - брой	196	178	166	171	193
Умрели - брой	338	307	296	316	302
Естествен прираст - ‰	-6.38	-5.88	-6.00	-6.77	-5.17

Източник: Национален статистически институт

В резултат на относително високата смъртност и по-ниската раждаемост на населението община Исперих има неблагоприятни стойности на естествения прираст в сравнение със средните за страната и област Разград. През целия период 2012 – 2016г. естественият прираст в Р.България, Област Разград и община Исперих е отрицателен.

България е страна с най – високо равнище на общата смъртност в Европейския съюз. За последните десет години стойността на коефициента на обща смъртност не е бил под 14‰. Най – висок е през 2015 г. – 15,3‰.

Демографските показатели за населението в голяма степен следват данните за цялото населена в страната. Отчетените тенденции в демографските процеси в общината до голяма степен ще определят и бъдещото развитие - населението ще продължи да намалява и да застарява в краткосрочен и средносрочен план, с по-ниски нива от средните за страната, което води до промени в разпределението на трудовите ресурси и нуждите от социални грижи.

Здравно състояние на населението

Болестността, измерена чрез регистрираните случаи на заболяванията по обращаемостта на населението за здравна помощ към звената за извънболнична помощ и заболяемостта /новооткритите случаи /, дава представа за честотата и структурата на заболяванията, по повод на които населението активно търси здравна помощ.

През последните десет години в област Разград се запазва тенденцията за високи стойности на общата смъртност, с около 3-4 пункта по-висока от тази за страната. Водещите болести са от IX и II клас. На първо място през 2016 г. е клас IX – Болести на

органиците на кръвообращението. Вторият по значимост за смъртността в областта и страната е клас II – Новообразувания.

Стандартизираните показатели за смъртността не се различават значимо от статистическите данни за страната. Причините за голяма част от умиранията в областта се дължат на болестите на органиците на кръвообращението (главно мозъчно-съдова болест, исхемична болест на сърцето, хипертонична болест и остър инфаркт на миокарда).

В землището на общината няма организирани източници на токсични вещества, които да замърсяват въздушната среда. Неорганизираните замърсители на въздуха са битовото отопление и праха и моторните газове от транспортните превозни средства, които имат сезонен и локален характер. Характеристиката на климатичните особености и качеството на параметрите на околната среда не могат да имат отношение към настоящето здравно състояние на населението в Община Исперих.

Обобщената оценка на заболяемостта и смъртността по причини за умирания показва, че основните проблеми на здравето на населението произтичат предимно от заболявания, свързани със застаряване на населението и с широкото разпространение на рисковите фактори, породени от стила на живот на населението.

Социалната значимост на хроничните болести се определя от високото ниво на смъртност, особено в активна възраст, висок относителен дял на общата заболяемост и болестност, временна неработоспособност, първична инвалидност и хоспитализирана заболяемост. Наблюдението показва, че масово хората отказват да се лекуват поради финансови проблеми, които се формират в социалната и икономическа среда на живот.

Болестите на органиците на кръвообращението са водещи в структурата на умирания от десетилетия.

☛ **Рискови фактори и рискови зони влияещи върху здравето на населението в общината**

• *Замърсяване на атмосферния въздух*

Стопанските дейности в общината са предимно селскостопански, както и такива, свързани с търговия, лека промишленост, складова дейност и други, които не са значими източници за замърсяване на въздушния басейн.

Един от основните източници, замърсяващи атмосферния въздух е автомобилният транспорт. Транспортната структура в общината е добре развита. Основните пътни артерии са линейни източници на атмосферни замърсители като въглероден диоксид, въглероден оксид, въглеводороди, азотни оксиди, серен диоксид, прах от пътното плътно и други. В комбинация с шума от автомобилния трафик, вредните фактори имат комбинирано въздействие върху човешкия организъм. Тези зони, където има комбинация от два или повече фактори, следва да бъдат разгледани по-детайлно, с оглед минимизиране нивата на факторите и оттук минимизиране на здравния риск за населението, живущо в непосредствена близост до по-натоварените пътни артерии.

Извършените теоретични разчети на нивата на атмосферните замърсители, както и направените прогнози сочат, че атмосферното замърсяване край пътните артерии не надвишава нормативно определените стойности.

• *Физични фактори (шум, лъчения)*

Сред физичните фактори водещ се явява транспортният шум.

Електромагнитни и радиационни лъчения с наднормено въздействие върху живущото население в общината не се отбелязват. Електропреносните системи са разположени в съответствие с изискванията за тях сервитут спрямо обекти, подлежащи на здравна защита.

- *Социални фактори (безработица, жилищен и социален комфорт и др.)*

Социалните и социално-битовите фактори са важни и в много случаи водещи при сформирание на здравния статус на населението в общината.

Коефициента на безработица в общината е 15%. Ниските доходи и икономическата несигурност са значими стресови фактори от много години, които в голяма степен са повлияли за развитието на хронични заболявания, ниска раждаемост и други неблагоприятни здравни и демографски показатели. Може да се очаква, че социалните и битови фактори ще имат все по-значима роля през следващите години за повишаване на здравния риск на населението в общината.

Администрацията на общината ще има една първостепенна по важност задача за създаване на условия за стимулиране на предприемачеството, стабилизиране на малкия и среден бизнес, пренасочване и преквалификация на безработните, разработване на мерки и програми за финансиране на социалните дейности на базата на европейски програми по тяхното финансиране. Сериозни потенциални възможности за разкриване на нови работни места са целевите финансираня на Европейския съюз за изграждане на инфраструктурата в общината като пътища, водопроводи, канализация, изграждане на алтернативни източници на енергия и други.

- *Наводнения*

Друг рисков фактор за населението на общината и региона представляват възможните наводнения. Причини за възникване на наводнения основно са интензивните валежи, при което се изваляват големи количества дъждовни води за кратко време, неоразмерените хидравлически корекции и непочистените речни корита, обрасли с дървесна растителност. Освен катастрофални последици за сградния фонд, съществен елемент е поражението и загубата на човешки ресурси; значително влошаване качествата на почвата и водите, които могат сериозно да застрашат живота и здравето на хората.

- Важни зони в здравно-хигиенен аспект са *санитарно-охранителните зони на водоизточниците за питейна вода*. Важно е стриктно да се спазва регламентираното от законодателството начин на тяхното ползване, застрояване и охрана. Това, от своя страна, обезпечава подаването на питейна вода към населението, която да отговаря на нормите за качеството на питейната вода.

С оглед опазване на чистотата на питейната вода общинската администрация трябва да има добра връзка, от една страна с контролните органи като РЗИ, и от друга с експлоатационното дружество, поддържащо водопроводната мрежа.

До настоящия момент няма писмени жалби и оплаквания до общинската администрация от страна на жители на населените места в общината и от екологични НПО, свързани с изработването на общия устройствен план.

1.12. Предприятия с нисък и висок рисков потенциал

Съгласно § 4 от преходни и заключителни разпоредби на Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях (приета с ПМС № 2 от 11.01.2016 г., обн., ДВ, бр. 5 от 19.01.2016 г., в сила от 19.01.2016 г.) до създаването и внедряването на регистъра по чл. 15, ал. 1 на Наредбата, информацията в него се поддържа като база данни на интернет страницата на МОСВ. База данни на предприятия с нисък и висок рисков потенциал са публикувани на интернет страницата на МОСВ/Превантивна дейност/Химични вещества/Севезо/Регистър.

Съгласно разпоредбите по чл.104, ал.2 т.3 на ЗООС (изм. обн. ДВ бр. 62/2015 г.) при устройственото планиране на територията се осъществява контрол на планирането на нови строежи, включителна изграждането на транспортни пътища, жилищни райони, обекти с обществено предназначение в близост до съществуващи предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, където разполагането на нови строежи може да бъде източник или да повиши опасностите или последствията опасности или последствията от възникване на голяма авария в тези предприятия

Към настоящият момент на територията на община Исперих няма съществуващи предприятия попадащи в обхвата на раздел I към глава седма на ЗООС.

На етап устройствено планиране не се предвижда изграждане на нови предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, попадащи в обхвата на раздел I към глава седма на ЗООС.

Тъй като не се предвиждат в ОУП разполагане на нови предприятия с висок или нисък рисков потенциал, попадащи в обхвата на раздел I към глава седма на ЗООС, след като ОУП на Община Исперих вече е одобрен, при необходимост ще се стартира нова процедура по именуване на ОУП, в която да се предвидят зони за безопасни отстояния по смисъла на чл.104, ал.2 т.3 от ЗООС.

Предимно производствените зони - Пп са разположени основно извън населените места, като част от тях влизат в проектните строителни граници на селата. Предимно производствената зона се устройва преобладаващо върху съществуващи територии със сходно предназначение, в.т.ч. терени на бившите селскостопански дворове. Параметрите на производствените зони се определят спрямо чл.22,чл.24 и чл.25 от Наредба 7 за ПНУОВТУЗ.

ОУПО определя зони с производствено предназначение от разновидност "Предимно производствена" (Пп) за застрояване с производствени, складови и обслужващи сгради и съоръжения. Те се устройват преобладаващо в урбанизирани територии - в землищата на почти всички населени места, включвайки терените на бившите стопански дворове и други терени, използвани за сходни функции. Край опорните центрове и други села с подходящо разположение в тези устройствени зони са обхванати и допълнителни терени общинска и частна собственост.

„Предимно производствените зони" поемат и основната част от инфраструктурата, обслужваща селскостопанските и горскостопанските дейности - складиране, претоварване, първична обработка на селскостопанската продукция, складове и

съоръжения на растителната защита.

Съгласно изискванията на чл.103, ал.2 от ЗУТ, общите устройствени планове определят преобладаващото предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на териториите, обхванати от плана, конкретното предназначение и начин на устройство на отделните поземлени имоти в обхвата на ОУП се определя от подробни устройствени планове. На тази база, в проекта на ОУП не може да се предвиди конкретна реализация (изграждане) на ново предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и да се предвидят данни за количествата на опасните вещества по Приложение №3 на ЗООС, които ще бъдат налични в предприятието/съоръжението. Такива предприятия и съоръжения могат да бъдат предвиждани в следващите нива и етапи на проектиране и при условие, че се прояви такава инвестиционна инициатива, се предприемат съответните действия по реда на ЗООС.

Строителните дейности са свързани с използването на гориво и гориво-смазочни материали за строителната механизация, цимент, бои, изолации, смоли и др. които се характеризират с различен клас на опасност, но използването на които е неизбежно и присъщо.

2. Развитие на околната среда без прилагането на ОУП

Оценката на развитието на компонентите и факторите на ОС без прилагането на плана е следната:

Компонент/Фактор на околната среда	Евентуално развитие на компонентите без прилагане на плана
Климатични фактори	Липсата на повишени изисквания по отношение на устройствените зони води до запазване на ниския процент на териториите за озеленяване, паркове и градини и тези за рекреационни дейности, курортни и вилни зони в сравнение със зоните за добивна дейност.
Атмосферен въздух	Запазване и/или влошаване на качеството на атмосферния въздух в населените места поради липса на адекватни мерки за ограничаване на замърсяването чрез предприети устройствени решения, свързани с изолирането на жилищните зони и неорганизираните източници.
Повърхностни води и подземни води	Без промяна. Проектът за ОУП не включва дейности, които да въздействат върху състоянието на повърхностните и подземните води. Състоянието на последните зависи от изпълнение на заложените мерки за постигане на целите за добро екологично състояние заложи в ПУРБ.
Земни недра	Без промяна Проектът за ОУП не включва дейности, които да въздействат върху състоянието на земните недра. В общината негативни геодинамични явления практически не се наблюдават.
Почви	Ще намалява относителния дял на плодородните земи като ценен природен ресурс поради нерегламентирано строително усвояване. Възможна е проявата на деградационни процеси. Ще се съхранят проблемите с нерегламентираното изхвърляне на

	отпадъци, причиняващи локални ограничени замърсявания Проблемите с опазване на почвите, които могат да се дължат на недостатъчно добрата координация на секторните политики или на местните решения, във връзка с контрол на урбанизацията: като възстановяване на зони с увредени земи и почви, възстановяване на пустеещите градски терени и рехабилитация на тяхната среда.
Земеползване	Безконтролното усвояване на ценни земи и почви ще продължи. Ще продължи раздробяването на поземления фонд по случаен признак. Ще се засили нерационално ползване на земи на територията на общината. Възможно е замърсяване на почвите от прекомерна употреба на минерални торове и пестициди, както и заблацияване и засоляване на почвите при непрестанна употреба на води за напояване. Диспропорциите между отделните функционални зони на територията на общината ще се задълбочат. Ще бъдат засегнати интересите на общината и собствениците на имоти.
Ландшафт	Основния тип ландшафт остава непроменен. Без прилагане на ОУП локалните природни ландшафти ще бъдат променени за сметка урбанизираните. Очаква се увеличаване на ландшафтите на пустеещите и необработваеми земи; унищожаване на части от природните ландшафти. Нарастване делът на ландшафти с относителна устойчивост и намаляване делът на ландшафтите с естествена устойчивост поради липсата на общ подход при териториалното зонироване насочващ индивидуалните инвестиционни проекти към достигане на конкретни устройствени параметри. Ще продължи да има опасност от оформяне и ползване на имоти, контактуващи с ландшафтните комплекси имащи и консервационна стойност. Няма да се постигне подобряване на визуално-естетическия ефект, опазването и развитието на ландшафтните комплекси. Няма да бъде постигнат баланс в облика на естествения ландшафт, на фона на засилващото се присъствие на различните разновидности на антропогенен натиск Без прилагане на ОУП няма да бъдат обезпечени нормативите за зелени площи в селищната среда; няма да бъде развита цялостно зелената система на общината; няма да се създадат функционални връзки между вътрешноселищният и крайселищен ландшафт; няма да се подобрят параметрите на околната среда чрез елементите на Зелената система.
Биоразнообразие и защитени територии	Вероятно ще продължат сукцесионните процеси в изоставените обработваеми площи и в неизползваните тревисти местообитания, което ще доведе постепенно до подмяната на откритите пространства с гористи местообитания. До достигането на климакс може да се очаква увеличаване на видовия състав в тези площи (при отсъствие на други фактори), като постепенно заедно с видовете на откритите площи ще се наблюдават и такива,

	обитаващи храстови и дървесни местообитания. При покриване на тези площи с горска растителност ще останат само високо специализирани, в много случаи редки видове, но видовия състав като цяло ще намалее.
Опасни вещества и отпадъци	За община Исперих има разработена Общинска програма за управление на отпадъците, която ще се изпълнява независимо от прилагането/неприлагането на ОУП. Въпреки това, без наличието на законова планова основа за устройство на териториите има голяма опасност от възникване на нерегламентирани сметища, които ще доведат до замърсяване на околната среда и влошаване на качеството на живот на населението.
Вредни физични фактори	Не се очаква промяна в акустичната среда на територията на общината с изключение на териториите около пътищата от РПМ. Транспортната инфраструктура ще продължи да се развива без прилагане на ОУП – ще се повишат интензивността и структурата на транспортните потоци. Развитието на транспортната инфраструктура ще доведе до влошаване на акустичната среда на териториите с нормиран шумов режим в близост до цитираните пътища от РПМ.
Материални активи, в т.ч. инфраструктурни и инженерни съоръжения	Без прилагане на ОУП ще се запазят и задълбочат негативните тенденции, свързани с остарялата и амортизирана материална база на общината. Тенденцията е отрицателна.
Население и човешко здраве	Изготвянето на ОУП в настоящите обществени, промишлени и стопански период и дългосрочен план, от здравно –хигиенни позиции е без алтернатива. Без изготвяне и прилагане на ОУП на община Исперих се спира развитието общината и възможно ограничаване развитието на областта.
Предприятия с висок и нисък рисков потенциал	Без промяна На територията на общината, към настоящият момент няма предприятия или съоръжения с „нисък“ или „висок“ рисков потенциал попадащи в обхвата на Глава седма на ЗООС. С ОУП не се предвижда изграждането на нови такива.

Най-общо казано, ще се задълбочат диспропорциите в развитието между отделните части на територията, ще продължи унищожаването на част от природните ресурси, а друга част ще остане неоползотворена.

Без прилагане на ОУПО на община Исперих, развитието на общината ще бъде безпланово и стихийно. Ще останат неразрешени редица проблеми, свързани основно с:

- ▶ Устройствените зони и функционалното им предназначение;
- ▶ Транспортната, инженерната и техническа инфраструктура;
- ▶ Водоползването и канализацията в общината, липса на пречиствателни съоръжения, довеждащи респективно до замърсяване на повърхностните и подземните води и почвите в района;
- ▶ Стихийната урбанизация, водеща след себе си до унищожаването на земи, хабитати и местообитания;

- ▶ Качество на живот на жителите на общината;
- ▶ Запазване на културното и историческо наследство;
- ▶ Опазване на защитените територии и зони;
- ▶ Зоните за спорт и туризъм.

Без прилагане на ОУП ще се забави икономическото развитие на общината, ще се пропуснат ползи за финансиране и допълнителни инвестиции както и усвояване на средства от Европейския съюз, респективно – подобряване условия на труд, повишаване качеството на живот, здравословният начин на живот, запазване интересите на развитие на общината, респективно осигуряване на приятна околна среда, запазване на богатата природа на основата на устойчиво развитие на околната среда.

III. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ

↪ Териториален и времеви обхват, обща характеристика на територията

По географско положение Община Исперих е разположена в Североизточен регион.

Североизточният придунавски регион има територия с площ 10 827,5 км² или 9,8% от територията на България. Той обхваща части от ясно обособени природни области в Североизточна България – Лудогорието, Добруджа, крайдунавските низини, Дунавската равнина, Предбалкана и Стара планина. Това разнообразие допринася за взаимното допълване в природно и стопанско отношение на отделните му части, което е благоприятен фактор за цялостното му развитие.

Териториалният обхват на ОУПО Исперих се определя в съответствие с чл. 105 т.1 на ЗУТ. ОУПО се разработва за територията в границите на общината и това обхваща обща площ от 405 км.км, 24 населени места - 1 град и 23 села с техните землища - и население 20900 жители, съгласно данните от Националния статистически институт към 31.12.2016 г.

Община Исперих е разположена в централната част на Лудогорието, която е част от Дунавската равнина и е на важен кръстопът между градовете Разград и Силистра, Добрич и Русе. Общината се намира в област с административен център Разград и е в Северен централен райоон за планиране. Тя е втората по големина община в Разградска област. Релефът ѝ е равнинен и слабо хълмист, с дълбоко всечени долини и суходолия, като надморската височина варира от 200 до 300 m и се понижава от юг на север. Цялата територия на общината попада в северната част на Лудогорското плато и тук южно от село Малко Йонково, на границата с Община Самуил се намира най-високата ѝ точка – 348,4 m. Западно от село Райнино, в суходолието на река Царацар е най-ниската ѝ точка – 136 m н.в.

Фиг. III.1. Административно – териториално устройство на Област Разград и прилежащите и общини

Град Исперих, който е общински център, е единственото населено място на територията на общината от градски тип. Разположен е на около 37 км североизточно от град Разград, на 72 км югозападно от град Силистра и река Дунав и на 150 км северозападно от град Варна. Тук се събират пътищата Русе-Кубрат-Исперих; Горна Оряховица – Попово – Разград; Исперих-Дулово. Разположен е на жп линията Самуил-Дулово-Силистра.

Времевият обхват на Общия устройствен план на Община Исперих е определен от техническото задание - от 15 до 20 години, което дава възможност да се планира развитието в дългосрочен план и обвързано с програмните периоди на ЕС, от които ще може да се очаква значително съфинансиране по определените в Споразумението за партньорство приоритетни оси. Съгласно плановото задание за изработване на ОУП на Община Исперих, ОУП ще бъде с прогнозен период до 2033 г.

Проектът се разработва в две фази - Предварителен и Окончателен проект, с отразени препоръки и бележки от проведени консултации с ръководството на общината и представители на експлоатационни дружества и заинтересувани страни.

☞ Кратка анотация на предвижданията на общ устройствен план на община Исперих

Разгледан откъм съдържателната му страна, проектът на ОУП на община Исперих е комплексен и засяга всички подсистеми - обитаване, труд, отдих, обслужване, транспортна и техническа инфраструктура, опазване и експониране на богатото културно-историческо наследство, опазване на околната среда. Всички те са обхванати в различна степен, а устройствените решения ще имат различаващо се по степен въздействие върху компонентите на средата.

С ОУП на община Исперих са определени устройствени режими и показатели, способстващи за изграждането и функционирането на една гъвкава, бързо приспособяваща се и отговаряща на съвременните изисквания среда за обитаване, труд, отдих, туризъм, обслужване и комуникация, отчитаща съществуващия потенциал и благоприятни условия за развитие на бизнеса и привличане на повече инвестиции в общината.

Общият устройствен план съдържа текстова и графична част. Текстовата част е представена от записката на ОУП. В нея след задълбочен анализ на съществуващото положение (диагноза) са систематизирани предвижданията относно:

- ✓ социално-икономическо развитие (прогноза) за: демографско развитие (песимистичен и реалистично-оптимистичен вариант), икономическо развитие (промишленост, селско и горско стопанство, транспорт, строителство, туризъм и др.), развитие на социалната инфраструктура (образование, здравеопазване, култура, комунални дейности), приоритети за реализация;

- ✓ пространствено развитие: основно предназначение на териториите, режими на устройство и параметри за натоварването им, развитие на урбанизираните територии и на техническата инфраструктура;
- ✓ правила и нормативи за прилагане на ОУПО, които включват условията, при които може да се изменя планът, задължителните изисквания към подробните устройствени планове (ПУП), допустимите натоварвания на териториите и др.

Този подход при разработване на ОУП на община Исперих създава възможност за:

- *Дефиниране параметрите на устройствените зони и режими за развитие на територията на община Исперих при отчитане на собствените ресурси и регионалните взаимовръзки;*
- *Организация на вътрешната структура на елементите на функционалните системи и определяне на допустими устройствени показатели;*
- *Развитие, оразмеряване и провеждане на елементите на инженерните мрежи;*
- *Определяне на йерархията, структурата, трасетата на елементите на главната транспортно- комуникационна мрежа; създаване на условия за оптимизиране функционирането на обществен междуселищен транспорт;*
- *Очертаване на точните граници на защитените територии и зони за природно и културно наследство и изготвяне на специфични режими и изисквания за поддържане на екологичното равновесие и за опазване на ландшафта от неблагоприятни антропогенни въздействия;*
- *Създаване на правила, режими и нормативи за опазване, експониране и адаптация на ценностите на природното и културно-историческото наследство;*
- *Изготвяне на правила и нормативи за приложение на ОУП на община Исперих;*

Демографската прогноза е разработена в няколко варианта:

- ❖ **песимистичен**, базиран на очакваното влияние на фактори, свързани с относително неблагоприятно развитие на социално-икономическия комплекс на общината и продължаващо влошаване на демографските процеси;
- ❖ **реалистично-оптимистичен**, основаващ се на вероятностното доминиращо влияние на фактори, които ще оказват относително благоприятно въздействие върху демографските процеси (основно на естествено възпроизводство на населението) и на икономиката - по-нататъшно развитие на икономическите, туристическите (преимуществено балнеоложките) функции на общината, развитие на модерен аграрен сектор, развитие на съвременна техническа и социална инфраструктура и др.

Прилаганият метод за разработване на демографската прогноза на община Исперих, се базира на предвижданията за очакваното бъдещо развитие на естествения и на механичния прираст на населението. Те са с хипотезен характер и отчитат сегашната динамика на отрицателен, макар и не така значим, естествен и механичен прираст и

очакваните тенденции в раждаемостта и смъртността. Тези демографски процеси се отчитат и при двата варианта на прогнозата (песимистичен и оптимистичен), но очертаните тенденции се коригират към „туширане” на отрицателните стойности на естествения и на механичния прираст. Това в крайна сметка, обосновава и по-ниските темпове на обезлюдяване на територията, а при оптимистичния вариант на прогнозата - по-слабо намаляване на сегашния брой на населението.

Така прогнозирано населението на общината може да служи за изграждане на перспективи за развитие на функционалните и интегриращи системи в общината.

Териториалната структура на община Исперих според вида на територията се дели на:

- Урбанизирани територии (населени места и селищни образувания);
- Територии на транспорта;
- Земеделски територии;
- Горски територии;
- Територии, заети от води и водни обекти;
- Защитени територии;
- Нарушени територии за възстановяване.

Показателите за застрояване са съобразени с условията на Наредба 7 за ПНУОВТУЗ и те са за основните видове устройствени зони и територии разписани в Приложение 1 към Правилата и нормативите за прилагане на ОПУО.

Площта на съществуващите елементи и Площта на проектните елементи (с хоризонт 2033 г.) е видна от баланса на териториите на проектното предложение на ОУП на община Исперих, съдържащ се в Записката на ОУП и в т. I.4.3 от настоящият доклад.

Изложеното позволява да се направи заключението, че ОУП на община Исперих съдържа предложения за структурирането на територията за обитаване, за производство, за рекреация, за природозащита, за природовъзстановяване, за комуникация и инфраструктура, терените за ново развитие, при отчитане собствеността на гражданите, ограничителите и стимулаторите за териториално развитие, устройствени зони и границите им, трасетата и съоръженията на техническата инфраструктура и останалите решения за устройственото развитие на територията на общината. По този начин се реализира визията на Общината, посочена в плана за развитие на общината: *„Инвестици, Стабилност, Просперитет, Екологичност, Растеж, Идентичност, Хармоничност.“* Към хоризонта на действие на ОПР, Община Исперих има модерна визия която, която да инспирира на желанието за модерно развитие основано на уникалността, която да е запомняща се и да предизвиква образ на желаното бъдеще и мотивация за участие в процеса на реализация.

Преобладаващата селищна структура на община Исперих е компактна. Някои населени места притежават линейна структура, обуславяна от природо-географските условия и преминаващи през населените места реки и главни пътища, които са градообразуващи фактори. В допълнение е налице и природозащита по Натура 2000.

Характерно за Исперих е фрагментиране на производствените зони и дистанциране от компактна структура на населеното място, поради специфични производствени

процеси. Това поставя доста трудни задачи за решаване пред колектива изработващ ОУП. Екипът се е опитал да окрупни и групира разпокъсаната територия на населените места, с цел да се подреди и насочи бъдещото усвояване на териториите в дадена посока и да се постигне компактност на територията. В исторически план компактността на територията улеснява постигането на ресурсна ефективност, подредеността и усвояемостта на територията.

Предвижданията на ОУПО за пространствено развитие са насочени основно към социално-икономическото развитие, създаване на условия за реализация на инвестиционни инициативи, отговарящи на целите и приоритетите на регионалното развитие, както и доразвиване на положителните идеи и тенденции, заложи в предходни устройствени планове за територията на общината (такива са ПУП по отделни населени места). Моделът на развитие на общината се характеризира със селищните системи и стремеж към устойчиво и балансирано развитие на цялата територия съобразявайки се с естествените демографски процеси, природните дадености и потенциала за развитие на туризъм и икономика. Също така развитието се съобразява и със статута на ЗТ и ЗЗ, съгласно ЗЗТ и ЗБР.

Спрямо чл.16 от Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените планове, с общият устройствен план на общината се определят границите на урбанизираните територии, които са „строителна граница на населено място“.

За територията на община Исперих има действащи кадастрални и регулационни планове, актуални цифрови модели на картите на възстановената собственост и кадастрални карти.

Предвиждания на ОУПО за разширяване на строителните граници на населените места обхващат основно непосредствено прилежащите земеделски територии до населените места, които са подходящи за застрояване, или вече са с променено предназначение, но са разпръснати, самостоятелни или не са в група. За развитието на урбанизираните територии на отделните землища, за развитието на зелената система, за развитието на инфраструктурата, за развитието на газопроводната инфраструктура и за развитието на транспортната инфраструктура е представено подробно описание в ОУП и в т. 4.2. „Предвиждания на ОУП за устройство на територията“ на настоящия доклад.

↪ *вероятните значително засегнати територии и зони в резултат на прилагането на ОУП.*

По отношение на качеството на атмосферния въздух - от контролираните параметри SO₂ и ФПЧ₁₀, превишения на нормите за разглежданата територия няма установени.

По отношение на водите - проектът за ОУП на община Исперих не предвижда съществена промяна в териториалното устройство на общината съгласно баланса на териториите. Териториите предназначени за: инженерно-техническа инфраструктура намаляват поради включването на част от тези територии в строителните граници на населените места.

Териториите за озеленяване, паркове и градини се увеличават с 0,12 %, а тези за рекреационни дейности, курорти и вилни зони с 0,02 %, Предвидено е увеличаване на територии за спорт и атракции, което е положителна страна на ОУП.

По отношение на земните недра, проектът за ОУП не предвижда допълнителни територии. Устройствените аспекти в развитието на икономиката на общината са свързани с предвиждане на терени за нови съвременни технологични производства, които не влизат в конфликт с останалите подсистеми – обитаване, обслужване и др. Тези нови терени за развитие се предвижда максимално да се ситуират в урбанизираните вече крайселищни терени /бивши селскостопански дворове на организациите по §12 от ПЗР на ЗСПЗЗ/. С предвижданото възстановяване на икономическите активности в крайселищните урбанизирани територии, ще се осигурят необходимите устройствени предпоставки за реализиране на заложената динамика, като те ще повлияят върху интереса на инвеститорите съгласно съвременните изисквания.

Предвидените в ОУП нови устройствените зони се явяват консуматор на земи. По сериозни промени при компонента земи и почви се наблюдава при промяна земеползването и собствеността. Промяната на земеделските територии за целите на устройването на зони Жм и Пп могат да засегнат земеделски територии. Интересът към ново жилищно строителство на територията на общината, няма да бъде свързан с формиране на новоурбанизиращи се терени, а преди всичко ще се развива в сегашните строителни граници на селищата.

Не се очаква антропогенен натиск водещ до риск от загуба на почвеното разнообразие в общината. Основните въздействия върху почвите в резултат на реализирането на отделни инвестиционните проекти ще са свързани с нарушения на почвения профил, с промяна на протичащите в почвения субстрат физико-химични, воднофизични и биологични процеси, локално влошаване качеството на почвите в прилежащите земи.

Основният тип ландшафт остава непроменен. Очаква се слаба промяна в разпределението на локалните ландшафти. За всички защитени зони с очаквано значително отрицателно въздействие са приложени мерки съгласно ДОСВ. Новото устройствено планиране в ОУП не предвижда сериозно изразени промени в съществуващия агрогенен ландшафт на общината.

По отношение на биологичното разнообразие извън защитените зони, ОУП ще окаже въздействие върху местообитания - за размножаване и хранене, миграция и пр., на обикновени и широкоразпространени видове. Въздействието обаче ще е незначително, тъй като засегнатите от ОУП местообитания са с малка площ, в сравнение с разпространението им на територията на общината, или в сравнение с площта на защитените зони.

Въздействието върху защитени зони са анализирани и подробно оценени в ДОСВ. Съгласно заключенията на доклада (чието качество е оценено положително с писмо изх.№ АО-2696(5)/11.01.2019 г. на РИОСВ-Русе):

- С изпълнението, прилагането и предвижданията на ОУПО Исперих **НЯМА ДА БЪДЕ ЗНАЧИТЕЛНО УВРЕДЕН ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ** на защитени зони BG002062 Лудогорие и BG0000168 Лудогорие (птици и местообитания).

- Няма да бъдат засегнати и увредени видове предмет на опазване в зоните. Няма да бъдат фрагментирани местообитания и популациите на редки, защитени и ендемични видове, няма да бъде влошена структурата и динамиката на техните популации.

По отношение на културното наследство, съществува риск за тях от липсата на планова основа за развитието на общината, наличието на ОУП ще благоприятства опазването им, поради което значително засегнати територии по отношение на този компонент няма.

По отношение на материалните активи не се очаква значително засягане на територии в негативен, а само в положителен аспект – чрез реализиране на предвижданията на ОУП ще бъдат реализирани нови материални активи на територията на общината, както и ще бъдат обновени съществуващите такива.

По отношение на отпадъците – не се очаква значително засягане на територии, тъй като управлението на отпадъците на територията на общината е решено съобразно Закона за управление на отпадъците. Депонирането на битовите отпадъци е решено чрез Регионалната система за отпадъци и не се налага ревизиране/предвиждане на терени за депониране на територията на общината.

По отношение на вредните физични фактори не се очаква значително засягане на територии.

По отношение на предприятията с нисък и висок рисков потенциал не се очаква негативно въздействие, тъй като не се предвиждат нови такива на територията на общината.

IV. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОТНАСЯЩИ СЕ ДО РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ

Съществуващите екологични проблеми, които имат отношение към плана, са свързани с развитието на инфраструктурата, формирането на битови отпадъчни води в населените места, урбанизация на земеделските земи и други.

Най-общо проблемите са свързани с урбанизацията, намаляване площите на земеделските земи; качество на живот на жителите в общината; нисък стандарт на средата за обитаване и отдих във вътрешността; запазване на културното и историческо наследство; опазване на биоразнообразието.

Съществен проблем за общественото водоснабдяване у нас е лошото състояние на разпределителните мрежи, които дефектират, генерират големи загуби на вода и водят до влошаване на качеството на водата. Община Исперих не прави изключение с описаните по-горе проблеми – загуби на питейна вода, амортизация на водопроводната мрежа, липса на канализационна мрежа, липса на пречиствателни станции за отпадни води във всички населени места, директното заустване на отпадъчни води

На базата на съществуващото състояние на околната среда, са идентифицирани основните екологични проблеми по отношение на някои компоненти и фактори на околната среда, имащи отношение към ОУП на община Исперих.

По отношение на въздуха

Основните източници на замърсяване на атмосферния въздух на територията на общината се явяват битовото отопление, (тъй като общината основно се отоплява на твърдо гориво) и моторните превозни средства. Важни предпоставки за нивото на замърсяване от МПС са гъстотата на пътната мрежа, наличието на пътища от висок клас и съответно интензивността на трафика. Важно е да се отбележи, че в общината пътните връзки са с висока интензивност на движение на МПС, което оказва влияние върху стойностите на емисионния фон.

Като прогноза съгласно ОУПО стойностите на тези замърсители ще намаляват, съгласно предвижданията на мероприятия за по-ниски нива на замърсяване, енергийна ефективност и използването на природен газ в бита и в производството.

Приоритетен проблем - Натоварване на атмосферния въздух около натоварените транспортни артерии и по-големи населени места

Въздействие: Увеличаването на емисиите на парникови газове ще продължи, тъй като то се дължи, както на състоянието на автомобилния парк, така и на увеличаващото се количество автомобили в страната

Цел: Подобряване КАВ

Насоки: Подобряване качеството на пътните настилки, реконструкция

По отношение на водите

Съществуващите екологични проблеми произтичат от обстоятелството, че при повърхностния слой на подземните водни тела и земните недра не са защитени от антропогенни въздействия, които влияят върху количественото и химичното състояние на подземните водни тела чрез:

- заустване на отпадъчните води от населените места без изградена канализация и пречиствателни съоръжения;
- земеделски дейности и животновъдство;
- инфилтрация на замърсители от нерегламентирани депа за твърди битови отпадъци;
- нерегламентирано водовземане от подземни води за питейно-битово водоснабдяване.

Решаването на съществуващите екологични проблеми на общината свързани със замърсяването на водите е в тясна връзка с проектите и предвижданите действия по отношение на проектирането и изграждането на: канализационни системи и пречиствателни станции за отпадни води.

Като основен източник на замърсяване на реките в региона са вливащите се в тях битово-фекални води. Важен проблем за селата в обхвата на общината е липсата на изградени пречиствателни станции за битово - фекални води. Формираните битови отпадъчни води от домакинствата се отвеждат в септични или изгребни ями, след което попиват в земята. Тяхното състояние не се контролира и това допринася за замърсяване на подземните води в района. Минералните съединения в битовите отпадни води са представени от солите на амоняка, фосфати, хлориди, хидрокарбонати и др. Органичните примеси обикновено съдържат азот (белтъци и продукти на тяхната хидролиза-пептиди и аминокиселини). В тях мога да се съдържат и безазотни органични съединения- киселини, спирт, алдехиди, кетони и др. Постоянен компонент на битовите отпадни води станаха ПАВ (повърхностно активните вещества), следствие от широко използваните в бита синтетични миещи препарати.

Производствените отпадъчни води са също източник на замърсяване на повърхностните и подземни води, особено ако се заустват във водните обекти без пречистване или с пречистване, но без удовлетворяване на нормативните изисквания. Контролът от страна на компетентните органи се осъществява от – РИОСВ Русе и Басейнова дирекция – Плевен.

На територията на общината точковите източници на промишлени отпадъчни води с Разрешително по Закона за водите за поречие Дунавски добруджански реки са:

Таблица IV.1. Заустване на отпадъчни води

Ползвател	Номер на разрешително	Дата на издаване	Данни за обекта	срок на действие на разрешителното	Код на водното тяло	Воден обект
Община Исперих	13740085	15.5.2015	Канализационна система на гр. Исперих (Канализационна мрежа с ПСОВ), Канализационни системи на населено място, селищно и курортно образувание гр. Исперих, общ. Исперих, обл. Разград Местност: ПСОВ е изградена в имот с номер 000051 в местността "Мезар Къшла", в землището на гр. Исперих, общ. Исперих, обл. Разград, ЕКАТТЕ: 32874 ПСОВ - Исперих, Изградена, BGWT32874_00_02	Краен Срок: 15.05.2025	BG1DJ149R002	Сухо дере "Бейгир гьолджук"
"Борисов и син" ЕООД	13740081	22.1.2015	ЛПСОВ, Изградена млечопереработвателно предприятие, Други с. Лъвино, общ. Исперих, обл. Разград Местност: имот № 066121 в местността „Реджеб къшла“ в землището на с. Лъвино, общ. Исперих - стопански двор, ЕКАТТЕ: 44358	Краен Срок: 22.01.2025	BG1DJ109R001	сухо дере, част от водосбора на р. Сенкьовица
"Хладилен консервен комбинат" АД	13140112	26.1.2009	Предприятие за преработка и консервиране на плодове и зеленчуци., Канализационна система на производствено предприятие гр. Исперих, общ. Исперих, обл. Разград Местност: Поземлен имот с номер 32874.201.251 по КК и КР на гр. Исперих, община Исперих, област Разград. Пречиствателното съоръжение е изградено в поземлен имот с номер 32874.201.263 по КК и КР на гр. Исперих, ЕКАТТЕ: 32874 ПСОВ - "ХКК" АД, гр. Исперих, Изградена	Краен Срок: 07.10.2020	BG1DJ109R001	Сухо дере, приток на р. Сенкьовча
"ДОБРУДЖА КИТ" АД	13140073	8.8.2008	Машиностроително и металообработващо предприятие, Канализационна система на производствено предприятие гр. Исперих, общ. Исперих, обл. Разград, ЕКАТТЕ: 32874 ПСХЗВ, Изградена	Краен Срок: 31.10.2024	BG1DJ109R001	река Сухо дере

Източник: Басейнова дирекция „Дунавски район“

Съгласно Годишен доклад за 2018 г. на „Хан Аспарух“ АД, гр. Исперих, за изпълнение на дейностите за които е предоставено Комплексно разрешително № 94-Н2-ИО-А1/2014 г. по Закона за опазване на околната среда, „формираните отпадъчни води от цех ПП"Масоподготовка" и цех "Глазурна подготовка" се пречистват в ПСОПВ. Ежеседмично се извършва мониторинг на контролираните параметри определени в Условие 10.1.1.2 от Разрешителното. През 2018г. няма установени несъответствия на стойностите на контролираните параметри с определените като оптимални. Пречистването на битово-фекални отпадъчни води от територията на площадката се извършва в ПСБФВ. Дружеството извършва мониторинг веднъж на тримесечие на поток битово-фекални отпадъчни води преди смесването им с дъждовни води в точка на пробовземане. През 2018г. не са отчетени несъответствия на резултатите от собствения мониторинг.“

Съгласно Годишен доклад за 2018 г. на „Нарсел“ ООД с.Лъвино, за изпълнение на дейностите за които е предоставено Комплексно разрешително №546-Н0-ИО-А1/2018 г. по Закона за опазване на околната среда, „при работата на инсталацията не се допуска заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти. Операторът отвежда битово-фекалните води единствено във водоплътна изгребна яма с обем от 25 куб.м, отбелязана в Приложение 11 от заявлението за КР. Разработена е инструкция за оценка на

съответствието на показателите с определени в разрешителното емисионни норми, установяване на причините за несъответствията и предприемане на коригиращи мерки. До момента не се е налагало да се почиства водооплътната изгребна яма.“

Съгласно Годишен доклад за 2018 г. на „АГРОТАЙМ“ ЕООД гр.Исперих, за изпълнение на дейностите за които е предоставено Комплексно разрешително №318-НО-ИО-А0/2008 г. по Закона за опазване на околната среда, „от дейността на Инсталацията за интензивно отглеждане на свине на „АГРОТАЙМ“ ООД се формират само битово-фекални отпадъчни води. Генерираните течни торови маси се използват за наторяване и не се разглеждат като производствени отпадъчни води. Прилага се инструкция за периодична проверка и поддръжка на състоянието на канализационната мрежа на площадката на дружеството. За отчетния период са извършвани планирани проверки по изправността на канализационната система на площадката при които не са констатирани несъответствия. Прилага се инструкцията за проверка, поддръжка и почистване на лагуните и за изчисляване на годишните количества торови маси. На територията на дружеството са изградени и се експлоатират 2 броя водооплътни бетонови шахти за събиране на битово-фекалните отпадъчни води. Те се поддържат и почистват съгласно изготвената инструкция за периодична проверка и почистване. За отчетния период са извършени 2 планови проверки при по време на които не са констатирани несъответствия и не е провеждано почистване на съоръженията.“

Дифузни източници - инфилтрираните води от нерегламентираните сметища са сериозен източник на замърсяване на повърхностните и подземни води в района. Независимо, че е организирано централизирано сметосъбиране и сметоизвозване в населените места, съществуват инцидентно възникващи локални замърсявания. Особено силно е въздействието на сметищата върху качествата на подземните води при депонирането на опасни отпадъци .

Риск от замърсяване на подземните води създава и селското стопанство. Главният начин за замърсяване с пестициди става чрез оттока от селскостопанските площи, където се внасят тези вещества. При попадането им във водата пестицидите променят газовия режим на водоемите и оказват вредно влияние върху жизнеспособността на водните растения, микрофлората, планктона и рибите, а по пътя на хранителните вериги – върху организмите и човека. Отпадъчните води от селското стопанство съдържат органични и неорганични суспендирани вещества, амоняк, нитрити, нитрати, микроорганизми. Животинския тор по степен на зърсеност с органични вещества и микробиална обсемененост значително превишава битовите фекални води.

Без прилагането на плана идентифицираните екологични проблеми, имащи отношение към качеството на повърхностните и подземните води в района ще се задълбочат, което ще е предпоставка за влошаване на екологичното и химично състояние на повърхностните води, както и химичните показатели на подземните води.

ОУП определя рамки, в които могат да бъдат адекватно реализирани изведените от общината и експлоатационното „В и К” дружество приоритети за развитие на водния сектор. В т.ч. влизат и ефективно прилагане на Директива 91/271/ЕИО относно пречистването на отпадъчните води от населените места.

- Приоритетен проблем – Непречистени отпадъчни води от малките населени места и липса на ПСОВ и на канализация в тях

Въздействие: Изменение на биологичните и химичните показатели на водите. Влошаване на общото екологично състояние

Цел: Подобряване на хидробиологичните условия. Намаляване на биогенния натиск

Насоки: Намаляване на общото количество на непречистените отпадъчни води до европейските нормативни изисквания

- ➔ Приоритетен проблем - Дифузно замърсяване от селското стопанство поради неприлагане на добри аграрни и фермерски практики.

Въздействие: Изменение на биологичните и химичните показатели. Влошаване на екологичния статус на водите.

Цел: Достигане и поддържане на добър екологичен статус

Насоки: Прилагане на добри земеделски и фермерски практики. Контрол при управление на отпадъците

По отношение на земните недра

Няма такива идентифицирани.

По отношение на ландшафта

Няма такива идентифицирани.

По отношение на отпадъците

Изграждането на регионално депо е приключило и е в процес на експлоатация.

Общината изпълнява Общинска програма за управление на отпадъците, т.е. независимо от ОУП ще бъде постигнато законосъобразното им управление.

Прилагането на ОУП няма пряко отношение към управлението на отпадъците, но ще даде нормативна планова основа за устройството на територията, в т.ч. терените, отредени за отпадъци – изпълнена е рекултивация на старото депо.

По отношение на вредните физични фактори

ОУП не предвижда изграждане на нови пътища на общинската територия. Липса на защитни „зелени екрани“ около главните пътни артерии, лошокачествена пътна и улична настилка са предпоставки за шумово натоварване на отделни територии.

С прилагането на ОУП, новите промишлени обекти стават източници на шум за съседните територии, поради което е задължително при изграждането им да се отчита очакваното шумово въздействие върху зони с нормиран шумов режим.

Не са регистрирани отклонения от обичайно измерените стойности за радиационното състояние. Няма установени въздействия върху хората от нейонизиращите лъчения

- ➔ Приоритетен проблем – Автотранспорт, преминаващ през населените места

Въздействие: Увеличение на шумовото натоварване.

Цел: Модернизация на транспортната инфраструктура.

Насоки: Реконструкция, модернизация на пътната инфраструктура.

По отношение на защитените зони

ОУП не предлага устройствени решения, засягащи местата с висока концентрация на биологично разнообразие. Не се засягат известни и описани находища на включени в приложенията на Закона за биологичното разнообразие защитени растителни видове, световно застрашени растителни видове, български и балкански ендемити, реликти, растения от Червената книга. Не се променя в негативен план установеният баланс на горския фонд на общината по вид гори. Запазва се характера и структурата на горските екосистеми, като горите на територията на общината ще продължат да се стопанисват съгласно предвижданията на горскостопанските програми. Съхраняват се и залесените територии в земи от поземления фонд.

Новите устройствени зони, даващи възможности за смяна предназначението на земи и строителство, засягат терени с оскъдна или предимно рудерална растителност. В състава влизат широко и повсеместно разпространени в страната ни растителни видове, сред които няма включени в Приложения № 2 и 3 на ЗБР, както и такива от Червена книга на Република България, съвместно издание на Българска академия на науките и Министерство на околната среда и водите (2001). Не се засягат находища на лечебни растения, поставени под специален режим на опазване и ползване или на такива със стопанско значение. ОУП е благоприятен за опазването и осигуряването на нормалното развитие на популациите на животинските видове, в т.ч. световно застрашени в категориите Critically endangered, Endangered и Vulnerable (Red list IUCN.), на включените в Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие, в Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES), в Директиви 92/43/ЕЕС и 79/409/ЕЕС, Приложенията на Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска конвенция), на Конвенция за съхраняване на мигриращите видове диви животни (Бонска конвенция), с консервационен статус от категории 1-4 на Species of European Conservation Concern (SPEC). Не се очаква отрицателно въздействие върху други ресурсни видове растения и животни, включени в Приложение 4 на Закона за биологичното разнообразие.

➤ **Приоритетен проблем – Инвазия на интродуцирани видове**

Въздействие: Влияят директно върху местообитанията и видовете. Приоритетни за опазване природни местообитания и популациите на видовете

Цел: Опазване на комплекси с висока консервационна значимост. Намаляване на интензитета на заплахата

Насоки: Избягване въвеждането в околната среда на видове с ясно изразен инвазивен характер за Европа (Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe - DAISIE), ALARM и NOBANIS, във връзка с Глобална стратегия за опазване на растенията и Национална Стратегия за Опазване на Биологичното Разнообразие.

➤ **Приоритетен проблем – Палежи и предизвикани от човека пожари**

Въздействие: Унищожаване на ценни растителни и животински видове

Цел: Намаляване унищожаването на ценни растителни и животински видове, чрез превантивни дейности

Насоки: Среци със земеделски производители, животновъди и местното население – обучения. Създаване и поддържане на противопожарни просеки, противопожарни ивици, водоснабдителни пунктове, стационарни съоръжения за наблюдение на горските пожари и съобщителната техника

По отношение на културно-историческото наследство

Въпреки ограничителните режими за ползване на териториите на археологическите културни ценности безогледното прилагане на дълбока оран и риголване довеждат да безвъзвратно унищожаване на археологически структури. Нещо повече, такива дейности съзнателно се извършват в територии на археологически обекти с цел да се открият и заграбят артефакти. Голяма част от обектите на културното наследство са застрашени от разрушаване. На лице са функционални конфликти между недвижимото културно наследство и другите системи на средата. Потенциалът на богатото културно наследство в общината не е разгърнат и липсва връзка между него и останалите функционални системи. Не е провеждана актуализация на информацията за състоянието на културните ценности, като се има предвид, че по-голямата част от тях са въведени в известност през 60-те и 70-те години на XX в. С малки изключения не са осъществявани мерки за защита, консервация и социализация на обектите на културното наследство в общината.

Осъществяването на ОУП ще създаде условия за ефективно опазване, атрактивно представяне и успешно социализиране на културните ценности. ОУП ще даде значително повече възможности на местната администрация да решава въпроси, свързани с опазването и социализацията на недвижими културни ценности, които са частна собственост, както жилищните сгради, или са държавна собственост, но са разположени в частни имоти, каквито са голяма част от археологическите обекти.

По отношение на материалните активи в т.ч. инфраструктурни и инженерни съоръжения

Съществуващите проблеми са свързани с амортизираната и недоизградена общинска и техническа инфраструктура, както и с липсата на финансови средства за обновяване и поддържане на материалните активи.

С прилагането на ОУП се очаква подобряване състоянието, обновяване и инвестиране в нови материални активи. Не се очаква възникване на нови проблеми по отношение на материалните активи.

По отношение на населението и човешкото здраве

Основните съществуващи проблеми са общовалидни за страната и са свързани с намаляване на населението поради миграция, ниска раждаемост и висока смъртност; недоброто икономическо състояние и лош социален статус.

Районът е силно засегнат от протичащите негативни тенденции в демографското развитие на страната. Състаряването на населението е предпоставка за наличие на повече от едно хронично заболяване сред населението.

Голям процент на хората без здравно-осигурителни права, поради неплатени здравни осигуровки. Ограничен е избора на селското население до личен лекар. Затруднен е

достъп на селското население до извънболнична медицинска помощ и е слабо развита аптечна мрежа.

С прилагането на ОУП се очаква подобряване на качеството на околната среда, качеството на живот и благополучието на населението, което ще ограничи миграцията и заболяемостта.

По отношение на Предприятия с висок и нисък рисков потенциал

С ОУП не се предвиждат зони за разполагане на предприятията нисък и висок рисков потенциал.

V. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО И НАЧИНА, ПО КОЙТО СА ВЗЕТИ ПРЕДВИД ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ОУП.

Развитието на икономиката на глобално ниво предизвиква проблеми с околната среда. Последното е свързано с непрекъснато ускоряващите се темпове на урбанизация и следващото въздействие върху климата и глобалното затопляне, изчерпването на невъзобновимите ресурси, загубата на биоразнообразие, деградацията на плодородните почви и опустиняването и въздействията върху човешкото здраве. На този факт се отделя специално внимание от страна на правителствени и професионални организации с разработване и приемане на конвенции и протоколи към тях, международни споразумения, програмни документи, Директиви на Европейския съюз, както и Регламенти, Решения и Препоръки на Европейския съюз.

Прилагането на принципните постановки от тези документи става след ратифицирането им от различните държави. Впоследствие посредством разработените директиви се отразят и в националното законодателство на страните членки на Европейския съюз. Тези документи с конкретни екологични цели са транспонирани в действащото у нас законодателство под формата на нови закони, допълнения и изменения на действащия Закон за опазване на околната среда и като Наредби към него, както и при разработването на национални и регионални стратегии, програми и планове. Поради тази причина те са обект на подробно изследване в екологичната оценка на ОУП на Община Исперих, като основните принципи и екологични цели, залегнали в тях, са систематизирани в точка I.4 на настоящата екологична оценка.

В тази част на ЕО са систематизирани документите от международно и национално ниво заедно с техните цели за опазване на околната среда и човешкото здраве и начините, по които са взети под внимание при изготвянето на ОУП на община Исперих.

Предвиждания на ОУП с постигане на национални цели

ОУП е в синхрон с 6-те основни стратегически и специфични цели, залегнали в Националната стратегия за околна среда и Националния план за действие за периода 2009-2018 г., както следва:

1. Намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата и чиста енергия със специфични цели:

- намаляване растежа на емисиите от парникови газове;
- адаптиране към промените на климата;
- постигане на устойчиво екологосъобразно развитие на енергетиката в страната.

2. Осигуряване на достатъчно по количество и с добро качество вода - със специфични цели:

- осигуряване на добро състояние на повърхностните води, на добър екологичен потенциал на изкуствените и силно модифицирани водни тела,
- осигуряване на вода с необходимото количество и качество за населението;
- възприемане на водите като елемент от националната сигурност, въвеждане на интегрирано управление на водите и крайбрежните зони в Черноморски басейнов регион.

3. По-здравословна околна среда за по-добро качество на живот :

- намаляване на здравния риск от замърсяване на околната среда;
- достигане на общоевропейски норми за КАВ,
- прекратяване употребата на вещества, нарушаващи озоновият слой,
- предотвратяване и намаляване на шума в населените места;
- устойчиво управление на почвите, възстановяване на увредени почви.

4. Насърчаване на устойчиво потребление – чрез предвижданията на ОУП се постига разширяване използването на екологосъобразни технологии, устойчиво управление и рационално ползване на земните недра и подземни богатства, ограничаване на товарването върху околната среда от дейностите по търсене/проучване добив, преработка на полезни богатства; устойчиво управление на отпадъците, устойчиво развитие на транспортната система, на селското стопанство, на горите, намаляване на натиска върху околната среда от туристическия сектор и развитие на устойчив туризъм;

5. Ограничаване и спиране загубите на биологично разнообразие - устойчиво управление на биологичното разнообразие, опазване на местообитания и видове с европейско и национално значение от НЕМ и извън нея;

Глобалните промени на околната среда са последица от безпрецедентните темпове на урбанизация и всички свързани с нея явления, между които загубата на биоразнообразие и деградацията на екосистемите и нарушаване способността им да предоставят екосистемни услуги. Международната нормативна рамка за ограничаване и спиране на биологичното разнообразие включва следните основни документи и форуми:

- *Конвенция за биологичното разнообразие (CBD)*
- Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска), ратифицирана на 25.01.1991 г., в сила за Р България от 01.05.1991 г., обн. ДВ, бр. 23/1995 г.;
- Конвенция за биологичното разнообразие е ратифицирана на 29.02.1996 г., в сила за Р България от 16.07.1996, обн. ДВ, бр. 19/1999 г.;
- Конвенция по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбива птици (Рамсарска), ратифицирана, в сила за Р България от 24.01.1976 г., обн. ДВ, бр. 56/10.07.1992 г.;
- Конвенция за защита на мигриращите видове (Бонска), ратифицирана със закон - ДВ, бр. 69/1999 г., обн. в ДВ, бр. 16/2000 г., в сила от 01.11.1999 г.;
- *Конвенция за промените в климата (РКОНИК, ратифицирана от българското правителство през 1995)*
- Директива 92/43/ЕЕС относно съхранението на природните местообитания и на дивата флора и фауна 31992L0043;
- *Директива 79/409/ЕС за опазване на дивите птици*
- *Междуправителствен панел за биоразнообразието и екосистемните услуги (IPBES)*
- *Категории застрашени видове и червени списъци на Международния съюз за защита на природата (IUCN)*
- *Други нормативни документи*

Прилагането на принципните постановки от основните международни документи става след ратифицирането им от различните държави и транспонирането и

имплементирането им в националното законодателство на България като страна членка на Европейския съюз.

Отговорът на страните от Европейският съюз на Конвенцията за биоразнообразие и в частност усилията за спиране загубата на биоразнообразието в Европа е създаването на европейската екологична мрежа Натура 2000, от която националната екологична мрежа (НЕМ) на България е част.

Националната мрежа от защитени територии и Червената книга на Р. България (в III т.) са други два важни инструменти за ограничаване на загубата на биологично разнообразие.

Целите на опазване на околната среда на национално ниво, които отразяват международните такива, са имплементирани в два национални рамкови закона – Закон за опазване на околната среда и Закон за биологичното разнообразие.

В обхвата на ОУПО попадат защитени територии и три защитена зона от НЕМ, съдържаща приоритетни за опазване местообитания и видове.

Целите на опазване на околната среда на национално и международно ниво, както и всички други екологични съображения, са отразени при изготвянето на ОУП на община Исперих чрез инструментите „Екологична оценка на планове програми и инвестиционни предложения” и „Оценка за съвместимост с предмета и целите на защитени зони от НЕМ”, както и съобразяване с режимите на защитените територии по ЗЗТ.

6. Формиране на нови модели на поведение на обществата, щадящи околната среда и съдействащи за устойчивото развитие, както и осигуряване на качествена информация и мониторинг за околната среда.

За всяка от посочените цели се извършва анализ на база предвижданията на плана.

Предвиждания на ОУПО и постигане на цели

През призмата на НАТУРА 2000, изпълнение на Директивите, екологосъобразно третиране на отпадъците и др.п. предвиждания, спомагащи за решаването на глобални проблеми.

Защитените зони, попадащи на територията на община Исперих са по: Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна – Директива 2009/417/ЕЕС за опазване на дивите птици – „Лудогорие“ /BG0002062/ - 91389,0638 ха, Директива 92/43/ЕЕС - BG0000168 Лудогорие за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна с площ 59 447,4621 ха. Обхваща землищата на общините: Силистра Тутракан, Главиница, Алфатар, Дулово, Ситово/Област Силистра/, Самуил, Разград, Завет, Кубрат, Исперих/Област Разград/, Ветово и Сливо поле/Област Русе/, разположено на територията на община Исперих

В териториалния обхват на Община Исперих попадат следните защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии :

- **Защитена местност „Божурите“** в землището на с.Подайва, Община Исперих, обявена със Заповед № 534/25.09.1978г. на Председателя на Комитета за опазване на природната среда (ДВ, бр.86/1978), прекатегоризирана в защитена местност със Заповед №РД-1199/24.09.2003г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр.91/2003г.) и с актуализирана площ със Заповед №РД-557/12.07.2007г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр.68/2007г.).

- **Защитена местност „Находище на червен божур“** в землището на с.Печеница, Община Исперих, обявена със Заповед № 534/25.09.1978г. на Председателя на Комитета за опазване на природната среда (ДВ, бр.86/1978), прекатегоризирана със Заповед №РД-81/30.01.2004г.. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр.16/2004г.) и с актуализирана площ със Заповед №РД-558/12.07.2007г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр.68/2007г.).

ОУПО не устройва територии попадащи в защитената зона извън урбанизираните такива. Въпреки това съществуват косвени потенциални заплахи за биоразнообразието в защитената зона, свързани с известно повишаване на антропогенния натиск от повишено присъствие на хора с предвижданията за развитие на туризма и свързани с него дейности, както и интензификация на селското стопанство.

VI. ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРЕДВИЖДАНИЯТА НА ПЛАНА

В точката са оценени очакваните вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици върху околната среда и човешкото здраве, които се очакват при реализирането на ОУП.

Оценката е направена на ниво Стратегическа цел и Задачи на плана (стратегическо) и на ниво Устройствени предвиждания.

Въз основа на анализите и оценките са изведени обобщени изводи относно въздействието на ОУП върху околната среда и човешкото здраве.

VI.1. Атмосферен въздух

Оценката на този компонент на околната среда се извършва на база анализ на предвижданията на плана по отношение устройството и локацията на производствените дейности, организацията на транспортно-комуникационната мрежа, съсредоточията на селскостопанската инфраструктура, зоните за рекреативна дейност, за търговско и друг вид обществено обслужване и др. Всички тези дейности, в качеството им на предмет на ОУПО, представляват в по-малка или по-голяма степен интерес по отношение определяне въздействието им върху качествата на климата и атмосферния въздух.

Проектираната смесена обществено – обслужваща производствено-складова зона (Соп) обхваща територии - бившите стопански дворове, производствено-складови и обществено-обслужващи терени. Като цяло устройствените зони Соп са с производствено-обслужваща функция, предимно с безвредни промишлени производства, животновъдни комплекси спазващи санитарно-хигиенните изисквания, обществено обслужване, жилища, спорт, търговия, предприятия на хранително-вкусовата промишленост и др. Този тип устройствена зона е предвидена във връзка с развитие на логистична дейност, предвид наличните производствени мощности и предвижданията за такива.

С ОУПО Исперих се обособяват територии с режим на допустима промяна на предназначението в Смесена обществено-обслужваща производствено - складова устройствена зона (Соп). Тези територии са с насоченост към възможност за създаване на логистични центрове, предвид локация си – в непосредствена близост до границите на населените места, по протежение на главни пътища, в близост до железопътната инфраструктура.

Предвижданията за териториите с производствени функции са свързани с присъединяване на съществуващи производствени терени към урбанизираната територия на населените места при непосредствена близост до съществуващата строителна граница. Част от производствено-складовите територии са приобщени към

Устройствена зона от вида Смесена общественно-обслужваща производствено-складова (Соп). Такива са територии в населените места Малък Поровец, Делчево, Яким Груево и Исперих.

На места са установени съществуващи производствени терени, които са с различно функционално предназначение на земята.

Предимно – производствените устройствени зони (Пп) се застрояват с производствени, складови и обслужващи сгради и съоръжения. Допуска се изграждане на здравни пунктове, магазини и заведения за обществено хранене за ежедневните нужди на работещите, административни сгради и научно-експериментални бази към предприятията, гаражи и паркинги, както и жилища за охраната.

Предвижданията на ОУП са свързани с развитие на транспортната инфраструктура, увеличаване на озеленените площи, изпълнение на мерки за енергийна ефективност.

В изпълнение на предвижданията на ОУП, ще се постигнат следното положително въздействие върху качеството на атмосферния въздух:

- Намаляване на емисиите от прах и PM10
- Намаляване на емисии от азотни окиси и летливи органични съединения
- Намаляване на емисиите от CO и Sox

Влияние на атмосферните замърсители върху човешкото здраве

Серен диоксид (SO₂)

Влияние върху човешкото здраве: SO₂ при вдишване е краткосрочен дразнител и високите концентрации могат да причинят трудности в дишането у хора, изложени на влиянието му. Страдащите от астма и хронични заболявания на белите дробове са особено чувствителни към вредното му влияние. SO₂ според диапазона на замърсяване може да предизвика пристъпи на астма.

Влияние върху околната среда: SO₂ влияе директно на растителността, като се поглъща от надземните части на растенията. В зависимост от погълнатото количество на единица време, в тъканта на растенията протичат различни видове биохимични и физиологични ефекти. Особено чувствителни са ниските растения лишей, мъхове.

Влияние върху материални обекти: - Емисиите на SO₂ могат да допринесат за корозия на материалите. SO₂ директно се натрупва по повърхността и след това се превръща в сулфати; освен това в атмосферния въздух SO₂ се превръща в сулфатни частици, които се отлагат по повърхности и да доведат до корозия. И SO₂ и сулфатните частици са разтворими в дъждовните капки и така могат да увеличат киселинността на валежите и да ускорят корозията. При наличие на SO₂ и NO₂ се получава синергетичен корозионен ефект.

Азотен диоксид NO₂ (и NO азотен оксид)

Влияние върху човешкото здраве: Краткосрочно и дългосрочно излагане на NO₂ може да предизвика различни ефекти върху здравето на хората. Краткосрочно излагане на много висока концентрация може да се изрази в остри белодробни увреждания у здравите индивиди. Излагане на хора с хронични белодробни болести като астма и хронично обструктивно белодробно заболяване (COPD) може да предизвика краткосрочни реакции като промени във функцията на белите дробове или в податливостта на въздушните пътища. Трайното излагане се свързва с повишени респираторни симптоми.

Влияние върху околната среда: Растителността поглъща азотните оксиди по същия начин както и CO_2 . Ако в течение на времето се абсорбира твърде много NO_2 , може да се появят остри увреждания под формата на некроза. Предполага се, че се увреждат биологичните мембрани и хромопластовете.

Нетоксичен прах и прахови частици РМ с големина до 10 μg

Ефекти върху здравето на човека:

РМ не е единична субстанция, а е вид смес на замърсители с различни химични свойства и вариращи физични свойства като големина и повърхност, което оказва голямо влияние върху разпределението и отлагането в респираторния тракт. По оценки на различни проучвания има значителна зависимост между високите концентрации на РМ и смъртността, постъпванията в болница с респираторни заболявания и човеко-дните с употреба на bronchodilator. Една друга хипотеза се опитва да свърже влиянието върху респираторния тракт със сърдечносъдовите ефекти. Предполага се, че киселинните частици с диаметър, по-малък от 100 nm, предизвикват възпаление на алвеолите, което води както до остри промени в способността за коагулация на кръвта, така и до освобождаване на медиатори, които са в състояние да предизвикат пристъпи на остри дихателни болести у чувствителни индивиди. Резултатът от промените в кръвта е повишена податливост у хората, изложени на влиянието към остри пристъпи на сърдечносъдови заболявания, като при най-чувствителните индивиди влиянието е най-неблагоприятно.

Има някои причини, поради които се предполага, че малките финни частици на РМ са по-тясно свързани с много ефекти върху здравето. Частиците с диаметър под 10 μm могат да преминат от другата страна на ларинкса и да навлизат в торакалните въздушни пътища у човека. Ефекти върху здравето възникват и при много ниски нива на концентрацията на РМ, даже без видим праг.

Чувствителните подгрупи са възрастните, страдащите от кардиорес-пираторни заболявания и страдащите от астма от всички възрастови групи. Като правило за всички други, допълнително изложени на влиянието на прахови частици поради други причини (активни и пасивни пушачи, излагане, свързано с работата), се очаква рискът да е по-висок отколкото при другите.

Оловни аерозоли (Pb).

Ефекти върху здравето: Оловото, суспендирано във въздуха, попада в организма на човека чрез дихателната система, замърсени храни и вода. От дихателната система оловото се поглъща в кръвоносната система почти до 100%.

Поглъщането на метала от растенията има ключова роля при навлизането му в хранителните вериги. Наблюдаваните преки ефекти върху здравето са: хематологични (frank anemia, намалено производство на хемоглобин) и неврологични.

Ефекти върху екосистемите:

Оловото се натрупва в почвата чрез антропогенните промишлени, градски и селскостопански дейности. Концентрацията на олово в почвите е свързано с близостта на магистрали и пътища, с плътността на транспорта и местните метеорологични условия. Растенията могат да премахват малки количества олово от почвата. При системно и многократно замърсяване с олово се изменя структурата и разнообразието на естествената среда.

От значение за анализа е оценката на експозицията за населението и екосистемите от региона на общината на коментираните по-горе замърсители на атмосферния въздух по възприетите критерии: ниво и продължителност на експозицията.

По отношение локализацията и устройството на дейностите, осигуряващи развитието на общината и имащи отношение към качествата на атмосферния въздух, планът предвижда:

✓ Развитие и устройство на населените места

ОУПО предвижда ограничено териториално развитие на селищните територии на четирите села. В повечето случаи то става с анексиране на непосредствено прилежащи на селищата терени с обекти със селищен характер - стадиони, гробища, бивши стопански дворове.

✓ Развитие и устройство на селищните образувания

ОУПО предвижда формирането на два вида селищни образувания: за рекреация и за обслужващи, производствени и логистични дейности.

✓ Комуникации и транспорт

ОУПО не предвижда никакви промени по отношение на пътищата от републиканската мрежа, тъй като прогнозата на ЦИПТНЕНС (Централен институт на пътните технологии, национални и европейски норми и стандарти) за 2030 г. показва, че нарастването на автомобилния трафик няма да изчерпи пропускателната им способност. Не се предвиждат и промени в железопътната инфраструктура и линиите на масовия обществен пътнически транспорт.

Като цяло, проектните предвиждания за по-нататъшно развитие и доизграждане на мрежите и съоръженията на системите на техническата инфраструктура се очаква да окаже положително въздействие върху околната среда в нейната цялост и в частност по отношение качествата на атмосферния въздух. Подобряването на техническото състояние на пътна мрежа ще има благоприятно отражение върху установяване на позитивни тенденции по отношение на атмосферния въздух.

Стратегическата цел и Задачите на ОУП са с изразена екологична насоченост, като поставят необходимостта от постигане на баланс и равновесие между урбанизираните територии и природните елементи, което ще се отрази положително и на климата.

ОУП и устройствените му предвиждания за развитие на територията на общината съобразяват климатичните условия в общината и климатичните промени и последствията от тях. Целта и задачите на ОУП са свързани със създаването на добри условия за обитаване и труд на населението, с екологичното съвместяване на териториите и ще доведат непряко до ограничаване на емисиите на вредни вещества в атмосферата, съответно – до подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на населените места и общината като цяло

Устройствените предвиждания няма да доведат до увеличение на емисиите на парникови газове, съответно до задълбочаване на проблемите, свързани с изменение на климата.

В проекта на ОУП е съобразен районът в общината с риск от наводнения, който е следствие и от климатичните изменения – съобразени са и относимите мерки за този район. Установена е необходимостта от изпълнение на проекти за енергийна ефективност

на сградите, както и потенциала за получаване на енергия от възобновяеми енергийни източници, което ще е свързано с положително отражение по отношение на изменението на климата и адаптацията към последиците от това изменение.

Не се очакват допълнителни отрицателни, в т.ч. кумулативни въздействия по отношение на качеството на атмосферния въздух.

VI.2. Повърхностни и подземни води

Въздействието върху компонент „води“ (повърхностни и подземни), следствие от реализацията на разглеждания ОУП на община Исперих може да се оцени като „незначително“, като под тази оценка следва да се разбира, че не се очаква съществена промяна в състоянието на повърхностните и подземни води след прилагането му.

Състоянието на водите се определя не от териториалното парцелиране, а от дейностите, които ще се развиват на тези площи, а съществени промени в ОУП на община Исперих в съществуващото предназначение на тези площи не се отчита.

Управление на водите в страната се извършва при спазване Закона за водите, който, транспонирайки изискванията на законодателството на ЕС, определя като компетентни органи по управление на водите съответните Басейнови дирекции. В случая територията на община Исперих попада в обхвата на Басейнова дирекция Дунавски район с център гр.Плевен.

Всички дейности по използването на водите (ползване и водовземане) се санкционират от тази дирекция (с изключение на водните обекти изключителна държавна собственост, които са под управление на МОСВ).

Отношение към водите за ПБВ и за къпане, рекреация, отдих и др. подобни са и от компетенцията на Министерството на здравеопазването, чрез неговите поделения – Регионални здравни инспекции.

Интегрираното управление на водите се извършва на базата на разработени и утвърдени План за управление на речните басейни и План за управление на риска от наводнение.

Целите и задачите на ОУП не са пряко насочени към управление на водите, нито към въздействие върху тях, но при изработване на плана са ползвани и като информационна база и са съобразени относимите мерки от Програмите от мерки в Плана за управление на речните басейни в Дунавски район за периода 2016-2021 г. и Плана за управление на риска от наводнения на Дунавски район за периода 2016-2021 г.

Въздействието върху повърхностните води на ниво устройствени предвиждания и идентифицирани конкретни обекти от реализацията на Проекта за ОУП на община Исперих, е аналогично като на стратегическото ниво, предвид че предвижданията съобразяват относимите мерки от ПУРБ и ПУРН. Установена е необходимостта от реконструкцията на ВиК мрежата и нейното бъдещо развитие. Не се очакват отрицателни въздействия.

С реализиране на проекти за намаляване загубите на вода, реконструкцията и доизграждането на водоснабдителната мрежа ще се постигнат намаляване загубите на вода, подобряване на водоснабдяването на всички обекти и на качествата на подаваните

питейни води. Мероприятията ще доведат до подобряване качеството на околната среда и жизнения стандарт. Въздействията ще са положителни, значими, постоянни, дълготрайни.

Необходими са и инвестиции за канализационната мрежа, като следва да се разрешат проблемите със заустяване на непречистени отпадъчни води в малките населени места.

По отношение на Зоната за защита питейните води задължително трябва да се спазва основната планирана мярка в ПУРБ 2016-2021 г. DW_1 „Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водоземните съоръжения/системи“, с действие за изпълнение DW_1_4 – „Спазване на забрани и ограничения в СОЗ съгласно заповедта за определяне на зоната и списъка по приложение № 1 към Националния каталог от мерки (ПУРБ)“.

Приложение № 1 към Националния каталог от мерки за ПУРБ съдържа *Списък на дейностите, забранени или ограничени в зоните за защита на питейните води в определените СОЗ по Наредба № 3 и буферните зони около водоземните съоръжения/системи, в случаите когато не са определени СОЗ, както следва:*

- В пояс II на определените СОЗ;
- В буферната зона на разстояние от водоземното съоръжение: 3 500 м нагоре по течението на реката, 1 500 м от двете страни на реката и 50 м. по течението на реката, когато няма определени СОЗ;
- В буферната зона в цялата акватория на язовира и бреговата ивица с широчина не по-малка от 500 м. от границата на водния обект, когато няма определена СОЗ.

За осигуряване на превенция срещу вредното въздействие на водите, ОУП следва да включи под формата на изрични правила относимите мерки, ограничения и забрани от ПУРН.

Не се очаква отрицателно, в т.ч. кумулативно въздействие по отношение на водите в общината.

VI.3. Земни недра

Въздействие върху земните недра по време на бъдещото строителство ще бъде аналогично на осъществяването в застроената урбанизирана територия на общината. То ще се изрази главно в изкопни и насипни работи за изграждане на жилища, обслужващи съоръжения за спорт и туризъм, техническа, транспортна и социална инфраструктура. По обхват се ограничава в обсега на третираната в ОУП територия. Оценява се, като незначително, тъй като ще засяга само малка част от приповърхностната зона на земните недра, която впоследствие частично се възстановява.

Въздействия върху земните недра са възможни и в резултат на:

- Природни бедствия – земетресения, наводнения, щормове и др.;
- Аварии в изградената водопроводна и канализационна мрежа;
- Разливане на нефтопродукти и други опасни вещества и материали при транспортни и други произшествия.

Реализацията на устройствените мерки за защита от предвидими природни бедствия, заложи в Плана, ще бъде по принцип с положително въздействие върху околната среда.

Предвижданията на Плана относно ограничаване на вредните въздействия от предвидимите природни бедствия са с очаквано положителни въздействие върху околната среда.

VI.4. Почви и земеползване

Предвижданията в ОУП на община Исперих, които ще предизвикат въздействия върху почвените ресурси са свързани с развитието на земеделието, горското стопанство, жилищното строителство, селищната мрежа и транспорта, техническата и инженерна инфраструктура и туризма.

В съответствие с изискванията на Наредба №8/2001 на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените планове (ДВ, бр.57/ 2001г., посл. изм. и доп. бр.66/2008г.), балансът на територията на общината ще бъде променен при реализирането на предвидените промени в ОУП.

По данните от съществуващото положение се отличава преобладаването на обработваемите земеделски земи. При това, предвижда се промяна на трайното предназначение предимно на необработваеми земи, което няма да се отрази на продуктивния потенциал на поземлените ресурси в общината.

По данните от съществуващото положение се отличава преобладаването на обработваемите земеделски земи. В количествено отношение земеделските територии, формиращи към настоящия момент 63,39 % от територията на общината, ще бъдат незначително засегнати с 0,84% (336,6 ха) за сметка на увеличаване на териториите с жилищни функции (128,83 ха), териториите за рекреационни дейности (6,59 ха), териториите за смесено обществено-обслужваща производствено-складова дейност (105,56 ха), зони за озеленяване (48,53 ха), за гробищни паркове (14,74 ха).

Развитието на отделните видове зони по ОУП е подробно описано в раздел I.4 и III на настоящия доклад и в обяснителната записка към ОУП (том I).

По време на строителните работи почвите в прилежащите територии ще бъдат подложени на различни неблагоприятни въздействия. Почвеният профил ще бъде нарушен вследствие от извършваните изкопно-насипни работи и съпътстващите строително-монтажни дейности. Зоната на нарушения на почвите ще е по-голяма в участъците с транспортни съоръжения, пътни възли и др. Маневрирането на транспортните и пътно-строителните машини ще доведе до вторично уплътняване на почвите в зоната на действието им (временни пътища, временни строителни площадки, около депата за земни маси, строителни и инертни материали). Тези увреждания на почвите могат да бъдат ограничени и след приключване на строителния процес земите трябва да бъдат рекултивирани.

Нарушенията на почвения профил ще доведат до негативна промяна на бонитетната категория на земите, през които ще преминат новите пътните трасета. Тези промени ще засегнат ивици с ограничена ширина (сервитутни ивици), встрани от пътните платна. Бонитетните единици, изразяващи промяната на категорията, ще са зависими от степента на нарушение, както и от качеството на последващите рекултивационни мероприятия.

Особености, които трябва да бъдат взети предвид при разработване проектите на сгради, инфраструктурни обекти и други съоръжения са следните:

- Като строителна основа трябва задължително да се отчита тяхната вертикалност-способността им да променят обема си, да набъбват и да се свиват. Това води до допълнителни натоварвания върху фундаментите на сградите и съоръженията, и особено върху облицовките на открити канали, канавки, настилки и др.

- При изграждането на пътищата трябва да се прави дебела подложна основа, за да се предпази асфалтовото покритие от деформиране и напукване.

- Според Наредба №26 от 1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт, почвата от хумусно-акумулативния хоризонт в териториите, предвидени за застрояване, подлежи на специален режим на съхранение, опазване и оползотворяване. За целта при извършване на изкопните работи хумусно-акумулативният хоризонт трябва да бъде отнеман селективно. Преди започване на каквото и да е строителството хумусният пласт на почвата ще се из земе, депонира и оползотвори по предназначение при условията и по реда на съответните наредби на министъра на земеделието и горите, министъра на околната среда и водите и министъра на регионалното развитие и благоустройството. По-нататъшното му оползотворяване е предмет на конкретните проекти за строежите, които ще се изпълняват.

- При използването на почвата за рекултивация, препоръчително е тя да се смесва с органична маса (торф, компост) в повърхностния 30 см слой, за да се намали компактността ѝ и да се подобри структурата и водно-въздушния ѝ баланс и хранителната среда като цяло.

Новоусвояемите земи в по-голямата си част са частни, а по-малко са общинска собственост. При реализиране предвижданията на ОУП те ще си променят статута. Промяната ще бъде трайна и необратима. В голямата си част това са пустеещи селскостопански земи.

Заложените в ОУПО инфраструктурни разработки са съобразени със съвременните тенденции: Запазване и увеличаване на зелените площи; запазване и съхраняване на защитените екосистеми; намаляване на шумовото, газово и прахово замърсяване на населените места.

Планът не предвижда съществени промени на земеползването.

Намалението и увеличението на различните видове територии в структурата на ресурс на общинската територия е незначително. Това дава основание да се прецени, че ОУПО създава устройствени условия за реализиране на социално-икономическите цели на развитието на общината с минимално неблагоприятно въздействие върху природния ѝ поземлен ресурс. Изхождайки от ценността на земеделските земи, като важен ресурс на общината, Земеделските земи, които не са обхванати от режим на превантивна защита, се устройват по реда на Закона за опазване на земеделските земи и свързаните с него подзаконовни нормативни актове. Мерките, които могат да допринесат за спасяване и опазване на почвата от природните деградационни процеси и антропогенно нарушаване и унищожаване, са:

- Извършване на противоерозионно залесяване на подходящи места;
- Сертифициране на района за биологично земеделие;
- Изграждане на защитни пояси около натоварените пътища.

Предпоставките за доброто екологично състояние на почвите в общината е отсъствието на промишлени и на селскостопанска дейности, които да замърсяват околната среда. При предвижданата структура на територията и развитието на основните икономически дейности не се очаква негативно въздействие върху състоянието на почвите. Земеползването на част от земите ще се промени, но съгласно рамките на ОУПО то ще спомогне за запазване качествата на почвите предвид минималното отнемане от тези земи.

Реализирането на поставените цели и задачи в ОУПО не може да предизвика значителни негативни въздействия върху почвите.

Предвижданията на ОУП са отражение на ресурсните и икономическите реалности на общината. За формираните зони - Жм, Пп са заложили устройствени параметри и видове дейности, които ще доведат до регламентирана и контролируема промяна в земеползването и собствеността на земята. Като цяло разширението и устройството на територия на общината, предвидено в ОУП не създава опасност от замърсяване на земите и почвите на територията на общината.

ОУП ще окаже положително въздействие върху начина на земеползване чрез целесъобразно определяне, разполагане и свързване на отделните видове територии, подобряване на жизнената среда чрез осигуряване на съвременен ниво на обитаване, обществено обслужване, труд и рекреация.

VI.5. Ландшафт

От баланса на територията е видно, че ОУП се стреми да реши устройствените проблеми на общината с неголеми промени на общата структура на територията ѝ. Нарастването на урбанизираните територии практически е минимална степен. Мотивира се от необходимостта да се спре непланираната промяна на предназначението на земеделски земи .

Развитие и устройство на населените места

Предвижданията на Планът са насочени към стабилизиране на селищната мрежа на общината, интензификация на ползването на селищните територии при минимален дял на екстензивно развитие, преодоляване на диспропорцията между населените места. Въпреки че характерът на ландшафта вече е оформен и под въздействие на антропогенна дейност, то ОУП ще подпомогне неговото опазване, самовъзстановяване и положителна промяна. Регулираното териториално развитие, ще ограничи усвояване на земеделски земи и ще подобри привлекателността на множеството културно-исторически ценности. Предложените режими за система обитаване, културно наследство, зелена система, спорт и отдих ще подпомогнат съхраняването на естествените пейзажи и подобряване на ландшафта. Очаква се общо подобрение на средата в резултат от възстановяването на природните и антропогенни компоненти на ландшафта и икономическо оживление на общината. Като цяло, предвижданията на ОУПО няма да имат отрицателно въздействие върху развитието на ландшафта, тъй като ще бъдат предпоставка за съвременен третиране и устройство на територията и на отделни компоненти на ландшафта.

Независимо, че всички населени места разполагат със значителни обществени озеленени площи. Правилата за прилагане на Плана се изисква на нивото на последващото подробно устройствено планиране доразвитие на линейното озеленяване със зелени ивици и дървета по протежение на основните улици.

Проектните предвиждания, свързани с развитието и устройството на населените места не носят рискове за околната среда и в частност за ландшафта. Нещо повече, редица от тях ще съдействат за подобряване на определени негови елементи - начинът на застрояване ще съхрани типичния ландшафт на общинската територия, изолационното озеленяване ще повлияе положително на акустичната обстановка, допълнително озеленяване ще има благоприятно въздействие върху качеството на атмосферния въздух.

Изграждането на извънселищните и селищни производствени и смесени обслужващи и производствено-складови зони е жизнено важно за по-нататъшното успешно социално-икономическо развитие на общината.

Ландшафтно-устройствени мероприятия и естетическо оформяне

В преобладаващата си част, проектните предвиждания са насочени пряко или непряко към запазване на ценните естествени характеристики на природния ландшафт и осигуряване на условия за управление и контрол върху процеса на антропогенно усвояване, т.к.

- ✓ опазват се в максимална степен горските територии;
- ✓ прекъснатата урбанизация, предложена от плана осигурява свързаност на природните ареали за по-хармонично вписване на антропогенните елементи;
- ✓ при реконструкцията на нови пътища да се използват трасета, които не нарушават ценните и характерни елементи на ландшафта;

Като се има в предвид, че елементите на баланса, предложен от ОУП не променят структурата на ландшафтите по степен на устойчивост към натоварване спрямо съществуващото състояние, оценката за въздействие върху качествата на ландшафта на ниво община се оценява както следва: по основен тип социално-икономическа функция - комбинация от ландшафти с различна принадлежност - на населени места, селскостопански, горски, ландшафти под защита; по степен на континенталност на климата - умерено-континентален; по макрорелефни форми - равнинно-хълмист; по водещ ландшафтообразуващ фактор - комбиниран, предимно генетичен; по стадии на формиране и развитие - хомеостаз; по генезис на антропогенните въздействия - смесен; по интензивност на антропогенните въздействия - ниски до средни; по мащаб на антропогенни въздействия - локални; по продължителност на антропогенни въздействия - постоянно; по устойчивост на антропогенно въздействие - устойчив до средно устойчив; по степен на антропогенно изменение - слабо до средно антропогенно трансформиран; по целенасоченост на антропогенните въздействия - преки и косвени; директни и индиректни; по възможност за регулиране на антропогенното въздействие - контролируемо и регулируемо със средствата на планирането и проектирането.

VI.6. Биологично разнообразие – растителност, животински свят, защитени зони и защитени територии

В проекта за ОУП на община Исперих са включени различни по своя характер устройствени зони. Тяхното реализиране ще се извърши на територията на отделните населени места, които влизат в състава на общината.

Всички въздействия върху предмета и целите на защитените зони по Директива за птиците и Директива за местообитанията са подробно разписани в Доклада за оценка на степента на въздействие върху защитени зони BG0002062 “Лудогорие” за опазване на дивите птици и BG0000168 “Лудогорие” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна на Общ устройствен план на Община Исперих, получил положителна оценка на качеството от РИОСВ-Русе с писмо с изх. № АО-2696(5)/11.01.2019 г.

Въздействията върху всички защитени зони в границите на Общината са анализирани в ДОСВ. Съгласно ДОСВ, с изпълнението, прилагането и предвижданията на ОУПО Исперих няма да бъде значително увреден предмета и целите на опазване на защитени зони и няма да бъдат засегнати и увредени видове предмет на опазване в зоните.

Прогнозираният антропогенен натиск може да бъде смекчен с поредица от мерки. Те са свързани с показателите, които трябва да бъдат заложени в ОУП и техническите проекти. За целта, екипа разработил ДОСВ на ОУПО Исперих е препоръчал следните смекчаващи мерки:

„Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на ОУП на Община Исперих върху защитените зони и определяне на степента на въздействие върху предмета на опазване на защитената зона в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.

6.1. Общи мерки, отнасящи се към нормативно изисквания се превантивен контрол за всички защитени зони

Мярка 6.1.1. Преди реализирането на всеки конкретен елемент на ОУП (за всяко отделно инвестиционно предложение), да се преминава процедура по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Инвестиционни предложения, планове, програми или проекти, за които се изисква оценка на степента на въздействие с предмета и целите на опазване на защитените зони, по реда на ЗБР, да се одобряват само след произнасяне със съответния административен акт за съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване на препоръките от извършените оценки, както и с условията на съответния административен акт.

Мярка 6.1.2. При ландшафтното оформление на всички проектни устройствени зони, в границите на защитените зони и гранични на тях територии да не използват растителни видове, които могат да бъдат инвазивни по отношение на природните местообитания и видовете предмет на опазване, като тези включени в инвазивните чужди видове за Европа (Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe - DAISIE), ALARM и NOBANIS, във връзка с Глобална стратегия за опазване на растенията и Национална Стратегия за Опазване на Биологичното Разнообразие. Толериат се само местни естествени видове, характерни за околния ландшафт, без да се променя околния.

Мярка 6.1.3. Да не се планира преминаване на строителна техника и устройване на временни строителни площадки и складове за материали в територии с установено наличие

на природни местообитания, местообитания на видове и техни находища, места за почивка, нощувка и размножаване.

Мярка 6.1.4. Всички планирани строително-монтажни дейности в проектни устройствени зони и територии в границите на защитените зони и гранични на тях територии, да се извършват извън периода 15 март – 15 юли.

6.3. защитена зона BG0000168 „Лудогорие“

Мярка 6.3.1. Всички дейности свързани с управлението и поддържането на обект №99 - УЗ-Ткин в землището на с. Голям Поровец, с. Драгомъж и гр. Исперих в ГФ, да бъдат съгласувани в компетентните органи по реда на ЗООС, ЗБР и друго специализирано законодателство.

Цел на мярката: Недопускане засягането на предмета и целите на ЗЗ BG0000168 „Лудогорие“, тъй като срока на действие на ОУП е поне 20-25 г. е възможно да настъпят промени в местообитанията и видовете, така също и в законодателството.

Мярка 6.3.2. При извършване на разкопки, консервационни и други дейности в обект №99 - УЗ-Ткин в землището на с. Голям Поровец, с. Драгомъж и гр. Исперих в ГФ, да се възложи на експерт биоразнообразие да направи оглед за наличието на стара и мъртва дървесина – паднала и стояща в право състояние, която да се пренесе в съседни подходящи местообитания за едри безгръбначни и техните ларви предмет на опазване в ЗЗ BG0000168 „Лудогорие“ в съседни подходящи местообитания.

Цел на мярката: Запазване на подходящи биотопи и екземпляри от видовете: *Cerambyx cerdo*, *Lucanus cervus*, *Morimus funereus*.

Мярка 6.3.3. При извършване на разкопки, консервационни и други дейности в обект №99 - УЗ-Ткин в землището на с. Голям Поровец, с. Драгомъж и гр. Исперих, да се възложи на експерт по прилепи да направи оглед за наличието на подходящи леговища за горски прилепи в ГФ, като при необходимост от отстраняване на дървета, при наличие на прилепи, същите да се изведат безопасно и в зависимост от състоянието им да бъдат върнати на свобода в съседни подходящи местообитания или изпратени за лечение в Спасителен Център.

Цел на мярката: Запазване на подходящи биотопи и екземпляри от видовете: *Barbastella barbastellus*, *Myotis bechsteinii* и всички видове включени в Приложение 3 на ЗБР.

6.4. защитена зона BG0002062 „Лудогорие“

Мярка 6.4.1. Дейностите по строителството в Уз и територии да се извършва извън размножителния период на видовете предмет на опазване в зоната.

Цел на мярката: При различните видове началото и края на размножителния период настъпват при относително различни срокове.

Мярка 6.4.2. По време на строителните дейности на отделните обекти в съответната устройствена територия или зона на ОУПО да не бъдат засягани пряко по какъвто и да било начин терените, оставащи извън определените им граници, като се съблюдава в тях да не навлиза безразборно и строителна техника.

Цели на мярка: Предотвратяване на ненужни преки въздействия върху подходящи местообитания на целеви видове от фауната в и извън ЗЗ.

С прилагането на посочените в т.6 смекчаващи мерки ще се гарантира опазването на специфичните екологични параметри в границите на разглежданите защитени зони - приоритетни природни местообитания, местообитания на целеви животински видове, както и на защитените територии попадащи в тях. При изпълнение на предложените смекчаващи мерки ще се намали очакваното отрицателното въздействие върху защитените зони. В резултат на изпълнение на предложените мероприятия се счита, че реализацията на ОУП на община Исперих ще бъде съвместима с предмета и целите на четирите защитени зони, и въздействието ще бъде сведено до незначително.

Предложените смекчаващи мерки следва да се в правилата и нормативите на ОУПО.

Защитени местности в общината са следните *защитена местност „Божурите“* в землището на с.Подайва, Община Исперих, *Защитена местност „Находище на червен божур“* в землището на с.Печеница, Община Исперих. Налични са 13 на брой *Вековни дървета* в землищата на гр.Исперих, с.Лудогорци и с.Подайва, които са указани в ОУПО посредством условен знак.

Проектът на ОУП не предвижда каквито и да било нови обекти и съоръжения в защитените територии, поради което въздействие върху фитоценологичното и фаунистичното разнообразие в тях след реализацията на ОУП на община Исперих не се очаква. В защитените територии, мероприятията по опазване на природната среда и допустимите устройствени дейности се осъществяват въз основа на планове за управление и устройствените планове, съгласно Закона за защитените територии, които са съобразени в проекта на ОУП, с което от хигиенни позиции се минимизират възможни негативни влияния върху качеството на основните елементи на околната среда.

Всички земеделски територии запазват предназначението без посочените в ОУП промени в жилищни, производствени зони или окрупняване на територии на базата на имоти с вече сменено предназначение.

Обособени са площи към момента представляват силно фрагментирани обработваеми земи, които са силно антропогенно трансформирани биотопи с ниско фаунистично и фитоценологично разнообразие. От фауната най-често се срещат домашна мишка (*Mus musculus*); черен пор (*Mustela putorius*); скорец (*Sturnus vulgaris*); голям синигер (*Parus major*); гугутка (*Streptopelia decaocto*); скорец (*Sturnus vulgaris*); сврака (*Pica pica*); домашното и полското врабче (*Passer domestica*; *P. montanus*); и обикновена кукувица (*Cuculis canorus*)

Въздействие: От животинските видове всичките са такива, които не са постоянно обитаващи територията. Вероятно при реализация на предвижданията в тези земи, видовете, няма бъдат прогонени, тъй като териториите няма да се изменят съществено и ще се запазят. Въздействието може да се определи като непряко, но дълготрайно и положително, тъй като изпълнените дейности могат да създадат допълнителни екологични ниши и биотопи за описаните видове.

От гледна точка на растителното разнообразие, не се очаква съществено влияние, тъй като в основната си част това са културни насаждения без особена ценност във фитоценологично отношение. Предвид териториалното разположение на зони (непосредствено до строителните граници и/или до съществуващи транспортни връзки) не

предполага съществена по степен фрагментация на земеделските земи с ниска хабитатна стойност.

С проекта на ОУП, не се очаква да окажат значително въздействие върху растителното и животинско разнообразие на видовете, свързани с агроекологичния комплекс.

-Горски територии – Горските територии като цяло увеличават площта си с 256.82 ха.

В горските територии се включват широколистните гори и иглолистни насаждения. От бозайниците са характерни са дива свиня (*Sus scrofa*), дива котка (*Felis silvestris*), обикновен сънливец (*Glis glis*), обикновена горска мишка (*Sylvaeumus sylvaticus*), катерица (*Sciurus vulgaris*), чакал (*Canis mesomelas*), лисица (*Vulpes vulpes*), белка (*Martes foina*), язовец (*Meles meles*).

Не се променя в негативен план установеният баланс на горския фонд на общината по вид гори. Запазва се характера и структурата на горските екосистеми, като горите на територията на общината ще продължат да се стопанисват съгласно предвижданията на Горскостопанските планове. Съхраняват се и залесените територии в земи от Поземления фонд. Авторите на ОУП са съобразили режимите на защита на ЗЗ и ЗТ с предвижданията на ОУП.

Новите устройствени зони, даващи възможности за смяна предназначението на земи и строителство, засягат терени с оскъдна или предимно рудерална растителност. В състава влизат широко и повсеместно разпространени в страната ни растителни видове, сред които няма включени в Приложения № 2 и 3 на ЗБР, както и такива от Червена книга на Република България, съвместно издание на Българска академия на науките и Министерство на околната среда и водите (2001). Не се засягат находища на лечебни растения, поставени под специален режим на опазване и ползване или на такива със стопанско значение. ОУП е благоприятен за опазването и осигуряването на нормалното развитие на популациите на животинските видове, в т.ч. световно застрашени в категориите Critically endangered, Endangered и Vulnerable (Red list IUCN.), на включените в Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие, в Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES), в Директиви 92/43ЕЕС и 2009/147/ЕС, Приложенията на Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска конвенция), на Конвенция за съхраняване на мигриращите видове диви животни (Бонска конвенция), с консервационен статус от категории 1-4 на Species of European Conservation Concern (SPEC)...

Не се очаква отрицателно въздействие върху други ресурсни видове растения и животни, включени в Приложение 4 на Закона за биологичното разнообразие.

Изпълнението на дейностите в ОУП не засяга площи от защитени територии, а степента на въздействие върху защитените зони е подробно разгледана в ДОСВ.

VI.7. Отпадъци и опасни вещества

Правилното и законосъобразно управление на отпадъците на територията на общината е интегрирано в Главната цел на ОУП за устойчиво устройствено развитие на общината. Задачите на ОУП също интегрират в себе си по подразбиране необходимостта от еколого- и законосъобразно управление на отпадъците.

Устройствените предвиждания на плана, в т.ч. предвидените устройствени зони и баланса на територията ще имат положително отражение по отношение на фактор „отпадъци“, тъй като ще се създаде регламентирана планова основа за земеползването, което е пряко свързано с екологосъобразното управление на отпадъците и предотвратяване на нерегламентираното им изхвърляне. Изпълнена е рекултивацията на закритото депо. В допълнение, прилагането на Общинската програма за управление на отпадъците ще допринесе за изпълнение на националните цели по управление на отпадъците съгласно Националния план за управление на отпадъците 2016-2020 г.

Очакваното въздействие е косвено положително, с обхват – границите на община Исперих, дългосрочно и кумулативно (предвид, че рекултивацията на депото има положително въздействие по отношение на почви, въздух, ландшафт, води и др. компоненти и фактори на средата, в т.ч. населението и човешкото здраве).

VI.8. Вредни физични фактори

Върху изменението на шумовия режим на територията на община Исперих влияние оказват:

- Изменения на параметрите на селищната среда (начин на използване на териториалния ресурс, плътност и вид на застрояване и други);
- Измененията в схемата на пътната мрежа и организацията на движение (поява на нови пътища, промяна в параметрите на транспортните потоци, промяна в габаритите и пътните настилки при рехабилитация и реконструкция на пътни участъци и други);
- Поява на нови локални източници на шум (промишлени обекти, спортни комплекси, паркинги и други).

ОУП трябва да осигурява максимално възможно запазване на екологичната (акустичната) среда на общинската територия чрез подходящото ѝ устройство и отчитане развитието на транспортната инфраструктура.

Проектът на ОУП поставя цели, които водят до подобряване на състоянието на обектите и съоръженията, в т.ч. инфраструктурата на общината.

✓ Устройство на територията

В ОУП, в почти всички населени места в общината, са предвидени устройствени зони за жилищно, нискоетажно застрояване. В редица населени места, ОУП обособява нови терени за изграждане на предимно производствени устройствени зони гр. Исперих, с. Подайва други). ОУП предвижда територии с рекреационно предназначение (курортни и вилни зони), в тях са определени и терени за озеленяване (паркове и градини).

При усвояване на нови територии в регулация, с различно предназначение (обитаване, отдых и рекреация, здравна или учебна дейност и други), трябва да се спазват нормативните изисквания за шум, за съответния вид територия.

При разработване на ПУП на нови жилищни зони, граничещи с натоварени пътища/ улици, да се отчита фактор „шум“ с цел – постигане на хигиенните норми за този вид територии, чрез: максимално отдалечаване на линията на застрояване от източника на шум (транспортния поток), подходящо разполагане и ориентация на сградите, екраниране на разпространението на шума към обектите на въздействие и други.

При обособяване на нови терени за различна производствено – складова дейност, да се вземат под внимание нормативните изисквания за шум, за разположени в близост територии с нормиран шумов режим.

При разработване на ПУП на обекти за отдиш и рекреация (особено чувствителни по отношение на шумово въздействие), трябва да се обръща внимание, освен на външните, и на собствените (вътрешни) източници на шум – спортни площадки, развлекателни атракциони, паркинги, заведения с озвучителни уредби и други, за да се гарантира благоприятна акустична среда на териториите им.

✓ Транспортна инфраструктура

Основен източник на шум в околната среда и за в бъдеще остават транспортните средства, движещи се по главните пътни артерии от РПМ, на територията на общината. Очаква се повишаване на шумовата емисия от транспортните потоци, поради увеличаване на техните интензивност и структура. Това ще доведе до увеличаване на съответните превишения на хигиенните норми за шум в местата на въздействие.

Предвидените нови проекти за рехабилитация, реконструкция, или ремонт на пътни участъци от републиканската и общинската пътни мрежи, ще доведат до намаляване на шумовата емисия от транспортните потоци, което е от особено значение при преминаване на пътищата през или покрай населени места.

Съвременните възможности за намаляване на шума в самите транспортни средства все още са недостатъчни. От друга страна, съществуващата изграденост на селищната територия силно ограничава прилагането на радикални устройствени мерки. Тези особености поставят проблема за защита на населението от транспортния шум в групата на най- сложните и актуални проблеми от съвременното селищно устройство.

ОУП на община Исперих не е свързан с поява на източници на вибрации в околната среда. Не се очакват устройствени решения, влошаващи качествата на средата по отношение на йонизиращи и нейонизиращи лъчения.

При описание на съществуващото състояние на вредните физични фактори на територията на общината се констатира, че няма регистрирани наднормени нива на шум или лъчения. ОУПО си поставя за цел да подобри системите обитаване, труд, отдиш и техническа инфраструктура, като запази и повиши качеството на околната среда.

VI.9. Културно-историческо наследство

ОУПО Исперих създава устройствени условия за опазване на недвижимите културни ценности и тяхната среда и за реализация на социално-икономическия им потенциал като ресурс на туризма. В плана за заложи предложени за опазване на недвижимото културното наследство, включващи:

- създаване на устройствени условия за опазване на недвижимите културни ценности и тяхната среда и за реализация на социално-икономическия им

потенциал като ресурс на туризма

- опазване на обектите на археологическото наследство в съответствие с определените им режими по чл. 79 от ЗКН. За археологическите обекти извън населените места и селищните образувания са приложени режимите по чл. 35 от Наредба № 7/2003 г. на МРРБ.
- инициране пред Министерство на културата на действия за осигуряване опазването на останалите археологически обекти, без при това да бъдат спирани строителни, селско или горскостопански дейности на територии, незасягащи ценностите, като неотложно провеждане на теренно обхождане, извършване на оценка на състоянието, определяне на точните граници на обектите и отразяването им в специализирана карта в цифров вид.
- Организиране на междуведомствена комисия със задача окончателна класификация и категоризация на ценностите и определяне на конкретни режими за опазване по отношение ценностите, обявени за недвижими културни ценности в условията на ЗПКМ - по реда на чл. 159, ал. 2 от ЗКН
- по отношение новоразкритите ценности и декларираните ценности, да се извършат съответно процедурите по чл. чл. 58 до 62 от ЗКН.

До извършване на специалните проучвания и процедури, описани по-горе, археологическите ценности в населените места подлежат на опазване в обхват, определен в съответствие с разпоредбата на чл. 79, ал. 4 от ЗКН. За тях са приложими чл. 160 и 161 от ЗКН.

В ОУП са записани предложения и изисквания при последващо устройствено планиране при специализирани дейности - определяне на специфични устройствени режими за защита и опазване на идентифицираните структури и обекти на недвижимото културно наследство. Определени са мерки за защита от рискови неблагоприятни въздействия върху НКЦ и експозиционната им среда.

Освен мерките за защита и допроучване на недвижимото културно наследство, осъществявани чрез създаването на зони за археологическо наблюдение, зони с данни за наличие на недвижими културни ценности и охранителни зони около недвижимите културни ценности, изложени по-горе, ОУПО предлага и мерки, свързани със социализацията на недвижимото културно наследство и обвързването му с останалите функционално-пространствени системи на общината, както и със стратегии на надобщинско ниво, касаещи КИН. Основната от тези мерки е формирането на културни маршрути, както и с териториално определените зони за археологическо наблюдение. На тази база и в светлината на новите съвременни функции на културното наследство - като ресурс за устойчиво развитие и за качество на живот, общината има потенциал за развитие на културен туризъм и условия за създаване на среда с високи качества на живот и обитаване в традиционна селищна среда. Културно-историческото наследство е ценност за общината и обща задача е тя да бъде запазена и използвана за развитието на района. Прилагането на ОУПО допринася за използването на културно-историческото наследство като ресурс за положително въздействие върху различните функционални системи. В тази връзка ОУП акцентира на планиране на културни коридори на територията на общината, които създават условни граници на зони като модули на групови обекти. В общината се

предвиждат зони и територии за проучване на съществуващите могили и евентуално бъдещо развитие като туристически обекти. Предвижданията на плана в най-голяма степен ще допринесат за опазване и изява на наличните културно-исторически ценности. Второто направление е вписването на обектите на културното наследство от общината с формиращите функционално-пространствени системи, свързани с културното наследство на регионално ниво.

Осъществяването на стратегическата цел и задачите на ОУП на община Исперих по отношение културно-историческото наследство ще създаде условия за по-ефективно опазване, атрактивно представяне и успешно социализиране на културните ценности. Изготвеният ОУП на общината ще даде значително повече възможности на местната администрация да решава въпроси, свързани с опазването и социализацията на недвижими културни ценности, които са частна собственост, както жилищните сгради, или са държавна собственост, но са разположени в частни имоти, каквито са голяма част от археологическите обекти.

Реализирането на ОУП ще създаде възможност да се създадат адекватни режими за тяхното ползване. Предвиждането на ОУПО за опазване на недвижимото културно наследство не е свързано с рискове за околната среда.

VI.10. Материални активи, в т.ч. инфраструктурни и инженерни съоръжения

Целите и задачите на ОУП са пряко свързани с подобряването, обновяването и изграждането на нови инфраструктура, обекти и съоръжения на територията на общината, което по своята същност води до подобряване и обновяване на материалните активи, необходими както за развитието на общината, така и за опазване на околната среда и здравето на хората в нея.

По отношение на баланса на териториите в границите на общината въздействието ще бъде изцяло положително, предвид че:

- незначително намаляват земеделски територии за сметка основно на територии с жилищни функции и на територии за рекреация;
- не се предвиждат нови територии за добив на полезни изкопаеми;
- се увеличават териториите за рекреационни дейности, курортни и вилни зони;
- се увеличават териториите за озеленяване, паркове и градини;
- се увеличават площите за производствени дейности, което ще създаде възможности за развитие на местната икономика.

Въздействието ще е положително, дългосрочно, кумулативно, вторично, пряко и непряко, тъй като резултатите от изпълнението на предвижданията на плана ще доведат до идентифициране на проблемите по отношение на материалните активи, подобряване, обновяване и изграждане на нова материална база – в т.ч. обекти и инфраструктура в границите на общината. Това от своя страна ще доведе до подобряване състоянието на околната среда, тъй като ще се ограничат източниците на емисии на вредности, ще се реализира енергийна ефективност, ще се предотврати заустването на непречистени води, ще се закрие и рекултивира действащото депо, несъответстващо на нормативните изисквания, ще се подобри шумовата обстановка и качеството на атмосферния въздух –

всичко това ще окаже общ положителен ефект върху околната среда и здравето на хората в района.

Въздействието е изцяло положително, като то ще кумулира и общ положителен ефект по отношение на останалите компоненти и фактори на околната среда и човешкото здраве.

VI.11. Население и човешко здраве

В Община Исперих, както беше описано в т. II при анализа на текущото състояние на околната среда и човешкото здраве, и в т. IV при анализа на екологичните проблеми, се наблюдават неблагоприятни тенденции по отношение на здравно-хигиенните аспекти на средата, които водят до рискове за човешкото здраве. Неблагоприятна е и тенденцията за обезлюдяване на общината.

Според определението на Световната Здравна Организация: „Градовете и селата трябва да предлагат физическа и социална среда, която да отговаря на здравните потребности на техните жители чрез определяне и провеждане на национална жилищна политика; благоустрояване и рационално изграждане на различните териториални единици и развитие на комуналното стопанство; и чрез определяне на зоните за отдих и курортолечение”.

ОУП отчита всички тези фактори и като основни задачи за териториалното устройство на общината поставя съобразяване на ресурсния потенциал на общината, установяване на дисбалансите, системите „обитаване“, „труд“ и „отдых“, развитието на инфраструктурата, поддържане на екологично равновесие и опазване на природната среда и др. Всички задачи имат пряко отношение и въздействие към подобряване на средата и качеството на живот на населението.

От комунално-хигиенни позиции особено значение има здравната защита на населението в т.нар. зони със специфичен хигиенно-охранителен статут, като при анализа в проекта за ОУП се обръща необходимото внимание на жилищните квартали и сгради, на безвредното интегриране на индустриалните зони, а също така на елементите на транспортната и инженерна инфраструктура, културни обекти и комплекси, спортни зони и терени за отдих, обекти на здравеопазването.

Здравното обслужване на населението е един от основните приоритети на община Исперих. Следва да се отчете, че общината се стреми да създаде добра организация за преодоляване на проблеми в здравното обслужване.

Направените анализи на състоянието на системата за здравеопазване и на броя и капацитета на здравната инфраструктура дават основание за извода, че в Общината функционира система, даваща възможност за удовлетворяване на основния пакет от лечебни дейности на извънболничното и болничното лечение. Очертаващ се проблем е достъпа до извънболнична лечебна помощ на населението от малките населени места, в които не се осигурява необходимия минимум на пациентска листа за поемане от общопрактикуващ лекар.

Пациентите от такива селища са обхванати от амбулатории в други населени места.

Икономическото развитие на общината следва тенденциите, установени в района и областта. Икономиката на общината се определя от ХВП, леката промишленост и

селското стопанство, се отчита в предварителния план, като са посочва тясната връзка между земеделието и преработващата промишленост и успешната организация между суровини и пазари. Този икономически профил се е сформирал на база природните ресурси, местоположението на общината, транспортните ѝ връзки и историческото ѝ развитие.

Съществуващото състояние се използва за анализ и оценка на здравни социално - икономически въздействия от плана. Планът е база и за определяне на ефективността на прогнозните мерки за профилактика на възможното неблагоприятно влияние на околната среда върху здравето на населението.

Основни фактори, влияещи върху човешкото здраве при замърсяване на околната среда се явяват атмосферните замърсители, замърсителите във водите и в частност в питейната вода, шумовото замърсяване на жилищни територии и други обитавани от хора, нерегламентираното третиране на различните по вид отпадъци и замърсените почви.

Здравна характеристика на атмосферното замърсяване - определяне на източници и идентифициране на рискови фактори

Параметрите на основните климатични фактори, създаващи условия за концентриране на атмосферните примеси (честотата на случаите "тихо време", по-ниското количество на слънчева радиация, високата относителна влажност и честотата на случаите с мъгли) определят най-неблагоприятни климатични условия за замърсяване на атмосферния въздух в региона през зимните месеци.

Основните източници на емисии в приземния атмосферен слой са в секторите: промишленост; транспорт; отопление (битови и обществени източници); депа, кариери, хвостохранилища, насипища и строителните дейности.

Качеството на атмосферния въздух, съответно нивото на концентрация на замърсяващите вещества в приземния слой на атмосферата в даден район, е в зависимост от редица фактори, оказващи влияние върху тяхното разсейване или задържане, като местоположение, интензивност, честота, продължителност и височина на емисиите, както и от метеорологичните фактори като посока и скорост на вятъра, валежи, условия за температурни инверсии и т.н.

Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой, съгласно чл. 4 (1) от Закона за чистотата на атмосферния въздух, са концентрациите на: суспендирани частици; фини прахови частици; серен диоксид; азотен диоксид и/или азотни оксиди; въглероден оксид; озон; олово (аерозол); бензен; полициклични ароматни въглеводороди; тежки метали - кадмий, никел и живак и арсен. За общината няма извършвани изследвания по Националната система за мониторинг на околната среда, извършваща оценка на качеството на атмосферния въздух (КАВ). Няма и източници на вредни емисии с производствен характер. Не са правени специални изследвания за източници за неприятни миризми. По принцип това са местата с изхвърлени органични отпадъци, района около закритото сметище и местата за отглеждане на животни.

Горивни източници от бита За натоварване на атмосферния въздух с вредни вещества през зимния сезон най-голямо влияние оказват най-вече емисиите от битовото отопление (локални горивни източници предимно на твърдо гориво). Епизодично, в най-ниските части на общината, при определени метеорологични условия (високо атмосферно

налягане, липса на вятър, ниска и плътна облачност, наличие на температурна инверсия) се създава потенциална възможност за повишаване нивата на замърсителите, изпускани от битовите горивни източници, най-вече на фини прахови частици и серен диоксид. В период на безветрие или на инверсионни състояния от битовия сектор може да се очакват завишени концентрации на стойностите на серен диоксид, азотен оксид, азотен диоксид и др. През зимния сезон във вечерните часове може да се наблюдават завишени концентрации на серен диоксид поради вида отопление, ползвано в битовия сектор - дърва и въглища. При изгарянето на масово употребяваните в домакинството твърди горива емисиите са с ниска височина и ниска емисионна температура. За най-неблагоприятни климатични условия за замърсяване на атмосферния въздух могат да се определят зимните месеци, когато са чести случаите на температурни инверсии, мъгли и облачност.

Автомобилен трафик

Транспортът има значителен дял в замърсяването на въздуха с прах, оловни аерозоли, въглеродни оксиди, въглероден диоксид и в по-малка степен ФПЧ10.

По отношение на праховото замърсяване и съдържанието на фини прахови частици във въздуха съществено допринасят износените улични настилки.

Емисиите на ФПЧ10 от транспорт зависят най-вече от типа на превозните средства, които се използват (съотношението леки коли/тежкотоварни и автобуси), вида на използваното гориво (бензин, дизел, газ), интензивността на трафика и състоянието на пътната мрежа. Емисиите се изхвърлят неравномерно, както в рамките на денонощието, така и през дните от седмицата и сезоните, но събирането на точна и надеждна информация е изключително трудно и до момента няма практика да се извършва. Най-високите нива може да се предполага, че са вечер в интервала 16-20 ч., а най-ниските съответно през нощта в интервала 0-6 ч.

Допълнителен фактор за влошаване качеството на атмосферния въздух са емисиите от транспорта, локални горивни източници, битовото отопление, както и вторично замърсяване на въздуха с прах, поради нередовно почистване и миене на уличната мрежа.

Предвид на гореизложеното може да се направи извода, че в общината няма данни, които да показват системно замърсяване на въздуха, изразено с наднормени концентрации на вредни газове и прах. Поради липса на крупни източници на емисии, атмосферният въздух в района може да се окачестви като незамърсен и с добро качество.

Не са отчетени превишения на пределно допустимите концентрации по действащото българско законодателство.

Питейно-битовото водоснабдяване

Водоснабдяването на населените места се осъществява от тръбни кладенци (ТК), шахтови кладенци (ШК), дълбоки сондажи (СК) и каптирани извори - общо 15 водоизточници. За да достигне водата до потребителите на територията на ВиК Исперих има функциониращи 6 помпени станции (ПС). Също така към системите на ВиК-то има 23 водоема (черпателни, напорни, преходни и кула-водоеми).

Външните водопроводи са експлоатирани в порядъка на 50 до 70 години т.е. те са в края или надвишават амортизационния си срок. Около 45% от тях са азбесто-циментови, 24% стоманени, 23% манесман, 7% чугун и само 1% полиетиленови.

Към 88% от добиваната вода е с много добри качествени показатели и не се налага нейното пречистване. Единствено се обеззаразява.

Канализационни мрежи и съоръжения

На територията на община Исперих има една изградена канализационна мрежа и ПСОВ – на гр.Исперих.

В общината няма изградени канализационни мрежи и пречиствателни станции за отпадъчни води останалите населени места, което е основен проблем на ВиК системата. Формираните битови отпадъчни води се отвеждат в попивни ями. Всички битови отпадъчни води се просмукват в почвата и подпочвените води. Това създава неблагоприятни санитарно-хигиенни условия. Повечето изгребни ями са амортизирани, затлачени и водопрopusкливи, като с това не функционират по предназначение. Това води до замърсяване на почвата, подземните и повърхностните води и до нарушаване на екологичното равновесие и създаване на здравни рискове за населението на тези селища.

Шумовото замърсяване на жилищни територии и други обитавани от хора

Вредни за здравето са физичните фактори - шум и вибрации. В околната среда се различават основно промишлен (производствен) шум, транспортен, вътреквартален, вътреградски, вътрежилищен (битов) шум, шум от строителни работи. Шумът е комплекс от трептения, различни по честота, сила, периодичност и др. Класификацията на шума се прави по произход - производствен, транспортен, комунално-битов; по вид на трептенията - нискочестотен, средно или високочестотен. В зависимост от характера на шума той бива постоянен и променлив (прекъснат, интермитентен, периодично повтарящ се. Въздействието на шума е различно в зависимост от характера, честотата, интензитета и продължителност на експозицията.

Източници на шум в околната среда са:

- Транспортен шум - леки автомобили, обществен и товарен транспорт, мотоциклети, мотопеди, наземен и подземен градски релсов транспорт, железопътен транспорт, авиационен транспорт;
- Градски вътреквартален шум - паркинги, гаражи, сметосъбиращи коли, спортни площадки, училища, детски градини и ясли, магазини, товарене и разтоварване на стоки, ресторанти, дискотеки, кинотеатри, клубове и други обществен заведения, автогари, ж. п. гари, летища;
- Вътрежилищен шум - от битови прибори, звукозаписна техника, озвучителни уредби, телевизори, музикални инструменти, разговори, кавги и др.
- Вътреградски шум - технически оборудване, вентилационни уредби, хладилно оборудване, работилници и др.
- Промислен шум - производствени предприятия.

При оценка на вибрациите с хигиенна цел се въвежда понятията ниво на вибрационна скорост и ниво на вибрационно ускорение, които също се логаритмични величини, подобно на тези за оценка на шума.

В зависимост от временните си характеристики вибрациите се делят на периодични, неперидични и случайни (стохастични). В зависимост от това върху каква част от човека те въздействат, вибрациите се разглеждат като общи или локални.

В околната среда източници на общи вибрации могат да бъдат транспортните средства, строителните машини и съоръжения, използвани за открито минно

строителство.

Допустимите стойности на нивата на шум за различните територии и урбанизирани зони в зависимост от предназначението им за дневен, вечерен и нощен период, са регламентирани в Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите по показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (ДВ 58/2006 г.)

Няма значителна промяна в акустичната обстановка в общината сравнено с предишни години. Стойности на шумовите нива в Исперих се определят от характерните особености на устройството на общинския център - преминаване и на транзитен моторен поток; липсата на защитни „зелени екрани“; остаряла настилка и остарял автомобилен парк.

Акустична обстановка

Източници на шум в селищната мрежа на общината са транспортните потоци на автомобилния и железопътен транспорт, промишлени, транспортни и комунално- битови обекти, спортни площадки. Основен източник на шум на територията на общината е автомобилният транспорт. Не е правен анализ за дела от населението, подложено на наднормено ниво на шума.

Третиране на отпадъци

Генерираните твърди битови отпадъци от всички населени места се събират, извозват и депонират на регионалната депо. В района на общината няма действащи депа за отпадъци и няма съществуващи стари замърсявания с битови и други отпадъци .

Замърсяване на почвите

В общината няма замърсени с тежки метали, пестициди и нефтопродукти почви, а оттук не съществува и риск за произвежданата селскостопанска продукция. Вкислени и засолен почви в района няма.

Обекти подлежащи на здравна защита и специфичен хигиенно-охранителен статут

Обекти подлежащи на здравна защита се явяват жилищните сгради, детските, учебни и лечебни заведения, обектите на хранителната промишленост, спортни и терени за отдих. Обекти имащи специфичен хигиенно-охранителен статут са водоизточниците за питейно водоснабдяване.

Наличните данни от използваните документи по изготвяне на доклада, както и опорния план на община Исперих дават основание да се счита, че в настоящия момент няма хигиенни неблагоприятия по отношение влиянието на човешката дейност върху обектите подлежащи на здравна защита и водоизточниците за питейно водоснабдяване.

По отношение на преобладаващото болшинство от жилищните сгради на населените места трябва да се отбележи, че в настоящия момент те се намират на значително разстояние спрямо съществуващите предвидените зони и са извън обхвата на каквото и да е въздействие на вредни за здравето нокс.

Отчитайки дейността на контролните органи РИОСВ и РЗИ (на територията на община Исперих) - техните годишни отчети за дейността им, може да се обобщи, че няма

в настоящия момент значими здравно-екологични проблеми, свързани с влияние върху човешкото здраве в следствие експлоатацията на стопански дейности и обекти.

Идентифициране на потенциалните рискови фактори, увреждащи здравето на хората в община Исперих

Рисковите фактори в общината могат да бъдат разгледани като два типа. Едните произтичащи от изграждане на нови стопански обекти, обекти на инфраструктурата и благоустройството, а други произтичащи от експлоатацията на съществуващите такива.

Рискови фактори увреждащи здравето по време на строителство на нови обекти се явяват:

- Шум от подемно-транспортна техника
- Прах с различен фракционен състав от извършване на изкупни дейности за залагане на фундаменти, разтоварване на строителни материали, оформяне на площадки и други.
- Токсични газове и сажди в атмосферния въздух от работните площадки при работа на двигателите с вътрешно горене на различни МПС, ползвани при строителство.

Рискови фактори, увреждащи здравето на хората от експлоатация на съществуващи обекти:

- Ауспухови газове, сажди и прах в атмосферния въздух на територията на производствено-складови зони в общината, както и от трафика на МПС в жилищните зони.
- Шум емитиран от преминаващи и паркиращи МПС в жилищните зони и в района на други обекти, подлежащи на здравна защита.

Наличните данни на посочените рискови фактори в община Исперих са с такива нива, че същите са в рамките на хигиенните и екологични норми. Характеристиките на отделните фактори и компоненти на околната среда са идентични с тези на урбанизираните територии на други населени места извън общината, като много от показателите в разглежданата територия са с по-благоприятни стойности. Това произтича от факта че в общината няма развита тежка промишленост, а обектите на леката промишленост и селското стопанство са с малък капацитет и ограничен обсег на въздействие на вредните за здравето фактори.

Характеристика на отделните фактори по отношение влияние върху човешкото здраве. Оценка на риска.

Ползваните данни и направените анализи и оценки за състоянието на отделните компоненти на околната среда в общината сочат, че по-значителни въздействия върху здравето на хората могат да се очакват основно в работната среда на стопанските обекти от разглежданата територия. Налага се извода, че стопанската дейност и експлоатацията на инфраструктурата на общината не е причина за нарушаване на здравните норми и изисквания и че в настоящия момент не са на лице обективни предпоставки за значими здравни рискове.

Територията, върху която е разположена община Исперих е благоприятна от хигиенни позиции и в много голяма степен предопределя създаването на условия за подходяща жизнена среда, като отделните елементи на общината се характеризират със

свои специфични от хигиенна гледна точка особености и функционални предназначения. Според определението на Световната Здравна Организация: "Градовете и селата трябва да предлагат физическа и социална среда, която да отговаря на здравните потребности на техните жители чрез определяне и провеждане на национална жилищна политика; благоустрояване и рационално изграждане на различните териториални единици и развитие на комуналното стопанство; и чрез определяне на зоните за отдых и курортолечение". За избягване на отрицателните и използване на положителните въздействия върху жизнената среда, в проекта на новия ОУП на община Исперих елементите на селищната мрежа са подходящо групирани едно спрямо друго. Няма противоречия във функционално местоположение и съседства на жилищните, промишлените, транспортно-складовите, рекреативни и крайградските територии. Тяхното разполагане едни спрямо други се подчинява на редица хигиенни принципи и норми отразени в ОУПО. От комунално-хигиенни позиции особено значение има здравната защита на населението в т.нар. зони със специфичен хигиенно-охранителен статут, като основно внимание при анализа се отделя на жилищните квартали и сгради, на безвредното интегриране на зоните, а също така на елементите на транспортната и инженерна инфраструктура, културни обекти и комплекси; спортни зони и терени за отдых, обекти на здравеопазването.

Положителна от хигиенни позиции е предложената от плана структура на територията на общината. Запазва се облика на общината като земеделски център, без значимо да се намаляват земеделските територии за сметка на други зони. ОУП предвижда минимално увеличаване на урбанизираните територии за сметка необработваеми земи в по-голямата си степен, което е благоприятно от хигиенни позиции. Благоприятна особеност е, че ОУП запазва всички горски и локални обраствания - зелени структури по протежение на водните течения и предвижда тяхното опазване и поддържане при бъдещото управление на устройствения процес. По отношение развитието и устройството на населените места, следва да се има предвид, че жилищните територии се устройват и застрояват като жилищни устройствени зони с означени като (Жм), което е обосновано за особеностите на населените места и изпълнява комунално-хигиенните изисквания. В тях се предвиждат сгради за обитаване или за обитаване, както и обекти с нежилищни функции, съгласно чл. 17 от Наредба № 7/2003 на МРРБ.

ОУП определя предимно производствена устройствена зона (Пп), която обхваща територии в непосредствена близост до бившите стопански дворове, производствено-складовите терени, които са необработваеми и обработваеми земи. Като цяло устройствените зони „Пп“ са с производствено-обслужваща функция, предимно с безвредни промишлени производства, животновъдни комплекси спазващи санитарно-хигиенните изисквания, обществено обслужване, жилища, спорт, търговия, предприятия на хранително-вкусовата промишленост и др.

ОУП зонира територията при съобразяване с наличните към момента санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници на територията на общината, като е спазена „Наредба №3/2000г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди”.

От хигиенни позиции за ОУП може да се направи извода, че не съществуват нови и значими предпоставки за засягане на санитарно-охранителни зони и влошаване качеството на питейните води за населението. Следва да бъде намерено решение ограничаване и прекратяване на замърсяването от нерегламентирано изтичане на битово-фекални отпадъчни води в урбанизираните райони без изградена канализационна система.

По отношение транспортната инфраструктура, от хигиенни позиции тя най-вече засяга състоянието и планирането на пътната мрежа в общината. Като цяло, пътната мрежа е добре развита. Пътищата от националната мрежа като цяло са в добро състояние, но преобладаващата част от общинските и местни пътища са в неудовлетворително състояние, с потенциал за генериране на повишен прах, газови емисии и шум от ДВГ при експлоатацията. Достъпността до областния център, както и до регионалния център е добра, особено от общината, която е благоприятно от комунално-хигиенни позиции.

През последните години се наблюдава тенденция към нарастване на броя и разновидностите на източниците на електрически и магнитни полета (ЕМП), използвани за лични, производствени и търговски цели. Такива източници са телевизията, радиото, компютрите, мобилните клетъчни телефони, микровълновите печки, радарите и някои уреди, използвани в индустрията, медицината и търговията. Електромагнитните вълни могат да предизвикат биологични ефекти, които понякога, но не винаги, могат да доведат до неблагоприятни здравни ефекти.

Като община, Исперих има на своя територия относително ограничен брой източници на електромагнитни лъчения (ЕМЛ), които най-общо са следните:

- радио предаватели с дълги, средни, къси вълни;
- подстанции - открити и закрити разпределителни устройства;
- електропроводи;
- трафопостове, захранващи жилищни сгради;
- базови станции за мобилна комуникация - аналогови и цифрови.

За общината не може да се очаква, че електромагнитният фон е силно завишен от наличието на източници за енергетиката и комуникацията. Наднормени стойности могат да се очакват главно в непосредствена близост до подстанции за високо напрежение, електропроводи, трафопостове и др. Понастоящем няма достатъчно данни за "електромагнитното замърсяване" на района. Няма данни и за негативно здравно въздействие върху населението.

С ОУП, правилно от хигиенни позиции, се определят следните допълнителни изисквания към бъдещото планиране и управлението на устройствения процес:

- ▶ по отношение опазване качеството на атмосферния въздух: изискване към последващите подробни устройствени планове (ПУП) - гъстотата на разположението на предвижданото ново застрояване да осигурява достатъчни свободни пространства; обходни пътни трасета.
- ▶ по отношение опазването на водите, цялостно изграждане на канализационната и колекторната мрежа с малки локални ПСОВ за две или повече населени места; саниране на съществуващите В и К системи.
- ▶ по отношение акустичната среда и управлението на шума: запазване на съществуващите крайпътни озеленени площи с изолационни и защитни; изграждане за залесени крайпътни изолационни площи по съществуващи и

нови трасета При необходимост - изграждането на изкуствени шумозащитни екрани.

- ▶ по отношение управлението на отпадъците: актуализиране на програма за управление на отпадъците.

От здравно-хигиенна гледна точка ОУП на община Исперих не предвижда промени, които могат да доведат до негативни ефекти за здравето на населението и околната среда в общината. С ОУП се регламентира нова и съвременна териториална планова основа за дългосрочно устойчиво и екологосъобразно устройствено развитие, в съответствие с приетите стратегически документи за регионално развитие и със специфичните за общината природни, културно-исторически, туристически и други дадености. Предвидени са необходимите мерки за гарантиране и в бъдеще на здравословни условия за живот на територията на общината.

VI.12. Предприятия/съоръжения, класифицирани като предприятия с нисък или висок рисков потенциал

Съгласно Чл. 104. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., бр. 32 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г., отм., нов, бр. 62 от 2015 г., в сила от 14.08.2015 г.) (2) от ЗООС, при устройственото планиране на територията се осъществява контрол на:

1. разположението на нови предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал;
2. изменения в предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал.

„Предприятие/съоръжение с нисък рисков потенциал— е предприятие/съоръжение, в което има опасни вещества в количества, равни или надвишаващи количествата, посочени в приложение № 3, част 1, колона 2, или част 2, колона 2, но по-малки от количествата, посочени в приложение № 3, част 1, колона 3, или част 2, колона 3, когато е приложимо, като се използва правилото за сумиране, посочено в забележка 4 от приложение № 3 към чл.103, ал.1 от ЗООС „Предприятие/съоръжение с висок рисков потенциал— е предприятие, в което има опасни вещества в количества, равни или надвишаващи количествата, посочени в приложение № 3, част 1, колона 3, или част 2, колона 3, когато е приложимо, като се използва правилото за сумиране, посочено в забележка 4 от приложение № 3 към чл.103, ал.1 от ЗООС.

В границите на общината не са разположени предприятия, които работят с отровни вещества и не съхраняват такива. Промислените отровни вещества (ПОВ) в производствения сектор са: амоняк, хлор, сярна киселина, натриева основа, серни окиси, доменен и коксов газ, пропан-бутан, цианиди, пестициди и други вещества. Съдовете за съхранение на суровините, полуфабрикатите и готовата продукция на промислените предприятия, обикновено са разположени около промислените корпуси.

На територията на община Исперих няма съществуващи предприятия, класифицирани като предприятия с нисък или висок потенциален риск. В процеса на изработване на ОУП са ревизирани и отразени в ОУП, всички изработени и одобрени ПУП. Не се отреждат територии и зони, и не са локализиращи съществуващи обекти, представляващи риск за околната среда и човешкото здраве. Не се предвижда отреждане

на терени за предприятия или съоръжения, в които ще има опасни вещества, в количества достатъчни за класификацията на обекта или съоръжението с нисък или висок потенциален риск.

На етап устройствено планиране не се предвижда изграждане на нови предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, попадащи в обхвата на раздел I към глава седма на ЗООС.

Тъй като не се предвиждат в ОУП разполагане на нови предприятия с висок или нисък рисков потенциал, попадащи в обхвата на раздел I към глава седма на ЗООС, след като ОУП на Община Исперих вече е одобрен, при необходимост ще се стартира нова процедура по именуване на ОУП, в която да се предвидят зони за безопасни отстояния по смисъла на чл.104, ал.2 т.3 от ЗООС.

Предимно производствените зони - Пп са разположени основно извън населените места, като част от тях влизат в проектните строителни граници на селата. Предимно производствената зона се устройва преобладаващо върху съществуващи територии със сходно предназначение, в.т.ч. терени на бившите селскостопански дворове. Параметрите на производствените зони се определят спрямо чл.22,чл.24 и чл.25 от Наредба 7 за ПНУОВТУЗ.

ОУПО определя зони с производствено предназначение от разновидност "Предимно производствена" (Пп) за застрояване с производствени, складови и обслужващи сгради и съоръжения. Те се устройват преобладаващо в урбанизирани територии - в землищата на почти всички населени места, включвайки терените на бившите стопански дворове и други терени, използвани за сходни функции. Край опорните центрове и други села с подходящо разположение в тези устройствени зони са обхванати и допълнителни терени общинска и частна собственост.

„Предимно производствените зони" поемат и основната част от инфраструктурата, обслужваща селскостопанските и горскостопанските дейности - складиране, претоварване, първична обработка на селскостопанската продукция, складове и съоръжения на растителната защита.

Съгласно изискванията на чл.103, ал.2 от ЗУТ, общите устройствени планове определят преобладаващото предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на териториите, обхванати от плана, конкретното предназначение и начин на устройство на отделните поземлени имоти в обхвата на ОУП се определя от подробни устройствени планове. На тази база, в проекта на ОУП не може да се предвиди конкретна реализация (изграждане) на ново предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и да се предвидят данни за количествата на опасните вещества по Приложение №3 на ЗООС, които ще бъдат налични в предприятието/съоръжението. Такива предприятия и съоръжения могат да бъдат предвиждани в следващите нива и етапи на проектиране и при условие, че се прояви такава инвестиционна инициатива, се предприемат съответните действия по реда на ЗООС.

Строителните дейности са свързани с използването на гориво и гориво-смазочни материали за строителната механизация, цимент, бои, изолации, смоли и др. които се

характеризират с различен клас на опасност, но използването на които е неизбежно и присъщо.

Формираните утайки от пречистване на отпадъчните води от ПСОВ, се оползотворяват съгласно програма за управление на утайки, която следва да бъде съобразена с Националния стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България за периода 2014-2020 г. В нея са определени възможностите и начините за третиране на утайки от ПСОВ.

Съгласно разпоредбите на чл.17, ал.2 от Наредба № 7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, в отделни урегулирани имоти в жилищни територии, в съответствие със заявено искане на собствениците, могат да изграждат и сгради за безвредни производствени дейност.

Във връзка с посоченото, не се очаква въздействие по отношение на фактора от прилагането на плана. Въпреки това следва да се има предвид, че ако в бъдеще се предвижда изграждане на ново предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, попадащо в обхвата на Раздел I към глава седма на ЗООС, се прави оценка на въздействието, която включва: вид и количество на опасните вещества по Приложение № 3 на ЗООС, които ще бъдат налични в предприятието/съоръжението и капацитета на съоръженията за тяхното съхранение; риска от големи аварии и планираните мерки и средства за предотвратяване, контрол и ограничаване на значителните неблагоприятни последици от големи аварии и разстоянията от предприятието/съоръжението до жилищни райони, обществени сгради и площи, зони за отдих и големи транспортни пътища и райони с природозащитно значение или значение за околната среда, защитени по силата на нормативен или административен акт, както и зоните на въздействие при възникване на голяма авария.

Община Исперих не граничи с други държави. Предвижданията на ОУП са с локален обхват и въздействие и не предполагат развитието и извършването на дейности, които биха могли да окажат въздействие върху околната среда и здравето на хората на територията на други държави.

Не се очаква трансгранично въздействие върху околната среда и здравето на хората на територията на други държави.

Обобщени изводи за въздействията

Прогнозата за предполагаемото въздействие върху отделните компоненти на средата показват, че предполагаемото или бъдещо състояние ще бъде в изискваното нормативно състояние, което от своя страна ще осигури здравно-хигиенните параметри на територията. Основание за това са предвидените мероприятия (устройствени, технико-технологични организационни и др.) в ОУП Община Исперих няма източници, формиращи трайна зона на замърсен атмосферен въздух. По отношение нормативните качества на повърхностните и подземни води реализирането на предвидените в ОУП мероприятия за изграждане на канализационна система в населените места; изграждане на ПСОВ; подобряване управлението на отпадъците ще осигурят качество на питейните

води, отговарящи на необходимите показатели за заустване на отпадъчни води във водни обекти.

Реализирането на предвидените в ОУП устройствени мероприятия като благоустрояване, реконструкция на отделни участъци от пътната мрежа ще промени акустичния режим на територията.

Общата оценка на въздействията е представено в следващата таблица:

Компонент /Фактор	Непряко	Пряко	Кратко-срочно	Средно-срочно	Дълго-срочно	Временно	Постоянно	Вторично	Кумулативно	Положително	Отрицателно	Степен
Въздух	-	+	-	-	+	-	+	-	-	+	-	1
Води	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	2
Почви	-	+	-	+	-	+	-	-	-	-	+	1
Земни недра	-	+	+	-	-	+	+	-	-	-	+	1
Ландшафт	+	-	+	-	-	+	+	-	-	+	-	1
Биологично разнообразие (растителни съобщества и природни местообитания)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	2
Биологично разнообразие (Фауна)	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	1
Културно-историческо наследство	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	-	0
Отпадъци	-	+	-	-	+	-	+	-	-	+	-	1
Вредни физични фактори	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	1
Здравно-хигиенни аспекти	-	+	-	-	+	-	+	+	-	+	-	2

Оценка на степента на отрицателно въздействие:	
0	Няма въздействие
1	Слабо въздействие, което може да бъде избегнато без прилагане на специални мерки, освен спазване на най-добрите практики при строеж и експлоатация
2	Средно по степен въздействие, което е необходимо да се отчете в комбинация с други фактори и да се препоръчат мерки за намаляване или премахване
3	Значително въздействие, което е необходимо да бъде премахнато чрез избор на алтернативи или прилагане на смекчаващи и компенсаторни мерки
За останалите оценки:	
+	Да/Приложимо
-	Не/Неприложимо

VII. МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПЛАНА ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

В резултат на анализа и оценката на компонентите и факторите на околната среда и степента на отразяване на Националните стратегически цели по отношение качествата на околната среда, екологичната оценка формулира набор от мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от реализацията на плана са показани в следващата таблица. Мерките следва да бъдат спазвани при прилагане на ОУПО и последващи етапи-подробно устройствено планиране (ПУП) и инвестиционно проектиране (ИП).

Таблица VII.1. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от реализацията на плана

№	Компоненти и фактори	Мярка	Очакван ефект
1	Атмосферен въздух	1) Използване на природен газ и алтернативни енергийни източници за отопление в битовия сектор и в производството. Стимулиране ползването на алтернативни екосъобразни енергийни източници (т.н. зелена енергия); 2) Ограничаване на замърсяването на въздуха от моторните превозни средства посредством подобряване организацията на движение; 3) Контрол върху строителните работи и процеси с цел ограничаване на емисиите от прах и вредни вещества изпускани във въздуха;	Създаване на условия за подобряване на качеството на атмосферния въздух
2	Води	1) Да се спазват приложимите мерки заложи в ПУРБ Дунавски район 2016-2021г. и ПУРН 2016-2021г., включително и мерките от ЕО на ПУРБ и ПУРН. 2) За ограничаване замърсяването на повърхностни водни обекти с отпадъци и отпадъчни води да се спазват забраните по чл.143 т. 3 и чл.146 ал.1 от Закона за водите. 3) Индивидуалните съоръжения за отпадъчни води в населени места без изградена канализационна мрежа да се реконструират и изграждат като водоплътни съоръжения, недопускащи замърсяване на подземните води, съгласно разпоредбите на ЗУТ 4) Заустването на пречистени отпадъчни води подлежи на разрешителен режим, съгласно чл.46, ал.1, т.3 б. "З" от Закона за водите при спазване изискванията на Наредба №2/8.06.2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на	Подобряване и опазване качеството на водите и елиминиране неблагоприятното въздействие върху околната среда. Предотвратяване на замърсяването на води (повърхностни и подземни) и почви. Достигане на добро общо състояние на

		отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване и Наредба №6/9.06.2000 г. за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти 5) Изпълнение на мярка UW_1 от ПУБР 2016-2021 г. „Изграждане или модернизиране на пречиствателни станции за отпадъчни води“ с действие: „Осигуряване на отвеждане и подходящо пречистване на отпадъчни води от населени места с под 2000 е.ж., вкл. изграждане на влажна зона за пречистване на отпадъчните води“. 6) Изпълнение на мярка UW_2 от ПУБР 2016-2021 г. „Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води от населените места“ с действие: „Изпълнение на проекти за изграждане, доизграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система за агломерации с под 2000 е.ж., вкл. доизграждане на канализация когато има изградена ПСОВ или осигуряване на подходящо пречистване (чрез изграждане на ПСОВ или отвеждане към друга ПСОВ), когато има изградена канализация“. 7) Изпълнение на мярка DW_1 от ПУБР 2016-2021 г. „Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водоземните съоръжения/системи“, с действие за изпълнение DW_1_4 – „Спазване на забрани и ограничения в СОЗ съгласно заповедта за определяне на зоната и списъка по приложение № 1 към Националния каталог от мерки (ПУРБ)“.	повърхностни и подземни ВТ и постигане на заложените в ПУРБ екологични цели. Осигуряване на необходимото количество питейна вода с подходящи качества отговарящи на нормативните изисквания.
3	Земни недра	1) Съобразяване на предстоящо проектиране с резултатите от геоложки, инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания и необходими изследвания, които трябва да се провеждат за конкретизиране на условията при изграждане на нови или реконструкция на стари сгради, водопроводни и канализационни мрежи, локални пречиствателни съоръжения и комуникации. 2) Извършване на инженерно-геоложки проучвания на терена за всеки отделен обект. 3) Прецизиране разположението на елементите на транспортна и техническа инфраструктура в съответствие с геоложките дадености и физико-механичните показатели на почвите, избягвайки разломните зони и тези с високи подпочвени	Опазване на земните недра от замърсяване Опазване на земните недра и превенция от свлачища.

		води; 4) При извънредни ситуации (земетресения, замърсяване при аварийно разливане на нефтопродукти и други опасни вещества и материали) да се предприемат действия за намаляване и ликвидиране на отрицателните последици, регламентирани в действащите законови и нормативни документи и да се сигнализира незабавно службите, пряко ангажирани в борбата с бедствия и аварии 5) Стриктно спазване на техническите изисквания на Наредба №12/03.07.2001г. за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони и на Норми за проектиране на плоско фундиране.	
4	Почви	1) Извършване на последващо специализирано проучване на площадки за отреждане на терени за контролирано съхранение на оборския тор в близост до населените места 2) Поддържане на храстови и дървесни буфери успоредно на транспортните артерии	Опазване на ценни земеделски земи от застрояване Намаляване на урбанистичния натиск
5	Ландшафт	1) Извършване на ландшафтно-устройствени мероприятия за защита и възстановяване на традиционните ландшафти 2) Спазване на изискването за осигуряване на минимална озеленена площ за различните устройствени зони (при изграждане и реконструкция); 3) Приобщаване на обекти и съоръжения на техническата и транспортната инфраструктура в ландшафта чрез подходящо оформяне на прилежащите пространства;	Опазване на ланд-шафта и постигане на под ходящ облик на средата. Повишаване на естетическата стойност на територията.
6	Биологично разнообразие	1) При проектирането на нови обекти да се спазва принципа на запазване на съществуващата растителност, чрез непрекъснат контрол върху изсичането на растителността при разчистване на терените; 2) При етапите на подробното проектиране, по възможност да се планира изграждане на буферни зони и изолационни ивици, както към съществуващите, така и към новопредвидените разширения на гробищните паркове 3) Да се допълва и поддържа кадастъра на зелените площи и паспортизацията на елементите на зелената система 4) При подробното проектиране на териториите и техните зелени площи и при спазване на превантивните режими на деретата, да се използват оптимално техните площи и други такива в близост до тях за създаване на зелени клинове.	Опазване и възстановяване на местообитанията, структурата и динамиката на популациите на видовете в района. Намаляване степента на негативно въздействие и предотвратяване нарушения във

	Също така подобни дерета и други изоставени площи около тях, биха могли да се превърнат в места за отмора, пешеходно и велосипедно движение, с изграждане на необходимите за целта вело- и пешеходни алеи; 5) При изготвянето на подробни планове и определяне на места за разполагане на сгради и съоръжения, да се избягва фрагментирането на естествени и полуестествени ландшафти – горски, паркови, земеделски, открити и заети от дървесна растителност площи с естествен характер в територията на града и общината 6) Да не се допуска застрояване на паркове и междусградни пространства 7) При реализация на проектните решения, касаещи зелената система и съответните подробни планове, да се предвиди участието на експерти по фауната, с цел препоръчване на подходящ подбор на растителността по вид, хабитус, гъстота на короните и височина, съответстваща на изискванията на фаунистичните комплекси. 8) 33 Дейностите в устройствените зони в близост до 33 в земеделски и горски територии да се предвиждат извън размножителния период на животинските видове (м.април – м.юни) и да бъдат ограничени в периода на присъствие на зимуващи водолюбивы видове птици (м.ноември – м.февруари). Строителство преди и след размножителния период. 9) Мерки, произтичащи от ДОСВ: 9.1 Преди реализирането на всеки конкретен елемент на ОУП (за всяко отделно инвестиционно предложение), да се преминава процедура по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Инвестиционни предложения, планове, програми или проекти, за които се изисква оценка на степента на въздействие с предмета и целите на опазване на защитените зони, по реда на ЗБР, да се одобряват само след произнасяне със съответния административен акт за съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване на препоръките от извършените оценки, както и с условията на съответния административен акт. 9.2 При ландшафтното оформление на всички проектни устройствени зони, в границите на защитените зони и гранични на тях територии да не използват растителни видове, които могат да бъдат инвазивни по отношение на природните местообитания и видовете предмет на опазване, като тези включени в инвазивните	видовия състав на характерната за района растителност в дългосрочен план. Опазване на растителността от унищожаване и съхраняване на ценните дървесни видове; Спазване на заложените в ОУПО параметри на зелената система; Опазване структурата, функциите, предмета и целите на опазване на защитените зони Намаляване на степента на въздействие, чрез отнемане на площ и избягване на пряко унищожаване
--	---	---

	чужди видове за Европа (Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe - DAISIE), ALARM и NOBANIS, във връзка с Глобална стратегия за опазване на растенията и Национална Стратегия за Опазване на Биологичното Разнообразие. Толериат се само местни естествени видове, характерни за околния ландшафт, без да се променя околния. 9.3 Да не се планира преминаване на строителна техника и устройване на временни строителни площадки и складове за материали в територии с установено наличие на природни местообитания, местообитания на видове и техни находища, места за почивка, нощувка и размножаване. 9.4 Всички планирани строително-монтажни дейности в проектни устройствени зони и територии в границите на защитените зони и гранични на тях територии, да се извършват извън периода 15 март – 15 юли. 9.5 защитена зона BG0000168 „Лудогорие“ - Всички дейности свързани с управлението и поддържането на обект №99 - УЗ-Ткин в землището на с. Голям Поровец, с. Драгомъж и гр. Исперих в ГФ, да бъдат съгласувани в компетентните органи по реда на ЗООС, ЗБР и друго специализирано законодателство. - При извършване на разкопки, консервационни и други дейности в обект №99 - УЗ-Ткин в землището на с. Голям Поровец, с. Драгомъж и гр. Исперих в ГФ, да се възложи на експерт биоразнообразие да направи оглед за наличието на стара и мъртва дървесина – паднала и стояща в право състояние, която да се пренесе в съседни подходящи местообитания за едри безгръбначни и техните ларви предмет на опазване в ЗЗ BG0000168 „Лудогорие“ в съседни подходящи местообитания. - При извършване на разкопки, консервационни и други дейности в обект №99 - УЗ-Ткин в землището на с. Голям Поровец, с. Драгомъж и гр. Исперих, да се възложи на експерт по прилепи да направи оглед за наличието на подходящи леговища за горски прилепи в ГФ, като при необходимост от отстраняване на дървета, при наличие на прилепи, същите да се изведат безопасно и в зависимост от състоянието им да бъдат върнати на свобода в съседни подходящи местообитания или изпратени за лечение в Спасителен Център. 9.6. защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ - Дейностите по строителството в Уз и територии да се извършва извън размножителния период на видовете предмет на опазване в зоната.	Намаляване на очакваното отрицателното въздействие върху защитените зони
--	--	---

		- При различните видове началото и края на размножителния период настъпват при относително различни срокове. - По време на строителните дейности на отделните обекти в съответната устройствена територия или зона на ОУПО да не бъдат засягани пряко по какъвто и да било начин терените, оставащи извън определените им граници, като се съблюдава в тях да не навлиза безразборно и строителна техника.	
7	Отпадъци и опасни вещества	1) Прилагането на ОУПО да се съобрази с изискванията на Закона за управление на отпадъците; 2) По време на строителството и обособяването на новите територии да се предвидят мерки относно несмесване на опасни отпадъци с други отпадъци или на оползотворими с неоползотворими, преди да бъдат извозени на отреденото за целта депо или предадени на лицензирани фирми с цел тяхното обезвреждане; 3) Непрекъснат контрол за недопускане на нерегламентирано депониране на отпадъци; 4) Включване в системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на новообособените урбанизирани територии; 5) Управление на строителните отпадъци съобразно изготвен и одобрен План за управление на строителните отпадъци, съгласно чл.11, ал.1 и ал.4 от ЗУО за всеки отделен проект; 6) Всички формирани отпадъци да се предават за последващо оползотворяване или обезвреждане на лица притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл.35 от ЗУО (ДВ, бр.53/2012 г.), за съответната дейност и площадка за отпадъци със съответния код, съгласно Наредба №2/2014 г. за класификация на отпадъците, въз основа на писмен договор. 7) Извършване на последващо специализирано проучване на площадки за отреждане на терени за контролирано съхранение на оборския тор в близост до населените места 8) Да се стимулират традиционните практики за домашно компостиране и оползотворяване на биоразградимите отпадъци 9) Екологосъобразно оползотворяване на формираните утайки от пречистване на отпадъчните води от ПСОВ	Спазване на изискванията на националното законодателство. Опазване на води (повърхностни и подземно) и почви от замърсяване. Ефективно управление на отпадъците на територията на общината и свеждане до минимум риска за здравето на хората и състоянието на околната среда. Подобряване на културата за събиране, оползотворяване контролиране на този вид отпадъци

		10) При изграждане на площадки за дейности с ОЧЦМ, отпадъци от хартия, картон, пластмаса, стъкло, отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, НУБА и ИУМПС, същите да се извършват само на площадки, разположени на територии, за които съгласно устройствения план са допустими производствени и складови дейности, съгласно чл.38 от ЗУО. 11) Управлението на битовите и строителните отпадъци, формирани на територията на общината да се извършва съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и наредбата за управление на строителни отпадъци. Да се изготви интегрирана система за управление на отпадъците на територията на Общината и да се въведе система за разделно събиране на отпадъците.	
8	Вредни физични фактори	1) Запазване на съществуващите крайпътни озеленени площи с изолационни и защитни (в т.ч. ветро- и снегозащитни) функции за ограничаване на вредното влияние от транспортния шум; 2) При изготвянето на подробни устройствени планове да се изисква реализиране на защитно озеленяване в границите на прилежащи на пътищата поземлени имоти; 3) Подобряване организацията на движение, с цел снижаване до минимум престоите, спиранията и тръгванията на транспортния поток. 4) Спазване изискванията на нормативните документи и недопускане на вредни лъчения	Намаляване на риска и ограничаване на вредни въздействия върху околната среда и здравето на хората. Предотвратяване на евентуални вредни въздействия от завишени нива на шума
9	Културно историческо наследство	1) Постоянен контрол върху състоянието на движими и недвижими културни ценности; 2) Актуализиране на списъците с архитектурните паметници и културните ценности на територията на общината; 3) По време на строителство при разкриване на археологически находки незабавно спиране на строителните дейности и уведомяване на съответните компетентни органи; 4) Мониторинг на посещаемостта и натоварването на средата, на обектите и маршрутите.	Опазване на културно историческото наследство от унищожаване.
10	Население и човешко	1) Обеспечаване на населението с питейна вода с добро качество; 2) Организирано третиране на отпадъчните води с реализиране на проектните	Намаляване на здравния риск за населението.

	здраве	решения в сектор ВиК; 3) Контрол върху спазването на изискванията на действащото законодателство по отношение на здравно-хигиенните условия на средата; 4) Извършване на контрол по отношение на източници на шум и вибрации в близост до училища, детски градини и др; 5) При извършване на строително монтажни дейности е необходимо ограничаване достъпа до територията на строителния обект.	Ефективно управление на въздействието на околната среда върху здравето.
11	Предприятия/съоръжения, класифициран и като предприятия с нисък или висок рисков потенциал	1) При бъдещи предвиждания за изграждане на ново предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, попадащо в обхвата на Раздел I към глава седма на ЗООС, се изисква изготвянето и извършването на оценка на въздействието, която включва: вид и количество на опасните вещества по Приложение № 3 на ЗООС, които ще бъдат налични в предприятието/съоръжението и капацитета на съоръженията за тяхното съхранение; риска от големи аварии и планираните мерки и средства за предотвратяване, контрол и ограничаване на значителните неблагоприятни последици от големи аварии и разстоянията от предприятието/съоръжението до жилищни райони, обществени сгради и площи, зони за отдих и големи транспортни пътища и райони с природозащитно значение или значение за околната среда, защитени по силата на нормативен или административен акт, както и зоните на въздействие при възникване на голяма авария.	Предотвратяване на риск от големи аварии с опасни вещества.
12	Общи мерки – устройство на територията	1) Инвестиционни предложения/планове, програми или проекти, заложи с предвидени с проекта на ОУПО, за които се изисква провеждане на процедура по ОВОС/ЕО (по реда на глава шеста на ЗООС), оценка на степента на въздействие с предмета и целите на опазване на защитени зони (по реда на ЗБР) и при спазване на изискванията на глава 7 раздел 1 и 2 от ЗООС да се одобряват по реда на съответния специален закон само след акт за съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване с препоръките от извършените оценки, както и с условията на съответния акт. 2) Провеждане на задълбочени и пълни предварителни (прединвестиционни) проучвания преди всяка следваща фаза на проектиране; 3) Установяване на широко партньорство между проектантите, представители на неправителствени организации, заинтересовани групи.	Спазване на законодателството по околна среда. Запазване на устройствените параметри, одобрени в ОУПО.

Всички следващи планове, програми, проекти и инвестиционни предложения в териториалния обхват на ОУП на Община Исперих, следва задължително да преминават процедурите по Оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони Натура 2000 съгласно действащото законодателство в страната.

Анализирайки гореописаните смекчаващи мерки става ясно, че с прилагането им ще се постигне намаляване и отстраняване на част от неблагоприятните въздействия от осъществяването на ОУП, чрез по-деликатната му реализация и приложение.

VIII. ОПИСАНИЕ НА МОТИВИТЕ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕО, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ИНФОРМАЦИЯ.

VIII.1. Възможни алтернативи

В тази част на Екологичната оценка са анализирани и оценени: „нулева алтернатива”, т.е. отказ от реализирането на плана и алтернативата за прилагане на ОУПО Исперих, заедно с препоръчаните мерки за изпълнение при прилагането му.

Планът като цяло не предлага концептуални алтернативи. Развитието на територията на общината без прилагане на Плана не може да се приеме като алтернатива, защото това би означавало да се задълбочават диспропорциите и негативните характеристики, разкрити от анализа на съществуващото състояние.

Алтернатива с отказ за реализирането на плана („нулева алтернатива”)

Алтернативата за отказ от реализирането на плана („нулева алтернатива”) означава да не бъде отразено реалното съществуващо в момента състояние на териториите: урбанизираните територии, заедно със съществуващите в тях обекти, одобрените устройствени и инвестиционни предложения (влезли в сила и в процедура по одобряване) и разработените подробни устройствени планове в различни периоди, които са в различна степен на реализация.

Допълнително трябва да се отбележи, че „нулевата алтернатива” запазва сега съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда, културно-историческото наследство, здравни-хигиенните аспекти на околната среда и материалните активи с всички оценени въздействия - вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни, и дългосрочни, постоянни и временни.

Алтернатива за прилагане на предлагания ОУПО Исперих

При анализа на тази алтернатива са взети под внимание, както всички споменати национални и европейски стратегически документи в областта на опазване на околната среда и устройственото планиране, посочени в съответните части на ЕО, така и развитието на компонентите и факторите на околната среда с прилагането на разглеждания план.

Развитието на аспектите на околната среда при реализирането на предлагания план се определя от предложенията за устройство на територията и развитието на отделните функционални системи в ОУПО Исперих. В тази част на ЕО се разглеждат последователно компонентите и факторите на околната среда и тяхното развитие с прилагането на предлагания ОУПО Исперих.

Климат, атмосферен въздух

Предвижданията на ОУПО, по отношение на устройството и локацията на производствените дейности, селскостопанската инфраструктура, зоните за туристическа и рекреативна дейност, за търговско и друг вид обществено обслужване не водят до влошаване качествата на атмосферния въздух и негативно въздействие върху климатичните особености

на района.

В случай, че се реализира разглеждания ОУП статуса на компонента „въздух“ ще се подобри. Ще се създаде възможност за намаляване на вредните емисии от МПС в населените места чрез изграждане на подобряване на КАВ в резултат на рехабилитация на пътни участъци.

Води

Прилагането на предлаганият ОУПО Исперих, ще създаде условия за

- Подмяна, реконструкция и рехабилитация на морално и физически остарялата довеждаща водопроводна мрежа, водоеми, помпени станции.
- Подобряване на съществуващото в момента състояние на изграденост на канализационната мрежа и начините за пречистване на отпадъчните води.
- Намаляване и в значителна степен смекчаване на проблема със замърсяването на повърхностни и подземни и води в резултат на заустване на непречистени и/или недостатъчно пречистени води в вътрешни и повърхностни води.
- Подобряване на условията за опазване зоните за защита на водите, които са определени на територията на общината (ПУРБ), а именно:
 - Осигуряване добри на условия за защита на териториите, обявени за извличане на вода за човешка консумация, съгласно чл. 7 от Рамковата директива за водите и в значителна степен трайно решаване на проблема със замърсяването на питейните води при консуматора в резултат на „вторично“ замърсяване дължащо се на неучредени и неизградени СОЗ; намаляване на аварията по износената водопроводна мрежа; подобряване състоянието на водоземните съоръжения, водоемите, помпените станции и прилагане на ефективни и нови методи за пречистване на питейните води преди подаването им към потребителите.
 - Създаване на условия за защита на територии, обявени за опазване на местообитания или биологични видове, в които поддържането или подобряването на водите е важен фактор за опазване, включително съответните обекти на НАТУРА 2000, обявени съгласно Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията.

Почви

Прилагането ОУПО Исперих, ще гарантира основно осъществяване на следните устройствени решения:

- Теренно обезпечаване и цялостно подобряване на инфраструктурата на производствените територии при едновременно опазване на природната среда от негативно въздействие.
- Стимулиране на земеделието, овощарството и зеленчуковото производство, което има отражение на земеползването и устройството на територията (за селското стопанство).

Геоложка основа

Прилагането ОУПО Исперих, ще осигури основно осъществяването на устройствени решения свързани предимно с изграждането на обекти, произтичащи от плана. Основният

принцип, който следва задължително да се спазва при изграждането на нови или при реконструкцията на съществуващи обекти и съоръжения, е строителните дейности да се извършват след провеждането на конкретни и подробни инженерногеоложки и хидрогеоложки проучвания, при стриктно спазване на законовата и подзаконова нормативна уредба за този вид дейности.

Ландшафт

При възприемане прилагането ОУПО Исперих, при богатството от природни ресурси и сегашното разпределение на видовете ландшафти в териториалното развитие на общината ще се използват максимално характеристиките на ландшафтните компоненти и приоритетно (следвайки логиката на пазара) ще се развие туристическата инфраструктура при изоставаща обезпеченост от терени за публични функции, услуги и екосистемни услуги в обществена полза.

Ново развиващи се ландшафти на територията на общината са ландшафтите, с преобладаващо присъствие на техническа инфраструктура.

Алтернатива за прилагането ОУП, е приемлива, защото ОУП на община Исперих регламентира и насочва промените на природните и антропогенните фактори, оказващи въздействие върху формирането и промяната на ландшафтите на територията, като утвърждава културните ландшафти с обосновани взаимодействия при формирането на околната среда, (включително и чрез мерки за ограничаване или премахване на неблагоприятните антропогенни дейности). Във връзка с променящите се икономически и социални условия, ОУПО, гарантира устойчивото съобразено с опазването на природните дадености и културната идентичност развитие на ландшафта.

Биоразнообразие

При изпълнението на всички предложени мерки в ДОСВ и нормативно установени режими, прилагането на плана няма да окаже значително въздействие върху целостта и природозащитните цели на защитени зони за опазване на природните местообитания.

Проектът на ОУП на община Исперих е съвместим с предмета и целите на опазване на защитената зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Пространственото развитие в рамките на ОУП не предполага значително въздействие върху елементите на биоразнообразието. За терени/зони с концентрация на естествени и полуестествени местообитания и местообитания на видове са направени препоръки и мерки, с цел опазването им или ограничаване на въздействието.

Отпадъци

С прилагането на ОУПО Исперих, ще се осъществи интегрираното и координирано управление на територията на общината. Това ще се отрази и на управлението на отпадъците. Ще се коригира досегашната практика на решаването на проблемите по управлението им, което може да доведе до тенденция на влошаване на състоянието на околната среда.

Вредни физични фактори

Алтернативата с прилагане на ОУПО Исперих, ще измени статуса на натоварването с шум в сравнение със сега съществуващото състояние, но това ще бъде в незначителна степен.

Културно-историческо наследство

Режимите на защита допринесли до голяма степен за съхранението на автентичността на средата както в непосредствена близост обектите на КН, така и по отношение на културната и природна рамка. Променените социално-икономически условия и нарасналият инвестиционен интерес в последните две десетилетия, обаче налагат залагането на по-твърди мерки с цел съхраняване автентичността на средата и ценните културни ценности от национално значение.

Алтернативата с прилагането на ОУП, ще затвърди вече установените модели на въздействие между КН и разнообразните дейности на територията на общината и ще гарантира устойчивото развитие на системата от културни ценности. ОУПО и по-специално валоризацията и интегрираната консервация на КН ще гарантират запазването на важни културни пластове, като с това освен че ще съхрани културната идентичност на общината, ще повиши и конкуретоспособността и на местно, регионално и национално ниво.

Предвижданията на ОУП, ще окажат благоприятно въздействие върху съхраняването на резерватите и буферните им зони, като и върху изявата на високата културно-историческа и научна стойност на разкритите археологически недвижими и движими културни ценности.

Здравен риск

Здравно-хигиенните условия с прилагането на ОУПО Исперих, са следните:

- Ще се намали значително тенденцията на задълбочаване на проблема със заустване на непречистени отпадъчни води в повърхностни води, дерета и попивни или септични ями и повишаване на риска от нетипични заболявания поради състоянието на водопроводната мрежа.
- Ще се създадат условия за подобряването на задоволеността на населението с озеленени площи за широко обществено ползване и условия значителна част от населението да придобие възможност за ежедневен отдих в градинска и паркова среда, което има пряк положителен здравен ефект.

Материални активи

Прилагането на ОУПО Исперих, означава прилагане на предвижданията относно съществуващите обекти и дейности в сферата на образованието и здравеопазването, социалната дейност, културата, масовия спорт, туристическата инфраструктура и др. и в такъв смисъл е изключително благоприятна алтернатива.

VIII.2. Обосновка на избраната алтернатива

Въз основа на анализираниите и оценени алтернативи: „нулева алтернатива”, т.е. отказ от реализирането на плана и алтернативата за прилагане на ОУПО Исперих, е избрана втората алтернатива прилагане на разработения ОУПО с предложените мерки, които са предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от осъществяването на ОУП върху околната среда.

Прилагането на тази алтернатива ще гарантира реализацията на заложените идеи за устройството на територията и намиране на верните териториални измерения на проектите, които са идентифицирани и одобрени като приоритетни в Общинския план за развитие на Община Исперих (2014 - 2020 г.). При неговото изготвяне са взети под внимание всички препоръки от обществени обсъждания и консултации, от становищата на експертите в общината, от ОЕСУТ, от предварителните съгласувания с експлоатационните дружества и

най-вече от експертите, изготвящи Екологичната оценка и Оценката за съвместимост.

VIII.3. Методи за извършване на екологичната оценка

При разработването на настоящата екологична оценка са използвани методически принципи, подходи и конкретни методики, както следва:

Методически принципи:

- Принцип на териториалност, съгласно който територията е интегрираща категория, степента на усвояване на която определя характера на съществуването и развитието ѝ вкл. и на съседни и по отдалечени територии;
- Принцип на системност, според който всяко явление се разглежда като част от единна система, независимо от водещата или подчинената му роля;
- Принцип на приемственост, съгласно който проблемите на околната среда са предмет на внимание във всички фази на планиране, проектиране, строителство и експлоатация;
- Принцип на относителна оптималност, съгласно който управлението на околната среда се осъществява на база оптимално съчетаване на процесите на урбанистично развитие с капацитета на природните ресурси и условията за живот на населението;
- Принцип на приоритетност, при който определен процес или фактор има предимствена роля пред останалите;
- Принцип на предпазването, при който, ако за дадено въздействие няма достатъчно информация, то се приема най-лошият възможен сценарий.

Методически подходи:

- При проучване на съществуващото състояние на компонентите на околната среда се прилагат основно аналитичните подходи;
- Системно-структурния подход е в основата на диагнозата на състоянието на околната среда;
- Прогнозата на компонентите се базира на сценариите на намеренията за развитие, групирани по съответен начин;
- SWOT анализ, който е в основата на избора на мерки за предотвратяване или възстановяване на допуснати нарушения и изменения на околната среда.

Конкретни методики:

- Ръководство за стратегическа екологична оценка, Европейска комисия
- Ръководство за интегриране на климатичните изменения и биоразнообразието в стратегическата екологична оценка, Европейска комисия, 2013 г.
- Указания на Европейска Комисия за прилагане на Директивата за Стратегическа екологична оценка за изменения на Оперативните програми Методика за определяне на разсейването на емисиите на вредни вещества от превозни средства и тяхната концентрация в приземния атмосферен слой, МОСВ, 2004 г.;

Практическо ръководство за обучение по Директивите за Стратегическа екологична оценка и ОВОС, изготвено от Jaspers-2013 г.

Методически указания за практическо прилагане на изискванията на нормативната уредба по околна среда за намерения за изграждане на вятърни генератори, водноелектрически централи и фотоволтаични системи (указанията са изпратени до директорите на РИОСВ с писмо на МОСВ с изх. № 05-08-1024/11.02.2010г.)

Указания във връзка с изменения в нормативната уредба по отношение на процедурите по екологична оценка (ЕО) за планове и програми и по оценка на въздействието на околната среда за планове и програми (указанията са изпратени до директорите на Басейновите дирекции, РИОСВ и националните паркове с писмо на МОСВ изх. № 05-08-5599/10.09.2012 г.)

Указания относно прилагане на разпоредбите на чл. 2а от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, чл. 7а от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и чл. 13, ал.3 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони за определяне на допустимостта на инвестиционни предложения, планове, програми и проекти спрямо забраните в Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници до 2020 г., произтичащи от Становище по екологична оценка № 1-2/2012 г. на министъра на околната среда и водите, изпратени до директорите на РИОСВ с писмо изх. № 04-00-197/02.01.2014 г.

Указания относно определяне на обхвата и съдържанието на докладите за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) и екологична оценка (ЕО), изпратени до директорите на РИОСВ с писмо с изх. № 05-08-2757/28.04.2014 г.

Указания за прилагане на разпоредбата на чл.91, ал.2 на Закона за опазване на околната среда (писмо с изх. №05-08-373/20.01.2015 г.)

Класификатор на почвите в България;

Класификация на ландшафтите по БДС;

Методика за ландшафтно-естетическа оценка;

Общи методи

Предложената методика обхваща следните методи на работа:

Документален анализ - действащи национални нормативни документи за опазване на околната среда и устройственото планиране, документи на ЕС относно регионално и пространствено развитие, архивни документи и публикации, национални стратегии, политики, планове и програми от по-високо йерархично равнище, графични материали и др.;

Комплексен анализ - на природни, културни, социално-икономически и екологични фактори, на основни компоненти, на въздействия върху околната среда, на приоритети, тенденции и ограничения за развитие;

Комплексна експертна оценка на потенциала на територията и на наличните ресурси - информационни, материални, природни, културни, финансови, човешки и времеви; Екипна работа и групово вземане на решение на основата на постигане на консенсус между членовете на авторския колектив, консултанти и участници в процеса на изготвяне на плана;

Сравнителен анализ на алтернативите при изготвяне на ОУП.

Групова експертна оценка при формиране на синтезната оценка за общото въздействие върху околната среда и вероятността от поява на кумулативни въздействия.

Методи за анализ, оценка и прогноза за основните компоненти и факторите на средата

☞ Климат, атмосферен въздух

- Обзор на съществуваща литература;
- Нормативни документи свързани с тази област на ЕО;
- Аналитични и сравнителни методи и модели за оценка състоянието на климата и въздуха;
- Анализ на климатичните условия и качеството на атмосферния въздух по наличната информация от община Исперих и РИОСВ;

☞ Води - повърхностни, подземни, питейни и отпадъчни

- Документален анализ;
- Проучване на ПУРБ на БД ДР и ПУРН и останалите материали (докладвания, отчети, междинни анализи, изпълнение на мерките по ПУРБ) публикувани на интернет страниците на Басейнова дирекция Дунавски район гр. Плевен с оглед използването им при изготвяне на ЕО.
- Отразяване на препоръките на Басейновите дирекции направени в рамките на консултации, проведени по Заданието за обхват и съдържание на ЕО на ОУПО Исперих.
- Аналитични и сравнителни методи и модели за оценка състоянието на повърхностните, подземните, питейните и отпадъчните води - Критерии - естествените качества и количества на водите - запаси и ресурси.

☞ Геоложка основа и подземни богатства

- Документален анализ на национални и регионални документи, доклади, регистри, заповеди, свързани с подземните води, геоложката основа и минералното разнообразие;
- Графичен анализ на картен материал.

☞ Земи и почви

- Документален и картен анализ;
- Методът на системно-екологичния анализ и синтез;
- Прилагане принципите на Екосистемния подход;
- Метод за идентифициране и оценка на въздействията (чрез модела „източник - път - рецептор”);

- Визуален анализ и експертна оценка;
- Обработка на данни от мониторингови измервания в пунктове от Общоевропейска мрежа за наблюдение и контрол;

➔ Ландшафт

- Метод на системно-екологичен анализ и синтез;
- Метод на анализ на литературни данни за съответните компоненти на ландшафта;
- Метод на визуален анализ и експертна оценка.

➔ Биоразнообразие

- За оценка състоянието на растителния и животинския свят са използвани:
- Наличната информация от официални документи и литературни източници;
- Авторски лични изследвания и наблюдения в миналото и по време изпълнението на проекта на ЕО. Използвани са общо установени маршрутни методи за преки наблюдения, като (Line transects) и методът на точковото броене (Point counts) (Bibby et al., 1992). Освен преките наблюдения са използвани и косвени доказателства (гнезда на птици и бозайници, намерени следи от тяхната жизнена дейност - дупки, хранителни отпадъци и др.). Събраната информация и резултати са отразени в настоящият доклада за екологична оценка (ЕО) и в доклада за оценка на съвместимост (ОС).

➔ Културно-историческо наследство

- Събиране на необходимата информация и данни от специализираната литература, проучване на снимки и документи, лично посещение на терена;
- Консултации със специалистите от РИМ;
- Запознаване с нормативните и поднормативни документи отнасящи се до КИН.

Използваните методи за извършване на оценката бяха прякото запознаване с културно-историческото наследство и запознаване с наличната специализирана литература.

➔ Отпадъци

- Документален анализ на действащите нормативни документи, закони, наредби и правилници в българското и европейското законодателство;
- Анализ на картен материал от предложенията на ОУП;
- Анализ на проектната документация;
- Синтезиране на резултатите от анализите и съставяне на експертната оценка;
- „Най-добри практики за интегрирано управление на отпадъците” - наръчник, изд. на DFID, ENTEC.
- Собствени наблюдения и изследвания в областта на управление на отпадъците.

➔ Физични фактори

Хигиенната оценка на шумовите нива е извършена чрез съпоставяне с граничните стойности на нивата на шума, за различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях, регламентирани в Наредба №6 за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението, МЗ, МОСВ,

2006 г.

➔ Здравно-екологичната оценка

Методологията на изготвянето на здравно-екологичната оценка обхваща:

- Научен анализ на статистичните данни за здравното състояние на населението на общината в зависимост от социално-икономическите и параметрите на околната среда;
- Сравнителен анализ на данните за населението на област Разград, община Исперих със средните данни за страната;
- Прогнозен анализ за промени в здравно-хигиенния статус на населението при реализирането на основните обекти от ОУПО Исперих.

VIII.4 Трудности при събиране на необходимата информация

Значителната територия, за която се разработва изготвянето на общият устройствен план на Община Исперих изискваха събирането на допълнителна информация по измененията настъпили в състоянието на компонентите и факторите на околната среда, здравно-хигиенните аспекти и културно-историческото наследство. Тя трябваше да бъде получена от различни ведомства и органи, което е описано в справката за проведените консултации, и това несъмнено създаде затруднения, поради различния формат и обхват на предоставената информация.

IX. МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ОУП

Методическият подход, приложен при анализът и оценката на компонентите и факторите на околната среда е определящ и по отношение избора на мерките, които трябва да бъдат приложени по време на прилагането на плана. В следващата таблица са показани мерки за наблюдение и контрол по време на прилагане на плана:

Табл. IX.1. Мерки за наблюдение и контрол по време на прилагането на плана

Мерки	Индикатори	Отговорност
Мониторинг качеството на питейните води при консуматора	Брой отклонения от нормите	Община, „ВиК“ ООД
Подмяна и доизграждане на водопроводната мрежа	Изградена и реконструирана водопроводна мрежа в км	Община „ВиК“ ООД
Проектиране и изграждане на канализационни мрежи на населените места	Дължина на нова канализационна мрежа в км	Община „ВиК“ ООД
Съобразяване с режима на санитарно-охранителните зони около водоизточници при устройственото планиране и проектиране	Брой издадени документи, относно СОЗ	Община, БД
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води	Брой изградени ПСОВ	Община, „ВиК“ ООД
Наблюдение на местата с най-голям риск от ерозия и набелязване на конкретни залесителни мероприятия	Използваните за озеленяване растителни видове	Община Общинска служба по земеделие
Контрол за нерегламентирано депониране на отпадъци	Площ заета с нерегламентирано депонирани отпадъци	Община, РИОСВ
Опазване на културно-историческото наследство	Брой засегнати и нарушени културни ценности спрямо общия брой културни ценности на територията на общината	Община, Регионален исторически музей

Резултатите от наблюдението и контрола на въздействие върху околната среда, да се включат в ежегодните доклади за изпълнение на ОУП по реда на чл.127, ал.9 от ЗУТ и на основание чл.30, ал.1 от Наредбата за ЕО да се представят всяка година в РИОСВ гр. Русе, преди представянето им за приемане от Общинския съвет.

Х. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Общият устройствен план на Община Исперих, способства за интегрираното управление на общината съгласно изискванията на *Закона за устройство на територията*. Екологичната му оценка е изготвена в съответствие с изискванията на нормативната уредба по околна среда. В нея е направена оценка на съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда и човешкото здраве и е определено очакваното въздействие върху тях.

Направени са препоръки и са набелязани мерки за намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите значителни въздействия върху околната среда от реализацията на ОУПО.

В Доклада за ЕО е направен обобщения извод, че при спазване на предложените мерки, реализацията на ОУПО ще окаже трайно във времето положително въздействие върху околната среда и качеството на живот на населението.

Анализът и оценката на предвижданията на Общият устройствен план на община Исперих, дава основание за формулиране на следните основни изводи:

- планът е ориентиран към осигуряване на устройствени условия за екологосъобразно развитие на общинската територия;
- за опазване на атмосферния въздух планът предвижда да не се допуска непрекъсната урбанизация, създаване на устройствени условия за изнасяне извън населените места на производствени, складови и обслужващи дейности; доизграждане на комуникационната инфраструктура;
- за опазване на водите и водните площи се предвижда доразвитие и доизграждане на мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура - водопроводни и канализационни мрежи;
- по отношение на вредните физични фактори се предвижда развитие и реконструкция на комуникационно-транспортната инфраструктура;
- по отношение на недвижимото културно наследство - въведени са устройствени режими за опазването и социализирането им, които не носят никакви рискове за околната среда.

Отделните експерти, разработили ЕО на ОУПО Исперих, правят следните обобщаващи заключения:

Атмосферен въздух: Не се очаква отрицателно въздействие върху качеството на атмосферния въздух в населените места при спазване на всички действащи български и международни законови изисквания и добри практики по време на строителни дейности за реализация на ОУПО.

Води: Разработеният ОУПО Исперих поставя основите на интегрираното и координирано управление на територията на общината. Концепцията за развитие на техническата инфраструктура (в частност водоснабдяване и канализация) гарантират осигуряването на населението от общината с води за техните битови, аграрни, стопански и пр. нужди, както и отвеждането на водите е в съответствие със съществуващата нормативна база за опазване на водите. За опазване на водите и водните площи се предвижда доразвитие и доизграждане на мрежи и

съоръжения на техническата инфраструктура - водопроводни и канализационни мрежи, пречиствателни станции за отпадъчни води, учредяване на санитарно-охранителни зони около водоизточници, предпазване от замърсяване на подземните и повърхностните водни тела; съхраняване на водните площи като физическа и природна структура на територията.

Земни недра: Негативните въздействия върху геоложката основа при реализацията на ОУПО произтичащите от него инвестиционни инициативи при изпълнение на строителни дейности на територията на общината (изграждане на нови сгради и различни видове строителни съоръжения, реконструкции, основни обновявания, ремонти, преустройства, надстрояване или промяна на предназначението на съществуващи строежи) се оценява като незначително. Основният принцип, който следва задължително да се спазва при изграждането на нови или при реконструкцията на съществуващи строителни обекти и съоръжения, е строителните дейности да се извършват след провеждането на конкретни и подробни инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания, при стриктно спазване на законовата и подзаконова нормативна уредба за този вид дейности.

Почви: Не се очакват неблагоприятни изменения в състава, строежа и плодородието на почвите, произтичащи от предвижданията на ОУП. Предвижданията на ОУП по отношение на земеползването и устройството на различните видове територии са насочени към съхраняване на екосистемните функции на почвите и предполагат ефективно земеползване. Неблагоприятните въздействия, нормално съпътстващи строителните дейности, произтичащи от заложеното в плана по отношение на развитието и поддържането на инженерно-техническата и комуникационно-транспортната инфраструктура, могат да бъдат в значителна степен ограничени или премахнати при прилагане на предложените в настоящият доклад мерки и надежден контрол относно тяхното ефективно прилагане.

Ландшафт: ОУПО ще регламентира, провокира и с подходящ пакет от мерки ще насочи промените на природните и антропогенните фактори, оказващи въздействие върху формирането и промяната на ландшафтите на територията на общината. Във връзка с променящите се икономически и социални условия, ОУПО гарантира устойчивото съобразено с опазването на природните дадености и културната идентичност развитие на ландшафта и ясно дефинира и защитава ролята на активното и съзидателно човешко присъствие като неразделен компонент на ландшафта.

Биоразнообразие: На територията на общината попадат защитени зони по НАТУРА. Прилагането на устройствените предложения ще окажат в ниска степен негативно въздействие върху някои природни местообитания, предмет на опазване в защитената зона, като това няма да се отрази върху структурата, функциите и природозащитните ѝ цели. Спазени са всички режими на забрана и допустимост. За намаляване на потенциалните въздействия са предложени мерки и алтернативи. Защитените зони по Натура 2000 са подробно разгледани в Доклада за оценка за съвместимост (ДОСВ).

Отпадъци: От гледна точка на фактор „Отпадъци“ прилагането на ОУП няма да доведе до негативно въздействие на отпадъците върху околната среда, нейните компоненти и човешкото здраве. Въздействието на отпадъци върху отделните компоненти на околната среда ще бъде незначително, без кумулативни въздействия.

Физични фактори: В района на общината няма промишленост, която да създава стойности на физически фактори (шум, вибрации, йонизиращи и нейонизиращи лъчения),

които да имат екологично значение или да имат неблагоприятно въздействие върху населението. Транспортният шум представлява проблем по отношение на въздействието на шумовите нива върху населението, въпреки че транспортната мрежа в района е много по-слабо развита, отколкото в други райони в Р България. Развитието на плана може да доведе до увеличаване на трафика, и от там – на нивата на шум. От друга страна, прилагането на съвременни настилки на пътищата и реализирането им със съответни шумозащитни прегради там, където това е необходимо, може да не доведе до увеличаване на шумовите нива в населените места. Развитието на плана ще се подобри състоянието на транспортната мрежа както по отношение на възможните връзки, така и по качество на настилките. Това би довело до намаляване на шумовото въздействие, дори при увеличаване на трафика по съществуващите шосета.

Културно-историческо наследство: ОУПО и по-специално валоризацията и интегрираната консервация на КН гарантират запазването на важни културни пластове като интегрират опазването и развитието с режимите на защита на защитените природни територии и обвързват движимото и недвижимо културно наследство в генериращи заетост и добавена стойност съвременни центрове, мрежи, маршрути и инициативи. Устройствената осигуреност на територията и конкретните предвиждания на ОУПО ще дефинират и подпомогнат едновременните процеси на икономическо развитие и опазване на културната идентичност на общината.

Население и човешко здраве: В проекта на ОУПО елементите на жизнената и селищната среда са организирани по начин, позволяващ да се минимизират негативните и да се използват максимално позитивните въздействия върху населението и човешкото здраве. Функционалното предназначение, местоположението и граничните взаимодействия на жилищните, производствените, търговските, складовите, транспортните, туристическо-рекреационните и селскостопанските обекти и крайградските територии съответстват на здравно-хигиенните стандарти и нормативните актове, регламентиращи здравето и безопасността на населението. При реализирането на ОУП през планирания период до 2033 година би следвало да се упражнява стриктен контрол на чувствителните индикативни променливи със своевременен анализ на постигнатите резултати и при необходимост - актуализация и корекционни мероприятия за постигане на крайните позитивни цели за растеж и устойчиво развитие на общината.

Общият устройствен план на община Исперих е съобразен с действащите законодателни, нормативни и стратегически документи, като съчетава по хармоничен начин предложенията за развитие на територията с приоритетно опазване на уникалното природно богатство и културни ценности. Поради тази причина предложенията за урбанизиране са с оптимални режими, респектиращи природозащитното законодателство и осигуряващи екологичното равновесие и опазване на биологичното разнообразие. Същевременно се очаква те да подпомогнат създаването на условия за развитие на общината, за осъществяване на икономически инициативи, за привличане на постоянни обитатели, инвеститори и туристи.

Експертите, изготвили доклада за ЕО, оценяват въздействията върху околната среда като незначителни за всички компоненти и фактори на околната среда при спазване на препоръките за смекчаване, намаляване и предотвратяване на някои въздействия, които неизменно

произтичат от прилагането на плана.

Като се има предвид всичко споменато, както и благоприятните екологичен, икономически и социален ефекти, които ще бъдат налице при прилагането на Общ устройствен план на община Исперих, препоръчваме на почитаемите членове на Експертния екологичен съвет на РИОСВ - гр. Русе, да бъде дадено положително становище.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 (РАЗДЕЛ XI) Списък на използваните източници на информация - закони и подзаконови актове, литературни източници и др.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 (РАЗДЕЛ XII) Справка за проведените консултации

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 (РАЗДЕЛ XIII) Списък на експертите по чл. 83, ал. 2 от ЗООС и ръководителите на колектива, изготвили доклада за ЕО, с подпис на всеки срещу разработените раздели на доклада

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4 (РАЗДЕЛ XIV) Декларации за независимост и компетентност на членовете на авторския колектив по чл. 83, ал. 4 от ЗООС и чл. 16 ал. 2 на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5 Документи, удостоверяващи професионалната компетентност на експертите

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6 Писма, документи, данни и друга информация

ПРИЛОЖЕНИЕ № 7 Графични приложения

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ - като самостоятелно приложение.

ДОКЛАД ЗА ОЦЕНКА НА СЪВМЕСТИМОСТТА И ВЪЗДЕЙСТВИЕ на Общ устройствен план на община с предмета и целите на опазване на защитени зони BG0002062 “Лудогори” и BG0000168 “Лудогорие” – като самостоятелно приложение.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

(РАЗДЕЛ XI)

СПИСЪК

НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ
-
**ЗАКОНОВИ И ПОДЗАКОНОВИ АКТОВЕ,
ЛИТЕРАТУРНИ ИЗТОЧНИЦИ И ДР.**

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗАКОНИ И ПОДЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

1. Закон за опазване на околната среда (Обн., ДВ, бр. 91 от 25.09.2002 г.; изм. и доп.)
2. Закон за регионалното развитие (Обн. ДВ. бр. 50 от 30.05.2008 г.)
3. Закон за устройство на територията (Обн. ДВ. бр. 1 от 01.02.2001 г.)
4. Закон за чистотата на атмосферния въздух (обн. ДВ, бр. 45 от 28.05.1996г.)
5. Закон за ограничаване изменението на климата (ЗОИК) Обн., ДВ, бр. 22/2014 г.)
6. Закон за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 27.1999 г.; в сила от 28.01.2000 г.)
7. Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (Обн. ДВ. бр. 18 от 25.02.2005г.)
8. Закон за почвите (Обн. ДВ. бр.89 от 6.11.2007 г.)
9. Закон за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.)
10. Закон за опазване на земеделските земи (обн. ДВ, бр. 35 от 24.04.1996 г.)
11. Закон за биологичното разнообразие (Обн. ДВ. бр.77 от 09.08.2002 г.)
12. Закон за защитените територии (Обн. ДВ. бр. 133 от 11.11.998 г.)
13. Закон за лечебните растения (Обн. ДВ. бр.29 от 07.04.2000 г.)
14. Закон за управление на отпадъците (обн. ДВ, бр.53 от 13.07.2012 г., изм. с Решение № 11 от 10.07.2014 на КС на РБ - ДВ, бр. 61/2014 г., ДВ бр.105/2015 г.)
15. Закон за защита от шума в околната среда (обн., ДВ, бр. 74 от 13.09.2005 г.)
16. Закон за туризма (Обн. ДВ. бр. 30 от 26.03.2013 г.)
17. Закон за културното наследство (Обн. ДВ. бр.19 от 13.03.2009 г.)
18. Закон за здравето (Обн. ДВ. бр.70 от 10.08.2004 г.)
19. Закон за здравословни и безопасни условия на труд (Обн. ДВ. бр.124 от 23.12.1997 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 27 от 28.03.2014 г.)
20. Закон за горите (обн. ДВ, бр. 19 от 8.03.2011 г., в сила от 09.04.2011 г.)
21. Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (обн. ДВ, бр. 43 от 29.04.2008 г.)
22. Закон за достъп до обществена информация (Обн. ДВ. бр.55 от 07.07.2000 г.)
23. Закон за геодезията и картографията (обн., ДВ, бр. 29 от 2006 г., посл. изм. ДВ. бр. 98 от 28.11.2014 г.)
24. Закон за кадастъра и имотния регистър (Обн. ДВ, бр. 34 от 25.04.2000 г.)
25. Закон за концесиите (Обн. ДВ. бр.36 от 02.05.2006 г.)
26. Закон за сдружения за напояване (Обн. ДВ. бр.34 от 06.04.2001 г., изм. посл. изм. ДВ. бр. 36 от 04.04.2008 г.)
27. Закон за опазване на земеделските земи (Обн. ДВ. бр.35 от 24.04.1996 г., посл. изм. ДВ. бр. 98 от 28.11.2014 г.)
28. Закон за собствеността и ползването на земеделските земи (Обн. ДВ. бр. 17 от 01.03.1991 г., посл. изм. ДВ. бр.31 от 28.2015 г.)
29. Закон за подпомагане на земеделските производители, (Обн. ДВ. бр. 58 от 22.05.1998 г.)
30. Закон за собствеността (Обн. ДВ. бр.92 от 16.11.1951г.)
31. Закон за държавната собственост (Обн. ДВ. бр.44 от 21.05.1996 г.).
32. Закон за общинската собственост (Обн. ДВ. бр.44 от 21.05.1996 г.)
33. Закон за енергийната ефективност (Обн., ДВ, бр. 98 от 14.11.2008 г., в сила от 14.11.2008 г., посл. изм. ДВ. бр.98 от 28.11.2014 г.)
34. Закон за енергетиката (обн., ДВ, бр. 107 от 09.12.2003 г.; изм. и доп. ДВ. бр. 17 от 06.03.2015 г.)

35. Закон за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата (Обн. ДВ. бр.49 от 19.06.2007 г.)
36. Закон за електронните съобщения (Обн. ДВ. бр.41 от 22.05.2007 г.; изм. и доп., изм. и доп. ДВ. бр.29 от 21.04.2015 г.)
37. Закон за движението по пътищата (Обн. ДВ. бр.20 от 05.03.1999 г., изм. доп. ДВ. бр. 37 от 22.05.2015 г.)
38. Закон за пътищата (Обн., ДВ, бр. 26 от 29.03.2000 г.; изм. ДВ. бр.37 от 22.5.2015 г.)
39. Закон за защита при бедствия (Обн. ДВ. бр.102 от 19.12.2006 г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 27.06.2014 г.)
40. Закон за ограничаване изменението на климата (Обн., ДВ, бр. 22 от 11.03.2014 г., в сила от 11.03.2014 г., изм. и доп. ДВ. бр.41 от 05.06.2015 г.)
41. Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (загл. изм. ДВ, бр. 3 от 2006 г.) (Обн. ДВ. бр.57.02.06.2004 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.94 от 30.11.2012 г.)
42. Наредба № 7, 1999 г. - за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 45 от 14.05.1999 г., в сила от 1.01.2000 г.),
43. Наредба № 14/1997 г. - норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места; (обн., ДВ, бр. 88 от 3.10.1997 г. посл. изм. бр. 42 от 1.01.2008 г.)
44. Наредба № 12/2010 г. - норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух; (обн., ДВ, бр. 58 от 30.07.2010 г.)
45. Наредба № 1 от 10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води (обн. ДВ, бр. 87 от 30.10.2007 г., в сила от 30.10.2007 г., посл. изм. и доп., бр. 28 от 19.03.2013 г.)
46. Наредба № 1 от 11.04.2011 г. за мониторинг на водите (обн. ДВ, бр. 34 от 29.04.2011 г., в сила от 29.04.2011 г., посл. изм. и доп., бр. 60 от 22.07.2014 г.)
47. Наредба № 2 от 13.09.2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (обн., ДВ, бр. 27 от 11.03.2008 г., в сила от 11.03.2008 г., изм. и доп., бр. 97 от 9.12.2011 г.)
48. Наредба № 2 от 8.06.2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване (обн.ДВ, бр. 47 от 21.06.2011 г., в сила от 21.06.2011 г.)
49. Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (обн. ДВ, бр. 88 от 27.10.2000 г.)
50. Наредба № Н-3 от 28.11.2011 г. за предоставяне на информация от ведомства и научни институти с бюджетно финансиране и водоползвателите, чиято дейност оказва значимо въздействие върху състоянието на водите (обн. ДВ, бр. 1/03.01.2012 г)
51. Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностните води (обн. ДВ, бр. 88 от 21.10.2000 г.)
52. Наредба № 6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (обн., ДВ, бр. 97 от 28.11.2000 г., изм. и доп., ДВ бр. 24 от 23.03.2004 г.)
53. Наредба № 7 от 14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места (обн., ДВ, бр. 98 от 01.12.2000 г.)

54. Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн., ДВ, бр. 30 от 28.03.2001 г., изм., ДВ бр. 15 от 21.02.2012 г., в сила от 21.02.2012 г.)
55. Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители (обн., ДВ, бр. 88 от 09.11.2010 г., в сила от 09.11.2010 г., изм., ДВ бр. 88 от 08.10.2013 г., в сила от 08.10.2013 г.)
56. Наредба за ползването на повърхностните води (обн., ДВ, бр. 56 от 22.07.2011 г., в сила от 22.07.2011 г.)
57. Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (обн. ДВ бр. 73 от 11.09.2007 г., в сила от 11.09.2007 г., посл. изм. и доп. ДВ бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 30.11.2012 г.)
58. Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии (обн. ДВ бр. 13 от 15.02.2000 г., изм. и доп. ДВ бр. 55/20.07.2012 г.)
59. Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони (обн. ДВ бр. 7 от 27.01.2009 г., в сила от 27.01.2009 г., изм. и доп. ДВ бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 24.11.2009 г.)
60. Наредба № 26 от 2.10.1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт, (обн. ДВ, бр. 89 от 22.10.1996 г., изм. и доп. - бр. 30 от 2002 г.)
61. Наредба № 3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (обн. ДВ, бр. 71 от 12.08.2008 г.)
62. Наредба № 4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите (обн. ДВ, бр. 19 от 13.03.2009 г.)
63. Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия (обн., ДВ, бр. 15 от 16.02.2007 г., в сила от 17.08.2007 г.)
64. Наредба за реда и начина за инвентаризация, проучвания, извършване и поддържане на необходимите възстановителни мероприятия на площи с увредени почви (обн. ДВ, бр. 62 от 04.8.2009 г.)
65. Наредба за категоризиране на земеделските земи при промяна на тяхното предназначение, приета с ПМС №261 от 1996 г. (обн. ДВ, бр. 90 от 1996 г., изм. бр. 96 от 2002 г., бр. 31 от 2003 г.)
66. Наредба № 2 от 1998 г. за застрояване в земеделските земи (ДВ, бр. 48 от 1998 г.);
67. Наредба № 3 за норми относно допустимото съдържание на вредни вещества в почвата (обн., ДВ, бр. 71 от 12.08.2008 г.)
68. Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.)
69. Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г.)
70. Наредба за третиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 235 от 15.10.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 92 от 22.10.2013 г.)
71. Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г.)
72. Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр. 29/1999 г.)
73. Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76/30.08.2013 г.)

74. Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г.)
75. Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци (обн., ДВ, бр. 11 от 31.01.2017 г.)
76. Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях (обн., ДВ, бр. 5 от 19.01.2016 г.)
77. Наредба № 2 от 5 април 2006 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (обн. ДВ бр. 37/2006 г.)
78. Наредба № 6 от 15.08.2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на шум (обн., ДВ, бр. 70 от 26.08.2005 г., в сила от 15.02.2005 г.)
79. Наредба № 6 от 15.08.2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на шум (обн., ДВ, бр. 70 от 26.08.2005 г., в сила от 15.02.2005 г.)
80. Наредба № 6 от 15.08.2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на шум (обн., ДВ, бр. 70 от 26.08.2005 г., в сила от 15.02.2005 г.)
81. Наредба № 6 от 15.08.2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на шум (обн., ДВ, бр. 70 от 26.08.2005 г., в сила от 15.02.2005 г.)
82. Наредба № 54 от 13.12.2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (обн. ДВ, бр. 3 от 11.01.2011 г., в сила от 12.02.2011 г.)
83. Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн. ДВ, бр. 58 от 18.07.2006 г.)
84. Наредба № 5 от 11 юни 2010 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на изкуствени оптични лъчения, Обн. Дв. Бр.49 от 29 юни 2010 г.
85. Наредба № 3 от 5.05.2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на вибрации, обн., ДВ, бр. 40 от 12.05.2005 г., в сила от 6.07.2005 г.
86. Наредба № 9 от 14 март 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиеннозащитни зони около излъчващи обекти, ДВ, бр. 36 от 1991 г., Служебен бюлетин на НЦХМЕХ, 1991 г., бр.2.
87. Наредба № 9 от 12 февруари 2010 г. за максимално допустимите стойности на вибрациите в жилищни помещения (Обн. ДВ. бр.17 от 2 Март 2010 г.)
88. Наредба № 7 за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд и за работното оборудване, (Обн. ДВ. бр.88 от 08.10.1999г. посл. изм. и доп. ДВ. бр.24 от 12.03.2013 г.)
89. Наредба № 9 от 9 юни 2004 г. за техническа експлоатация на електрически централи и мрежи (Обн., ДВ. бр.72 от 17.08.2004 г., посл.изм. ДВ. бр.42 от 09.06.2015 г.)
90. Наредба № 1 от 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи (Обн. ДВ. бр. 72 от 15.08.2003г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.98 от 11.12.2012 г.)

91. Наредба № 1 от 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи (Обн. ДВ. бр. 72 от 15.08.2003г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.98 от 11.12.2012 г.)
92. Наредба № 1 от 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи (Обн. ДВ. бр. 72 от 15.08.2003г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.98 от 11.12.2012 г.)
93. Наредба № 16 от 2004 г. за сервитутите на енергийните обекти (Обн. ДВ. бр.88 от 08.10.2004 г.)
94. Наредба за условията и реда за пускане на пазара на биоциди (обн. ДВ, бр. 4 от 15.01.2008 г.)
95. Наредба № 2 от 22 март 2005 г. за проектиране, изграждане и експлоатация на водоснабдителни системи Издадена от Министерство на регионалното развитие и благоустройството (Обн. ДВ. бр.34 от 19.04.2005г., изм. ДВ. бр.96 от 07.12.2010 г.)
96. Наредба № РД-02-20-8 от 17 май 2013 г. за проектиране, изграждане и експлоатация на канализационни системи (Обн. ДВ, бр. 49 от 04.06.2013 г., в сила от 05.07.2013 г.)
97. Наредба № 8 от 2001 г. за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове (заглавие изменено ДВ, бр. 22 от 11.03.2014 г., в сила от 11.03.2014 г.) (Обн. ДВ. бр.57 от 26.06.2001 г., посл. изм. ДВ. бр.11 от 10.02.2015 г.)
98. Наредба № 7 от 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (Обн. ДВ. бр.3 от 13.01.2004 г., посл. изм. ДВ. бр.21 от 01.03.2013 г.)
99. Наредба № РД-02-20-2 от 27 януари 2012 г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони, В сила от 15.03.2012 г., (Обн. ДВ. бр.13 от 14.02.2012 г., посл. попр. ДВ. бр.23 от 20.03.2012 .
100. Наредба № 12 от 03.07.2001 г. за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони (обн., ДВ, бр. 68 от 03.08.2001 г.)
101. Наредба № 9 от 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (Обн. ДВ, бр. 35 от 03.05.1991г., посл. изм. ДВ, бр.8 от 22.01.2002 г.)
102. Наредба № 36 от 2009 г. за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол (Обн. ДВ. бр. 63 от 07.08.2009 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.82/03.10.2014 г.)
103. Наредба № 1 от 2000 г. за проектиране на пътища (Обн. ДВ. бр.47 от 09.06.2000., изм. ДВ. бр.102 от 20.12.2005 г.)
104. Наредба № 2 от 2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи (Обн. ДВ. бр.37 от 04.05.2004г., посл. изм. ДВ. бр.102 от 19.12.2006 г.)
105. Наредба № Н-12 от 21 ноември 2012 г. за реда за идентифициране, деклариране, предоставяне на статут и за определяне на категорията на недвижимите културни ценности, за достъпа и подлежащите на вписване обстоятелства в Националния регистър на недвижимите културни ценности (Обн. ДВ, бр. 98 от 11.12.2012 г., в сила от 11.12.2012 г.)
106. Заповед № РД-970/28.07.2003 г. на Министъра на околната среда и водите за определяне на чувствителните зони във водните обекти
107. Заповед № РД - 146/25.02.2015 г. за определяне на водите, които са замърсени и застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници и уязвимите зони, в които водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници Приложение 1, Приложение 2, Приложение 3
108. Заповед № РД-267/01.04.2014 г. на Министъра на околната среда и водите и № РД 09-157/14.03.2014 . на Министъра на земеделието и храните за утвърждаване на Програма от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в уязвимите зони
109. Заповед № РД-635/13.08.2013 г. за утвърждаване на програма за мониторинг на

нитратите в подземните и повърхностни води в Дунавски, Черноморски, Източнобеломорски и Западнобеломорски райони за басейново управление

КОНВЕНЦИИ

1. Конвенция за достъп до информация, участие на обществеността в процеса на взимане на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда (Ратифицирана от България със закон, приет от Народното събрание на 2 10.2003 г. Конвенцията е в сила за нашата страна от 16 март 2004 г.)
2. Конвенция за устойчивите органични замърсители (Ратифицирана от Народното събрание на Р България на 30 септември 2004 г. обн., ДВ, бр. 89/ 2004 г.)
3. Базелска конвенция за трансгранично движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане. (Ратифицирана със закон, приет от 37-то НС на 18.01.1996 г.; ДВ, бр. 8/1996 г., обн. ДВ, бр. 1 от 3.01.1997 г., влиза в сила от 16.05.1996 г.)
4. Конвенция за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен аспект/Протокол за стратегическа оценка. (Ратифицирана със закон, приет от 37-то НС на 16.03.1995 г., ДВ, бр. 28 от 1995 г., обн. ДВ, бр. 86 от 01.10.1999 г.; попр. ДВ, бр. 89 от 12 октомври 1999 г., влиза в сила от 10. 09. 1997 г.)
5. Конвенция за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния /КТЗВДР/ (Ратифицирана с Указ № 332 от 19.02.1981 г. на Държавния съвет на НРБ - ДВ, бр. 16 от 24.02.1981 г, обн., ДВ, бр. 45 от 16.05.2003 г., в сила за Република България от 16.03.1983г.)
6. Виенска конвенция за защита на озоновия слой, подписана на 22.03.1985 г. (Ратифицирана с Указ № 2235 на ДС на НРБ на 17.10.1989 г. - ДВ, бр. 82 от 20.10.1989 г., обн., ДВ, бр. 71 от 10.08.1999 г., в сила за Република България от 18.02.1991 г.)
7. Рамкова конвенция на Обединените нации по изменение на климата Протокол от Киото (Ратифицирана със закон, приет от 37-то НС на 16.03.1995 г. - ДВ, бр. 28 от 28.03.1995г., обн., ДВ, бр. 68 от 19.08.2005 г., в сила от 10.08.1995 г.)
8. Конвенция за биологичното разнообразие/Протокол от Капхагена за биосигурност, Ратифицирана със закон, приет от 37-то НС на 29.02.1996 г. ДВ, бр. 22 от 15.03.1996 г., обн., ДВ, бр. 19 от 02.03.1999 г.; ратифицирана, ДВ, бр. 22/15.03.1996 г.; влязла в сила за България от 16.07.1996 г.
9. Конвенция по международна търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна - обн., ДВ, бр. 6 от 21.01.1991 г., ратифицирана, ДВ, бр. 103/1990, влязла в сила за България - 16.04.1991 г.
10. Конвенция по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбиви птици, (Утвърдена с Решение № 389 на Министерския съвет от 18. 11. 1974 г., обн. ДВ, бр. 56 от 10 юли 1992 г., В сила за Република България от 24. 01. 1976 г., Изменена с Протокол от 3. 12. 1982 г., в сила от 27. 02. 1986 г.
11. Конвенция за опазване на световното културно и природно наследство, (Приета с разпореждане на Бюрото на Министерския съвет от 04.02.1974 г., обн. ДВ, бр. 44 от 27.05.2005 г.)
12. Европейска конвенция за ландшафта, (Ратифицирана със закон, приет от 39-то НС на 13 10 2004 г., ДВ бр. 94 от 22.10.2004 г., обн. ДВ, бр.22 от 15.03. 2005 г.)
13. Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природни местообитания, изд. МОСВ, обн., ДВ, бр. 23 от 10.03.1995 г.; ратифицирана, ДВ, бр. 13/1991, в сила за България - 01.05.1991 г.
14. Конвенция за опазване и използване на трансграничните водни течения и международните езера/Протокол Вода и здраве/Протокол за гражданска отговорност и компенсации на щети върху трансгранични водни обекти, възникнали от трансгранични ефекти на промишлени аварии (Ратифицирана със закон, приет от 39-то Народно събрание на

17 септември 2003 г., ДВ бр. 86 от 30. 09. 2003 г., обн. ДВ бр. 14 от 20. 02. 2004 г., влиза в сила от 26. 01. 2004 г.

15. Конвенция по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбива птици (Рамсарска конвенция) в сила в Р България от 27.02.1986 г. (обн. ДВ бр. 56/10.07.1992 г.);

16. Конвенция за защита на мигриращите видове (Бонска) ратифицирана на 23.07.1999 г./ДВ бр. 69/1999 г. в сила за Р България от 01.11.1999 г./ДВ бр. 16/25.02.2000 г.

17. Конвенция за опазване на мигриращите видове диви животни (Ратифицирана със Закон от 38-то НС на 12.01.2001 г., ДВ, бр. 7 от 23.01.2001 г., обн. ДВ, бр. 56 от 07.06.2002 г., влиза в сила от 22.05.2001 г.)

18. Конвенция на ООН за борба с опустиняването в тези държави, които изпитват силна суша и/или опустиняване, особено в Африка (Ратифицирана със Закон от 38-то НС на 23.07.1999 г., ДВ, бр. 69 от 3. 08. 1999 г., обн. ДВ, бр. 16 от 25. 02. 2000 г., влиза в сила от 1. 11. 1999 г.)

19. Проект на Глобалния екологичен фонд за ранно прекратяване употребата на метил бромид в страните с икономика в преход, чрез популяризиране, прилагане на адекватна политика и демонстрации/обучение

20. Европейска конвенция за опазване на археологическото наследство, в сила от 25 май 1995 г. (ДВ, бр. 70 от 2004 г.)

21. Конвенция за ландшафта. (Подписана 02.10.2000 г.)

ДИРЕКТИВИ И РЕГЛАМЕНТИ

1. Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 година относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа

2. Директива 96/62/ЕО на Съвета от 27 септември 1996 година относно оценката и управлението на качеството на околния въздух

3. Директива 1999/30/ЕО на Съвета от 22 април 1999 година относно пределно допустимите стойности за серен двуоксид, азотен двуоксид и азотни оксиди, прахови частици и олово в околния въздух

4. Директива 2000/69/ЕО на Европейски парламент и на Съвета от 16 ноември 2000 година относно пределно допустимите стойности за бензен и въглероден оксид в атмосферния въздух

5. Директива 2001/81/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно националните тавани за емисии на някои атмосферни замърсители

6. Директива 2000/60/ЕС на Европейския парламент и на съвета от 23 октомври 2000 г. установяваща рамката за действията на Общността в областта на политиката за водите (Рамкова директива за водите)

7. Директива 2008/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2008 година за изменение на Директива 2000/60/ЕО за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите по отношение на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията

8. Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите, за изменение и последваща отмяна на директиви 82/176/ЕИО, 83/513/ЕИО, 84/156/ЕИО, 84/491/ЕИО 86/280/ЕИО на Съвета и за изменение на Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета

9. Директива 2013/39/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 август 2013 година за изменение на директиви 2000/60/ЕО и 2008/105/ЕО по отношение на приоритетните вещества в областта на политиката за водите

10. Директива 2009/90/ЕО на Комисията от 31 юли 2009 г. за определяне, съгласно Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, на технически спецификации за химически анализ и мониторинг на състоянието на водите
11. Директива 2006/11/ЕС за замърсяването на водите с опасни вещества и 7 дъщерни директиви
12. Директива 98/83/ЕС относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека
13. Директива 91/676/ЕЕС относно защита на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници
14. Директива 91/271/ЕЕС относно пречиствателните станции за отпадъчни води от населени места
15. Директива 80/68/ЕЕС за защита на подземните води от замърсяване с опасни вещества, изменена от Директива 91/692/ЕЕС и Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им
16. Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 година относно оценката и управлението на риска от наводнения
17. Решение № 2455/2001/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2001 година за определяне на списък на приоритетните вещества в областта на политиката за водите и за изменение на Директива 2000/60/ЕО
18. Решение за изпълнение (ЕС) 2015/495 на Комисията от 20 март 2015 година за определяне на списък за наблюдение на вещества в рамките на обхващащ целия Европейски съюз мониторинг в областта на политиката за водите, в съответствие с Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета
19. Решение на Комисията от 1 септември 2010 година относно критериите и методологичните стандарти за добро екологично състояние на морските води (2010/477/ЕС)
20. Рамковата Директива за отпадъци и Директивата за опасни отпадъци, приети през 1975 г. Като резултат от приемането на двете Директиви, за кратък период впоследствие е приет и Регламентът за трансграничен превоз на отпадъци.
21. Директива 2013/56/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. за изменение на Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори по отношение на пускането на пазара на преносими батерии и акумулатори, съдържащи кадмий и предназначени за използване в електрически инструменти без захранващ шнур, както и на клетъчни батерии с ниско живачно съдържание и за отмяна на Решение 2009/603/ЕО на Комисията
22. Директива 2013/28/ЕС на Комисията от 17 май 2013 г. за изменение на приложение II към Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно излезлите от употреба превозни средства
23. Директива 2012/19/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО)
24. Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването)
25. Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 година относно депонирането на отпадъци
26. Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 година относно опаковките и отпадъците от опаковки
27. Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 година за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието
28. Регламент (ЕС) № 1357/2014 на Комисията от 18 декември 2014 година за замяна на

приложение III към Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно отпадъците и за отмяна на определени директиви

29. Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 година относно превози на отпадъци

30. Директива 2002/49/ЕС за оценка и управление на шума в околната среда

31. Директива 2000/14/ЕС относно шумовите емисии на съоръжения, предназначени за употреба извън сградите

СТРАТЕГИИ, ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

1. Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2020 г.
2. Стратегически план за биологичното разнообразие 2011-2020.
3. Регионална политика на Европейския съюз.
4. Национална стратегия по околна среда 2009 - 2018 г. и План за действие.
5. Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие.
6. Национална стратегия за регионално развитие (НСРР) на Република България за периода 2012 - 2022 г.
7. Национална концепция за пространствено развитие (НКПР) за периода 2013-2025 г.
8. Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България, приета 2012 г. и План за действия към нея в краткосрочна (2013 - 2015 г.), средносрочна (2016 - 2021 г.) и дългосрочна (2022 - 2037 г.) перспектива.
9. Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г.
10. Национална програма за развитие: България 2020 (НПР БГ2020).
11. Оперативна програма околна среда 2014 - 2020 г.
12. План за управление на речните басейни (ПУРБ) в Дунавски район за басейново управление 2016-2021 г.
13. План за оценка на риска от наводнения (ПУРН) в Дунавски район за басейново управление.
14. Регионален план за развитие на Северен централен район от ниво 2 (2014-2020 г).
15. Областната стратегия за развитие на област Разград.
16. Общински план за развитие на община Исперих (2014-2020 г).
17. Горскостопански план на ТП на ДГС.

БИБЛИОГРАФИЯ:

1. Климатични справочници на Република България - том.1-5
2. Л. Събев, Св. Станев „Климатичните райони на България и техният климат”, Трудове на ИХМ 1959г
3. „Екологична оценка и опазване на водните течения” - изд. Техника, София, 1995 г. - Ив. Дядовски и колектив.
4. Инженерно геоложко райониране на България, БАН, 1963.
5. „Категоризация на водните течения и басейни” - изд. Техника, София, 1983 г. - Ив. Дядовски и колектив.
6. Мандаджиев Д., Речни водни ресурси и изменението им в резултат на антропогенната дейност 1994 г., НИМХ.
7. „Минералните води в България”, изд. Наука и изкуство, София, 1964 г. - К. Щерев.
8. „Опазване на водните течения и басейни от замърсяване” - изд. Техника, София, 1972 г. - Ив. Дядовски и колектив.
9. „Опазване на подземните води от замърсяване и изтощаване”, изд.

- Техника, София, 1976 г., П. Петров, Е. Стоева, Т. Мирчев.
10. „Подземните води в България” - изд. Техника, София, 1980 г., Хр. Антонов, Д. Данчев.
 11. Хидрогеоложко райониране на България, БАН, 1962.
 12. Антонов Хр., Д. Данчев - „Подземни води в НРБ”, ДИ „Техника”, София, 1980.
 13. Бручев, Ил. и др. - „Геоложката опасност в България” (карта в М 1:500000 и обяснителен текст към нея), Издателство на БАН, София, 1994.
 14. Гълъбов М. и др. - „Определяне ресурсите на подземните води (Методическо ръководство)”, София, 1999 г.
 15. Александров В. 2005. Върху почвеното засушаване в България. - Тематични доклади по проект 00043507 “Изграждане на капацитет за устойчиво управление на земите в България”.
 16. Александров В. 2011. Сушата в България. София. 45 стр.
 17. Министерство на околната среда и водите. Изпълнителна агенция по околна среда. Национални доклади за състоянието и опазването на околната среда в Република България. 2002 - 2012 година [.http://nfp-bg.eionet.eu.iny/ncesd/bul/bulletins.html](http://nfp-bg.eionet.eu.iny/ncesd/bul/bulletins.html);
 18. Мондешка М., Св. Русева, Ив. Маринов, Б. Табаков, А. Лазаров, Д. Славов, Д. Ботева, Л. Малинова, Н. Стоянов, Р. Петрова и др. 2006. “Деградационни процеси на почвите и възможни мерки за устойчиво управление на земите в България”. Издателска къща “Минерва”. ISBN 954-90568-6-4. София. 303 стр.
 19. Мондешка М. 2012. Екология и опазване на околната среда. Авангард Прима. ISBN 978-619-160-087-8. София. 208 стр.
 20. Русева, С., Л. Лозанова, Д. Некова и др. 2010. Риск от ерозия на почвата в България и препоръки за почвозащитно ползване на земеделските земи. Пъблиш Сай Сет-Еко. ISBN 978-954-749-087-1. 319 стр. София.
 21. Пенков, М. 1988. Почвознание. Земиздат. 303 стр.
 22. Berli M. 2001. Compaction of Agricultural Subsoils by Tracked Heavy Construction Machinery. Diss. ETH № 14132. Swiss Federal Institute of Technology Zurich. 108 Ps.
 23. Schulín, R. und M. Fritsch. 1999. Bodenschutz. Institut für terrestrische Ökologie und Institut für Kulturtechnik. ETH Zurich.
 24. Петров П. Класификационна система на ландшафтите в България. 1979. Год. на СУ т.70. ГГФ. Кн. 2- география. С.
 25. Петров, П. 1980. Ландшафтно райониране на България. Год. на СУ т.71. ГГФ. Кн. 2- география. С
 26. Попов, А. 1998. Гео екологична класификация на ландшафтите в България. Год на СУ т.88, ГГФ. Кн.2- география, С.
 27. Петров, П., Крайпътни и крайречни ландшафтни паркове - същност и перспективи в България, сп. Ландшафтна архитектура, София, 2013
 28. Пенин, Р. , 2007, Природна география на България, Булвест 2000, ISBN 978-954-180546-6.
 29. Велчев, А, Тодоров, Н., Пенин, Р., Контева, М., 2011, Ландшафтна география на България, Булвест 2000, ISBN 978-954-18-0782-8.
 30. Петров, П., 1980, Ландшафтно райониране на България, Годишник на СЪ, ГГФ, 71, кн. 2 - География.
 31. Mucher, S., Wascher, D., 2007, European landscape character, landscape

Europe/KNNV.

32. КОПРАЛЕВ, И. / редактор /. 2002 География на България. Географски институт, БАН, София;
33. КОСТАДИНОВА, И., М. ГРАМАТИКОВ (отг. ред). Орнитологично важни места в България и Натура 2000. БДЗП, 11, София, 639 с. (на бълг. и англ. език).
34. КОСТАДИНОВА, И., М. МИХАЙЛОВ, (съст.) 2002. Наръчник за НАТУРА 2000 в България. БДЗП, Природозащитна поредица. Книга 5, БДЗП, София, 80 с.
35. МИЧЕВ Т., П. Янков. 1993. Орнитофауна. В: Национална Стратегия за Опазване на Биологичното Разнообразие. Том 1. Отг. Редактор Мариета Сакалян. 585 - 614
36. НАНКИНОВ, Д, С. СИМЕОНОВ, Т. МИЧЕВ, Б. ИВАНОВ, 1997. Фауна на България, Т. 26. Aves. Част II., София, АИ "Проф. М. Дринов" :1-428.
37. СИМЕОНОВ, С., Т. МИЧЕВ, Д. НАНКИНОВ 1999. Фауна на България, т. 20 Aves Част I, Издателство на БАН, София, 350 с.
38. ЯНКОВ, П. (отг. ред.) 2007. Атлас на гнездящите птици в България. Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица, Книга 10. София, БДЗП
39. BIRDLIFE INTERNATIONAL. 2004. Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: Birdlife International, Birdlife Conservation Series No 12, 373 p.
40. BIRDLIFE INTERNATIONAL. 2000. Threatened birds of the world. Barcelona and Cambridge, UK: Lynx Edicions and BirdLife International, 695 pp.
41. Статистични данни на НСИ „Здраве” 2014 г. за демографското и здравно състояние на населението на страната, областта и общината.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2
(РАЗДЕЛ XII)

СПРАВКА
ЗА
ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3

(РАЗДЕЛ XIII)

**СПИСЪК НА ЕКСПЕРТИТЕ
ПО ЧЛ. 83, АЛ. 2 ОТ ЗООС И
РЪКОВОДИТЕЛЯ НА КОЛЕКТИВА, ИЗГОТВИЛИ
ДОКЛАДА ЗА ЕО, С
ПОДПИС НА ВСЕКИ СРЕЩУ РАЗРАБОТЕНИТЕ
РАЗДЕЛИ НА ДОКЛАДА**

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4
(РАЗДЕЛ XIV)

ДЕКЛАРАЦИИ
ОТ ЧЛЕНОВЕТЕ НА АВТОРСКИЯ КОЛЕКТИВ
ПО ЧЛ. 83, АЛ. 4 ОТ ЗООС И
ЧЛ. 16 АЛ. 2 НА НАРЕДБАТА
ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА
ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА
ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5

ДОКУМЕНТИ, УДОСТОВЕРЯВАЩИ ПРОФЕСИОНАЛНАТА КОМПЕТЕНТНОСТ НА ЕКСПЕРТИТЕ

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6

ПИСМА, ДОКУМЕНТИ, ДАННИ И ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ № 7

ГРАФИЧНИ

ПРИЛОЖЕНИЯ

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ